รายงานวิจัย

การใช้มาตรการปกป้องภายใต้กรอบขององค์การการค้าโลกและเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน: ศึกษากรณีการค้าสินค้าเกษตรระหว่างไทย-จีน

เสนอ

วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

โดย

วราภา วรพิชโยทัย

คำนำ

มาตรการปกป้องเป็นมาตรการที่มีความสำคัญต่อการค้าระหว่างประเทศ ปัจจุบันกติกาการค้าของ WTO ก็มิได้มีเฉพาะกฎเกณฑ์กำกับการลดภาษีตามข้อผูกพันที่เป็นผลจากการเจรจา แต่ WTO อนุญาตให้ประเทศสมาชิกผู้นำเข้าใช้มาตรการปกป้องอุตสาหกรรมภายในได้ในกรณีที่ได้รับ ความเสียหายหรือมีแนวโน้มว่าจะได้รับความเสียหายจากการแข่งขันกับสินค้านำเข้า เท่ากับให้สิทธิในการเพิ่มอัตราภาษีนำเข้าให้สูงขึ้นกว่าระดับที่ผูกพันไว้ได้ชั่วคราว เมื่อสถานการณ์กลับสู่ปกติก็ต้องยกเลิกภาษีเพิ่มพิเศษนั้นไป รายงานของ WTO ก็แสดงให้เห็นว่าประเทศสมาชิกได้หันมาใช้มาตรการปกป้องกันมากขึ้น ส่วนหนึ่งเป็นเพราะการเปิดตลาดการค้าอย่างเสรีมากขึ้น ทำให้อุตสาหกรรมภายในต้องเผชิญกับปัญหาการแข่งขันที่หนักขึ้น ในเวทีการค้าของอาเซียนเองก็ได้กำหนดให้ประเทศภาคีสามารถใช้มาตรการปกป้องภายใต้กรอบความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน ได้เช่นเดียวกัน ดังนั้น มาตรการปกป้องนี้จึงเป็นอีกมาตรการหนึ่งที่ถือได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่ประเทศไทยควรให้ความสนใจนอกเหนือจากการใช้มาตรการอื่นๆ เพื่อปกป้องภาคเกษตร

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจและขอขอบคุณวิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ที่สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการวิจัย ตลอดจนขอขอบคุณบุคคลต่างๆ ที่อำนวยความสะดวกในการประสานงานจนงานวิจัยนี้สำเร็จตามวัตถุประสงค์

วราภา วรพิชโยทัย

สารบัญ

หน้า

บทที่ 1 บทนำ 1

หลักการและเหตุผล 1

วัตถุประสงค์ 14

โจทก์หลักของการดำเนินการ 14

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 14

ประเด็นการศึกษาและขอบเขต 14

บทที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 15

1. แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับบริบทการเกิดข้อตกลงหรือกติการะหว่างประเทศ 15

1.1 แนวคิด ทฤษฎี ทางเศรษฐกิจและสังคม 15

1.1.1 ทฤษฎีโลกาภิวัตน์ (Globalization Theory) 15

1.1.2 ทฤษฎีระบบโลก (World System Theory) 20

1.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ 22

1.2.1 ทฤษฎีความได้เปรียบโดยสมบูรณ์ (Theory of Absolute Advantage) 26

1.2.2 ทฤษฎีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (Theory of Comparative Advantage) 28

1.2.3 ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศใหม่ (New Trade Theory) 33

1.3 แนวคิดด้านนโยบายการค้าระหว่างประเทศ (International Trade Policy) 36

1.3.1 นโยบายการค้าเสรี (Free Trade Policy) 36

1.3.2 นโยบายการค้าแบบคุ้มกัน (Protective Trade Policy) 37

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 40

กรอบแนวคิดในการศึกษา 41

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย 44

1. วิธีการศึกษาและขั้นตอนการวิจัย 44

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 45

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 46

4. การวิเคราะห์ข้อมูล 46

5. การนำเสนอข้อมูลและการอภิปรายผล 46

สารบัญ

หน้า

บทที่ 4 บริบทั่วไปเกี่ยวกับมาตรการปกป้อง 47

1. ความเป็นมาของมาตรการปกป้อง 47

2. สถานการณ์ปัจจุบันของมาตรการปกป้องในทางการค้าโลก 53

บทที่ 5 มาตรการปกป้องภายใต้กรอบขององค์การการค้าโลก 55

1. ความเป็นมาของมาตรการปกป้องภายใต้ GATT 55

2. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้มาตรการปกป้อง 56

3. ลักษณะการใช้มาตรการปกป้อง 63

4. ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้อง (Agreement on Safeguards) 65

1. ความเป็นมาของการเจรจาการค้าหลายฝ่าย 65

2. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้มาตรการปกป้องตามความตกลงว่าด้วย มาตรการปกป้องภายใต้ WTO 66

3. ลักษณะการใช้ปัญหามาตรการปกป้องตามความตกลงว่าด้วย มาตรการปกป้องภายใต้ WTO 67

บทที่ 6 มาตรการปกป้องภายใต้กรอบของเขตการค้าเสรีอาเซียน 68

มาตรการทางการค้าของจีนภายใต้ข้อตกลง WTO 68

นโยบายทางด้านภาษีศุลกากรในข้อตกลงอาเซียน-จีน 72

นโยบายที่มิใช่ภาษีศุลกากรของจีน 76

มาตรการปกป้องภายใต้กรอบของเขตการค้าเสรีอาเซียน 85

ภาคสรุป 93

เอกสารอ้างอิง 113

ภาคผนวก 121

ภาคผนวก ก FRAMEWORK AGREEMENT ON COMPREHENSIVE ECONOMIC CO-OPERATION BETWEEN THE ASSOCIATIONS OF SOUTH EAST ASIAN NATIONS AND THE PEOPLE'S REPLUBLIC OF CHINA 122

ภาคผนวก ข AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF THAILAND AND THE GOVERNMENT OF THE PEOPLE'S REPLUBLIC OF CHINA ON ACCELERATED TARIFF ELIMINATION UNDER THE EARLY HARVEST PROGRAMME OF THE FRAMEWORK AGREEMENT ON COMPREHENSIVE ECONOMIC COOPERATION BETWEEN ASEAN AND CHINA 161

สารบัญ

หน้า

ภาคผนวก ค AGREEMENT ON TRADE IN GOODS OF THE FRAMEWORK AGREEMENT ON COMPREHENSIVE ECONOMIC CO-OPERATION BETWEEN THE ASSOCIATION OF SOUTHEAST ASIAN NATIONS AND THE PEOPLE'S REPLUBLIC OF CHINA 165

ภาคผนวก ง AGREEMENT ON DISPUTE SETTLEMENT MECHANISM OF THE FRAMEWORK AGREEMENT ON COMPREHENSIVE ECONOMIC CO-OPERATION BETWEEN THE ASSOCIATIONS OF SOUTHEAST ASIAN NATIONS AND THE PEOPLE'S REPLUBLIC OF CHINA 178

ภาคผนวก จ THE FOREIGN TRADE LAW OF THE PEOPLE'S REPLUBLIC OF CHINA 192

ภาคผนวก ฉ ประกาศกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการกำหนดมาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น พ.ศ.2542 205

ภาคผนวก ช ประกาศกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการกำหนดมาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2548 214

ภาคผนวก ซ บันทึกสรุปสาระสำคัญ ร่างพระราชบัญญัติมาตรการปกป้องจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น พ.ศ. ... และ ร่างพระราชบัญญัติมาตรการปกป้องจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น พ.ศ. ... 218

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 2.1 แสดงการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตของประเทศคู่ค้าตามทฤษฎีความได้เปรียบโดยสมบูรณ์ (Theory of Absolute Advantage) 27

ตารางที่ 2.2 แสดงการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตของประเทศคู่ค้าตามทฤษฎีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (Theory of Comparative Advantage) 29

ตารางที่ 2.3 แสดงการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตของประเทศคู่ค้าตามทฤษฎีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (Theory of Comparative Advantage) 30

ตารางที่ 2.4 แสดงการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตของประเทศคู่ค้าตามทฤษฎีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ 30

ตารางเปรียบเทียบการนำเข้าหมวกสักหลาดของสตรีของสตรีภายในประเทศสหรัฐอเมริกา 59

ตารางปริมาณการผลิตหมวกสักหลาดของสตรีภายในประเทศสหรัฐอเมริกา 60

ตารางการลดปริมาณคนงานผลิตหมวกสักหลาดของสตรี 61

ตารางปริมาณการผลิตหมวกสักหลาดของสตรีภายในประเทศสหรัฐอเมริกาที่เพิ่มขึ้น 62

ตารางปริมาณการผลิตหมวกสักหลาดของสตรีภายในประเทศสหรัฐอเมริกาเทียบกับปริมาณการนำเข้า 62

ตารางรูปแบบการลด/เลิกภาษีของสินค้าปกติของประเทศสมาชิกอาเซียนเดิมและจีน 74

ตารางรูปแบบการลด/เลิกภาษีของสินค้าอ่อนไหวของประเทศสมาชิกอาเซียนเดิมและจีน 75

ตารางสรุปสินค้าในรายการต่างๆ ของประเทศจีน 76

ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างในเนื้อหาของบทบัญญัติระหว่างมาตรการปกป้องภายใต้กรอบ ACFTA กับความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO 93

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 2.1 แสดงอัตราการค้าของไทยกับเกาหลีใต้ 32

บทที่ 1
บทนำ

หลักการและเหตุผล

การเปิดเสรีทางการค้าเกิดจากแนวคิดเรื่องการค้าเสรีทางเศรษฐศาสตร์ ซึ่งกล่าวถึงการซื้อขายสินค้าและบริการระหว่างประเทศโดยไม่มีการเก็บภาษีศุลกากรและการกีดกันทางการค้าอื่นๆ รวมไปถึงการเคลื่อนย้ายแรงงานและทุนข้ามเขตแดนระหว่างประเทศโดยอิสระ เป็นสภาวะที่ไม่มีการกีดกันใดๆ โดยรัฐบาลต่อการค้าระหว่างปัจเจกบุคคลหรือบริษัทที่อยู่คนละประเทศ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วการค้าระหว่างประเทศมักถูกจำกัดด้วยภาษี ค่าธรรมเนียมในการนำเข้าและส่งออกสินค้า อีกทั้งกฎเกณฑ์อื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากรในการนำเข้า ในทางทฤษฎีแล้วการค้าเสรีนั้นต้องการยกเลิกข้อจำกัดเหล่านั้นทั้งหมด แต่ในความเป็นจริงในข้อตกลงทางการค้าที่เรียกว่า "การค้าเสรี" นั้นอาจสร้างข้อกีดกันบางอย่างขึ้นมาก็ได้ เหตุดังกล่าวเกิดจากการที่ประเทศต่างๆ ต้องการปกป้องผลประโยชน์หรือตลาดภายในของตนนั้นเอง[1]

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การเจรจาเพื่อทำความตกลงการค้าเสรีในระดับทวิภาคี (Bilateral Free Trade Agreement: FTA) ได้มีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินนโยบายการค้าของประเทศไทยเป็นอย่างมาก โดยปัจจุบันประเทศไทยได้ทำ FTA กับประเทศต่างๆ หลายประเทศ อาทิ จีน อินเดีย ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และสหรัฐอเมริกา เพื่อเป็นการตอบรับกระแสโลกาภิวัตน์ (globalization) ประเทศไทยและประเทศในแทบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้พยายามเปิดเสรีทางการค้าและปฏิรูปนโยบายเศรษฐกิจของประเทศ โดยยกเลิกนโยบายคุ้มกันการผลิตภายในประเทศ (protectionism) ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากวิกฤติเศรษฐกิจเอเชีย รัฐบาลไทยได้มีความพยายามที่จะลดภาษีศุลกากรให้อยู่ในระดับต่ำลงร้อยละ 10 และยกเลิกอุปสรรคทางการค้าที่มิใช่ภาษี (non-tariff barriers: ntbs) ในสินค้าเกษตรลง และอำนวยความสะดวกให้การลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ และมีการปรับปรุงกระบวนการต่างๆ ในประเทศให้มีความโปร่งใสมากยิ่งขึ้น[2]

Razeen Sally นักวิจัยจาก London School of Economics ได้วิพากษ์นโยบาย FTA ของไทยไว้ว่า หากเปรียบเทียบกับประเทศกำลังพัฒนาด้วยกัน ในช่วงที่ผ่านมาประเทศไทยสามารถมีบทบาทในการเจรจาทางการค้าระดับพหุพาคี (Multilateral Trade Negotiations: MTN) ในกรอบขององค์การการค้าโลก (World Trade Organizations: WTO) ค่อนข้างมาก เนื่องจากมีท่าทีที่เปิดกว้างและยืดหยุ่นมากกว่ามาเลเซีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ แต่อย่างไรก็ตาม ในการเจรจารอบโดฮาร์ ประเทศไทยกลับให้ความสนใจต่อการทำ FTA มากกว่า โดยไทยคำนึงถึงเรื่องความมั่นคง การเข้าสู่

---

1 วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. 2550. "การค้าเสรี". (25 เมษายน 2550).

2 Razeen, Sally. 2005. "Thailand's New FTAs and Its Trade Policies Post-Asian Crisis: An Assessment. Proceedings of International Conference on From WTO to Bilateral FTAs". (24 January 2550).

ตลาดต่างประเทศและการปกป้องอุตสาหกรรมในประเทศเป็นสำคัญ[3] เหตุผลอีกประการหนึ่งของการเร่งทำ FTA ที่ผู้บริหารประเทศมักกล่าวถึงเสมอ ก็คือการเจรจาทางการค้าระดับพหุพาคีภายใต้กรอบของ WTO ที่มีจำนวนสมาชิกมากถึง 144 ประเทศนั้นเป็นไปอย่างล่าช้า เพราะประเทศภาคีมีหลายฝักหลายฝ่าย ไม่สามารถเจรจาตกลงกันได้แบบฉันทามติ ซึ่งไม่ทันกับความเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมของระบบโลกาภิวัตน์ (globalization) และด้วยเหตุนี้เอง หลายประเทศรวมทั้งประเทศไทยจึงหันมาให้ความสนใจในการเจรจาเพื่อทำความตกลงการค้าเสรีในระดับทวิภาคีหรือ FTA กันมากขึ้น[4] โดยเชื่อว่าการทำ FTA จะเป็นแนวทางหนึ่งที่รวดเร็วอันจะทำให้บรรลุถึงการขจัดอุปสรรคทางการค้าและเสริมสร้างให้เกิดการค้าและการลงทุน ระหว่างประเทศได้ในเวลาอันรวดเร็วและลึกกว่าข้อผูกพันภายใต้กรอบของ WTO

ในเวทีการค้าเสรีระดับโลก ประเทศไทยและจีนได้เข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) ซึ่งถือเป็นองค์การที่มีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลการค้าโลกให้ดำเนินไปอย่างเสรีและเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย WTO มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญประการหนึ่งที่รองรับแนวคิดการค้าเสรีคือ ต้องการให้การค้าของโลกดำเนินไปอย่างเสรีบนพื้นฐานของความเท่าเทียมกัน คือไม่มีการเลือกปฏิบัติ (non-discrimination) ระหว่างประเทศสมาชิก โดยพิจารณาได้จากบทบัญญัติของข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (The General Agreement on Tariffs and Trade: GATT) ซึ่งกำหนดหลักการสำคัญไว้ 2 หลักการ ได้แก่ หลักประติบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง (Most Favored Nation Treatment: MFN)* และหลักการประติบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment)** นอกจากนี้ยังมีหลักความโปร่งใส (Transparency) ที่ประเทศสมาชิกจะกำหนดกฎเกณฑ์มาตรการต่างๆ จะต้องมีความชัดเจน โปร่งใส และให้ผู้ทำการค้าสามารถทราบถึงข้อมูลต่างๆ ได้ (public available) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดกฎระเบียบทางการค้าใหม่และการปรับปรุงกฎเกณฑ์ที่มีอยู่แล้วให้มีความเข้มงวดรัดกุม เพื่อให้ประเทศภาคีปฏิบัติตามข้อกำหนดเดียวกัน และให้มาตรการการค้าที่โปร่งใสและเป็นธรรมด้วย

อย่างไรก็ดี WTO อนุญาตให้มีการรวมกลุ่มหรือทำความตกลงทางการค้าระดับภูมิภาคได้ โดยถือว่าเป็นข้อยกเว้น (exception) ที่ประเทศสมาชิกสามารถเลือกปฏิบัติได้ระหว่าง

---

3 Ibid.

4 กลุ่มศึกษาเพื่อติดตามและประเมินผลการเจรจาจัดทำเขตการค้าเสรี. ม.ป.ป. "ความเป็นมา" (13 เมษายน 2550).

* หลักประติบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง (Most Favored Nation clause: MFN) เป็นข้อบัญญัติที่สำคัญข้อหนึ่งในสนธิสัญญาการค้าระหว่างประเทศ โดยเฉพาะภายใต้ข้อตกลงแกตต์ (GATT) มีหลักการว่าหากประเทศภาคีสัญญาได้ให้การปฏิบัติทางการค้าใดๆ ที่เป็นการพิเศษกว่าแก่อีกประเทศหนึ่ง ทั้งที่เป็นภาคีด้วยกันหรือมิใช่ประเทศภาคีแล้ว ประเทศนั้นจะต้องให้การปฏิบัติที่เป็นพิเศษดังกล่าวแก่ประเทศภาคีอื่นๆ ด้วยโดยอัตโนมัติ โดยไม่เลือกปฏิบัติระหว่างประเทศภาคีต่างๆ (ศิริพร, 2541: 183).

** หลักการประติบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment: NT) หมายถึงการที่ประเทศภาคีหนึ่งจะต้องให้การปฏิบัติต่อสินค้าและบริการของประเทศภาคีอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องภาษีหรือข้อบังคับต่างๆ ที่อาจจะกระทบต่อการจำหน่ายสินค้าและบริการนั้นๆ ในลักษณะที่เท่าเทียมเสมือนกับที่ปฏิบัติต่อสินค้าชนิดเดียวกันที่ผลิตภายในประเทศ โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติระหว่างสินค้านำเข้าและสินค้าภายในประเทศ (ศิริพร, 2541: 187).

ประเทศในกลุ่ม และจะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่กำหนดไว้ใน GATT ปี 1994 ข้อ 24 วรรค 4 ถึงวรรค 9 ซึ่งยินยอมให้ประเทศที่เข้าร่วมในการจัดตั้งกลุ่มเศรษฐกิจนี้ ไม่ต้องปฏิบัติตามพันธกรณีบางประการของ GATT ได้ อาทิ การจัดตั้งเขตการค้าเสรี (Free Trade Agreement: FTA) ปรากฏตามข้อ 24 วรรค 8b ที่ระบุเงื่อนไขในการจัดตั้งเขตการค้าเสรีไว้ว่า จะต้องขจัดอัตราภาษีศุลกากรและข้อจำกัดทางการค้าทั้งหลายระหว่างประเทศสมาชิกเขตการค้าลงอย่างมาก (substantially all the trade) เท่านั้น โดยแต่ละประเทศสามารถกำหนดอัตราภาษี ค่าธรรมเนียม และข้อจำกัดทางการค้าที่ใช้กับประเทศที่มิได้เป็นสมาชิกเขตการค้าได้โดยอิสระ แต่อัตราหรือระดับของอัตราภาษี ค่าธรรมเนียม และข้อจำกัดทางการค้าจะต้องไม่สูงหรือเข้มงวดกว่าเดิมก่อนที่จะเข้ามาร่วมกันจัดตั้งเขตการค้าเสรี หรือการจัดทำข้อตกลงชั่วคราวก่อนที่จะจัดตั้งสหภาพศุลกากรหรือเขตการค้าเสรี (Interim Agreement) ซึ่งเป็นข้อตกลงที่ประเทศที่เข้าร่วมมักใช้เพื่อเริ่มดำเนินการในการจัดตั้งสหภาพศุลกากรหรือเขตการค้าเสรี หรืออีกนัยหนึ่งก็คือเป็นข้อตกลงที่ใช้เพื่อปรับตัว (transition) ของประเทศสมาชิกก่อนการจัดตั้งกลุ่มเศรษฐกิจดังกล่าว โดยปรากฏอยู่ในข้อ 24 วรรค 5 (c) ของ GATT ที่ระบุว่าประเทศที่ลงตามในข้อตกลงชั่วคราวนี้ต้องดำเนินการร่วมกันในการกำหนดแผนและตารางเวลา (plan and schedule) เพื่อจะตั้งสหภาพศุลกากรหรือเขตการค้าเสรี และต้องดำเนินการปรับตัวในระยะเวลาพอสมควรที่กำหนดไว้ (reasonable length of time) ดังนั้น เขตการค้าเสรีจึงหมายถึงการรวมกลุ่มเศรษฐกิจโดยมีเป้าหมายเพื่อลดภาษีศุลกากรระหว่างกันภายในกลุ่มที่ทำข้อตกลงให้เหลือน้อยที่สุดหรือเป็นศูนย์เปอร์เซ็นต์ และใช้อัตราภาษีปกติที่สูงกว่ากับประเทศนอกกลุ่ม[5] เขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน (ASEAN-China Free Trade Agreement: ACFTA) และ FTA ไทย-จีน ก็เกิดขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติดังกล่าวนี้เอง

กรณีการค้าเสรีระหว่างประเทศไทยและจีนนั้น ประเทศไทยเราเริ่มมีความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างประเทศกับจีนอย่างเป็นทางการตั้งแต่ปี 2519 ซึ่งต่อมาก็ได้มีการทำข้อตกลงทางการค้าระหว่างกันในปี 2521 และได้เริ่มพัฒนาความสัมพันธ์ทางการค้าอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งเมื่อจีนได้เข้าเป็นสมาชิกของ WTO เมื่อปี 2544 กลุ่มประเทศอาเซียน (The Association of Southeast Asian Nations: ASEAN)* ซึ่งได้มีการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) ขึ้นนั้น ก็ได้มีการศึกษาผลกระทบจากการที่จีนจะเข้าเป็นสมาชิกของ WTO และได้มีการพิจารณามาตรการที่จะส่งเสริมความร่วมมือและการรวมกลุ่มของอาเซียนและจีน รวมไปถึงความเป็นไปได้ในการจัดทำความร่วมมือทางเศรษฐกิจและเขตการค้าเสรีระหว่างอาเซียน-จีน โดยความพยายามดังกล่าวบรรลุผลเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ.2545 ณ กรุงพนมเปญ ประเทศกัมพูชา ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน-จีน ผู้นำอาเซียนและจีนได้มีการลงนามในกรอบความตกลงจัดตั้งเขต การค้า

---

5 รุ่งนภา บุญยะนันท์ สำนักมาตรการนำเข้าส่งออกสินค้าทั่วไป กรมการค้าต่างประเทศ. 2546. "เขตการค้าเสรีไทย – จีน ผลกระทบต่อการส่งออกสินค้าไทย". (13 พฤศจิกายน 2548).

* ได้แก่ ประเทศสิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย ลาว เวียดนาม กัมพูชา พม่า บรูไน และไทย.

เสรีอาเซียน-จีน (Framework Agreement on ASEAN-China Comprehensive Economic Cooperation) เพื่อใช้เป็นแนวทางดำเนินการเปิดเสรีและดำเนินการด้านความร่วมมือในด้านต่างๆ โดยได้ให้ความเห็นชอบในแนวคิดที่จะมีการเปิดเสรีในบางสาขาที่มีความพร้อม (Early Harvest) โดยภายใต้มาตรา 6 ของกรอบความตกลงดังกล่าวครอบคลุมถึงสินค้าในกลุ่มพิกัด HS 01-08 ได้แก่ สัตว์มีชีวิต เนื้อสัตว์ ผักและผลไม้ โดยเริ่มลดภาษีตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2547 และจะลดภาษีลงเหลืออัตราร้อยละศูนย์ภายในปี 2549 และยังจะมีการเจรจาต่อเนื่องสำหรับการลดภาษีของสินค้าในกลุ่มอื่นๆ ซึ่งต้องเสร็จสิ้นในปี 2547 นอกจากนี้ ยังให้มีการจัดลำดับความสำคัญต่อความร่วมมือระหว่างอาเซียนและจีนในด้านต่างๆ 5 ประการ ได้แก่ 1) ด้านเกษตรกรรม 2) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 3) ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 4) ด้านการลงทุน และ 5) การพัฒนาลุ่มน้ำโขงอีกด้วย[6]

ส่วนการเจรจา FTA ระหว่างไทยและจีนนั้นได้ดำเนินควบคู่ไปกับ FTA อาเซียน-จีน จึงต้องเจรจาให้สอดคล้องกัน โดย FTA ไทย-จีนเริ่มจากที่ไทยได้เข้าร่วม Boao Forum For Asia ณ ประเทศจีน เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ.2545 ผู้นำไทยและจีนได้ตกลงที่จะให้มีการเจรจาจัดตั้ง FTA ไทย-จีน ขึ้นโดยให้เริ่มจากสาขาที่มีความพร้อมก่อน ซึ่งไทยได้เสนอการเปิดเสรีในกลุ่มผลไม้ และเมื่อวันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ.2546 รัฐบาลไทยและจีนก็ได้ลงนามในข้อตกลงเร่งลดภาษีศุลกากรสินค้าผักและผลไม้ระหว่างไทย-จีนให้เหลือร้อยละศูนย์ รายการสินค้าที่ครอบคลุมในข้อตกลงนี้ ได้แก่ สินค้าผักและผลไม้ตามพิกัดศุลกากร HS 07-08 รวมทั้งสิ้น 116 รายการ (พิกัด 6 หลัก) และมีผลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2546 ซึ่งข้อตกลงเร่งลดภาษีสินค้าผักและผลไม้ระหว่างไทย-จีน หรือ FTA ไทย-จีนนี้ เป็นการดำเนินการภายใต้แนวคิดการเปิดเสรีในบางสาขาที่มีความพร้อมก่อน (Early Harvest) ตามมาตรา 6 ของความตกลงจัดทำเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน (การเปิดเสรีในบางสาขาที่มีความพร้อมก่อน หรือ Early Harvest ภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน นั้น จะครอบคลุมในพิกัด HS 01-08 โดยได้เริ่มต้นตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2547 ก่อนที่จะมีการเปิดการค้าเสรีในรายการสินค้าปกติ หรือ normal track ต่อไป)[7]

อย่างไรก็ดี แม้ว่าข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน (ASEAN-China Free Trade Agreement: ACFTA) และ FTA ไทย-จีน จะเป็นการสร้างพันธมิตรทางการค้าและช่วยลดอุปสรรคในการส่งออกสินค้าไปยังประเทศจีน เนื่องจากเป็นการลดการกีดกันทางการค้า (และรวมถึงการลงทุน) ทั้งในรูปแบบของภาษีและมิใช่ภาษีระหว่างกันลง ซึ่งมีข้อดีคือทำให้เกิดการค้า การบริการ ที่ประเทศมีความได้เปรียบ และพยายามจะลดหรือเลิกผลิตสินค้าและบริการที่ไม่สามารถแข่งขันได้หรือมีความได้เปรียบน้อย และแม้ผลของการทำ FTA จะยังไม่เกิดขึ้นอย่างเต็มรูปแบบ แต่ก็เริ่มที่จะ

---

6 ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546; 1-2; สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศในจีน (เซี่ยงไฮ้ เซี่ยเหมิน และคุณหมิง), 2549; รุ่งนภา บุญชะนันท์, 2546; เบญจา ศิลารักษ์และคณะ, 2547; กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, ม.ป.ป.

7 กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, ม.ป.ป.

แสดงผลกระทบออกมาบ้างแล้ว เช่น การที่มีสินค้าราคาถูกจากต่างประเทศเข้ามาดีตลาดไทยมากขึ้น เป็นต้นว่า เครื่องใช้ไฟฟ้า เสื้อผ้าสำเร็จรูป เครื่องประดับเทียม รองเท้า และที่สำคัญคือสินค้าเกษตร ซึ่งได้แก่ ผักผลไม้ กระเทียม หอมแดง และหอมหัวใหญ่ ที่ไหลทะลักเข้ามาส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตภายในโดยตรง เพราะสินค้าจากประเทศจีนนั้นสามารถส่งออกมาจำหน่ายยังไทยโดยกำหนดราคาถูกกว่าราคาสินค้าที่ขายในประเทศไทยมากกว่า 10% เนื่องจากสินค้าจากประเทศจีนนั้น สามารถตั้งราคาโดยไม่ต้องมีราคาต้นทุน เนื่องจากการลงทุนมาจากรัฐบาล[8]

นอกจากนี้ จีนยังมีกฎระเบียบต่างๆ ทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่นมากมายที่ถือเป็นอุปสรรคในการทำ FTA ระหว่างกัน เนื่องจากจีนมีการนำระบบการปกครองแบบกระจายอำนาจมาใช้ (decentralization) รัฐบาลท้องถิ่นจึงยังคงมีการเรียกเก็บภาษีภายในประเทศและภาษีท้องถิ่น เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือค่าธรรมเนียมต่างๆ และทางการจีนยังคงนำมาตรการและเครื่องมือเชิงนโยบายในรูปแบบต่างๆ ที่ถือเป็นอุปสรรคทางการค้าที่มิใช่ภาษี (non-tariff barriers: ntbs) ที่เข้มงวดมากมาเป็นอุปสรรคในการนำเข้า เช่น การกำหนดเงื่อนไขในการตรวจสอบคุณภาพสินค้า ณ ด่านศุลกากร โดยเฉพาะในการนำเข้าสินค้ากลุ่มผลไม้ ทางการจีนยังมีการกำหนดมาตรฐานด้านสุขอนามัยโรคพืชและแมลงซึ่งเป็นเงื่อนไขที่เข้มงวดมาก เมื่อสินค้าต้องผ่านการตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้เวลาหลายวันย่อมมีผลต่อคุณภาพของผลไม้สดซึ่งเป็นสินค้าประเภทเน่าเสียง่ายและเก็บไว้ได้ไม่นาน ตลอดจนเงื่อนไขด้านใบรับรองการตรวจโรคพืชและแมลง[9]

นอกจากปัญหาการทำ ACFTA และ FTA ไทย-จีน ที่กล่าวมาแล้วนั้น ยังมีปัญหาอื่นที่ปรากฏขึ้นมาแล้วอีกหลายประการ อาทิ ปัญหาเกี่ยวกับระบบการกระจายสินค้าไทยในตลาดจีน โดยเฉพาะระบบขนส่งและโลจิสติกส์ภายในประเทศจีนที่ยังคงควบคุมโดยรัฐ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม รวมไปถึงระบบการค้าปลีกค้าส่ง ปัญหาลักษณะเฉพาะของตลาดจีน เนื่องจากจีนเป็นประเทศที่มีพื้นที่กว้างใหญ่แบ่งออกเป็นหลายมณฑล แต่ละมณฑลมีขนาดใหญ่และมีประชากรเป็นจำนวนมาก มีความแตกต่างของระดับรายได้ รสนิยม รูปแบบการจับจ่ายใช้สอย ตลาดจีนในแต่ละภูมิภาคจึงมีลักษณะแตกต่างหลากหลาย (fragmented markets) และรัฐบาลท้องถิ่นของแต่มณฑลยังมีอำนาจทางการบริหารค่อนข้างมาก[10] นอกจากนี้ ยังมีปัญหาต่อเนื่องที่ตามมาอีกหลายประการ อาทิ ปัญหาภาวะการว่างงานของเกษตรกรที่สูงขึ้นโดยเฉพาะกลุ่มที่แข่งขันกับจีนไม่ได้ เช่น เกษตรกรที่ปลูกกระเทียม หอมหัวใหญ่ หอมแดง และผักผลไม้เมืองหนาว หรือแม้แต่ปัญหาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติจากการขยายท่าเรือที่เชียงแสนเพื่อรองรับเรือสินค้าที่มีขนาดใหญ่โดยมีการระเบิดเกาะแก่งบางส่วนทำให้ระบบนิเวศเกิดการเปลี่ยนแปลง ปริมาณสัตว์น้ำลดน้อยลง[11]

---

8 รุ่งนภา บุญยะนันท์, 2546

9 Ibid., กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, ม.ป.ป.

10 กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, ม.ป.ป.:15-17.

11 มติชนรายวัน, 2548:1-3.

ในการทำ FTA กับจีนอาจเป็นประตูการค้าไปสู่ภูมิภาคต่างๆ ของจีนซึ่งเป็นตลาดที่มีขนาดใหญ่ก็จริง แต่ประเทศไทยก็ไม่สามารถใช้โอกาสดังกล่าวให้เป็นประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากการที่ประเทศไทยไม่ได้คำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการทำ FTA กับจีนกับยุทธศาสตร์เศรษฐกิจของประเทศ ทั้งนโยบายภายในประเทศ องค์กรที่จะมารองรับและจัดลำดับความสำคัญในการปฏิรูป การทำ FTA กับจีนจึงเป็นเพียงแค่การเปิดตลาดการส่งออกในบางสาขาเพื่อแลกกับการลดภาษีนำเข้าในสินค้าบางประเภท ในขณะที่ยังคงดำเนินนโยบายการปกป้องอุตสาหกรรมภายในประเทศไว้เช่นเดิม ซึ่งนโยบายการค้าเช่นนี้ไม่ส่งผลดีต่อการแข่งขัน และประสิทธิภาพของเศรษฐกิจไทย แต่กลับสร้างปัญหามากมายในการปฏิบัติตามความตกลง[12] และนอกจากนี้ ยังมีอุปสรรคในการส่งออกสินค้าที่ยังมีข้อติดขัดด้านระบบโครงสร้างภาษีและที่มิใช่ภาษีอีกหลายประการ โดยเฉพาะอุปสรรคทางการค้าที่มิใช่ภาษี (non-tariff barrier: ntbs) ที่จีนใช้มาก ได้แก่ การเข้มงวดในสุขอนามัยสำหรับสินค้าหลายประเภท เช่น ลำไย ไก่แช่แข็ง และตะพาบน้ำ มาตรการโควตาภาษีโดยผู้นำเข้าต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดและต้องขอใบอนุญาตและโควตาจากส่วนกลาง เช่น ข้าว น้ำมันพืช การกำหนดมาตรฐานสินค้านำเข้า เช่น สินค้าอุตสาหกรรมต้องมีมาตรฐาน CCC Mark หรือการขยายบริการตรวจสอบคุณภาพสินค้าผักและผลไม้ส่งออกของไทย ณ ประเทศไทย เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เองที่ถือเป็นอุปสรรคต่อการค้าระหว่างประเทศที่อาจจะมากกว่าหรือเทียบเท่ามาตรการทางภาษี (tariff barriers) ก็ว่าได้[13] อย่างไรก็ดี งานวิจัยนี้ได้มุ่งศึกษาเฉพาะแต่กรณีปัญหาที่ภาคเกษตรกรรมภายในประเทศได้ประสบกับปัญหาการแข่งขันจากประเทศจีน โดยได้รับความเสียหายจากสินค้าที่เข้าสู่ตลาดที่เพิ่มขึ้นเท่านั้น

ภายใต้กรอบของ WTO ก็ปรากฏสภาพปัญหาที่คล้ายคลึงกันนี้ด้วยเช่นกัน เพราะแม้ว่ากรอบของ WTO จะได้กำหนดกฎระเบียบเกี่ยวกับการค้าเพื่อให้เกิดการค้าเสรีและเป็นธรรม โดยกำหนดให้ทุกประเทศสมาชิกของ WTO จะต้องปรับลดอัตราอากรขาเข้าลงมาเป็นอันดับแรกสุดของการเปิดการค้าเสรี เพื่อให้สินค้าจากต่างประเทศสามารถเข้ามาแข่งขันในตลาดได้ และผู้ประกอบการภายในประเทศหรือภาคอุตสาหกรรมสามารถนำเข้าวัตถุดิบและเครื่องจักรในอัตราภาษีที่ต่ำหรือได้รับการยกเว้นภาษีเพื่อผลิตสินค้าจำหน่ายและสามารถส่งออกไปต่างประเทศในราคาถูกได้นั้น การเปิดตลาดการค้าเสรีก็ทำให้มีการผลิตสินค้าอย่างเดียวกันมากขึ้น ส่งผลให้เกิดการแข่งขันที่รุนแรงทั้งในด้านราคาและคุณภาพมากขึ้นตามลำดับด้วย ดังนั้น จึงอาจมีสินค้าคุณภาพต่ำและราคาถูกเข้ามาปะปนในตลาดจนเกิดความเสียหาย และอาจมีสินค้านำเข้าที่ไม่ปลอดภัยต่อการบริโภคของประชาชนปะปนเข้ามา เช่นกรณีที่ประเทศไทยประสบปัญหาหลังเปิดเสรีทางการค้ากับจีน รัฐบาลจึงต้องกำหนดมาตรฐานคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยขึ้นมากีดกันสินค้าที่ไม่มีคุณภาพ

---

12 Sally, 2000

13 กลุ่มศึกษาเพื่อติดตามและประเมินผลการเจรจาจัดทำเขตการค้าเสรี, ม.ป.ป.; กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2549; สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศในจีน (เซี่ยงไฮ้ เซี่ยเหมิน และคุณหมิง):2549.

เหล่านี้ แต่การนำมาตรการดังกล่าวมาใช้นั้น ถือเป็น "อุปสรรคทางการค้าที่มิใช่ภาษี (non-tariff barriers: ntbs)" ดังนั้น แม้ในปัจจุบันมาตรการกีดกันทางการค้าด้านภาษีศุลกากรมีแนวโน้มที่จะลดลง เนื่องจากการเปิดเสรีทางการค้าภายใต้เขตการค้าเสรีต่างๆ มีเพิ่มขึ้น แต่ขณะเดียวกันอุปสรรคทางการค้าที่มิใช่ภาษีศุลกากร (non-tariff barriers: ntbs) ก็เริ่มมีบทบาทและมีรูปแบบใหม่ๆ เพิ่มขึ้นตาม[14]

ซึ่งในเรื่องนี้ภายใต้กรอบของ WTO ก็มีกฎระเบียบของ GATT หลายข้อที่มีลักษณะใกล้เคียงกับอุปสรรคทางการค้าที่มิใช่ภาษีศุลกากร (non-tariff barriers: ntbs) แต่ถูกกำหนดว่าเป็น "มาตรการกีดกันทางการค้าที่มิใช่ภาษีอากร (non-tariff measures: ntms)" มาตรการเหล่านี้เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมการนำเข้าสินค้าในภูมิภาคยุโรปและสหรัฐอเมริกาที่หันมานิยมบริโภคสินค้านำเข้าคุณภาพสูงที่มีราคาถูก ซึ่งผลิตโดยประเทศในกลุ่มกำลังพัฒนา การเพิ่มขึ้นของสินค้านำเข้าราคาถูกเป็นสาเหตุให้อุตสาหกรรมภายในประเทศและการจ้างงานภายในประเทศได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง กลุ่มผู้เสียประโยชน์และสหภาพแรงงานในประเทศของสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกาจึงได้เรียกร้องให้รัฐบาลในกลุ่มประเทศแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น จึงเป็นที่มาของการสร้างอุปสรรคทางการค้าในรูปแบบต่างๆ[15] ตัวอย่างของมาตรการกีดกันทางการค้าที่มิใช่ภาษีอากร (non-tariff measures: ntms) อาทิ มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (sanitary and phytosanitary measures: SPS) มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด (anti-dumping duty: AD) มาตรการตอบโต้การอุดหนุน (countervailing duty: CVD) มาตรการอุปสรรคทางด้านเทคนิคของการค้าระหว่างประเทศ (technical barrier to trade: TBT) มาตรการด้านสิ่งแวดล้อม (environmental standard) มาตรการด้านแรงงาน (labor standard) และมาตรการปกป้อง (safeguard measures) มาตรการเหล่านี้เป็นมาตรการที่ WTO อนุญาตให้ประเทศสมาชิกนำไปใช้เพื่อคุ้มครองสุขภาพและความปลอดภัยของชีวิตมนุษย์ สัตว์ และพืช และปกป้องอุตสาหกรรมภายใน ในทางกลับกันก็ต้องยกเลิกการกีดกันที่มีลักษณะเป็นอุปสรรคทางการค้าที่มิใช่ภาษีศุลกากร (non-tariff barriers: ntbs) และให้ประเทศสมาชิกใช้แต่มาตรการกีดกันทางการค้าที่มิใช่ภาษีอากร (non-tariff measures: ntms) ภายใต้กรอบของ WTO เท่านั้น

โดยหลักแล้วมาตรการกีดกันทางการค้าที่มิใช่ภาษีอากร (non-tariff measures: ntms) ของ GATT 1994 เป็นหลักการที่ดีและป้องกันการเอาเปรียบของประเทศสมาชิกด้วยกัน แต่เมื่อนำมาเปรียบเทียบระดับการพัฒนาของประเทศสมาชิก ก็จะเห็นความแตกต่างตรงที่ระดับความเป็นมาตรฐานสูงต่ำทันที กรณีแรกคือ ประเทศที่ยังไม่มีมาตรฐานกลางของแต่ละประเภทสินค้าของตนเอง จะประสบปัญหาอุปสรรคต่อการส่งออกไปยังประเทศที่มีการกำหนดระดับความเป็นมาตรฐานนั้นเป็นอย่างมาก เพราะไม่สามารถแสดงผลการตรวจสอบเป็นที่รับรองมาตรฐานการ

---

14 คณะกรรมการมาตรการที่เป็นอุปสรรคทางการค้าที่มิใช่ภาษี สภาอุตสาหกรรม และกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2545.

15 สำนักนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 2 สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, 2545.

ส่งออกได้เลย เช่น การใช้มาตรฐาน ISO 9000 ISO 14000 ของสหภาพยุโรป และกรณีที่ประเทศที่มีมาตรฐานกำหนดเป็นของตนเองแล้วแต่ไม่ครบทุกรายการสินค้า และแต่ละสินค้าอาจยึดมาตรฐานกลางมาใช้ เช่น CODEX, UL, WHO-GMP เป็นต้น แต่ประเทศที่พัฒนาแล้วได้กำหนดระดับเกณฑ์มาตรฐานที่สูงกว่าหรือเข้มงวดกว่า เช่น วิธีการคำนวณและเกณฑ์การตัดสินว่าเป็นการทุ่มตลาด (dumping) ของสหภาพยุโรป ปริมาณสารตกค้างในผลิตภัณฑ์จากกุ้ง และระเบียบวิธีปฏิบัติใหม่ที่เข้มงวดจากการก่อการร้ายของสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

จึงเห็นได้ว่าประเทศสมาชิกที่พัฒนาแล้ว (developed countries) มักออกระเบียบกฎเกณฑ์ ตั้งมาตรฐานต่างๆ และวิธีปฏิบัติหรือการทดสอบเหล่านี้มาใช้บังคับอย่างเข้มงวดจนกลายเป็นการกีดกันทางการค้ากับประเทศกำลังพัฒนา (developing countries) โดยอ้างเหตุผลว่าเป็นหลักเกณฑ์ของมาตรการกีดกันทางการค้าที่มิใช่ภาษี (non-tariff measures: ntms) ของ WTO ทั้งสิ้น ประเทศกำลังพัฒนาจึงประสบปัญหาการส่งออกสินค้าไปยังประเทศที่พัฒนาแล้ว ขณะที่ประเทศที่พัฒนาแล้วหรือประเทศที่มีอำนาจต่อรองสูงกว่ากลับไม่มีปัญหาในการส่งออกสินค้ามายังประเทศกำลังพัฒนาเลย ดังกรณีศึกษาของงานวิจัยนี้ที่ประเทศจีนส่งสินค้าเข้าสู่ตลาดของประเทศไทยจำนวนมาก ปัญหาระดับความแตกต่างของมาตรฐานและความเข้มงวดของมาตรการและวิธีปฏิบัติต่างๆ ของจีน ซึ่งเป็นประเทศที่มีอำนาจต่อรองสูงกว่านั่นเองที่กลายเป็นอุปสรรคทางการค้า (barriers) ในที่สุด[16] ดังนั้น จึงอาจจะไม่เสมอไปว่าสินค้าที่ได้รับการลดภาษีศุลกากรจากการทำความตกลงการค้าเสรีจะสามารถเข้าไปสู่ตลาดของประเทศคู่ตกลงได้โดยไม่มีอุปสรรคหรือต้นทุนที่เพิ่มขึ้น การใช้มาตรการทางการค้าที่มิใช่ภาษีโดยอ้างว่าเป็นมาตรการกีดกันทางการค้าที่มิใช่ภาษี (non-tariff measures: ntms) ภายใต้กรอบของ WTO นั้น จึงเป็นประเด็นที่ส่งผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศเป็นอย่างมาก ที่ผ่านมาได้มีความพยายามที่จะลดการใช้มาตรการดังกล่าวลง แต่บางมาตรการก็ยังคงมีการนำมาใช้มากขึ้น เช่น สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่ใช้มาตรการทางด้านเทคนิค (TBT) มากที่สุดในกลุ่มสินค้าเกษตรและอาหาร[17]

อย่างไรก็ดี มาตรการกีดกันทางการค้าที่มิใช่ภาษี (non-tariff measures: ntms) ภายใต้กรอบของ WTO ก็เป็นหลักการที่ดี สามารถปกป้องอุตสาหกรรมภายในจากผลกระทบของการค้าเสรีได้ โดยงานวิจัยนี้ได้เลือกศึกษาถึง "มาตรการปกป้อง (safeguard measures: SG)"* ซึ่งถือเป็นมาตรการป้องกันผลประโยชน์ทางการค้า (trade defenses measures) อย่างหนึ่ง ที่ประเทศผู้นำเข้า

---

16 คณะกรรมการมาตรการที่เป็นอุปสรรคทางการค้าที่มิใช่ภาษี สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2545: 1-4.

17 Ando and Fujii, 2003.

* "มาตรการปกป้อง" หมายความถึง มาตรการชั่วคราวเพื่อช่วยในการปรับตัวภายในระบบเศรษฐกิจ มาตรการนี้มีบัญญัติไว้ในมาตรา 19 ภายใต้ GATT (Article 19 of GATT) เป็นมาตรการที่ GATT ยินยอมให้ประเทศภาคีใช้มาตรการปกป้องได้เมื่อประเทศนั้นประสบปัญหาจากการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศ เช่น อุตสาหกรรมภายในประเทศต้องเผชิญกับการแข่งขันที่รุนแรงจากต่างประเทศ และการนำเข้าจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นอย่างผิดปกติ เป็นต้น (เกษมสันต์ วีระกุล และคณะ, 2540: 259)

สามารถใช้ในการคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในที่ได้รับความเสียหาย หรือมีแนวโน้มที่จะได้รับความเสียหายจากการนำเข้าที่เพิ่มมากขึ้นมากกว่าปกติ เพื่อเปิดโอกาสให้อุตสาหกรรมภายในของประเทศดังกล่าวสามารถปรับตัวให้สามารถแข่งขันกับสินค้านำเข้าได้ โดยมาตรการปกป้องภายใต้ความกรอบของ WTO ได้แก่ ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้อง (Agreement on Safeguards) และข้อ 19 ของ GATT (Article XIX of the General Agreement on Tariffs and Trade 1994)** ที่กำหนดให้ประเทศสมาชิกสามารถใช้มาตรการปกป้องกับสินค้าที่เพิ่มขึ้นและก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายกับอุตสาหกรรมภายในประเทศอย่างคาดการณ์ไม่ได้ เพื่อเยียวยาหรือป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดหรือเกิดขึ้นดังกล่าว[18]

ในความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องได้มีการกำหนดให้สมาชิกต้องยอมรับและปฏิบัติตามว่าเนื้อหาในความตกลง และส่งเสริมให้มีการกำหนดพันธกรณีที่ต้องปฏิบัติตามทั้งระดับภายในประเทศและในระดับ WTO ซึ่งประเทศสมาชิกที่จะใช้มาตรการปกป้องนั้นจะต้องยินยอมปฏิบัติตามพันธกรณีดังกล่าว โดยใช้มาตรการปกป้องเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันหรือบำบัดความเสียหายเท่านั้น โดยรัฐสามารถจัดเก็บภาษีพิเศษเพิ่มเติม และ/หรือกำหนดโควตาจำกัดการนำเข้า โดยสามารถนำมาใช้ได้ในกรณีที่สินค้าที่เหมือนกันหรือแข่งขันกันได้โดยตรงกับสินค้าที่ผลิตได้เองในประเทศผู้นำเข้า มีปริมาณการนำเข้ามากผิดปกติ ทำให้อุตสาหกรรมภายในของประเทศผู้นำเข้าที่ได้รับความเดือดร้อน และสามารถใช้มาตรการจำกัดการนำเข้าเป็นการชั่วคราวได้หลายรูปแบบ เช่น เพิ่มอัตราภาษีนำเข้าให้สูงกว่าอัตราภาษีที่ผูกพันไว้กับ WTO เก็บค่าธรรมเนียมพิเศษ (surcharge) กำหนดโควตานำเข้า (import quota) หรือโควตาภาษี (tariff quota) เป็นต้น ทั้งนี้ ประเทศสมาชิกจะสามารถบังคับใช้มาตรการปกป้องกับสินค้านำเข้าจากทุกประเทศโดยไม่ต้องคำนึงถึงแหล่งที่มาของสินค้าและไม่มีการเลือกปฏิบัติ ซึ่งเป็นไปตามหลักการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง (Most-Favored Nation: MFN) ของ WTO ยกเว้นมาตรการปกป้องที่เกิดจากการเจรจาการค้าระดับทวิภาคีและมาตรการปกป้องพิเศษ (Special Safeguards: SSG) ภายใต้การค้าเสรี จะใช้บังคับเฉพาะสินค้าจากประเทศคู่ภาคีเท่านั้น

แต่อย่างไรก็ดี ยังมีพันธกรณีที่ต้องปฏิบัติเป็นการเฉพาะเจาะจงแก่การใช้มาตรการปกป้องกับประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งมีข้อยกเว้นว่าไม่ให้ใช้มาตรการปกป้องกับสินค้าที่มีแหล่งกำเนิดจากประเทศกำลังพัฒนา ตราบเท่าที่ส่วนแบ่งการนำเข้าจากประเทศนั้นไม่เกินร้อยละ 3 ของปริมาณ

** ในความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้อง และ GATT 1994 รวมถึงข้อความอื่นที่ปรากฏภายใต้กรอบของ WTO นั้น ถูกอ้างถึงด้วยชื่อที่เป็นทางการ ซึ่งเป็นที่เข้าใจว่าในทางกฎหมายนั้น มีการกำหนดข้อความเช่นเดียวกันกับความตกลงมาราร์เกช (The Marrakech Agreement) ซึ่งก่อตั้งองค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) ขึ้นมา.

18 United Nation, 2003: 1.

การนำเข้าสินค้านั้นโดยรวม แต่ทั้งนี้สินค้าที่นำเข้าจากประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายที่มีส่วนแบ่งการนำเข้าไม่เกินร้อยละ 3 นั้น รวมกันแล้วต้องไม่เกินร้อยละ 9 ของปริมาณการนำเข้าสินค้านั้นโดยรวม[19]

ส่วนมาตรการปกป้องพิเศษ (Special Safeguards: SSG) นั้น ปรากฏอยู่ในความตกลงว่าด้วยสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม (Agreement on Textiles and Clothing: ATC) ของ WTO ซึ่งกำหนดไว้ในข้อ 6 ของความตกลงฉบับดังกล่าวว่า ประเทศสมาชิกสามารถใช้มาตรการปกป้องแก่สิ่งทอที่นำเข้าและก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้ผลิตภายในได้ และยังปรากฏในความตกลงว่าด้วยเรื่องเกษตร (Agreement on Agriculture: AA) ข้อ 5 ของ WTO ที่ประเทศสมาชิกสามารถใช้มาตรการปกป้องพิเศษนี้กับสินค้าเกษตรที่ผูกพันไว้กับ WTO ซึ่งนำเข้าจากทุกประเทศ โดยต้องมีการกำหนดเป็นตารางการลดภาษี ส่วนในภาคการค้าบริการนั้น ยังไม่มีการกำหนดเกี่ยวกับการใช้มาตรการปกป้อง แต่อย่างไรก็ดี ในบทบัญญัติข้อ 10 ของข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้าบริการ (The General Agreement on Trade in Services: GATS) มีการกล่าวถึงการกำหนดมาตรการปกป้องไว้ในกรณีของการเจรจาการค้าในระดับพหุภาคีไว้ด้วย[20] และยังมีมาตรการปกป้องพิเศษ (Special Safeguards: SSG) อีกประเภทหนึ่งซึ่งใช้บังคับเฉพาะสินค้าจากประเทศคู่ภาคีเท่านั้น ได้แก่ มาตรการปกป้องภายใต้ความตกลงการค้าเสรีที่ใช้บังคับกับสินค้าที่มีความอ่อนไหว (sensitive) ที่ภาคี 2 ฝ่ายกำหนดร่วมกันด้วย[21]

นอกจากมาตรการปกป้องภายใต้กรอบของ WTO ที่ประเทศไทยสามารถนำมาใช้เพื่อปกป้องอุตสาหกรรมภายในของประเทศที่ได้รับความเดือดร้อนแล้ว ประเทศไทยยังสามารถนำมาตรการปกป้องภายใต้กรอบของความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน (ASEAN - China Free Trade Agreement: ACFTA) มาใช้ได้ด้วย ซึ่งปรากฏในกรอบความตกลงการค้าสินค้าภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และสาธารณรัฐประชาชนจีน (Agreement on Trade in Goods of the Framework Agreement on Comprehensive Economic Co-operation between the Association of Southeast Asian Nations and the People's Republic of China) ที่ได้กำหนดถึงการนำมาตรการปกป้องมาใช้ไว้ในข้อ 9*[22] โดย

---

19 United Nation, 2003: 1; กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, 2548.

20 United Nation, 2003: 1.

21 กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, 2548.

* **Agreement on Trade in Goods of the Framework Agreement on Comprehensive Economic Co-operation between the Association of Southeast Asian Nations and the People's Republic of China - Article 9 Safeguard Measures**

1. Each Party, which is a WTO member, retains its rights and obligations under Article XIX of the GATT 1994 and the WTO Agreement on Safeguards.

2. With regard to ACFTA safeguard measures, a Party shall have the right to initiate such a measure on a product within the transition period for that product. The transition period for a product shall begin from the date of entry into force of this Agreement and end five years from the date of completion of tariff elimination/reduction for that product.

3. A Party shall be free to take ACFTA safeguard measures if as an effect of the obligations incurred by that Party, including tariff concessions under the Early Harvest Programme of the Framework Agreement or this Agreement, or, if as a result of unforeseen developments and of the effects of the obligations incurred by that Party, including tariff concessions under the Early Harvest Programme of the Framework Agreement or this Agreement, imports of any particular product from the other Parties increase in such quantities, absolute or relative

ทั้งสองฝ่ายได้เห็นชอบให้สามารถใช้มาตรการปกป้องเพื่อเป็นการปกป้องอุตสาหกรรมภายในของแต่ละประเทศจากผลของการเปิดเสรีการค้าอาเซียน-จีน อาทิ การทะลักของสินค้านำเข้าที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อสินค้า/อุตสาหกรรมภายในประเทศ โดยให้ขึ้นอัตราภาษีนำเข้าของสินค้าที่ได้รับผลกระทบให้เท่ากับอัตราภาษีทั่วไปที่เก็บจากประเทศสมาชิก WTO ในช่วงเวลาเดียวกัน และสามารถใช้มาตรการนี้ได้ตั้งแต่วันที่ความตกลงการค้าสินค้ามีผลบังคับใช้จนถึง 5 ปี หลังจากวันสิ้นสุดของการยกเลิกหรือลดภาษีศุลกากรของสินค้านั้นๆ นอกจากนี้ อาเซียนและจีนได้จัดทำความตกลงว่าด้วยกลไกการระงับข้อพิพาท (Agreement on Dispute Settlement Mechanism of the Framework Agreement on Comprehensive Economic Co-Operation Between the Association of Southeast Asian Nations and the People's Republic of China) เพื่อเป็นข้อผูกพันในการดำเนินการเมื่อเกิดข้อพิพาทจากการเปิดเสรีอาเซียน-จีนด้วย

แม้ประเทศไทยจะได้รับผลกระทบจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นจากจีน แต่ประเทศไทยก็มิได้ใช้อำนาจอนุวัติการให้เป็นไปตามที่กฎหมายระหว่างประเทศที่กำหนดให้ใช้มาตรการปกป้องได้แต่อย่างใด โดยที่ความตกลงระหว่างประเทศทางการค้าที่ประเทศไทยเป็นภาคี เช่น ความตกลงมาร์ราเกซ (The Marrakech Agreement) ที่จัดตั้ง WTO หรือความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน (ASEAN-China Free Trade Agreement: ACFTA) ได้กำหนดให้ประเทศภาคีสมาชิกสามารถใช้มาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นกับสินค้านำเข้าจากต่างประเทศที่เพิ่มขึ้นและก่อให้เกิด

---

to domestic production, and under such conditions so as to cause or threaten to cause serious injury to the domestic industry of the importing Party that produces like or directly competitive products.

4. If an ACFTA safeguard measure is taken, a Party taking such a measure may increase the tariff rate applicable to the product concerned to the WTO MFN tariff rate applied to such product at the time when the measure is taken.

5. Any ACFTA safeguard measure may be maintained for an initial period of up to 3 years and may be extended for a period not exceeding 1 year. Notwithstanding the duration of an ACFTA safeguard measure on a product, such measure shall terminate at the end of the transition period for that product.

6. In applying ACFTA safeguard measures, the Parties shall adopt the rules for the application of safeguard measures as provided under the WTO Agreement on Safeguards, with the exception of the quantitative restriction measures set out in Article 5, and Articles 9, 13 and 14 of the WTO Agreement on Safeguards. As such, all other provisions of the WTO Agreement on Safeguards shall, mutatis mutandis, be incorporated into and form an integral part of this Agreement.

7. An ACFTA safeguard measure shall not be applied against a product originating in a Party, so long as its share of imports of the product concerned in the importing Party does not exceed 3% of the total imports from the Parties.

8. In seeking compensation under Article 8 of the WTO Agreement on Safeguards for an ACFTA safeguard measure, the Parties shall seek the good offices of the body referred to in paragraph 12 to determine the substantially equivalent level of concessions prior to any suspension of equivalent concessions. Any proceedings arising from such good offices shall be completed within 90 days from the date on which the ACFTA safeguard measure was applied.

9. On a Party's termination of an ACFTA safeguard measure on a product, the tariff rate for that product shall be the rate that, according to that Party's tariff reduction and elimination schedule, as provided in Annex 1 and Annex 2 of this Agreement, would have been in effect commencing on 1 January of the year in which the safeguard measure is terminated.

10. All official communications and documentations exchanged among the Parties and to the body referred to in paragraph 12 relating to any ACFTA safeguard measures shall be in writing and shall be in the English language.

11. When applying ACFTA safeguard measures, a Party shall not have simultaneous recourse to the WTO safeguard measures referred to in paragraph 1.

12. For the purpose of this Article, any reference to "Council for Trade in Goods" or the "Committee on Safeguards" in the incorporated provisions of the WTO Agreement on Safeguards shall, pending the establishment of a permanent body under paragraph 1 of Article 15, refer to the AEM-MOFCOM, or the SEOM-MOFCOM, as appropriate, which shall be replaced by the permanent body once it is established. (The ASEAN Secretariat, 2547: 6-8)

22 The ASEAN Secretariat, 2547.

หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายกับอุตสาหกรรมภายในประเทศ เพื่อเยียวยาหรือป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นดังกล่าว แต่ประเทศไทยก็มีเพียงแต่ประกาศกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการกำหนดมาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น พ.ศ.2542 ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ.2522 เท่านั้น ซึ่งดังกล่าวก็มิใช่กฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อใช้บังคับกับกรณีของการกำหนดมาตรการปกป้องโดยตรง จึงมีข้อจำกัดด้านขอบเขตที่จะนำมาปรับใช้กับการกำหนดมาตรการปกป้อง ผู้วิจัยจึงเห็นประโยชน์ว่าสมควรที่ประเทศไทยจะต้องมีการศึกษาถึงมาตรการปกป้อง เพื่อเตรียมความพร้อมในการแข่งขันของสินค้าไทยกับสินค้านำเข้าจากต่างประเทศ โดยในการศึกษาวิจัยนี้ผู้วิจัยจะได้ดำเนินการศึกษาและหาแนวทางที่เหมาะสมในการกำหนดมาตรการปกป้อง โดยศึกษาในเชิงเปรียบเทียบจากหลักเกณฑ์ที่ว่าด้วยเรื่องมาตรการปกป้องภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศที่มีผลต่อการค้าสินค้าเกษตรระหว่างประเทศไทยและจีนโดยตรง ได้แก่

- ข้อ 19 ของความตกลงว่าด้วยอัตราภาษีศุลกากรและการค้า ค.ศ.1947 (Article XIX of the General Agreement on Tariff and Trade: GATT)* (World Trade Organization, 1968: 28-29)

*** Article XIX: Emergency Action on Imports of Particular Products**

1. (*a*) If, as a result of unforeseen developments and of the effect of the obligations incurred by a contracting party under this Agreement, including tariff concessions, any product is being imported into the territory of that contracting party in such increased quantities and under such conditions as to cause or threaten serious injury to domestic producers in that territory of like or directly competitive products, the contracting party shall be free, in respect of such product, and to the extent and for such time as may be necessary to prevent or remedy such injury, to suspend the obligation in whole or in part or to withdraw or modify the concession.

(*b*) If any product, which is the subject of a concession with respect to a preference, is being imported into the territory of a contracting party in the circumstances set forth in subparagraph (*a*) of this paragraph, so as to cause or threaten serious injury to domestic producers of like or directly competitive products in the territory of a contracting party which receives or received such preference, the importing contracting party shall be free, if that other contracting party so requests, to suspend the relevant obligation in whole or in part or to withdraw or modify the concession in respect of the product, to the extent and for such time as may be necessary to prevent or remedy such injury.

2. Before any contracting party shall take action pursuant to the provisions of paragraph 1 of this Article, it shall give notice in writing to the CONTRACTING PARTIES as far in advance as may be practicable and shall afford the CONTRACTING PARTIES and those contracting parties having a substantial interest as exporters of the product concerned an opportunity to consult with it in respect of the proposed action. When such notice is given in relation to a concession with respect to a preference, the notice shall name the contracting party which has requested the action. In critical circumstances, where delay would cause damage which it would be difficult to repair, action under paragraph 1 of this Article may be taken provisionally without prior consultation, on the condition that consultation shall be effected immediately after taking such action.

3. (*a*) If agreement among the interested contracting parties with respect to the action is not reached, the contracting party which proposes to take or continue the action shall, nevertheless, be free to do so, and if such action is taken or continued, the affected contracting parties shall then be free, not later than ninety days after such action is taken, to suspend, upon the expiration of thirty days from the day on which written notice of such suspension is received by the CONTRACTING PARTIES, the application to the trade of the contracting party taking such action, or, in the case envisaged in paragraph 1 (*b*) of this Article, to the trade of the contracting party requesting such action, of such substantially equivalent concessions or other obligations under this Agreement the suspension of which the CONTRACTING PARTIES do not disapprove.

(*b*) Notwithstanding the provisions of subparagraph (*a*) of this paragraph, where action is taken under paragraph 2 of this Article without prior consultation and causes or threatens serious injury in the territory of a contracting party to the domestic producers of products affected by the action, that contracting party shall, where delay would cause damage difficult to repair, be free to suspend, upon the taking of the action and throughout the period of

- ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้อง (Agreement on Safeguards) ซึ่งจะนำมาใช้เป็นแนวทางหลักของการพิจารณากำหนดมาตรการปกป้อง

และในเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน (ASEAN-China Free Trade Agreement: ACFTA) โดยกรอบความตกลงความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างอาเซียนและจีน (The Framework Agreement on Comprehensive Economic Co-operation between the Association of Southeast Asian Nations and the People's Republic of China) กำหนดให้มีความตกลงที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรการปกป้อง ได้แก่

- ข้อ 9 แห่งความตกลงการค้าสินค้าภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และสาธารณรัฐประชาชนจีน (Agreement on Trade in Goods of the Framework Agreement on Comprehensive Economic Co-operation between the Association of Southeast Asian Nations and the People's Republic of China)

- ความตกลงว่าด้วยกลไกการระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และสาธารณรัฐประชาชนจีน (Agreement on Dispute Settlement Mechanism between the Association of Southeast Asian Nations and the People's Republic of China)

นอกจากนี้ ยังศึกษาถึงกฎหมายภายในของจีนและไทยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรการปกป้อง ได้แก่ ประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการกำหนดมาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น พ.ศ.2542 และประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการกำหนดมาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2548 และกฎหมายว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (The Foreign Trade Law of the People's Republic of China)

---

consultation, such concessions or other obligations as may be necessary to prevent or remedy the injury. (World Trade Organization, 1968: 28-29)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อรวบรวมและศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการปกป้องภายใต้กรอบของ WTO และ ACTFA ประเทศไทย และสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มีผลกระทบต่อการค้าสินค้าเกษตร

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการใช้มาตรการปกป้องภายใต้กรอบของ WTO และ ACTFA

3. เพื่อประมวลผลประโยชน์ ปัญหา อุปสรรค และผลกระทบที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตจากการใช้มาตรการปกป้องในการค้าระหว่างประเทศ ภายใต้กรอบของ WTO และ ACFTA

โจทก์หลักของการดำเนินการ

การนำมาตรการปกป้องภายใต้กรอบของ WTO และ ACFTA มาใช้เพื่อป้องกันตลาดภายใน จากการเข้าสู่ตลาดของสินค้าเกษตรที่เพิ่มมากขึ้นจากประเทศจีนนั้น ส่งผลต่อการค้าสินค้าเกษตรของไทยอย่างไร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ได้ความรู้เกี่ยวกับมาตรการปกป้องภายใต้กรอบของ WTO และ ACFTA

2. ทำให้เข้าใจสถานการณ์การใช้มาตรการปกป้องภายใต้กรอบของ WTO และ ACFTA

3. ทำให้ทราบถึงประโยชน์ ปัญหา อุปสรรค และผลกระทบที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตจากการใช้มาตรการปกป้องภายใต้กรอบของ WTO และ ACFTA

ประเด็นการศึกษาและขอบเขต

1. ทบทวน ทำความเข้าใจ ประเด็นสำคัญเกี่ยวกับมาตรการปกป้องภายใต้กรอบองค์การการค้าโลก และเขตการค้าเสรีอาเซียน

2. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหลักกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับมาตรการปกป้องภายใต้กรอบองค์การการค้าโลก และเขตการค้าเสรีอาเซียน โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เริ่มแรกการวิเคราะห์วิจัยข้อมูล (documentary analysis research) จากเอกสารต่างๆ แล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เพื่อให้ได้รายละเอียดของประเด็นต่างๆ อย่างชัดเจน และเพื่อให้ผลการศึกษามีความสมบูรณ์ครบถ้วนมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

3. วิเคราะห์ และประเมินศักยภาพ โอกาส และข้อจำกัดของการนำมาตรการปกป้องมาใช้เพื่อคุ้มครองตลาดภายในจากการแข่งขันที่รุนแรงอันเป็นผลมาจากการนำเข้าจากประเทศจีน

บทที่ 2
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้ ผู้วิจัยจะได้ศึกษาถึงแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับบริบทการเกิดข้อตกลงหรือกติการะหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ เพื่อนำไปสู่การศึกษามาตรการปกป้องในกรอบขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) เขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน (ASEAN - China Free Trade Agreement: ACFTA) ซึ่งการค้าสินค้าเกษตรไทยและจีนตกอยู่ภายใต้กรอบดังกล่าว ตลอดจนถึงกฎหมายภายในของไทยและจีนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรการปกป้อง ได้แก่ ประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการกำหนดมาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น พ.ศ.2542 และประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการกำหนดมาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2548 และกฎหมายว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (The Foreign Trade Law of the People's Republic of China)

1. แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับบริบทการเกิดข้อตกลงหรือกติการะหว่างประเทศ

1.1 แนวคิด ทฤษฎี ทางเศรษฐกิจและสังคม

1.1.1 แนวคิดโลกาภิวัตน์ (Globalization Theory)[1]

โลกาภิวัตน์ (Globalization)* หมายถึง การแพร่กระจายไปทั่วโลก การที่ประชาคมโลกไม่ว่าจะอยู่ ณ จุดใด สามารถรับรู้ สัมพันธ์ หรือรับผลกระทบจากสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง สืบเนื่องมาจากการพัฒนาระบบสารสนเทศ เป็นต้น[2] อย่างไรก็ดี คำแปลนี้ยังไม่ครอบคลุมถึงส่วนที่เป็นแกนหลักของกระบวนการโลกาภิวัตน์ คือระบบเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ซึ่งได้แก่ การลงทุน การผลิตสินค้าและบริการ และการค้าขายแลกเปลี่ยนข้ามพรมแดนประเทศนั่นเอง อาจ

---

[1] สุพจน์ บุญวิเศษ, 2546: 336-337; Heywood, 1999; White, 2002; Jordan and Duvell, 2003; Leys, 2002: 77-79; Giddens, 1990; Engler, 2003; Online; Smith and Smythe, 2001; Castles and Davidson, 2000.

* ผู้ให้กำเนิดคำว่า "globalization" คือ Alvin Toffler นักคิดนักเขียนที่มีชื่อเสียงของโลก ผู้มีผลงานเขียนเป็นที่รู้จักกันในชื่อ Future Shock, The Third Wave และ Power Shift โดย Future Shock นั้น อธิบายถึงกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่โลกต้องเผชิญในอนาคต และผลกระทบต่อวิถีการดำเนินชีวิตของผู้คน และความพยายามที่จะไล่ตามการเปลี่ยนแปลงให้ทัน ขณะที่ The Third Wave แบ่งยุคการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญของโลกเป็น 3 ระลอก ตั้งแต่ยุคเกษตรกรรม การปฏิวัติอุตสาหกรรมที่เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นแล้วในอดีต และคลื่นลูกที่ 3 หรือยุคปฏิวัติสารสนเทศ ซึ่งเป็นยุคที่มีการนำเอาเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ และสร้างวิทยาการขึ้นมาเป็นจำนวนมาก ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแต่มีผลทำให้พฤติกรรมของมนุษย์เปลี่ยนแปลงไป ส่วน Power Shift นั้น พูดถึงรูปแบบของอำนาจและการแสวงหาอำนาจท่ามกลางพัฒนาการของโลกที่อยู่ในคลื่นลูกที่ 3 แต่ภาวะทั่วไปยังเต็มไปด้วยความขัดแย้งที่มีปมมาจากเชื้อชาติและศาสนา คล้ายๆ สถานการณ์ที่โลกเรากำลังเผชิญอยู่ในขณะนี้ (กลุ่มศึกษาข้อตกลงเขตการค้าเสรีภาคประชาชน (FTA WATCH), 2547).

[2] พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542.

กล่าวโดยสรุปได้ว่ากระบวนการโลกาภิวัตน์คือกระบวนการเศรษฐกิจโลกไร้พรมแดน หรืออาจเรียกว่ากระบวนการทำให้โลกเป็นหนึ่งเดียว หมายถึงการทำให้ทุนนิยมโลก ได้แก่ ระบบเงินตรา เงินทุน การผลิต การขายสินค้า และบริการต่างๆ สามารถทะลุทะลวงพรมแดนของประเทศต่างๆ ได้โดยเสรี โดยโลกทั้งโลกคือตลาดเดียว อาจมองขบวนการโลกาภิวัตน์ว่าเป็นขบวนการครอบโลก

โดยทั่วไปแล้วโลกาภิวัตน์มีความหมายในลักษณะของการบูรณาการระบบตลาดโลก ทั้งนี้ การเพิ่มขยายความมั่นคงในการผลิตและการจัดการของชาติต่างๆ เป็นตัวบังคับให้มีการรวมระบบเศรษฐกิจระหว่างประเทศเข้าด้วยกัน โดยมีการปฏิวัติระบบการติดต่อสื่อสารขึ้นใหม่ นับตั้งแต่การบรรลุข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (The General Agreement on Tariffs and Trade: GATT) ในปี 1993 โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบรรลุข้อตกลงเกี่ยวกับผลผลิตทางการเกษตร และน้ำมัน การเติบโตของตลาดการเงิน การบริการ และการลดกฎระเบียบกฎหมาย เงื่อนไขและขั้นตอนการดำเนินงาน ก็ยิ่งทำให้โลกาภิวัตน์ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านการผลิต เงินทุน การลงทุน และแรงงาน การเปลี่ยนแปลงระบบโลกหรือโลกาภิวัตน์นี้ได้แพร่ขยายเข้าสู่สังคมโลกในทุกประเทศอย่างสมบูรณ์ในคริสศตวรรษที่ 21 โดยเป็นผลมาจากการเข้าสู่ระบบทุนนิยมที่ได้แผ่ขยายครอบคลุมข้ามทวีป โลกาภิวัตน์ไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ แต่เกี่ยวพันกับระบบทุนนิยม และนำมาซึ่งวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจของโลกตะวันตกในคริสศตวรรษที่ 15 ในช่วงของการล่มสลายระบอบฟิวดัลโดยผลของนวัตกรรม เทคโนโลยี และการเกิดขึ้นของระบบตลาดใหม่

ความก้าวหน้าด้านการผลิตเป็นตัวกระตุ้นและส่งเสริมการค้าขายให้ขยายไปดินแดนที่ห่างไกลส่วนอื่นๆ ของโลก ความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างศูนย์กลางและประเทศรอบนอกเป็นที่มาของการพัฒนาที่ไม่เท่าเทียมกัน ในขณะที่ประเทศที่มิได้เป็นประเทศศูนย์กลางอย่างแท้จริง หรืออาจเรียกว่าเป็นประเทศกลุ่มอุตสาหกรรมใหม่นั้นได้ทำหน้าที่เป็นรัฐกันชน โดยเป็นรัฐที่มีบทบาทสำคัญในการค้ำจุนโครงสร้างดังกล่าว ทั้งการรักษาผลประโยชน์ทางตรงในการผูกขาดการผลิตให้กับประเทศศูนย์กลาง และการปกป้องการลงทุนในทางเศรษฐกิจทั้งหมดอีกด้วย ในขณะที่รัฐอื่นๆ อาจถูกครอบงำด้วยอิทธิผลของเทคโนโลยีและอำนาจทางทหาร แต่ก็ไม่มีรัฐใดรัฐหนึ่งที่สามารถครอบงำได้ทั้งระบบ หมายความว่ามีการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจระหว่างรัฐต่างๆ ในขณะที่ศูนย์กลางจะได้เปรียบรัฐเล็กๆ จากการลงทุนข้ามชาติและสัมพันธไมตรีอื่นๆ ระหว่างกัน เป็นการเพิ่มพูนผลประโยชน์ตามความต้องการโดยอยู่ในรูปของการแลกเปลี่ยนด้านข้อตกลงทางการค้า แรงงาน และการซื้อขายสินค้า

ในคริสศตวรรษที่ 20 ระบบโลกที่มีภูมิศาสตร์ที่จำกัดต่อการขยายตัวของตลาด การลงทุน และระบบรัฐชาติ สหรัฐอเมริกาได้เข้ามาเป็นประเทศที่มีอำนาจหนึ่งเดียวในการเข้ามาครอบงำโดยอาศัยความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ในขณะที่อำนาจทางการเมืองได้ลดความสำคัญลงไป หลังการสิ้นสุดของสงครามเย็น รัฐเกิดใหม่และรัฐคอมมิวนิสต์ได้เริ่มท้าทายระบบการควบคุมโดยประเทศศูนย์กลาง โดยประเทศรอบนอกมีสถานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น แต่ก็ไม่ทำให้กลายเป็นประเทศที่มี

อำนาจทางเศรษฐกิจ ระบบเสรีนิยมที่เคยยึดมั่นในความเท่าเทียมของปัจเจกชน สังคม และเศรษฐกิจในคริสศตวรรษที่ 19 ก็ได้สิ้นสุดลงและถูกครอบงำโดยรูปแบบของคริสศตวรรษที่ 20 ในขณะที่อิทธิพลของรัฐแบบเก่าหลังทศวรรษที่ 1968 ได้สลายไป[3] Zdravko Miinar ได้กล่าวว่า โลกาภิวัตน์คือสภาวะโลกที่อยู่ในสภาพต้องพึ่งพาต่อกัน (interdependence) เพราะโลกาภิวัตน์มีลักษณะเหมือนเผด็จการ มีการแผ่ขยายการครอบครอง ในขณะเดียวกันก็แพร่ขยายการถูกครอบครอง (globalized) ด้วยการรวมโลกให้ผสมกลมกลืนกันจนเป็นแบบเดียวกัน (uniformity) การสร้างความเกี่ยวพันระหว่างผลกระทบกับปัจจัยหรือตัวแปรที่เหมือนกันหรือต่างกันที่อยู่ในระบบเดียวกันไม่ว่าจะเป็นระบบการเมือง เศรษฐกิจ สังคม หรือสิ่งอื่นใดก็ได้ในระดับโลก เป็นเหมือนการทำลายขอบเขตอธิปไตยเดิมและขยายขอบเขตอธปไตยใหม่ ซึ่งมีผลทำให้ความเป็นอธิปไตยของรัฐและความรู้สึกชาตินิยมของคนในรัฐลดน้อยลงไป

สำหรับในมุมมองโลกาภิวัตน์ในเชิงเศรษฐศาสตร์การเมืองนั้น Susan Strange อธิบายว่าโลกาภิวัตน์เกี่ยวข้องกับความเปลี่ยนแปลง 3 ประการด้วยกัน คือ 1) การมีสินค้าร่วมกันในตลาดโลกซึ่งร่วมกันผลิตจากหลายประเทศ 2) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการเงินระหว่างประเทศ เกิดจากการผลิตและการค้าสินค้าและบริการในระดับชาติ โดยมีอัตราการขยายตัวที่รวดเร็วกว่าอดีตมากมายมหาศาล อันเนื่องมาจากมีหลายชาติเข้ามาเกี่ยวข้อง ส่งผลทั้งต่อกำไรและการขาดทุนในระดับวงเงินที่สูงมากอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน 3) การปรับเปลี่ยนความแตกต่างทางความคิด ทัศนคติ ค่านิยมให้เข้ามารวมกันเป็นแบบเดียวในระดับโลก (Global hegemonization)[4]

โลกาภิวัตน์นั้นเป็นผลสืบเนื่องอันมาจากกระบวนการสร้างความทันสมัย (consequences of modernity) อันเป็นวิถีชีวิตทางสังคมและองค์กรที่ปรากฏก่อนในยุโรป ซึ่งเริ่มในคริสศตวรรษที่ 17 และมีอิทธิพลต่อโลก เกี่ยวเนื่องกับเรื่องของเวลาและภูมิประเทศ ในขณะที่ยุคปัจจุบันเป็นยุคใหม่ที่มีความหลากหลายทางสังคม โดยเฉพาะระบบคมนาคมขนส่งและสังคมข่าวสาร (information society) และการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของความสมัยใหม่ที่ถูกให้ความสำคัญมากกว่าเรื่องของระเบียบประเพณีแบบเก่า[5]

คำอธิบายเกี่ยวกับโลกาภิวัตน์นั้น Immanuel Wallerstein ได้แบ่งออกเป็นสองแนวทาง คือ แนวทางของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (international relations) และในเชิงทฤษฎีระบบโลก (World System Theory) โดยทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้ให้ความสำคัญกับการอธิบายถึงการพัฒนาของระบบรัฐชาติ โดยทำการวิเคราะห์รัฐยุโรปดั้งเดิมต่อเนื่องไปถึงภายหลังการขยายตัวของโลก ซึ่งให้ความสำคัญกับรัฐชาติในฐานะเป็นตัวกระทำการ และมีปฏิสัมพันธ์กับ

---

[3] White, Barbara H. 2002. Globalization and Insecurity: Political, Economic and Physical Challenges, Basingstoke. New York : Plagrave Press.1-11

[4] สุพจน์ บุญวิเศษ. 2546. "การเมืองการปกครองไทยในบริบทโลกาภิวัตน์" น. 336-337. ในการประชุมทางวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติ. ครั้งที่ 4 (พ.ศ.2546). ศูนย์การประชุมไบเทค. กรุงเทพฯ: 336-337.

[5] Giddens, Anthony. 1990. The Consequences of Modernity. Stanford, California: Stanford University Press: 65-79: 1-10.

องค์กรระดับชาติอื่นๆ ที่มิใช่รัฐ ในขณะที่เรื่องอำนาจอธิปไตยของรัฐ (sovereign state) จะเกี่ยวข้องกับการแบ่งแยกอัตลักษณ์ต่างๆ และการที่รัฐไม่สามารถควบคุมเหนือดินแดนของตนได้อย่างสมบูรณ์ โดยโลกาภิวัตน์นั้นได้ทำให้รัฐต่างๆ เกิดการเคลื่อนย้ายหรือรวมตัวกลายเป็นหนึ่งเดียว แม้ว่าจะถูกทำให้แบ่งแยกโดยภาวะของสงครามในอดีตแต่ความเป็นโลกาวิวัฒน์ก็สามารถทำให้คาดการณ์โลกในอนาคตได้ว่าความเป็นรัฐชาติสมัยใหม่นั้นเป็นผลมาจากความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ ไม่ได้มาจากการที่รัฐแต่ละรัฐสูญเสียอำนาจอธิปไตย หากแต่ได้รับอิทธิพลจากการกระบวนการพัฒนา ในขณะเดียวกันก็เกิดความสูญเสียความเป็นอิสระบางด้านของรัฐ ซึ่งเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้รัฐต้องรวมตัวกันในเชิงพันธมิตร (alliance) ต่อกัน[6]

Bretherton กล่าวว่าโลกาภิวัตน์ประกอบด้วยปัจจัย 4 ประการ คือ 1) การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีไปสู่ความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ 2) การขยายตัวของเศรษฐกิจที่เคยเป็นระดับท้องถิ่นและระดับรัฐให้กลายเป็นระดับโลก 3) การเมืองที่ขยายตัวเป็นระดับโลก และ 4) ความคิด (ideas) ที่ถูกแพร่กระจายไปทั่วโลก ดังนั้น จึงเป็นความจำเป็นในโลกปัจจุบันที่ทุกอย่างจะต้องกลายเป็นระดับโลกที่มีมาตรฐานเดียวกัน เพื่อผลประโยชน์และความปลอดภัยร่วมกัน หรือเพื่อสร้างความต่อเนื่องของการคมนาคมติดต่อในกิจการที่มีจำเป็นต่อวิถีชีวิต

โลกาภิวัตน์เป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดจากปัจจัยหลากหลายผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องในลักษณะของกระบวนการ อันประกอบด้วยโครงสร้างความสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างประเทศ การเปิดเสรีทางการค้าระหว่างประเทศ และพัฒนาการของเทคโนโลยี[7] โลกาภิวัตน์จะขยายตัวอย่างกว้างขวางและรวดเร็วก็ต่อเมื่อประเทศต่างๆ ดำเนินนโยบายเสรีนิยมทั้งทางเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม ทั้งนี้ หากขาดนโยบายเสรีนิยมทางเศรษฐกิจ การขยายตัวทางการค้า การลงทุน และการเงินระหว่างประเทศย่อมดำเนินไปอย่างเชื่องช้าและในทางการเมืองหากขาดประชาธิปไตย ย่อมมีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง ในขณะที่ด้านวัฒนธรรม ปฏิสัมพันธ์ข้ามรัฐข้ามวัฒนธรรมย่อมเกิดขึ้นได้ยาก มีผลต่อกระบวนการแปรเปลี่ยนให้วัฒนธรรมเป็นสินค้า (commodification) และการเติบโตของทุนวัฒนธรรม (caltural capital)

ในทัศนะของ Wallerstein การพัฒนาในคริสศตวรรษที่ 20 ถือเป็นศตวรรษแห่งการเปลี่ยนผ่าน วิกฤตการใหม่ๆ ส่งสัญญาณว่าในระยะยาวแล้ว อาจไม่สามารถที่จะแก้ปัญหาพฤติกรรมทางการตลาดยุคใหม่ที่มีการแข่งขันอย่างรุนแรงได้ เศรษฐกิจที่ทรุดโทรมอาจกระตุ้นเร่งเร้าให้เกิดการต่อสู้ระหว่างประเทศบริวารกับประเทศศูนย์กลาง และท้าทายการครอบงำของประเทศศูนย์กลาง มีการรวมตัวเพื่อให้ห่างไกลจากการถูกครอบงำ ในขณะที่ความเปลี่ยนผ่านที่ไร้ระเบียบเหล่านี้ไม่อาจ

---

[6] Ibid, 65-79.

[7] สุพจน์ บุญวิเศษ. 2546. "การเมืองการปกครองไทยในบริบทโลกาภิวัตน์" น. 336-337. ในการประชุมทางวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติ. ครั้งที่ 4 (พ.ศ.2546). ศูนย์การประชุมไบเทค. กรุงเทพฯ: 338.

สร้างความเท่าเทียมกันหรือระบอบประชาธิปไตยของโลกได้ ซึ่ง Wallerstein กล่าวว่าเป็นเสมือนคำสาปของระบอบทุนนิยมในยุคโลกาภิวัตน์

ในขณะที่ Susan willett กล่าวว่ายุคโลกาภิวัตน์ที่ประกอบด้วยข่าวสารสนเทศ เทคโนโลยี เงินทุน และการผลิต นั้น ได้ทำลายระบบกฎหมายของรัฐ ซึ่งรัฐอาจมีข้อจำกัดต่างๆ มากมาย ผลที่เกิดขึ้นมี 2 ประการ คือ ประการที่หนึ่ง ช่องว่างระหว่างคนจนกับคนรวยได้ส่งผลต่อการลุกขึ้นสู้ของประชาชนในการต่อต้านเงื่อนไขที่รัฐสร้างขึ้นมาจำกัดการดำเนินกิจกรรมการติดต่อค้าขายทางเศรษฐกิจ ด้วยการกฎระเบียบหรือกฎหมายต่างๆ เป็นการข้ามรัฐด้วยเทคโนโลยีสื่อสารสมัยใหม่ กติกาใหม่ๆ ประการที่สอง นับตั้งแต่ระเบียบอำนาจของรัฐจริงๆ ได้เสื่อมลง ก็จะมีกลุ่มบุคคลที่เป็นแม่ทัพ มาเฟีย กลุ่มทหารรับจ้างขึ้น ก่อให้เกิดความขัดแย้งในลักษณะสมาคม อั้งยี่ มาเติมเต็มอำนาจรัฐที่หายไป ระบบอาวุธในยุคโลกาภิวัตน์คือนิวเคลียร์ ก่อให้เกิดการเผชิญหน้าทั้งที่เปิดเผยและไม่เปิดเผย การเกิดความเสี่ยงของรัฐเล็กจากปัญหาการขาดเสถียรภาพของรัฐบาล โดยใช้อำนาจความสามารถทางเทคโนโลยีผ่านการแข่งขันด้านอาวุธนิวเคลียร์[8]

สำหรับผลกระทบของโลกาภิวัตน์ต่อระบบเศรษฐกิจนั้น Valpy FitzGerald ได้สรุปเกณฑ์ความไม่มั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ ไว้ 5 ประการ คือ 1) ตลาดการเงินไม่มีความสมดุลอย่างมั่นคงถาวร เพราะความต้องการในผลประโยชน์ที่มากเกินไป และเกิดความเสี่ยงที่ไม่สามารถคาดการณ์ในผลตอบแทนว่าคุ้มค่าหรือไม่ 2) การหาจุดที่มาบรรจบกันไม่ได้ระหว่างต้นทุน/ราคา (cost) กับช่วงเวลาของข้อมูล โดยเฉพาะข่าวสารที่จะเป็นการแก้ปัญหาของรัฐ อันจะนำไปสู่ประเด็นอื่นๆ อีกมากมาย 3) ตลาดการเงินที่เกิดขึ้นจำนวนมาก การคาดหมายในอนาคตไม่มีความแน่นอน 4) ความพยายามที่จะกำหนดกฎเกณฑ์ขององค์กรขึ้นมาเพื่ออุดช่องว่าง และ 5) การลงทุนด้านการเงิน มักมีแนวโน้มไปในทางการซื้อขายอย่างรวดเร็ว ไม่ใช่เป็นการสะสมทรัพย์สิน ซึ่งเกิดความเสี่ยงในการลงทุนมาก[9]

โลกาภิวัตน์ถือเป็นผลต่อเนื่องมาจากกระบวนการสร้างความเป็นอุตสาหกรรม (industrialization) ลักษณะสำคัญ คือการปฏิวัติอุสาหกรรม (revolution of industrialization) ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งเปลี่ยนจากแบบสังคมชุมชน (society) ในยุคก่อนอุตสาหกรรมมาเป็นยุครัฐอุตสาหกรรม เกิดการปฏิวัตินวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิวัติพลังงานและวัตถุ (material) นอกจากนี้ กระบวนการเพื่อความเป็นอุตสาหกรรมยังมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงปรัชญาและทัศนคติเกี่ยวกับธรรมชาติ ซึ่งการปฏิวัติอุสาหกรรมเริ่มต้นขึ้นครั้งแรกในยุโรปช่วงคริสศตวรรษที่ 18 ถึง 19 และพัฒนาต่อมาเป็นลำดับ ทั้งในด้านพลังงานไฟฟ้าและเครื่องยนต์กลไก ซึ่งในขณะที่ยุคก่อนอุตสาหกรรม (pre-industrialization) นั้น

[8] White, Barbara H. 2002. Globalization and Insecurity: Political, Economic and Physical Challenges, Basingstoke. New York: Plagrave Press.1-11

[9] Leys, Colin. 2002. "Global Capitalism and National Politics". In Globalization and Insecurity: Political, Economic and Physical Challenges. Basingstoke: Plagrave Press. pp. 77-79.

การดำรงชีวิตของมนุษย์อยู่บนพื้นฐานของเรื่องธรรมชาติ โชคชะตา การรวมกลุ่มเพื่อทำการผลิตทางการเกษตรสำหรับการบริโภคเพื่อการดำรงชีวิตประจำวันเป็นสำคัญ[10] ซึ่ง Castles และ Davidson กล่าวว่าโลกาภิวัตน์ได้ทำให้เกิดปรากฏการณ์ต่างๆ คือ 1) การปรากฏขึ้นของระบบเศรษฐกิจโลก โดยมีกิจกรรมพื้นฐานจากการเคลื่อนย้ายและความร่วมมือทางการตลาดและทุนในระดับนานาชาติ ทั้งทางด้านสินค้าและการบริการ 2) ความก้าวหน้าเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ ได้นำมาสู่การปฏิวัติการระบบการสื่อสาร ภาคการผลิตและการค้า และการเผยแพร่คุณค่าทางวัฒนธรรมในระดับชาติเป็นได้โดยง่ายและสะดวกรวดเร็วขึ้น 3) เกิดการเคลื่อนย้ายเศรษฐกิจ การตลาด ทุน สินค้า แรงงงาน ข้ามรัฐชาติ หรือพรมแดน เกิดเขตเสรีทางการค้าต่างๆ และ 4) เกิดการพัฒนาไปสู่ความเป็นสถาบันเหนือรัฐชาติ (supra-nation institutions) กฎหมายพื้นฐาน กฎเกณฑ์ทางเศรษฐกิจและความสัมพันธ์ทางการเมือง เช่น การเกิด EU ศาลโลกหรือศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (International Court of Justice: ICJ) และศาลยุติธรรมยุโรป และองค์การการค้าโลก (WTO) 5) การเติบโตของประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชนเป็นพื้นฐานสากล และ 6) เกิดการผูกมัดในพื้นฐานของระบบโลก ในเรื่องของการรับรู้และการแลกเปลี่ยนเชิงวัฒนธรรม[11]

1.1.2 ทฤษฎีระบบโลก (World System Theory)

ทฤษฎีระบบโลกไม่เหมือนกับทฤษฎีทางสังคมวิทยาต่างๆ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วนำเสนอแบบจำลองทั้งหลายเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยการโฟกัสลงไปที่ระดับสังคม ทฤษฎีระบบโลกจะสำรวจถึงบทบาทและความสัมพันธ์ระหว่างสังคมต่างๆ (และการเปลี่ยนแปลงทั้งหลายที่ตามมา) แรกเริ่มเดิมที ทฤษฎีระบบโลกนี้ได้รับการพัฒนาขึ้นมาโดย Immanuel Wallerstein และเพื่อนร่วมงานของเขาที่ขานรับต่อกิจกรรมใหม่ๆ จำนวนมากในเศรษฐกิจโลกแบบทุนนิยม ช่วงระหว่างกลางทศวรรษที่ 1970s ทฤษฎีระบบโลกสืบทอดตัวของมันเองมาจากแหล่งต้นตอทางสติปัญญาที่สำคัญอยู่ 2 แหล่ง นั่นคือ วรรณกรรมนีโอ-มาร์กซิสท์ เกี่ยวกับการพัฒนา และสกุลความคิด French Annales School*[12]

---

[10] Wikipedia, the free encyclopedia. 2007. "Critical theory" (24 May 2007).

[11] Castles, Stephen and Davidson, Alastair. 2000. Citizenship and Migration: Globalization and the politics of belonging, pal grave: 4-9.

* The Annales School เป็นสกุลงานเขียนทางประวัติศาสตร์ ตั้งชื่อขึ้นมาตามหลังนิตยสารทางวิชาการของฝรั่งเศส Annales d'histoire Economique et sociale (ซึ่งต่อมาเรียกว่า Annales. Economies, societies, civilizations และมาเปลี่ยนใหม่เป็น Annales Histoire, Sciences Sociales ในปี ค.ศ.1994) ประวัติศาสตร์ Annales school เป็นที่รู้จักกันดีสำหรับการรวมเอาวิธีการทางสังคมศาสตร์ทำความเข้าใจประวัติศาสตร์ งานศึกษาของสกุลนี้ เป็นการบุกเบิกนำเอาวิธีการศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างประวัติศาสตร์ระยะยาวมาศึกษาในเหตุการณ์ต่างๆ (พวกเขาปฏิเสธวิธีการที่เน้นเรื่องของการเมือง การทูต และสงคราม อย่างที่บรรดานักประวัติศาสตร์ในคริสต์ศตวรรษที่ 19 จำนวนมากใช้เป็นข้อมูลในการศึกษา) ภูมิศาสตร์, เนื้อหาทางวัฒนธรรม, และสิ่งที่กลุ่มนี้เรียกว่า mentality หรือจิตวิทยาของยุคสมัย (the psychology of the epoch) คือพื้นที่ศึกษาที่เป็นอัตลักษณ์ต่างๆ ของสกุลประวัติศาสตร์นี้ (Wikipedia, the free encyclopedia Online).

[12] Wikipedia, the free encyclopedia.

การตีพิมพ์เรื่อง World-System Analysis ในปี 1987 ของ Wallerstein เขาเสนอว่า ทฤษฎีระบบโลกคือ "การประท้วงต่อการค้นคว้าทางด้านสังคมศาสตร์ ที่ได้รับการวางโครงสำหรับเราทุกคนโดยเริ่มต้นขึ้นมาตั้งแต่กลางคริสตศตวรรษที่ 19 เขาได้ทำการวิจารณ์ต่อไปถึงแนวความคิดที่แพร่หลายเกี่ยวกับทฤษฎีพึ่งพา (Dependency Theory) และถกว่าโลกของเรานี้ถูกทำให้สลับซับซ้อนมาก และถูกแยกแยะหมวดหมู่ในฐานะที่เป็นระบบทวิลักษณ์(bimodal system) ระบบที่แบ่งเป็น "แกนกลาง" กับ "ชายขอบ"(cores and peripheries) ในแง่คิดดังกล่าวนั้น หนึ่งในหลักการที่สำคัญเกี่ยวกับทฤษฎีระบบโลกได้ปรากฏตัวขึ้นนั่นคือ ความคิดในเรื่อง "กึ่งชายขอบ" (semi-periphery) ซึ่งได้สร้าง "ระบบไตรลักษณ์" (tri-modal system) ขึ้นมาที่ประกอบด้วย แกนกลาง กึ่งชายขอบ และชายขอบ มีวิธีการมากมายที่จะอ้างเหตุผลให้ประเทศหนึ่งใดประเทศหนึ่งโดยเฉพาะเป็นแกนกลาง กึ่งชายขอบ หรือชายขอบ การใช้การนิยามนี้วางอยู่บนพื้นฐานประสบการณ์เชิงประจักษ์เกี่ยวกับ "การครอบงำ" ในความสัมพันธ์ของสองประเทศ กล่าวคือ "แกนกลาง" คือ "ประเทศอิสระต่างๆ ซึ่งครอบงำประเทศอื่นๆ โดยไม่ถูกครอบงำ "ประเทศชายขอบ" คือประเทศต่างๆ ซึ่งถูกครอบงำ และ "ประเทศกึ่งชายขอบ" คือประเทศทั้งหลายที่ถูกครอบงำ ขณะเดียวกันประเทศเหล่านี้ก็ครอบงำประเทศอื่นด้วย (ซึ่งตามปกติคือ ครอบงำประเทศชายขอบ

Immanuel Wallerstein เห็นว่าในระบบโลกที่มีความสัมพันธ์แบบศูนย์กลางกับชายขอบ เกิดมาตั้งแต่เริ่มอารยธรรมมนุษย์ ความสัมพันธ์นี้รวมกันเป็นหนึ่งเดียว ได้แก่ ระบบโลก ดังนั้นตามทฤษฎีนี้ย่อมไม่เห็นด้วยกับการแบ่งโลกปัจจุบันออกเป็นโลกที่หนึ่งหรือโลกที่สาม เพราะว่าแท้จริงมีโลกหนึ่งเดียว ความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์กลางกับชายขอบนี้ย่อมไม่ราบรื่น เนื่องจากศูนย์กลางมีแนวโน้มที่จะดึงดูดความมั่งคั่งและอำนาจจากชายขอบ ซึ่งย่อมทำให้ชายขอบต้องอ่อนแอและยากจนทั้งอย่างสัมบูรณ์และอย่างสัมพัทธ์ อย่างไรก็ตาม เป็นที่สังเกตว่าเมื่อศูนย์กลางเติบโตมั่งคั่งและมีชายขอบอันกว้างขวาง ก็เกิดภาวะชะงักงันหรือเน่าเฟะในที่ศูนย์กลาง ขณะที่ชายขอบกลับมีการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ เช่น วิธีการรบจนสามารถทำลายศูนย์กลางได้ นี่ก็เป็นความเป็นไปได้อย่างหนึ่ง

การครองความเป็นเจ้าและการต่อสู้แข่งขันในระบบโลก ย่อมพบว่ามีศูนย์กลางหลายศูนย์ มักปรากฏว่ามีศูนย์กลางหนึ่งที่มีอำนาจเหนือศูนย์กลางอื่น และเกิดการต่อสู้แข่งขันกันระหว่างศูนย์อำนาจเหล่านี้ จนเกิดเป็นสงครามใหญ่น้อย ในช่วงเวลาสั้นๆ ของระบบทุนนิยมก็มีการเปลี่ยนย้ายศูนย์อำนาจ เริ่มต้นจากอิตาลี ต่อไปเป็นสเปน และที่สุดมายังอังกฤษที่ครองอำนาจไปทั่วโลก การแข่งขันระหว่างขั้วอำนาจอังกฤษ-สหรัฐกับเยอรมนีกับพันธมิตร ก่อให้เกิดสงครามโลกถึง 2 ครั้ง ทฤษฎีระบบโลกได้ศึกษาโลกในฐานะที่เป็นระบบเดียว ทั้งยังครอบคลุมเวลานานตั้งแต่ห้าร้อยถึงห้าพันปี ทำให้เห็นภาพช่วงคลื่นการขึ้นลงของศูนย์กลาง ซึ่งมีประโยชน์ในการใช้ทำนายอนาคต

หากวิเคราะห์สังเคราะห์สถานการณ์ระบบโลกปัจจุบัน จะเห็นได้ว่า สถานการณ์ระบบโลกปัจจุบันมีที่เด่นอยู่ 3 ประการ ได้แก่ 1) ระบบโลกเป็นแบบทุนนิยมขั้นโลกาภิวัตน์ นับเป็นลักษณะเฉพาะอย่างหนึ่งที่จู่ๆ ก็มีระบบเศรษฐกิจหนึ่งเข้ามาครองงำไปทั่วทั้งโลก โดยที่ไม่มี

อุดมการณ์ที่เข้มแข็งอื่นมาเป็นคู่แข่ง ที่กล่าวว่าเป็นลักษณะเฉพาะหมายถึงว่าเกิดขึ้นในเหตุปัจจัยหนึ่งและไม่จำต้องยืนยงไปตลอดกาล 2) สหรัฐเป็นอภิมหาอำนาจแต่เพียงประเทศเดียว และกำลังอ่อนกำลังลงเป็นประเทศมหาอำนาจหนึ่ง 3) จากการอ่อนตัว หรือควบคู่ไปกับการอ่อนตัวของสหรัฐปรากฏการต่อสู้ดิ้นรนจากประเทศชายขอบ การต่อสู้แข่งขันจากศูนย์อื่นโดยเฉพาะศูนย์กลางที่เกิดใหม่ อย่างเช่นประเทศจีน อย่างดุเดือดและเข้มข้น

จากสถานการณ์ทั้งสาม กล่าวโดยรวมได้ว่าโลกกำลังเข้าสู่ภาวะการจัดระเบียบใหม่ซึ่งเป็นไปได้หลายอย่าง มีการเปลี่ยนจากโลกขั้วเดียวเป็นหลายขั้ว เป็นต้น การจัดระเบียบโลกนั้นมักต้องใช้เวลายาวนาน กล่าวได้ว่า ในช่วงเวลาหลายสิบปีข้างหน้า โลกน่าจะเต็มไปด้วยความขัดแย้งสับสน ปั่นป่วน ขาดความชัดเจนและไม่แน่นอน ทั้งนี้ จะเกิดในที่ใดและระดับใดขึ้นอยู่กับเหตุปัจจัยจำนวนมาก ความขัดแย้งสับสนปั่นป่วนที่เกิดขึ้นในประเทศไทยขณะนี้ กล่าวได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของภาวะการจัดระเบียบโลกใหม่ มันเป็นความปั่นป่วนที่ไม่รู้ว่าผลปั้นปลายจะเป็นเช่นไร ขณะเดียวกัน ก็เป็นความปั่นป่วนที่ประมาทไม่ได้ เพราะสามารถทำให้ชาติหนึ่งๆ เกิดการยุบตัวทางสังคม (Social Implosion) ศูนย์กลางอำนาจบริหารพังหลาย และชาติแตกออกเป็นเสี่ยงๆ[13]

1.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ[14]

การค้าระหว่างประเทศนั้นเป็นผลมาจากการพัฒนาของประเทศต่างๆ ทำให้เกิดการพึ่งพาซึ่งกันระหว่างประเทศมากขึ้นจนพัฒนารูปแบบมาเป็นการค้าระหว่างประเทศในที่สุด โดยเมื่อเริ่มต้นการค้าเป็นแบบการนำสินค้ามาแลกเปลี่ยนกัน (barter system) จากนั้นก็เริ่มใช้เงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน โดยในยุคเริ่มต้นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนคือทองคำ ต่อมาจึงพัฒนาเป็นมาเงินกระดาษ และปัจจุบันมีการพัฒนาไปสู่รูปแบบการค้าแบบ e-commerce รูปแบบและลักษณะการค้าระหว่างประเทศนั้น ได้รับแนวความคิดมาจากนักเศรษฐศาสตร์และนักคิดในแต่ละยุคสมัย รวมทั้งได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและการพัฒนาเทคโนโลยีในแต่ละช่วงเวลา ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศมุ่งที่จะอธิบายว่า เหตุใดจึงมีการแลกเปลี่ยนซื้อขายสินค้ากันระหว่างประเทศต่างๆ และเมื่อมีการซื้อขายกัน ราคาและปริมาณที่ซื้อขายกันจะเป็นเท่าไรและมีปริมาณมากน้อยเป็นประการใด และอธิบายถึงสาเหตุของการขยายตัวของธุรกิจระหว่างประเทศ ซึ่งสามารถแบ่งรูปแบบหรือลักษณะการค้าในแต่ละช่วง ดังนี้

- **แนวคิดของกลุ่มพาณิชย์นิยม (mercantilism)** แนวคิดนี้กำเนิดในคริสศตวรรษที่ 16 จนถึงคริสศตวรรษที่ 18 ก็สลายตัวลง แนวคิดนี้เชื่อว่าประเทศจะร่ำรวยมั่งคั่งได้ต้องมีดุลการค้า

---

[13] อนุช อาภาภิรม. 2549. "ความรู้กับความไม่รู้: แก่นเรื่อง "โลกใหม่ที่กล้าหาญ"มติชนสุดสัปดาห์ วันที่ 27 มกราคม และ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2549 ปีที่ 26 ฉบับที่ 1328, 1343 (27 มกราคม 2550).

[14] กระทรวงการคลัง: ระบบออนไลน์; ลักคณา วรศิลป์ชัย, ม.ป.ป. "บทเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเงินระหว่างประเทศ". 2549; เสาวรภย์ กุสุมา ณ อยุธยา, ม.ป.ป. "ประวัติลัทธิเศรษฐกิจ History of Economic Thought". (23 มิถุนายน 2549).

เกินดุล ทั้งนี้เพราะถ้าประเทศเกินดุลการค้าก็จะมีทองคำไหลเข้าประเทศ (ในช่วงนี้ประเทศใช้ระบบมาตรฐานทองคำ คือใช้ทองคำเป็นเงินตราระหว่างประเทศ) ดังนั้น การที่ประเทศสะสมทองคำเพิ่มขึ้นก็จะทำให้ประเทศมีความมั่งคั่งเพิ่มขึ้น ประเทศต่างๆ จึงพยายามให้ประเทศของตนได้เปรียบดุลการค้าให้มากที่สุด คือให้ส่งสินค้าไปขายต่างประเทศมากขึ้นและนำสินค้าเข้าประเทศให้น้อยลง เพื่อให้ได้ทองคำเข้าประเทศมากขึ้น และเพื่อให้ประเทศเกินดุลการค้า รัฐบาลต้องเข้ามาช่วยเหลือเอกชนของประเทศตนในการทำการค้ากับประเทศอื่นๆ โดยรัฐต้องพยายามหามาตรการและนโยบายเพื่อช่วยเหลือนักธุรกิจของตนเองเพื่อให้มีความได้เปรียบในการค้า จึงมุ่งใช้นโยบายการค้าโดยคุ้มกัน (protective trade policy) เช่น มาตรการกีดกันการนำเข้า การให้ความช่วยเหลือผู้ส่งออก โดยการตั้งกองเรือพาณิชย์และช่วยเจรจาต่อรองกับประเทศคู่ค้า โดยใช้อำนาจทางการทหารเป็นเครื่องช่วยการต่อรอง การค้าระหว่างประเทศภายใต้แนวคิดนี้ไม่ขยายตัวเนื่องจากมีการกีดกันการค้าซึ่งกันและกัน ซึ่งในระยะยาวทำให้การผลิตและการจ้างงานหดตัวลง ประกอบกับในช่วงกลางคริสศตวรรษที่ 18 เกิดแนวคิดเรื่องคลาดเสรีขึ้นโดยนักเศรษฐศาสตร์กลุ่มสำนักคลาสสิก

- แนวคิดของกลุ่มสำนักคลาสสิก (classical economy) ซึ่งเป็นที่มาของทฤษฎีการได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ (theory of comparative advantage) เมื่อลัทธิพาณิชย์นิยมเริ่มเสื่อมคลายลงในกลางศตวรรษที่ 18 แนวความคิดด้านการค้าระหว่างประเทศจึงได้เน้นมาทางการค้าแบบเสรี ซึ่งได้รับอิทธิพลจากแนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์กลุ่มสำนักคลาสสิค เช่น Adam Smith (wealth of nations, 1776) และ David Richardo

Adam smith (1723 – 1790)

Adam Smith เป็นชาว Scotland เกิดที่เมือง Kirkcaldy ในปี ค.ศ.1723 บิดาเสียชีวิตก่อนเขาเกิด เขาจึงอยู่กับมารดามาตลอด เขาได้รับการศึกษาที่มหาวิทยาลัย Glasgow และมหาวิทยาลัย oxford ต่อมาเขาได้เป็นศาสตราจารย์สอนในวิชาปรัชญา ศีลธรรม (moral philosophy) ที่มหาวิทยาลัย Glasgow ในปี ค.ศ.1759 และได้เขียนหนังสือชื่อ Theory of Moral Sentiments ซึ่งทำให้เขามีชื่อเสียงมาก และได้รับการติดต่อให้เป็นอาจารย์สอนขุนนางอังกฤษ เขาจึงลาออกจากมหาวิทยาลัย หนังสือเล่มนี้มีเนื้อความเกี่ยวกับการค้นหาที่มาของความชอบธรรมและความไม่ชอบธรรมทางจริยธรรม หลังจากนั้นเขาก็รับงานสอน Duke of Bucclench จนต่อมาในปี ค.ศ.1776 เขาได้เขียนหนังสือชื่อ An Inquiry into The Nature and the Cause of the Wealth of Nations ซึ่งได้ตีพิมพ์ออกมาจำหน่ายและมีการใช้เป็นที่แพร่หลาย หนังสือเล่มนี้ Adam Smith เขียนจากความคิดของนักปราชญ์หลายคน เช่น John Locke, Sir William Petty, Richard Cantillon รวมทั้งFrancois Quesney และ David Hume

หนังสือ The Wealth of Nations ของ Adam Smith ให้ความสำคัญมากกับการแบ่งงานกันทำ (division of labour) โดยกล่าวถึงประโยชน์ของการแบ่งงานกันทำว่า

1. ทำให้เกิดการเพิ่มผลิตภาพ (productivity) ทำให้ผลิตสินค้าได้มากขึ้นด้วยทรัพยากรเท่าเดิม ทั้งนี้เพราะแรงงานมีความชำนาญเพิ่มขึ้นในงานเฉพาะที่เขาทำ

2. ทำให้ประหยัดเวลา เพราะสามารถหลีกเลี่ยงการเปลี่ยนลักษณะงาน

3. ทำให้เกิดการคิดค้นวิธีการปรับปรุงเทคนิคการผลิตให้ดีขึ้น

4. ส่งผลให้มนุษย์มีการแลกเปลี่ยน ทำให้มนุษย์สามารถจะมีสินค้าหลายชนิดได้โดยไม่ต้องลงมือทำเองทุกอย่าง จึงทำให้มนุษย์แตกต่างจากสัตว์ เพราะสัตว์ไม่มีการแลกเปลี่ยน

5. การแบ่งงานกันทำขึ้นอยู่กับระดับของการสะสมทุน การสะสมทุนไว้เพื่อเลี้ยงชีวิตและเพื่อซื้อเครื่องมือและวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ยิ่งมีการสะสมทุนมากก็ยิ่งมีการแบ่งงานกันทำมาก

ในหนังสือ The Wealth of Nations ของ Adam Smith คัดค้านแนวความคิดของพวกพาณิชย์นิยม เพราะไม่เห็นด้วยกับความคิดที่ว่าความมั่งคั่งของประเทศมาจากการค้าที่ได้เปรียบ Adam Smith ได้พยายามที่จะตอบปัญหาว่าทำอย่างไรประเทศจึงจะมั่งคั่ง อะไรเป็นกลไกสำคัญที่เชื่อมโยงสังคมเข้าด้วยกัน ในที่สุดคำตอบที่เขาพบก็คือ "มือที่มองไม่เห็น" (invisible hand) เขาจึงเสนอแนวความคิดใหม่ว่า "การพัฒนาเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับงาน การทำงานก่อให้เกิดผลิตผล ยิ่งขยายงานออกไปงานก็ยิ่งกว้างขวางจนถึงกับแบ่งงานกันทำตามความถนัด ความสามารถ และทรัพยากรธรรมชาติ และเชื่อว่าถ้าหากรัฐไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยปล่อยให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการโดยอิสระในการบริโภค การผลิตสินค้า และบริการภายใต้กรอบของกฎหมายและจริยธรรม ซึ่งเรียกว่าเศรษฐกิจแบบเสรี (laissez–faire) ก็จะช่วยให้ประเทศชาติมีเศรษฐกิจที่รุ่งเรือง

David Ricardo (1772 – 1823)

David Ricardo เป็นนักเศรษฐศาสตร์ชาวอังกฤษ ได้เข้าทำงานในธุรกิจตลาดหุ้นตั้งแต่อายุยังน้อย เขามิได้รับการศึกษาในมหาวิทยาลัยอย่างเช่นนักเศรษฐศาสตร์ท่านอื่น แต่ได้รับความรู้ทางเศรษฐศาสตร์จากการทำงานธุรกิจ David Ricardo เริ่มเขียนหนังสือทางด้านการเงินและการธนาคารก่อน จนใน ค.ศ.1817 เขาจึงได้พิมพ์หนังสือเล่มสำคัญที่สุด คือ The Principles of Political Economy and Taxation หนังสือเล่มนี้ทำให้เขามีชื่อเสียงอย่างมากและนับเป็นหนังสือทางเศรษฐศาสตร์เล่มแรกที่ให้ความสนใจกับการวิภาค (distribution) ต่อมาในปี ค.ศ.1819 เขาได้รับเลือกให้เป็นสมาชิกรัฐสภาของอังกฤษ และในปี ค.ศ.1821 เขาได้ร่วมจัดตั้งสมาคมเศรษฐศาสตร์การเมือง (The Political Economy Club) ขึ้นด้วย

John Stuart Mill (1806 – 1873)

John Stuart Mill เป็นบุตรของ James Mill เริ่มศึกษาเศรษฐศาสตร์ของ Adam Smith และ David Ricardo เมื่ออายุ 13 ปี ต่อมาเมื่ออายุ 17 ปี ได้เข้าทำงานในบริษัทอินเดียตะวันออกในตำแหน่งเสมียน แล้วลาออกมาในปี ค.ศ.1858 ขณะที่ทำงานอยู่ในบริษัทอินเดียตะวันออก John Stuart Mill ได้เขียนบทความทางการเมืองและปรัชญาลงวารสาร Westminster Review ของสำนักประโยชน์นิยม ในปี ค.ศ.1834 และมีงานเขียนที่สร้างชื่อเสียงให้กับเขาหลายเล่ม อาทิ ในปี ค.ศ.1848 เขียน

หนังสือเรื่อง Principles of Political Economy ซึ่งถือว่าเป็นงานสำคัญของ John Stuart Mill ทางเศรษฐศาสตร์ และได้ใช้เป็นตำราเรียนเศรษฐศาสตร์ในอังกฤษและสหรัฐอเมริกา ต่อมาในปี ค.ศ.1859 เขาได้เขียนหนังสือเรื่อง On Liberty ซึ่งถือว่าเป็นผลงานที่สนับสนุนเสรีภาพของปัจเจกชนที่สำคัญที่สุดชิ้นหนึ่งในวรรณกรรมทางการเมือง และในปี ค.ศ.1861 เขาได้เขียนหนังสือเรื่อง Utilitarianism ซึ่งเป็นการปรับปรุงหลักแห่งประโยชน์ของ Jeremy Bentham นอกจากผลงานเขียนข้างต้นแล้ว John Stuart Mill ยังได้กล่าวถึงการผลิต การกระจายรายได้ ทฤษฎีค่าจ้าง ทฤษฎีกำไร ทฤษฎีมูลค่า ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ ภาวะล้นตลาด และบทบาทของรัฐบาลไว้อีกด้วย

นักเศรษฐศาสตร์สำนักนี้เชื่อว่าถ้าปล่อยให้ตลาดภายในประเทศและตลาดการค้าระหว่างประเทศเป็นไปอย่างเสรี (free trade) จะทำให้ทุกประเทศได้รับประโยชน์ร่วมกัน โดยแต่ละประเทศจะทำการผลิตสินค้าที่มีความได้เปรียบในเชิงเปรียบเทียบ (comparative advantage) แล้วนำมาค้าขายซึ่งกันและกัน เกิดการแบ่งงานกันทำ (division of labor) และนำไปสู่การเชี่ยวชาญเฉพาะอย่าง (specialization) ซึ่งผลสุดท้ายจะนำไปสู่การขยายตัวทางการค้า การผลิต และการจ้างงานของประเทศโดยรวม นักเศรษฐศาสตร์สำนักนี้เห็นว่า การค้าระหว่างประเทศภายใต้ตลาดการค้าแบบเสรีจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศคู่ค้า เพราะเกิดการแบ่งงานกันทำ ทำให้แต่ละประเทศสามารถผลิตสินค้าที่มีความชำนาญเฉพาะ แล้วนำสินค้าที่ผลิตได้ในต้นทุนที่ต่ำกว่าประเทศอื่นไปแลกสินค้าของประเทศอื่นที่ผลิตขึ้นด้วยต้นทุนที่ต่ำกว่าเพราะมีความชำนาญมากกว่า ประชากรในแต่ละประเทศจะสามารถบริโภคสินค้าในราคาที่ต่ำ ซึ่งถ้าเปรียบเทียบกับกรณีที่ไม่มีการค้าหรือมีการกีดกันทางการค้า ทุกประเทศจำเป็นต้องผลิตสินค้าทุกอย่าง ซึ่งบางอย่างผลิตในต้นทุนที่สูงกว่าซื้อจากต่างประเทศ ด้วยเหตุนี้การค้าระหว่างประเทศจะมีผลทำให้สวัสดิการของประเทศต่างๆ ดีขึ้น มีการกินดีอยู่ดีมากขึ้น

วิธีการศึกษาของสำนักคลาสสิกจะใช้วิธีอนุมาน คือการสร้างกฎเกณฑ์เพื่ออธิบายปรากฏการณ์บางอย่าง แล้วหาข้อมูลมาเพื่อจะสนับสนุนกฎเกณฑ์ดังกล่าว และหากกฎเกณฑ์ดังกล่าวเป็นที่ยอมรับโดยมีข้อสนับสนุนเพียงพอ กฎเกณฑ์ดังกล่าวก็ถือได้ว่าเป็นทฤษฎี โดยทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศของกลุ่มคลาสสิก (the classical approach) จะเน้นหนักไปในทางบริสุทธิ์ (pure theory หรือ non monetary หรือ barrier theory) นั่นคือ เงินไม่มีความสำคัญในการค้าระหว่างประเทศ โดยทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศในของสำนักคลาสสิคนี้จะถือว่า แรงงานเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญในการกำหนดมูลค่าของสินค้า ทฤษฎีที่น่าสนใจคือ ทฤษฎีความได้เปรียบโดยสมบูรณ์ (Theory of Absolute Advantage) และทฤษฎีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (Theory of Comparative Advantage) ซึ่งทั้งสองทฤษฎีจะทำการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตของแต่ละประเทศ และเลือกผลิตในสินค้าที่ประเทศของตนมีความได้เปรียบในการผลิตมากกว่า หรือประเทศจะเลือกผลิตสินค้าที่ตนถนัดโดยเปรียบเทียบระหว่างกัน การแลกเปลี่ยนจะมีขอบเขตอยู่ระหว่างปริมาณสินค้าที่ผลิตได้ โดยเปรียบเทียบของประเทศทั้งสอง ข้อสมมุติฐานของทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศของกลุ่มคลาสสิกมีดังนี้ คือ

• จะคำนึงเฉพาะค่าที่แท้จริง (real term) ซึ่งก็คือผลผลิต โดยจะไม่คำนึงถึงเงินตรา

• ปัจจัยการผลิตสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างสมบูรณ์ โดยไม่เกิดความยุ่งยากและไม่มีสิ่งกีดขวาง

• ทรัพยากรต่างๆ จะถูกนำไปใช้อย่างเต็มที่

• คุณค่าของสินค้าใดๆ จะขึ้นอยู่กับต้นทุนแรงงานที่ใช้ในการผลิต

• ดำเนินการผลิตอยู่ภายใต้ภาวะของต้นทุนคงที่

• การค้าเกิดขึ้นระหว่าง 2 ประเทศ และสินค้าที่นำมาซื้อขายกันต้องมี 2 ชนิดเท่านั้น

• เทคนิคในการผลิตสินค้าเป็นแบบเดียวกันหมดในประเทศเดียวกัน

• ไม่มีค่าขนส่ง

• มีการแข่งขันอย่างสมบูรณ์ และไม่มีอุปสรรคขัดขวางการค้าระหว่างประเทศ

ทฤษฎีที่สำคัญของสำนักคลาสสิกสรุปได้ ดังนี้

1.2.1 ทฤษฎีความได้เปรียบโดยสมบูรณ์ (Theory of Absolute Advantage)

Adam Smith ได้ชี้ให้เห็นว่าการที่กลุ่มพาณิชย์นิยมเชื่อว่าประเทศจะมีความมั่งคั่งเพราะมีปริมาณทองคำและเงินสูงนั้นไม่ถูกต้อง เพราะถ้ามีทองคำหรือเงินมากเกินไป ค่าของเงินจะต่ำลงและราคาสินค้าจะสูงขึ้นหรืออาจจะเกิดภาวะเงินเฟ้อขึ้น เขาอธิบายว่าความมั่งคั่งของประเทศไม่ได้วัดจากทองคำเพียงอย่างเดียว แต่ความมั่งคั่งจะต้องประกอบด้วยปัจจัยอื่นๆ ด้วย เขาเชื่อว่าประเทศจะได้รับประโยชน์จากการค้ามากที่สุด ถ้าประเทศใช้ "นโยบายการค้าเสรี" (free trade policy) ซึ่งเป็นนโยบายที่จะทำให้มีการทำงานเฉพาะอย่างและมีการแบ่งงานกันทำอย่างเต็มที่ ดังนั้นตามความคิดของ Adam Smith การค้าระหว่างประเทศ จึงควรเป็นการค้าเสรีที่ปราศจากการควบคุมของรัฐบาล ทั้งในด้านการนำสินค้าเข้าและส่งออกสินค้า Adam Smith เชื่อว่า "มือที่มองไม่เห็น" จะจัดการทุกสิ่งทุกอย่างเอง การเข้าแทรกแซงของรัฐบาลจะทำให้เกิดการจำกัดสินค้าโดยการตั้งกำแพงภาษีหรือการห้ามสินค้านำเข้า ซึ่งเป็นสาเหตุของการผูกขาดสินค้า และผู้ได้รับประโยชน์คือพ่อค้า ส่วนผู้เสียผลประโยชน์ก็คือผู้บริโภค

Adam Smith เป็นผู้ที่วางรากฐานของแนวความคิดที่เรียกว่า "ทฤษฎีมูลค่าแห่งแรงงาน" (Labor Theory of Value) ซึ่งถือว่ามูลค่าแลกเปลี่ยนของสินค้าต่างๆ ย่อมขึ้นอยู่กับแรงงานที่ใช้ผลิตสินค้านั้นๆ ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศจึงตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่า แรงงานเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการผลิต และในขณะเดียวกันการเคลื่อนย้ายแรงงานจะต้องทำได้อย่างเสรีด้วย เขาชี้ให้เห็นว่าการที่ประเทศต่างๆ มีความสามารถในการผลิตสินค้าแต่ละชนิดไม่เท่าเทียมกัน คือในสินค้าชนิดเดียวกันและปริมาณเท่ากัน ประเทศหนึ่งอาจจะผลิตได้โดยใช้แรงงานน้อยกว่าอีกประเทศหนึ่ง กรณีนี้ถือว่าเป็น "การได้เปรียบโดยสมบูรณ์" (absolute advantage) ซึ่งเป็นต้นเหตุที่ทำให้เกิดการค้า

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ระหว่างประเทศ โดยแต่ละประเทศจะเลือกผลิตสินค้าที่ประเทศนั้นมีต้นทุนการผลิตต่ำเพื่อส่งไปขายแลกเปลี่ยนกัน

ทฤษฎีของการค้าระหว่างประเทศที่ Adam Smith ใช้ คือทฤษฎีความได้เปรียบโดยสมบูรณ์ (Theory of Absolute Advantage) ซึ่งอธิบายว่าการแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างประเทศกันนั้น ประเทศควรจะซื้อสินค้าจากต่างประเทศ ถ้าราคาสินค้าหรือต้นทุนการผลิตต่ำกว่าภายในประเทศ โดยแลกเปลี่ยนกับสินค้าที่ประเทศผลิตได้ดีกว่าถูกกว่า ดังนั้นทุกประเทศจึงควรเลือกผลิตเฉพาะสินค้าที่ตนเองถนัดและผลิตได้ด้วยต้นทุนต่ำกว่าประเทศอื่นๆ โดยยึดหลักการแบ่งงานกันทำระหว่างประเทศ จะทำให้แต่ละประเทศผลิตสินค้าที่ตนเองถนัดและมีต้นทุนต่ำได้จำนวนมากขึ้น สรุปได้ดังนี้

- การค้าระหว่างประเทศจะเกิดขึ้นได้เมื่อมีการได้เปรียบอย่างสมบูรณ์ ทั้งนี้ Adam Smith เชื่อว่าการค้าเสรีจะทำให้มีการแบ่งแยกแรงงานระหว่างประเทศ โดยแต่ละประเภทจะมุ่งผลิตเฉพาะสินค้าที่ตนสามารถผลิตได้ในต้นทุนที่ต่ำกว่าอีกประเทศหนึ่ง และผลิตสินค้าที่ตนมีความชำนาญเป็นพิเศษเท่านั้น ซึ่ง Adam Smith ได้ใช้ทฤษฎีมูลค่าแห่งแรงงานเป็นเครื่องมือในการวัดต้นทุนการผลิต ดังนั้นราคาของสินค้าและประสิทธิภาพในการผลิตจึงขึ้นอยู่กับจำนวนแรงงานและประสิทธิภาพของแรงงานที่ใช้ผลิตสินค้าชนิดนั้น

- ฉะนั้นในการผลิตสินค้าชนิดหนึ่งเป็นจำนวนเท่ากัน ถ้าประเทศหนึ่งสามารถผลิตได้ด้วยปริมาณแรงงานที่น้อยกว่าอีกประเทศหนึ่ง ในกรณีนี้ถือว่าเป็น "การได้เปรียบอย่างสมบูรณ์" ซึ่งสามารถยกตัวอย่างสำหรับการอธิบาย ดังนี้

ประเทศ / สินค้า	ไทย (จำนวนแรงงาน : คน)	ออสเตรเลีย (จำนวนแรงงาน : คน)
คอมพิวเตอร์ (1 เครื่อง)	10	5
ข้าว (1 ตัน)	20	25

ตารางที่ 2.1 แสดงการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตของประเทศคู่ค้าตามทฤษฎีความได้เปรียบโดยสมบูรณ์ (Theory of Absolute Advantage)

สมมติว่าประเทศไทยกับประเทศออสเตรเลียต่างมีการผลิตสินค้า 2 ชนิดเหมือนกัน คือ ข้าวและคอมพิวเตอร์ ซึ่งการผลิตสินค้าทั้ง 2 ชนิดนี้ ใช้แรงงานเป็นปัจจัยการผลิตเพียงอย่างเดียว ดังนั้นจากตารางจะเห็นได้ว่าประเทศไทยมีต้นทุนต่ำกว่าในการผลิตข้าว คือใช้แรงงานเพียง 20 คน ในขณะที่ออสเตรเลียต้องใช้แรงงานผลิตข้าวจำนวนเดียวกันถึง 25 คน และประเทศออสเตรเลียมีต้นทุนในการผลิตคอมพิวเตอร์ต่ำกว่าประเทศไทย คือใช้แรงงานเพียง 5 คน ในขณะที่ประเทศไทยต้องใช้แรงงานถึง 10 คน

กล่าวโดยสรุป ประเทศไทยจึงควรเลือกผลิตข้าวส่งออกไปขายประเทศออสเตรเลีย และซื้อคอมพิวเตอร์จากประเทศออสเตรเลียเข้ามาใช้ ซึ่งจะทำให้ทั้งสองประเทศได้รับประโยชน์จากการค้าร่วมกัน และมีต้นทุนต่ำ ได้จำนวนผลผลิตมากขึ้น นอกจากนี้ ในการแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างประเทศ Adam Smith ยังสนับสนุนให้นำเงินตราที่เป็นกระดาษออกใช้แทนโลหะทองคำและโลหะเงินเพราะประหยัดและสะดวก แต่มูลค่าของเงินตรากระดาษไม่ควรเกินมูลค่าของทองคำและโลหะเงินที่ประเทศมีสำหรับออกหมุนเวียน เพราะการออกเงินตรากระดาษมากเกินไปจะทำให้ทองคำและเงินไหลออกจากประเทศ

1.2.2 ทฤษฎีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (Theory of Comparative Advantage)

David Ricardo พัฒนาทฤษฎีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (Theory of Comparative Advantage) ของเขาต่อจากทฤษฎีความได้เปรียบโดยสัมบูรณ์ของ Adam Smith Advantage) ข้อสมมุติฐานของ David Ricardo เกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ คือ

• ปัจจัยการผลิตเคลื่อนไหวได้อย่างสมบูรณ์ภายในประเทศ

• คุณค่าของสินค้าใดๆ ก็ตามขึ้นอยู่กับต้นทุนแรงงานที่ใช้ในการผลิตสินค้านั้นๆ

เขาไม่ได้ปฏิเสธแนวความคิดของ Adam Smith โดยยังคงตั้งข้อสมมติฐานในการศึกษาทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศเหมือนเดิม คือแรงงานเป็นปัจจัยเดียวที่ใช้กำหนดต้นทุนในการผลิต เขาแสดงข้อเท็จจริงว่าการค้าระหว่างประเทศเกิดขึ้นได้ แม้ว่าประเทศผู้ส่งออกจะไม่มีความได้เปรียบโดยสมบูรณ์ในการผลิตสินค้าที่ส่งออกนั้น แต่เขาไม่เห็นด้วยกับ Adam Smith ในประเด็นต่อไปนี้ คือ

- ประเทศคู่ค้าที่ผลิตสินค้าและส่งออกนั้นควรจะเป็นประเทศที่มีความได้เปรียบโดยสัมบูรณ์ได้เสมอไป

- ประเทศสามารถผลิตสินค้าและส่งออกอย่างใดอย่างหนึ่งที่มีความได้เปรียบโดยสัมบูรณ์ได้ ถ้าประเทศนั้นมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบกับประเทศคู่ค้า

- ประเทศที่มีความได้เปรียบโดยสัมบูรณ์ของประเทศคู่ค้าในทุกกรณีของการผลิตสินค้า ก็มิได้หมายความว่าประเทศนั้นสมควรผลิตสินค้าเสียทุกอย่าง หากแต่สมควรที่จะเลือกผลิตสินค้าส่งออกชนิดที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบมากกว่า

- ในทางปฏิบัติการค้าระหว่างประเทศยังคงเกิดขึ้นแม้ว่าประเทศหนึ่งมีความได้เปรียบโดยสัมบูรณ์ (หรือเสียเปรียบโดยสัมบูรณ์) ต่ออีกประเทศหนึ่ง และประโยชน์จากการค้าระหว่างประเทศยังคงเกิดขึ้นในรูปผลผลิตรวมที่เพิ่มขึ้น

ตามแนวคิดของทฤษฎีนี้กล่าวว่า ต้นทุนของการค้าระหว่างประเทศมิได้ขึ้นอยู่กับความได้เปรียบโดยสมบูรณ์ที่ประเทศผู้ส่งออกมีเหนือประเทศคู่ค้า แต่ขึ้นอยู่กับความแตกต่างโดยเปรียบเทียบในต้นทุนการผลิต (the comparative cost) ของประเทศทั้งสอง หมายความว่าประเทศใด

ที่ผลิตสินค้าชนิดหนึ่งด้วยต้นทุนเชิงเปรียบเทียบที่ต่ำกว่าประเทศอื่น ประเทศนั้นควรเป็นผู้ส่งออกสินค้าดังกล่าวเพื่อแลกกับสินค้าที่ประเทศตนผลิตแล้วต้นทุนเชิงเปรียบเทียบสูงกว่าประเทศอื่น (แต่ละประเทศจะผลิตสินค้าเพียงชนิดเดียวที่มีความชำนาญพิเศษในการผลิตเท่านั้น) ซึ่งจะทำให้แต่ละประเทศมีสวัสดิการเพิ่มขึ้น ดังนั้นถึงแม้ประเทศหนึ่งจะอยู่ในฐานะเสียเปรียบอีกประเทศหนึ่งในการผลิตสินค้าทุกชนิดก็ตาม ประเทศทั้งสองก็ย่อมทำการค้าต่อกันได้ โดยแต่ละประเทศจะเลือกผลิตเฉพาะสินค้าที่เมื่อเปรียบเทียบกับสินค้าอื่นแล้ว ประเทศของตนสามารถผลิตได้ด้วยต้นทุนต่ำสุด แล้วนำมาแลกเปลี่ยนกับอีกประเทศหนึ่ง การค้าระหว่างประเทศตามแนวคิดของ David Ricardo จึงจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อต้นทุนเปรียบเทียบในแต่ละประเทศต่างกัน และถ้าแต่ละประเทศมีต้นทุนเปรียบเทียบเท่ากัน การค้าระหว่างประเทศก็จะไม่เกิดขึ้น

ตัวอย่างที่ 1 ถ้าจำนวนแรงงานที่ใช้ในการผลิตข้าวและน้ำตาลของประเทศไทยและฟิลิปปินส์ เป็นดังนี้

ประเทศ / สินค้า	ไทย (ต้นทุนสินค้า 1 หน่วย)	ฟิลิปปินส์ (ต้นทุนสินค้า 1 หน่วย)
ข้าว 1 ตัน	100	90
น้ำตาล 1 ตัน	120	80

ตารางที่ 2.2 แสดงการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตของประเทศคู่ค้าตามทฤษฎีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (Theory of Comparative Advantage)

ประเทศไทยจะมีความได้เปรียบหรือเสียเปรียบในสินค้าชนิดใด และมีต้นทุนเปรียบเทียบเท่าไร

วิธีทำ

	ไทย	ฟิลิปปินส์
ข้าว 1 ตัน	$\frac{100}{120} = 0.8$	$\frac{90}{80} = 1.1$
น้ำตาล 1 ตัน	$\frac{120}{100} = 1.2$	$\frac{80}{90} = 0.9$

ประเทศไทยมีอัตราส่วนต้นทุนในการผลิตข้าว : น้ำตาล = 100 คน : 120 คน หรือ 0.8 : 1

ประเทศฟิลิปปินส์มีอัตราส่วนต้นทุนในการผลิตข้าว : น้ำตาล = 90 คน : 80 คน หรือ 1.1 : 1

ประเทศไทยมีอัตราส่วนต้นทุนในการผลิตน้ำตาล : ข้าว = 120 คน : 100 คน หรือ 1.2 : 1

ประเทศฟิลิปปินส์มีอัตราส่วนต้นทุนในการผลิตน้ำตาล : ข้าว = 80 คน : 90 คน หรือ 0.9 : 1

สรุปว่าเมื่อเปรียบเทียบต้นทุนแล้ว ประเทศไทยจะได้เปรียบในการผลิตข้าว เพราะมีต้นทุนเปรียบเทียบต่ำกว่า คือ 0.8 แต่จะเสียเปรียบในการผลิตน้ำตาล เพราะมีต้นทุนเปรียบเทียบสูงกว่า คือ 1.2 ดังนั้น ประเทศไทยจึงควรเลือกผลิตข้าวเพื่อการส่งออก

ตัวอย่างที่ 2 ไทยกับคูเวตจะดำเนินการค้าต่อกันดังนี้

รายการ	ไทย (ต้นทุนสินค้า 1 หน่วย)	คูเวต (ต้นทุนสินค้า 1 หน่วย)
ข้าว (แรงงานที่ใช้ผลิต)	10	25
น้ำมัน (แรงงานที่ใช้ผลิต)	40	100

ตารางที่ 2.3 แสดงการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตของประเทศคู่ค้าตามทฤษฎีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (Theory of Comparative Advantage)

จากข้อมูลข้างต้น การค้าระหว่างประเทศไทยกับคูเวตจะเกิดขึ้นตามหลักการได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (comparative advantage) อย่างไร

วิธีทำ

	ไทย	คูเวต
ข้าว	$\frac{10}{40} = 0.25$	$\frac{25}{100} = 0.25$
น้ำมัน	$\frac{40}{10} = 4$	$\frac{100}{25} = 4$

ประเทศไทยมีอัตราส่วนต้นทุนในการผลิตข้าว : น้ำมัน = 10 คน : 40 คน หรือ 0.25 : 1

ประเทศคูเวตมีอัตราส่วนต้นทุนในการผลิตข้าว : น้ำมัน = 25 คน : 100 คน หรือ 0.25 : 1

ประเทศไทยมีอัตราส่วนต้นทุนในการผลิตน้ำมัน : ข้าว = 40 คน : 10 คน หรือ 4 : 1

ประเทศคูเวตมีอัตราส่วนต้นทุนในการผลิตน้ำมัน : ข้าว = 100 คน : 25 คน หรือ 4 : 1

สรุปว่าการค้าระหว่างไทยกับคูเวตจะไม่เกิดขึ้น เพราะต้นทุนเปรียบเทียบของทั้งสองประเทศเท่ากัน

ตัวอย่างที่ 3 ไทยกับเกาหลีใต้จะดำเนินการค้าต่อกันดังนี้

ประเทศ / สินค้า	ไทย (จำนวนแรงงาน : คน)		เกาหลีใต้ (จำนวนแรงงาน : คน)	
ข้าว (1 ตัน)	10	0.5	60	1.5
คอมพิวเตอร์ 1 เครื่อง	20	1.0	40	1.0

ตารางที่ 2.4 แสดงการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตของประเทศคู่ค้าตามทฤษฎีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ

จากตารางจะเห็นได้ว่า ประเทศไทยมีความได้เปรียบโดยสมบูรณ์ทั้งการผลิตข้าวและคอมพิวเตอร์ ถ้าพิจารณาตามทฤษฎีของ Adam Smith แล้ว ประเทศไทยควรส่งออกทั้งข้าวและคอมพิวเตอร์ไปยังประเทศเกาหลีใต้ โดยประเทศเกาหลีใต้เป็นฝ่ายนำเข้าสินค้าทั้ง 2 ชนิด แทนการ

ผลิตเองซึ่งต้นทุนสูงกว่า ในที่สุดก็จะไม่เกิดการค้าระหว่างประเทศขึ้น เพราะประเทศเกาหลีใต้ไม่มีสินค้าใดมาแลกเปลี่ยนเลย

แต่ถ้าหากพิจารณาตามหลักการได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของ David Ricardo แล้ว การค้าระหว่างประเทศสามารถเกิดขึ้นได้หากแต่ละประเทศมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในสินค้าต่างชนิด โดยสามารถพิจารณาอัตราส่วนต้นทุนการผลิตของสินค้า 2 ชนิดนี้ในแต่ละประเทศดังนี้

ประเทศไทยมีอัตราส่วนต้นทุนในการผลิตข้าว : คอมพิวเตอร์ = 10 คน : 20 คน หรือ 0.5 : 1

ประเทศเกาหลีใต้มีอัตราส่วนต้นทุนในการผลิตข้าว : คอมพิวเตอร์ = 60 คน : 40 คน หรือ 1.5 : 1

จะเห็นได้ว่าประเทศไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตข้าวเพราะใช้อัตราส่วนแรงงานต่ำกว่าประเทศเกาหลีใต้ (0.5 < 1.5) ดังนั้น ประเทศไทยควรผลิตข้าวส่งไปขายประเทศเกาหลีใต้ ในขณะที่ประเทศเกาหลีใต้ควรผลิตคอมพิวเตอร์ส่งมาขายไทยเป็นการแลกเปลี่ยน

ในกรณีกลับกันเกาหลีใต้จะมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตคอมพิวเตอร์เมื่ออัตราส่วนของต้นทุนการผลิตสินค้า 2 ชนิดเป็นดังนี้

ประเทศไทยมีอัตราส่วนต้นทุนในการผลิตคอมพิวเตอร์ : ข้าว = 20 คน : 10 คน หรือ 2 : 1

ประเทศเกาหลีใต้มีอัตราส่วนต้นทุนในการผลิตคอมพิวเตอร์ : ข้าว = 40 คน : 60 คน หรือ 0.67 : 1

จะเห็นได้ว่าประเทศเกาหลีใต้มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตคอมพิวเตอร์ เพราะใช้อัตราส่วนแรงงานต่ำกว่าประเทศไทย (0.67<2) ประเทศเกาหลีใต้ควรส่งออกคอมพิวเตอร์มาขาย และประเทศไทยควรส่งออกข้าวไปขายประเทศเกาหลีใต้เป็นการแลกเปลี่ยน

กล่าวโดยสรุปเมื่อประเทศไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตข้าว และเกาหลีใต้มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตคอมพิวเตอร์ เมื่อมีการค้าระหว่างประเทศขึ้น ประเทศไทยจะไม่ผลิตคอมพิวเตอร์แต่จะผลิตข้าวเพียงอย่างเดียว ส่วนเกาหลีใต้ก็จะเลิกผลิตข้าว และมุ่งผลิตคอมพิวเตอร์เพียงอย่างเดียว แล้วจึงนำสิ่งที่ตนเองมีความชำนาญในการผลิตไปแลกกับสิ่งอื่น

สรุปแนวคิดของ David Ricardo ที่ได้พิจารณาความได้เปรียบในการค้าระหว่างประเทศโดยมองในแง่ของต้นทุน จึงสามารถแยกพิจารณาได้เป็น 2 กรณี คือ

1. ต้นทุนเปรียบเทียบที่แตกต่างกัน เป็นภาวะที่เกิดขึ้นในประเทศที่ได้เปรียบเทียบในการผลิตสินค้าทั้ง 2 อย่าง แต่การได้เปรียบในสินค้าแต่ละอย่างไม่เท่ากัน ประเทศที่มีประสิทธิภาพในการผลิตสูงกว่าควรจะผลิตสินค้าที่ตนเองมีความได้เปรียบมากที่สุด และประเทศที่เสียเปรียบควรจะผลิตสินค้าที่ประเทศตนเสียเปรียบน้อยที่สุด

2. ต้นทุนการเปรียบเทียบที่เท่ากัน เป็นภาวะที่ไม่ก่อให้เกิดการค้าระหว่างประเทศ ทั้งนี้เพราะแต่ละประเทศจะไม่ได้รับประโยชน์จากการแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างกัน

ดังนั้น การค้าระหว่างประเทศตามแนวคิดของ Ricardo จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อต้นทุนเปรียบเทียบในแต่ละประเทศต่างกัน แต่ถ้าแต่ละประเทศมีต้นทุนเปรียบเทียบเท่ากัน การค้าระหว่างประเทศก็จะไม่เกิดขึ้น

นอกจากทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศของ Adam Smith และ David Richardo แล้ว กลุ่มสำนักคลาสสิกยังมีนักคิดที่สำคัญอีกท่านหนึ่ง คือ John Stuart Mill ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศของ John Stuart Mill ก้าวหน้าที่สุดเมื่อเทียบกับทฤษฎีการค้าของ Adam Smith และ David Richardo กล่าวคือ ในทฤษฎีการค้าของ John Stuart Mill ได้อธิบายว่าการที่แต่ละประเทศจะส่งสินค้าออกหรือสั่งสินค้าเข้ามากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความต้องการสินค้าของแต่ละฝ่าย (reciprocal demand) ด้วย จากตัวอย่างที่ผ่านมา ไทยจะซื้อคอมพิวเตอร์ของเกาหลีใต้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับไทยสามารถส่งข้าวไปขายให้เกาหลีใต้มากน้อยเพียงใดด้วย ถ้าไทยส่งข้าวไปขายเกาหลีใต้ได้มากก็มีความต้องการซื้อคอมพิวเตอร์จากเกหลีใต้ได้มากด้วย นอกจากนี้ John Stuart Mill ยังพิจารณาถึงอัตราการค้า (term of trade) ว่ามีความสำคัญด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นการแลกเปลี่ยนสินค้ากันโดยตรง (counter trade)

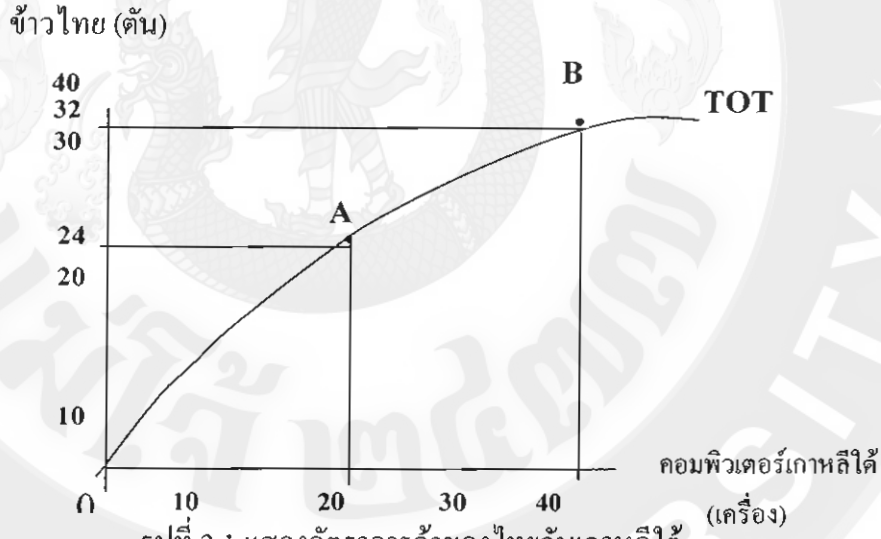

รูปที่ 2.1 แสดงอัตราการค้าของไทยกับเกาหลีใต้

จากรูปที่ 2.1 ถ้าเดิมอัตราการค้าอยู่ที่จุด A คือ ไทยใช้ข้าว 24 ตัน แลกเครื่องคอมพิวเตอร์ของเกาหลีใต้ 20 เครื่อง ต่อมาอัตราการค้าเปลี่ยนไปอยู่ที่จุด B ซึ่งไทยจะใช้ข้าว 32 ตัน สามารถแลกเครื่องคอมพิวเตอร์ของเกาหลีใต้ 40 เครื่องได้ อัตราการค้าเดิม คือ

คอมพิวเตอร์ : ข้าว = 20 : 24 หรือ 1 : 1.2

และอัตราการค้าใหม่ คือ คอมพิวเตอร์ : ข้าว = 40 : 32 หรือ 1 : 0.8

ดังนั้นจะเห็นว่าไทยได้ประโยชน์จากอัตราการค้าใหม่นี้ ทำให้ไทยต้องการทำการค้าแลกเปลี่ยนกับเกาหลีใต้มากขึ้นอีก

อย่างไรก็ดี นักเศรษฐศาสตร์ก็มีข้อวิจารณ์ต่อทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศของกลุ่มคลาสสิก ดังนี้

1. ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศของกลุ่มคลาสสิก มุ่งพิจารณาการค้าสินค้า 2 ชนิด ของ 2 ประเทศ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วสินค้าจะมีมากกว่า 2 ชนิด

2. การตั้งข้อสมมุติฐานว่าเศรษฐกิจระหว่างประเทศเป็นไปโดยเสรี โดยจะไม่มีการจัดเก็บภาษีอากร ไม่มีการควบคุมการนำเข้าและการส่งออก และไม่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ซึ่งจะเห็นว่าเป็นการตั้งข้อสมมุติฐานที่สามัญเกินไป

3. การตั้งข้อสมมุติฐานว่าการค้าระหว่างประเทศจะไม่มีเรื่องของค่าขนส่ง ค่าประกันภัย และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วจะต้องมีค่าใช้จ่ายเหล่านี้

4. การที่ประเทศหนึ่งมุ่งผลิตแต่เฉพาะสินค้าที่ตนเองมีความถนัด อาจทำให้ประเทศนั้นประสบกับผลได้ที่ลดน้อยถอยลง (diminishing returns) ซึ่งอาจเป็นผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจได้

1.2.3 ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศใหม่ (New Trade Theory)[15]

Paul Krugman ผู้เป็นต้นกำเนิดทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศใหม่ผู้นี้ เป็นนักเศรษฐศาสตร์มีชื่อเสียง ปัจจุบันอายุ 52 ปี สำเร็จปริญญาเอกจากสถาบัน MIT เมื่ออายุเพียง 24 ปีเท่านั้น ผลงานทางวิชาการและงานเขียนอื่นๆ ตลอดจนความกล้าของ Krugman ที่เสนอต่อสังคมนั้นได้โต้แย้งโดยอาศัยตรรกะทางเศรษฐศาสตร์และข้อเท็จจริงผสมผสานกันในเรื่องต่างๆ โดยเฉพาะการวิพากษ์นโยบายและมาตรการของรัฐบาลอเมริกันภายใต้ประธานาธิบดีบุช จูเนียร์ ได้อย่างชัดเจนและตรงไปตรงมา Krugman มีส่วนร่วมของการพัฒนาทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศทฤษฎีใหม่เพราะส่วนตัวแล้วเขามีความสนใจวิชาเศรษฐศาสตร์ใน 2 สาขาใหญ่ๆ ซึ่งได้แก่สาขาเศรษฐศาสตร์การค้าระหว่างประเทศ และสาขาเศราฐศาสตร์การเงินระหว่างประเทศ ความสนใจของ Krugman ในเศรษฐศาสตร์ทั้ง 2 สาขานี้มีมาตั้งแต่ที่เรียนจบจาก MIT ในปี ค.ศ.1977 แล้ว ซึ่งเห็นได้จากงานวิชาการทางทฤษฎีและงานวิจัยเชิงประจักษ์ที่เริ่มมีขึ้นตั้งแต่ปลายคริสศตวรรษ 1970-1979 เช่น งานเขียนทางด้านการเงินระหว่างประเทศเกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยน ชื่อ Purchasing Power Parity: Another Look at the Evidence (1978) ที่ตีพิมพ์ใน Journal of International Economics และ A Model of Balance-of-Payments Crisis (1978) ใน Journal of Money, Credit and Banking ต่อมา Krugman ก็มีงานในด้านเกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยนในแง่มุมต่างๆ การปรับตัวของเศรษฐกิจในระบบเศรษฐกิจเปิดหนี้ต่างประเทศของประเทศกำลังพัฒนา และวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศต่างๆ รวมทั้งของเอเชียในช่วงภายหลัง 1997 ด้วย เป็นต้น

---

[15] พจน์ จุนอนันตธรรม สถาบันวิจัยสังคมและเศรษฐกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. 2548. "Warning System; Positioning of Thailand & Southeast Asia" by Paul Krugman". (3 มิถุนายน 2548).

อย่างไรก็ดี รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ จุนอนันตธรรม จากสถาบันวิจัยสังคมและเศรษฐกิจตาม มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ผู้ศึกษาและติดตามผลงานของ Krugman มีความเห็นว่า Krugman มีผลงานที่โดดเด่นในสาขาทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศมากกว่า โดยเป็นคนหนึ่งในจำนวนน้อยจากปรจารย์ท่านอื่น อาทิ E. Helpman, A. Dixit, V.Norman และ W. Echier เป็นต้น Krugman มีบทบาทเริ่มแรกที่สำคัญในบทความชื่อ Increasing Returns, Monopolistic Competition and International Trade (1979) ที่ดีพิมพ์ใน Journal of International Economics และมีบทความเพิ่มเติมอีกกว่า 10 บทความต่อมา ที่อยู่ในรูปของหนังสือรวบรวมบทความทางวิชาการของเขาชื่อ Rethinking International Trade ในปี 1990 เขาและนักเศรษฐศาสตร์กลุ่มหนึ่งได้แยกกันและร่วมกันพัฒนาทฤษฎีจนเป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลายในที่สุด โดยเรียกรวมกันว่า "ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศใหม่" (New Trade Theory)

ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศดั้งเดิมนั้น อธิบายถึงเหตุที่ว่าทำไมประเทศหนึ่งๆ ภายใต้การค้าเสรีจึงส่งสินค้าออกชนิดหนึ่งและนำเข้าสินค้าอีกชนิดหนึ่ง สินค้าที่ส่งออกและนำเข้าจะเป็นสินค้าคนละชนิดกัน ตัวอย่างเช่น ประเทศไทยส่งออกข้าว และนำเข้านมผง เป็นต้น นักเศรษฐศาสตร์ที่มีชื่อเสียงมากดั้งเดิมที่อธิบายว่า การค้าระหว่างประเทศในสินค้าที่มาจากต่างสาขาการผลิต (inter-commodity หรือ inter-industry) นั้น ได้แก่ Ricardo และ Heckscher-Ohlin ทฤษฎีที่ใช้ก็คือ ทฤษฎีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ ซึ่งวิเคราะห์ได้ว่าสินค้าออกที่เราส่งออกไป มีค่าผลิตที่แท้จริงโดยเปรียบเทียบต่ำกว่า และมีราคาที่แท้จริงวัดในสกุลเงินเดียวกันที่ถูกกว่าสินค้าชนิดเดียวกันที่ผลิตที่ต่างประเทศ ในขณะเดียวกันประเทศเราก็นำเข้าสินค้าที่ต่างประเทศผลิตได้ด้วยค่าผลิตที่แท้จริงเปรียบเทียบต่ำกว่าและมีราคาที่แท้จริงถูกกว่าเรา ประเทศคู่ค้าจึงได้ประโยชน์จากการค้าที่เสรี นอกจากนี้แล้ว ประเทศหนึ่งๆ จะไม่มีทางที่จะมีความเสียเปรียบโดยเปรียบเทียบในทุกๆ สินค้ากับประเทศคู่ค้า คือทุกๆ ประเทศจะมีโอกาสที่จะผลิตสินค้าส่งออกบางชนิดที่ตนเองมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบเสมอ

Krugman และพวกไม่ได้ปฏิเสธความถูกต้องของทฤษฎีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ ที่วิเคราะห์การค้าระหว่างประเทศจากความแตกต่างของประสิทธิผลของปัจจัยการผลิต (เช่น แรงงาน) หรือความมากน้อยโดยเปรียบเทียบกันของปัจจัยการผลิต (แรงงานและทุน) ที่ประเทศคู่ค้ามีอยู่ แม้จะยอมรับว่าทฤษฎีดังกล่าวนี้สามารถอธิบายการค้าขายของโลกได้สูงถึงร้อยละ 75 ของสินค้าที่ค้าขายกันทั้งหมด แต่ก็มีสินค้านำเข้าและส่งออกอีกจำนวนหนึ่งที่เหลืออยู่ร้อยละ 25 ที่ทฤษฎีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบไม่สามารถใช้อธิบายได้ เพราะเป็นการค้าขายกันภายในกลุ่มประเภทสินค้าเดียวกัน (intra-industry trade) จึงเกิดทฤษฎีการค้าใหม่ (New Trade Theory) ที่อธิบายการค้าในรูปแบบนี้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสินค้าในกลุ่มอุตสาหกรรม เช่น ภายใต้การค้าเสรีประเทศนึ่งอาจจะมีทั้งการส่งออกรถยนต์และนำเข้ารถยนต์ด้วยก็เป็นไปได้

มีคำอธิบายที่สำคัญมี 2 ส่วน คือ (ก) ผู้บริโภคสินค้าในประเทศต่างๆ มีรสนิยมในการใช้สินค้าที่มีความแตกต่างหลากหลาย แม้ว่าเป็นสินค้าประเภทเดียวกัน (differentiated products) เช่น รถยนต์ดังที่เป็นตัวอย่างข้างต้น (ข) ฝ่ายผู้ผลิตสินค้าอุตสาหกรรมประเภทที่กล่าวถึงนั้นๆ มักจะได้เปรียบคู่แข่งถ้าผลิตสินค้าได้จำนวนมากๆ นักเศรษฐศาสตร์ใช้คำว่าการประหยัดจากขนาดการผลิต ซึ่งเกิดจากการผลิตสินค้าได้ครั้งละมากๆ ของหน่วยผลิต (firm) หนึ่งๆ หรือเกิดจากการเรียนรู้สะสมที่มาจากปฏิสัมพันธ์ของทุกหน่วยผลิตภายในอุตสาหกรรมนั้น ประสบการณ์การผลิตสินค้าที่ต่อเนื่องมายาวนานของขนาดการผลิตที่ใหญ่ขึ้นของทุกหน่วยผลิตรวมกันในอุตสาหกรรม ทำให้ค่าผลิตเฉลี่ยต่อหน่วยลดลงได้ในระยะยาว (internal and external economics of scale) ซึ่งรวมเรียกเป็นคำเทคนิคทางเศรษฐศาสตร์ว่า increasing returns

ดังนั้น ลักษณะของตลาดสินค้าที่มีการค้าระหว่างประเทศแบบ intra-industry นั้นจึงมีแนวโน้มเป็นตลาดสินค้าที่ไม่มีการแข่งขันสมบูรณ์ ซึ่งไม่เหมือนกับของทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ดั้งเดิมที่กล่าวถึงข้างต้น ที่สมมติให้มีการแข่งขันสมบูรณ์ในตลาดสินค้าที่มีการค้าระหว่างประเทศ ผู้ผลิตสินค้าประเภท intra-industry trade นั้น จึงมีแนวโน้มที่จะได้กำไรส่วนเกินจากการมีลักษณะการผูกขาดได้ ตลอดจนการประหยัดจากขนาดการผลิตที่ทำให้ค่าผลิตเฉลี่ยต่อหน่วยสินค้าลดลง ซึ่งขึ้นอยู่กับประเภทสินค้าและอุตสาหกรรมที่จะต้องศึกษาเป็นกรณีไป

อย่างไรก็ตาม ก็มีแบบจำลองย่อยภายใต้ intra-industry trade ที่หลากหลาย เช่น กรณีแบบจำลองตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด (monopolistic competition)*[16] ที่แสดงไว้ว่าประเทศคู่ค้าทั้ง 2 ประเทศจะได้ประโยชน์จากการค้าเสรี แต่ประโยชน์ที่ได้มาจากการที่ผู้บริโภคสามารถเลือกสินค้าชนิดต่างๆ ได้มากขึ้น และมีราคาถูกลงกว่าภายใต้กรณีที่ไม่มีการค้าระหว่างประเทศแบบเสรี

ผลประโยชน์ของทฤษฎีการค้าใหม่ต่อการดำเนินนโยบายการค้าระหว่างประเทศของรัฐบาลย่อมขึ้นอยู่กับความเข้าใจในทฤษฎีนี้ และรายละเอียดของข้อมูลของแต่ละอุตสาหกรรมของประเทศคู่ค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องเกี่ยวกับ increasing returns ซึ่งรองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ จุนอนันตธรรม เห็นว่าไม่ใช่เป็นเรื่องง่ายเช่นเดียวกับกรณีที่รัฐบาลไทยต้องประสบในการนำเอาความคิดเรื่อง clusters ของ Michael Porter มาใช้เป็นแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจ

---

* ตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด (Monopolistic Competition) เป็นตลาดที่มีผู้ซื้อและผู้ขายเป็นจำนวนมาก ผู้ขายแต่ละรายไม่มีใครมีอำนาจผูกขาด สินค้าที่ผลิตออกขายมีลักษณะเหมือนกันคือทดแทนกันได้แต่ไม่สมบูรณ์ ดังนั้น ผู้ผลิตแต่ละรายอาจมีอำนาจผูกขาดบ้าง เนื่องจากลักษณะสินค้าของเขาแตกต่างจากผู้ผลิตรายอื่น (product differentiation) ผู้ผลิตในตลาดประเภทนี้มักจะใช้การโฆษณาเป็นเครื่องมือที่จะทำให้ผู้บริโภคเห็นความแตกต่างของตัวสินค้าของตน ซึ่งจะช่วยเพิ่มอุปสงค์ให้กับบริษัทของตัวเอง ดังนั้นบทบาทของการโฆษณาในตลาดประเภทนี้จึงมีค่อนข้างมาก เมื่อเปรียบเทียบกับตลาดแข่งขันสมบูรณ์และตลาดผูกขาด ตัวอย่างตลาดประเภทนี้ ตลาดภัตตาคาร บ้านจัดสรร เครื่องนุ่งห่ม รถยนต์และน้ำดื่ม เป็นต้น.

[16] กรมเจรจาการค้า, 2547.

1.3 แนวคิดด้านนโยบายการค้าระหว่างประเทศ (International Trade Policy)

จากทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศที่ได้นำมาพิจารณาข้างต้นนี้ เป็นทฤษฎีที่สนับสนุนให้มีการค้าโดยเสรี โดยให้ประเทศต่างๆ เลือกผลิตสินค้าที่ตนสามารถผลิตได้ด้วยต้นทุนที่ต่ำกว่า แล้วส่งออกจำหน่ายตามหลักการแบ่งงานกันทำ ซึ่งเป็นการใช้ทรัพยากรของโลกอย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้พลโลกมีสินค้าสนองความต้องการได้ด้วยราคาต่ำและมีคุณภาพดี แนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวเป็นที่มาของการกำหนดนโยบายการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นนโยบายของประเทศที่จะนำไปปฏิบัติต่อประเทศอื่นในการนำสินค้าเข้าหรือส่งสินค้าออก โดยนโยบายการค้าระหว่างประเทศ แบ่งออกเป็น 2 ระบบใหญ่ๆ คือ

1.3.1 นโยบายการค้าเสรี (Free Trade Policy) เป็นนโยบายที่มีรากฐานมาจากทฤษฎีที่ได้กล่าวมา ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญ คือ เป็นนโยบายการค้าต่างประเทศที่ดำเนินการค้าโดยปราศจากการกีดกันทางการค้า ไม่สนับสนุนการเก็บภาษีศุลกากรในอัตราที่สูง และพยายามขจัดข้อจำกัดต่างๆ ที่ขัดขวางการค้าต่างประเทศ โดยการลดอัตราภาษีการค้าและอัตราภาษีศุลกากรลงเพื่อลดอุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศ รวมทั้งไม่มีการเข้าแทรกแซงของรัฐบาลในการค้าระหว่างประเทศด้วย โดยยึดหลักการแบ่งงานกันทำ การให้สิทธิพิเศษที่เท่าเทียมกัน

สรุป ประเทศที่ถือนโยบายการค้าเสรีจะต้องอยู่ในเงื่อนไขดังต่อไปนี้ คือ

1) ดำเนินการผลิตตามหลักการแบ่งงานกันทำ (division of labor) และมีการใช้ความชำนาญเฉพาะอย่างอย่างเต็มที่

2) ไม่มีการเก็บภาษีอากรเพื่อคุ้มกันหรือเพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศ เก็บแต่ภาษีศุลกากรเพื่อเป็นรายได้ของรัฐเท่านั้น

3) ไม่มีการให้สิทธิพิเศษหรือเลือกปฏิบัติต่อสินค้าประเทศหนึ่งประเทศใดโดยเฉพาะ

4) จะต้องไม่มีข้อจำกัดทางการค้า

อย่างไรก็ดี ซึ่งในปัจจุบันประเทศต่างๆ อาจต้องมีการยกเลิกนโยบายการค้าเสรีด้วยเหตุผลดังนี้ คือ

1) การขาดแคลนเงินตราต่างประเทศ

2) เมื่อเกิดสงครามทำให้ประเทศต่างๆ ไม่อาจค้าขายกันได้ตามปกติ จึงต้องผลิตสินค้าขึ้นใช้เอง

3) เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ประเทศเกษตรกรรมมักเสียเปรียบประเทศอุตสาหกรรม จึงพยายามสร้างอุตสาหกรรมภายในขึ้น ซึ่งจะเป็นอุปสรรคต่อการค้าเสรี

4) สถานการณ์ทางการเมืองของโลก

ดังนั้น เพื่อแก้ไขอุปสรรคการค้าระหว่างประเทศเสรีให้ลดน้อยลง ประเทศต่างๆ จึงพยายามจัดตั้งองค์การระหว่างประเทศ เช่น กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF) ธนาคารโลก (World Bank) การจัดทำข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (The General Agreement on Tariff and Trade: GATT) เป็นต้น ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะหามาตรการต่างๆ ให้การค้าระหว่างประเทศมีความเสรีมากขึ้น

ผลดีของนโยบายการค้าเสรี คือ

1) ช่วยให้มีการแบ่งงานกันทำ

2) ทำให้ประชาชนได้บริโภคสินค้าและบริการที่มีคุณภาพดีราคาถูกมากขึ้น

3) ทำให้มีการปรับปรุงสมรรถภาพในการผลิตของแต่ละประเทศอยู่เสมอ และช่วยให้มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ

4) ทำให้พลโลกมีมาตรฐานการครองชีพสูงขึ้น

5) ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมีความแน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น

ผลเสียของนโยบายการค้าเสรี คือ จะทำให้เกิดการขาดแคลนเงินตราต่างประเทศ ถ้าประเทศประสบกับภาวะเศรษฐกิจตกต่ำหรือเกิดสงคราม หรือประสบกับปัญหาความไม่เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ หรือสถานการณ์ทางการเมืองของโลก

1.3.2 นโยบายการค้าแบบคุ้มกัน (Protective Trade Policy) มีหลักการตรงกันข้ามกับนโยบายการค้าเสรี กล่าวคือ รัฐบาลถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องเข้าไปแทรกแซงเพื่อคุ้มครองเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งนโยบายการค้าแบบคุ้มกันนี้มีอยู่ 3 ระดับ คือ

1) นโยบายคุ้มกันแบบรุนแรง หรือที่เรียกว่า "ลัทธิอัตสมบูรณ์" (economic autocracy) คือ การพยายามที่จะใช้อุตสาหกรรมที่ผลิตขึ้นภายในประเทศนั้น โดยไม่มีการติดต่อค้าขายกับประเทศอื่นๆ เลย

2) นโยบายคุ้มกันแบบปานกลาง คือ การที่รัฐบาลจะเข้ามาแทรกแซงแต่เฉพาะกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อประเทศเท่านั้น และจะไม่มีการกีดกันการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งถือว่าเป็นนโยบายที่ประเทศต่างๆ ใช้อยู่ในปัจจุบัน

3) นโยบายคุ้มกันแบบเบาบาง คือ การที่รัฐบาลใช้มาตรการควบคุมการนำเข้าน้อยที่สุด

ประเทศต่างๆ ดำเนินนโยบายการค้าคุ้มกันโดยมีเหตุผลสนับสนุน คือ

- ในด้านเศรษฐกิจ เพื่อช่วยเหลือคุ้มครองอุตสาหกรรมทารก (infant industry)
- ในด้านรายได้ของรัฐเพิ่มขึ้นจากการเรียกเก็บภาษีศุลกากรในอัตราสูง

- ในด้านสังคม การคุ้มครองการผลิตภายในทำให้การผลิตภายในมีประสิทธิภาพสูงขึ้น สามารถขยายการผลิต การจ้างงานสูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนมีมาตรฐานการครองชีพสูงขึ้นด้วย

- ในด้านการเมือง การคุ้มครองการผลิตภายในจะช่วยให้เศรษฐกิจของประเทศอยู่ในฐานะพึ่งตนเองได้

นโยบายการค้าแบบคุ้มกันนี้ เป็นนโยบายการค้าที่ต้องการให้ประเทศของตนส่งออกสินค้าได้มากขึ้นรวมทั้งการกีดกันการนำเข้าสินค้า รัฐบาลจะเข้ามาแทรกแซงในการค้าระหว่างประเทศโดยวิธีการต่างๆ เช่น

- **การตั้งกำแพงภาษีศุลกากร** (tariff wall) เป็นการเก็บภาษีจากสินค้านำเข้าในอัตราที่แตกต่างกันตามความสำคัญของสินค้า จัดเก็บภาษีศุลกากรจากสินค้านำเข้าหลายอัตรา และคำนึงถึงประโยชน์หรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ คือ จัดเก็บภาษีศุลกากรตั้งแต่ 2 อัตราขึ้นไปในสินค้าชนิดเดียวกัน และเลือกใช้อัตราสูงแก่สินค้าที่ต้องการจะกีดกันไม่ให้นำเข้า ซึ่งเป็นมาตรการทางอ้อม

- **การจำกัดสินค้าเข้า** (import quota) เป็นการกำหนดโควต้าด้านปริมาณหรือมูลค่าของสินค้าที่จะนำเข้าจากต่างประเทศ

- **การจำกัดสินค้าออก** (export restriction) เป็นการกำหนดโควต้าด้านปริมาณหรือมูลค่าของสินค้าที่จะส่งออก เพื่อป้องกันมิให้เกิดการขาดแคลนภายในประเทศและราคาสินค้าในตลาดโลกลดลง

- **การควบคุมสินค้า** ห้ามโดยเด็ดขาดไม่ว่าการนำเข้าหรือส่งออก

- **การทุ่มตลาด** (dumping) เป็นการส่งสินค้าออกไปขายยังต่างประเทศในราคาที่ต่ำกว่าราคาในตลาดในประเทศหรือราคาที่ต่ำกว่าต้นทุนการผลิต ซึ่งจะทำให้ได้ส่วนแบ่งการตลาดเพิ่มขึ้นหรือทำลายคู่แข่งในตลาดการค้า ซึ่งมี 3 กรณี คือ

1) การทุ่มตลาดเฉพาะกิจ เพื่อล้างสินค้าเก่าที่ค้างสต๊อก หรือเป็นสินค้าที่ล้าสมัย หรือเป็นสินค้าที่ไม่ขายภายในประเทศ เพื่อรักษาระดับราคาสินค้านั้นในตลาดภายในไว้

2) การทุ่มตลาดเป็นการชั่วคราว เป็นนโยบายที่จะส่งสินค้าไปขายต่างประเทศในราคาต่ำกว่าตลาดภายในประเทศเป็นการชั่วคราว และบางครั้งต้องขายต่ำกว่าทุน โดยมีเหตุผลคือ

- แสวงหาตลาดใหม่ในต่างประเทศ
- กำจัดคู่แข่งขันซึ่งมีประสิทธิภาพในการผลิต
- กีดกันไม่ให้คู่แข่งขันเข้ามาแย่งตลาดที่ครองอยู่
- ตอบแทนการกระทำของผู้อื่น

3) การทุ่มตลาดเป็นการถาวร เป็นการทุ่มตลาดระยะยาว ซึ่งปกติจะไม่ทุ่มขายในราคาที่ต่ำกว่าต้นทุนการผลิต และที่สามารถดำเนินการทุ่มตลาดได้เนื่องจากการผลิตภายในประเทศขยายตัวสูงขึ้นและรัฐบาลให้เงินอุดหนุน โดยทั่วไปการส่งสินค้าไปทุ่มตลาดต่างประเทศมักกระทำเป็นการชั่วคราวเพื่อจำกัดคู่แข่ง และเมื่อสามารถผูกขาดตลาดได้แล้วก็จะขึ้นราคาสินค้าเพื่อชดเชยภายหลัง

- **การให้เงินอุดหนุนสินค้าออก** (export subsidy) เป็นการให้เงินอุดหนุนแก่ผู้ผลิตหรือเพิ่มราคาสินค้าให้แก่ผู้ผลิต หรือลดภาษีบางอย่างให้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้ผลิตผลิตสินค้าและสามารถส่งสินค้าออกไปแข่งขันในตลาดต่างประเทศได้รวมทั้งสามารถขยายปริมาณการผลิตได้มากกว่าเดิม

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินนโยบายการค้าคุ้มกัน จะมุ่งส่งเสริมการส่งสินค้าออกและกีดกันการนำสินค้าเข้า คือ

- การทำข้อตกลงทางการค้า นับเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการดำเนินนโยบายการค้าแบบคุ้มกัน เพื่อให้สิทธิหรือฐานะทางการค้าเป็นพิเศษแก่ประเทศคู่สัญญา

- การควบคุมเงินตราต่างประเทศ ธนาคารกลางจะควบคุมอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ รวมทั้งอุปสงค์และอุปทานของเงิน เพื่อสกัดกั้นการไหลออกของเงิน และพยายามดูดเงินตราต่างประเทศเข้ามาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

ผลดีของนโยบายการค้าแบบการคุ้มกัน

1) ปกป้องแรงงานภายในประเทศจากแรงงานราคาถูกจากต่างประเทศ

2) ทำราคาสินค้านำเข้าให้เท่ากับราคาสินค้าของการผลิตภายในประเทศ เพื่อให้ผู้ผลิตภายในประเทศสามารถแข่งขันกับคู่แข่งจากต่างประเทศได้

3) ลดการว่างงานภายในประเทศ (โดยการผลิตภายในประเทศ สำหรับสินค้าที่เคยนำเข้า)

4) แก้ปัญหาการขาดดุลการชำระเงินภายในประเทศ (ขจัดส่วนเกินของรายจ่ายในต่างประเทศที่เกินจากรายรับจากต่างประเทศของประเทศ)

5) อัตราแลกเปลี่ยนการค้าและสวัสดิการของประเทศดีขึ้น

6) ปกป้องผู้ผลิตภายในประเทศจากการทุ่มตลาด

7) เปิดโอกาสให้อุตสาหกรรมภายในประเทศตั้งตัวและเจริญเติบโตจนกระทั่งมีประสิทธิภาพ

8) รับประโยชน์จากอำนาจผู้ผลิตน้อยรายและการประหยัดภายนอก

9) ปกป้องอุตสาหกรรมต่างๆ ที่สำคัญสำหรับการป้องกันประเทศ

ผลเสียของการดำเนินนโยบายนโยบายการค้าแบบคุ้มกัน

1) เมื่อปริมาณสินค้าเข้าของประเทศที่ใช้นโยบายกีดกันการนำเข้า (ประเทศที่ 1) ลดลง และปริมาณสินค้าออกของประเทศที่จะส่งสินค้าออก (ประเทศที่ 2) ไปขายยังตลาดประเทศดังกล่าวก็ลดลง ฉะนั้น อำนาจในการซื้อ (สินค้าออกของประเทศที่ 1) ของประเทศที่ 2 ก็จะลดลงด้วย

2) อาจจะได้รับการกระทำตอบโต้เช่นกัน จะมีผลให้สินค้าออกของประเทศที่ 1 ลดลง

3) การกระตุ้นการจ้างงานให้เพิ่มขึ้น โดยภาษีนี้จะเป็นผลในระยะสั้นเท่านั้น ในระยะยาวอาจไม่เปลี่ยนแปลงเลยหรืออาจลดลงก็ได้

4) ผลที่เกิดขึ้นจากภาษีไม่ใช่มีแต่ทางด้านผู้ผลิตเท่านั้น แต่มีผลต่อผู้บริโภคด้วย การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 มาตรการปกป้องตามข้อ 19 ภายใต้ GATT 1947 และความตกลงว่าด้วยมาตรการปกปกป้องภายใต้ WTO มีช่องโหว่ที่ทำให้ประเทศสหรัฐอเมริกาใช้มาตรปกป้องในเชิงบิดเบือนทางการค้าได้

มาตรการปกป้องตามข้อ 19 ภายใต้ GATT 1947 และความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO (Agreement on Safeguards) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการปกป้องอุตสาหกรรมภายในของประเทศผู้นำเข้าที่ได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรงจากการนำเข้าที่เพิ่มสูงขึ้นนั้น จะมีช่องโหว่ที่ทำให้ประเทศสหรัฐอเมริกาใช้มาตรปกป้องในเชิงบิดเบือนทางการค้าได้หรือไม่ และจากการศึกษานี้พบว่ามาตรการปกป้องตามข้อ 19 ภายใต้ GATT 1947 และความตกลงว่าด้วยมาตรการปกปกป้องภายใต้ WTO มีช่องโหว่ที่ทำให้ประเทศสหรัฐอเมริกาใช้มาตรปกป้องในเชิงบิดเบือนทางการค้าได้[17]

2.2 มาตรฐานการทบทวน (standard of review) เกี่ยวกับความเสียหายตามความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO สามารถแก้ปัญหาในเรื่องการใช้มาตรการปกป้องอย่างไม่เป็นธรรมได้ในระดับหนึ่ง

จากการศึกษาพบว่าองค์กรระงับข้อพิพาทใช้มาตรฐานการทบทวนเกี่ยวกับความเสียหายตามความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้อง เพื่อป้องกันการใช้มาตรการปกป้องอย่างไม่เป็นธรรมของประเทศสมาชิก โดยในการพิจารณาเรื่องความเสียหายอย่างร้ายแรงหรือคุกคามว่าจะเกิด

---

[17] นภารัตน์ กรรณรัตนสูตร. 2543. ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับมาตรการปกป้องภายใต้แกตต์ และองค์การการค้าโลก: ศึกษากรณีกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ความเสียหายอย่างร้ายแรง องค์กรระงับข้อพิพาทจะตรวจสอบว่า (1) เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจได้ประเมินปัจจัยทั้งหมดที่เกี่ยวข้องตามข้อ 4.2(a) หรือไม่ และ (2) เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจมีคำอธิบายที่มีเหตุผลและมีความเพียงพอหรือไม่ ว่าข้อเท็จจริงต่างๆ สนับสนุนการตัดสินอย่างไร ส่วนในการพิจารณาเรื่องการเพิ่มขึ้นของสินค้านำเข้าดังกล่าว ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงหรือคุกคามว่าจะเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงจริงหรือไม่ (causal link) องค์กรระงับข้อพิพาทจะตรวจสอบว่า (1) มีการเพิ่มขึ้นของสินค้านำเข้าเกิดขึ้นสอดคล้องกับความเสียหายหรือไม่ (coincidence of trends) (2) สภาพการแข่งขันระหว่างสินค้านำเข้ากับสินค้าที่ผลิตภายในประเทศ แสดงให้เห็นว่าการเพิ่มขึ้นของสินค้านำเข้าก่อให้เกิดความเสียหายหรือไม่ (condition of competition) และ (3) กรณีมีสาเหตุอื่นๆ นอกจากการเพิ่มขึ้นของสินค้านำเข้าก่อให้เกิดความเสียหาย เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจนำความเสียหายที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ มาตัดสินว่าเป็นความเสียหายที่เกิดจากการเพิ่มขึ้นของสินค้านำเข้าหรือไม่[18]

จากการตรวจเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนี้ ผู้วิจัยได้แยกบริบทสำคัญที่เกี่ยวกับมาตรการปกป้องนี้ไว้ในบทถัดไป

กรอบแนวคิดในการศึกษา

จากการศึกษาทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการนำมาตรการปกป้องภายใต้กรอบความตกลงขององค์การการค้าโลกและเขตการค้าเสรีอาเซียนมาใช้เพื่อปกป้องตลาดการค้าสินค้าเกษตรภายในจากการนำเข้าสินค้าเกษตรจากประเทศจีนที่มีปริมาณเพิ่มสูงขึ้น อันเป็นผลมาจากการเปิดเสรีทางการค้า ซึ่งสามารถพัฒนาเป็นแนวคิดในการศึกษาได้ ดังนี้

มาตรการปกป้องเป็นเครื่องมือปกป้องทางการค้า (trade defense instrument) ที่อยู่ในรูปของมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (non-tariff barriers: ntbs) อย่างหนึ่ง ที่ใช้เพื่อปกป้องผลประโยชน์และลดผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า ที่ทำให้เกิดการพุ่งสูงขึ้นของปริมาณสินค้าในตลาดภายใน ทำให้ผู้ผลิตภายในไม่สามารถแข่งขันได้ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมทารก (infant industry) จึงมีลักษณะเป็นมาตรการที่มาจากฐานคิดและความเชื่อต่อการดำเนินนโยบายการค้าแบบคุ้มกัน จากการศึกษาพบว่าแม้ประเทศไทยจะเป็นภาคีในความตกลงมาร์ราเกชจัดตั้งองค์การการค้าโลก หรือ WTO หรือความตกลงเขตการค้าเสรีใดๆ ซึ่งได้กำหนดให้ประเทศภาคีสมาชิกสามารถใช้มาตรการปกป้องกับสินค้านำเข้าจากต่างประเทศที่เพิ่มขึ้นและก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายกับอุตสาหกรรมภายในประเทศ เพื่อเยียวยาหรือป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นนั้น ประเทศไทยก็เพียงแต่ได้ออกประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการกำหนดมาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น พ.ศ.2542 โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอก

---

[18] อมรวไล นิลพานิช. 2547. มาตรฐานการทบทวน (Standard of review) เกี่ยวกับความเสียหายตามความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

และการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ.2522 เท่านั้น โดยที่ประกาศกระทรวงพาณิชย์ดังกล่าวอยู่ภายใต้ขอบเขตตามพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ.2522 ซึ่งไม่ใช่กฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อใช้บังคับกับกรณีของการกำหนดมาตรการปกป้องโดยตรง อันส่งผลโดยตรงคือมีข้อจำกัดด้านขอบเขตที่จะนำมาปรับใช้กับการกำหนดมาตรการปกป้องเพื่อใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหาการพุ่งสูงขึ้นของสินค้านำเข้าจากต่างประเทศจากการเปิดเสรีทางการค้าอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงกำหนดข้อเสนอในการวิจัย (Propositions) ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. มาตรการปกป้องการนำเข้าของสินค้า มีลักษณะสำคัญคือ เป็นเครื่องมือในการป้องกัน แก้ไข และเยียวยา ปัญหาการพุ่งสูงขึ้นของสินค้านำเข้าจากต่างประเทศจากการเปิดเสรีทางการค้า บนพื้นฐานนโยบายการค้าแบบคุ้มกัน

2. มาตรการปกป้องมีลักษณะการดำเนินนโยบายการค้าแบบคุ้มกันภายใต้การดำเนินนโยบายการค้าแบบเสรี ควรพัฒนาด้วยการกำหนดมาตรการปกป้องที่ยังคงสนับสนุนการเปิดเสรีทางการค้า

3. การกำหนดมาตรการปกป้องมีส่วนสำคัญประกอบไปด้วย

- การป้องกัน ได้แก่ การกำหนดแนวทางในการป้องกันการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศที่อาจจะพุ่งสูงขึ้นจากการเปิดเสรีทางการค้า จนเกิดผลกระทบต่อผู้ผลิตภายใน
- การแก้ไข ได้แก่ การกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศที่พุ่งสูงขึ้นจากการเปิดเสรีทางการค้า จนเกิดผลกระทบต่อผู้ผลิตภายใน
- การเยียวยา ได้แก่ การกำหนดวิธีการเยียวยา ช่วยเหลือ ผู้ผลิตภายในที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศที่พุ่งสูงขึ้นจากการเปิดเสรีทางการค้า

4. มาตรการปกป้องที่มีประสิทธิภาพจะต้องพัฒนาขึ้นจากกรอบความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี กรณีงานวิจัยนี้ ได้แก่ WTO และเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน (ACFTA)

ผู้วิจัยได้สรุปรวมและนำเสนอเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual framework) ของงานวิจัยเรื่อง "การใช้มาตรการปกป้องภายใต้กรอบขององค์การการค้าโลกและเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน: ศึกษากรณีการค้าสินค้าเกษตรระหว่างไทย-จีน" ดังนี้

จากการเปิดเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีนและ FTA ไทย-จีน ปัญหาและอุปสรรคสำคัญที่ประเทศไทยต้องเผชิญประการหนึ่งก็คือ มีการนำเข้าสินค้าเกษตรจากประเทศจีนในปริมาณที่พุ่งสูงขึ้นเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ สาเหตุประการหนึ่งเนื่องมาจากการกำหนดให้มีการลดอัตราภาษีศุลกากรและอุปสรรคทางการค้าอย่างอื่นลง ทำให้ผู้ผลิตภายในไม่สามารถแข่งขันได้ มาตรการที่จะช่วยป้องกัน แก้ไข หรือเยียวยาปัญหาดังกล่าวของประเทศไทยมีเพียงมาตรการรองรับการใช้มาตรการปกป้องตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการกำหนดมาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น

พ.ศ.2542 ซึ่งเริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 มิถุนายน 2542 ประกอบกับประกาศกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการกำหนดมาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2548 ซึ่งเริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 30 ธันวาคม 2548 ซึ่งออกตามความพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ.2522 เท่านั้น โดยมาตรการดังกล่าวก็มิใช่กฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อรองรับการใช้มาตรการปกป้องโดยตรง ทำให้ประเทศไทยไม่สามารถที่จะอาศัยมาตรการปกป้องตามที่กรอบความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีมาใช้ เพื่อแก้ไขปัญหาอันเกิดจากการพุ่งสูงขึ้นของปริมาณสินค้าเกษตรนำเข้าจากประเทศจีนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษาบนพื้นฐานของแนวคิดและทฤษฎีที่เป็นหลักการหรือแนวทางการกำหนดมาตรการปกป้อง ซึ่งเป็นการดำเนินการตามนโยบายการค้าแบบคุ้มกันภายใต้การเปิดเสรี มีผู้ให้ทัศนะ ความเห็น หรือเหตุผลไว้โดยสืบเนื่องมาจากปัญหาและวิกฤตการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นแล้วดังที่ได้กล่าวมา เมื่อนำแนวคิดทฤษฎีที่เป็นหลักการหรือแนวทางเหล่านั้นมาวิเคราะห์ด้วยเหตุผลแล้ว จะได้ความคิดหลักที่เป็นคำตอบเกี่ยวกับการกำหนดมาตรการปกป้องที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ การศึกษาวิเคราะห์นี้ เป็นไปตามกรอบแนวคิดทฤษฎีทางสังคมและเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง จากนั้นศึกษารูปแบบการกำหนดมาตรการปกป้องภายใต้กรอบความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี ในกรณีงานวิจัยนี้ศึกษาภายในกรอบของ WTO และ ACFTA

การกำหนดมาตรการปกป้องที่มีประสิทธิภาพของการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญกับส่วนสำคัญ 3 ส่วน กล่าวคือ ส่วนแรกการป้องกัน ได้แก่ การกำหนดแนวทางในการป้องกันการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศที่อาจจะพุ่งสูงขึ้นจากการเปิดเสรีทางการค้า จนเกิดผลกระทบต่อผู้ผลิตภายใน ส่วนที่สองการแก้ไข ได้แก่ การกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศที่พุ่งสูงขึ้นจากการเปิดเสรีทางการค้า จนเกิดผลกระทบต่อผู้ผลิตภายใน และส่วนที่สาม คือการเยียวยา ได้แก่ การกำหนดวิธีการเยียวยา ช่วยเหลือ ผู้ผลิตภายในที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศที่พุ่งสูงขึ้นจากการเปิดเสรีทางการค้า การศึกษาประเด็นนี้จึงได้นำแนวคิดสำคัญที่สามารถชี้ให้เห็นถึงหลักการแปลงนโยบาย และกลไกการจัดบริการ

ข้อค้นพบจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องข้างต้น ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เพื่อนำไปสู่แนวทางการนำมาตรการปกป้องภายใต้กรอบความตกลงระหว่างประเทศดังกล่าวมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพได้

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology)

เพื่อให้การศึกษาวิจัยเรื่อง "การใช้มาตรการปกป้องภายใต้กรอบขององค์การการค้าโลกและเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน: ศึกษากรณีการค้าสินค้าเกษตรระหว่างไทย-จีน" บรรลุตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ ในลักษณะของการบรรยาย (descriptive method) ที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเอกสาร (documentary study) ที่เกี่ยวข้องโดยละเอียด โดยในแต่ละขั้นตอนของการวิจัยจะค้นหาสิ่งที่ต้องการทราบสำหรับการตอบคำถามการวิจัย และเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย จึงได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัยและกระบวนการในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. วิธีการศึกษาและขั้นตอนการวิจัย (Stages of the Research Operation)

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการเชิงคุณภาพ ซึ่งจะใช้ดำเนินการวิจัยข้อมูลจากเอกสาร (documentary analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร(documentary analysis) เพื่อให้ได้องค์ความรู้ แนวคิด และที่มาเกี่ยวกับการกำหนดมาตรการปกป้องจากวรรณกรรมที่รวบรวมได้ ผลของการศึกษาวิเคราะห์จะทำให้ทราบได้ว่าการกำหนดมาตรการปกป้อง ตั้งอยู่บนฐานทฤษฎีที่ถูกต้อง และก่อให้เกิดความชัดเจนในการกำหนดมาตรการปกป้องที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนความรู้ความเข้าใจที่ได้จากแนวทางการกำหนดมาตรการปกป้องภายในกรอบความตกลงระหว่างประเทศต่างๆ จะนำไปสู่การกำหนดมาตรการปกป้องของประเทศไทยในที่สุด โดยเฉพาะการใช้ตารางวิเคราะห์เนื้อหา (contents analysis) เกี่ยวกับความสอดคล้องและความแตกต่างระหว่างองค์ความรู้เกี่ยวกับมาตรการปกป้องภายใต้กรอบ WTO และ ACFTA รวมถึงกรอบความตกลงระหว่างประเทศอื่นๆ ที่สำคัญ อันเป็นการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยศึกษาจาก

1. เอกสารและตำราวิชาการ ที่มีนักคิด นักวิชาการ ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเป็นผู้นำเสนอรวบรวมไว้ ตลอดจนแนวคิดหลักการที่เกี่ยวกับการกำหนดมาตรการปกป้องที่ปรากฏอยู่ในบทกฎหมายระหว่างประเทศ ได้แก่

- ข้อ 19 ของความตกลงว่าด้วยอัตราภาษีศุลกากรและการค้า ค.ศ.1947 (Article XIX of the General Agreement on Tariff and Trade: GATT) (World Trade Organization, 1968: 28-29)

- ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้อง (Agreement on Safeguards) ซึ่งจะนำมาใช้เป็นแนวทางหลักของการพิจารณากำหนดมาตรการปกป้อง

- ข้อ 5 แห่งความตกลงว่าด้วยเรื่องเกษตร (Agreement on Agriculture: AA)

และในเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน (ASEAN-China Free Trade Agreement: ACFTA) โดยกรอบความตกลงความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างอาเซียนและจีน (The Framework Agreement on Comprehensive Economic Co-operation between the Association of Southeast Asian Nations and the People's Republic of China) กำหนดให้มีความตกลงที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรการปกป้อง ได้แก่

- ข้อ 9 แห่งความตกลงการค้าสินค้าภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และสาธารณรัฐประชาชนจีน (Agreement on Trade in Goods of the Framework Agreement on Comprehensive Economic Co-operation between the Association of Southeast Asian Nations and the People's Republic of China)

- ความตกลงว่าด้วยกลไกการระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และสาธารณรัฐประชาชนจีน (Agreement on Dispute Settlement Mechanism between the Association of Southeast Asian Nations and the People's Republic of China)

- พิธีสารว่าด้วยการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกของจีน (Protocol of Accession of China)

นอกจากนี้ ยังศึกษาถึงกฎหมายภายในของจีนและไทยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรการปกป้อง ได้แก่ ประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการกำหนดมาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น พ.ศ.2542 และประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการกำหนดมาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2548 และกฎหมายว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (The Foreign Trade Law of the People's Republic of China) รวมถึงนโยบายและแผนงานของรัฐบาลหรือเอกสารต่างๆ ที่องค์การ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องได้จัดทำขึ้นเผยแพร่ต่อสาธารณะทั้งในประเทศและต่างประเทศด้วย

2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับมาตรการปกป้อง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Research Instrument)

การวิจัยครั้งนี้จะใช้วิธีศึกษาจากเอกสาร ตำรา หรือค้นหาข้อมูลจากระบบ Internet เพื่อศึกษาข้อมูล แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวกับมาตรการปกป้อง ซึ่งจะเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลตามหลักการวิจัยเอกสาร

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Gathering)

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) โดยรวบรวมรายงานการศึกษาวิจัย เอกสารรายงาน ข้อเขียน บทความ บทสัมภาษณ์ บันทึกการประชุมคณะรัฐมนตรี รวมถึงรายงานข่าว ของสื่อมวลชน เพื่อวิเคราะห์สังเคราะห์เนื้อหาเชื่อมต่อข้อมูลเข้าด้วยกันในลักษณะของการบูรณาการ เป็นองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาทางเอกสารแล้ว

4. การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis Data)

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยจะวิเคราะห์ข้อมูล เนื้อหาสาระที่ได้จากเอกสารโดยใช้เหตุผลในการอธิบายปรากฏการณ์ แล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และสังเคราะห์ข้อมูล

5. การนำเสนอข้อมูลและการอภิปรายผล (Resulted of Data Analysis)

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จะนำเสนอผลการวิเคราะห์ที่ได้จากเอกสารใน รูปแบบของการบรรยายพรรณนาความสำหรับสนองตอบวัตถุประสงค์การศึกษา ผู้วิจัยจะนำเสนอ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการอภิปรายผลโดยละเอียด โดยผลการวิเคราะห์จะนำไปใช้ตอบคำถามใน การวิจัย และสร้างข้อเสนอแนวทางการใช้มาตรการปกป้อง เพื่อจัดทำผลแล้วเสนอเป็นรายงานการ วิจัยต่อไป

บทที่ 4
บริบททั่วไปเกี่ยวกับมาตรการปกป้อง

1. ความเป็นมาของมาตรการปกป้อง

การขยายตัวทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศก่อให้เกิดการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศมากขึ้น และเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมทางการค้าระหว่างประเทศ กฎหมายระหว่างประเทศจึงมีบทบาทสำคัญทางการค้าระหว่างประเทศมากขึ้นเช่นกัน โดยส่วนใหญ่หลักเกณฑ์ที่บัญญัติขึ้นนั้นมาจากความต้องการของแต่ละประเทศ ซึ่งแล้วแต่ว่าประเทศนั้นจะมีบทบาทหรืออิทธิพลในทางระหว่างประเทศมากน้อยเพียงใด ซึ่งหากจะกล่าวตามความเป็นจริงแล้วประเทศที่มีบทบาทและอิทธิพลในทางระหว่างประเทศมากที่สุดก็คือประเทศสหรัฐอเมริกา โดยกฎเกณฑ์ระหว่างประเทศนั้นส่วนหนึ่งมาจากกฎหมายภายในของประเทศสหรัฐอเมริกานั่นเอง ดังเช่น มาตรการปกป้อง (Safeguard Measures)*[1] ซึ่งกฎหมายภายในประเทศของประเทศสหรัฐอเมริกาที่บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องมาตรการปกป้องนั้นมีหลายฉบับได้แก่ มาตรา 350 ภายใต้ Tariff Act of 1930 ซึ่งเป็นกฎหมายฉบับแรกที่ให้อำนาจแก่ประธานาธิบดีในการออกคำสั่งทางการบริหารเพื่อกำหนดวิธีพิจารณาและบรรทัดฐานในการบรรเทาความเสียหายโดยใช้บทยกเว้น (Escape Clause)[2] หรือที่รู้จักกันในนามของ "มาตรการปกป้อง" หรือ The Trade Expansion Act of 1962 เป็นนักกฎหมายที่ออกในช่วงที่ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจและมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูง กฎหมายฉบับนี้ออกโดยผ่านความเห็นชอบจากสภา Congress[3] หรือ The Trade act of 1974 เป็นกฎหมายที่มีการประกาศใช้มาตรา 201 ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจทางกฎหมายแก่ประเทศสหรัฐอเมริกาในการใช้มาตรการปกป้อง[4] หรือ The Omnibus Trade and Competitiveness Act of 1988 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาของบทบัญญัติใน The U.S. Trade Act of 1974 หรือ The Trade Act of 1974 (ฉบับแก้ไขปี ค.ศ.1994) ซึ่งเป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นภายหลังจากที่มีความตกลงว่าด้วยมาตรการ

---

* "มาตรการปกป้อง" หมายความถึง มาตรการชั่วคราวเพื่อช่วยในการปรับตัวภายในระบบเศรษฐกิจ มาตรการนี้มีบัญญัติไว้ในข้อ 19 ภายใต้ GATT (Article 19 of GATT) เป็นมาตรการที่ GATT ยินยอมให้ประเทศภาคีใช้มาตรการปกป้องได้ เมื่อประเทศนั้นประสบปัญหาจากการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศ เช่น อุตสาหกรรมภายในประเทศต้องเผชิญกับการแข่งขันที่รุนแรงจากต่างประเทศและการนำเข้าจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นอย่างผิดปกติ เป็นต้น.

[1] เกษมสันต์ วีระกุล และคณะ, 2540: 259.

[2] Janet a. Nuzum. 1996. The Agreement on Safeguards: U.S. Law Leads Revitalization of the Escape Clause. 421. In the World Trade Organization. New York: American Bar Association.

[3] Bruce E. Clubb. 1967. Dismantling Trade Barriers: Implementation of the Trade Expansion Act. 33. In International Trade, Investment and Organization, eds. Wayne R. Lafave & Peter Hay. Urbana: University of Illinois.

[4] Donald J. Rousslang. 1988. Import Injury in U.S. Trade Law; an Economic View. 117. In International Review of Law and Economics, 8, No.1 (Jane 1988).

ปกป้องภายใต้ WTO และเป็นกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งเนื้อหาของกฎหมายแต่ละฉบับที่กล่าวมานี้ ล้วนมีวัตถุประสงค์ในการปกป้องอุตสาหกรรมภายในประเทศของสหรัฐอเมริกาจากการที่มีการนำสินค้าเข้ามาในประเทศในปริมาณที่เพิ่มขึ้นสูงจนทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่ออุตสาหกรรมภายในของประเทศสหรัฐอเมริกา และเป็นบทยกเว้นซึ่งเป็นกฎหมายภายในประเทศสหรัฐอเมริกาที่ใช้กับประเทศผู้ส่งออกที่ส่งสินค้าเข้ามาขายในประเทศสหรัฐอเมริกา[5]

เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงกล่าวได้ว่าประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศแรกที่ใช้มาตรการปกป้อง คือตั้งแต่ปี ค.ศ.1930 แต่แนวความคิดเกี่ยวกับมาตรการปกป้องนี้เป็นที่รู้จักครั้งแรกเมื่อประเทศสหรัฐอเมริกาได้จัดทำความตกลงทางการค้าต่างตอบแทน Reciprocal Trade Agreement of 1942 กับประเทศเม็กซิโก ซึ่งความตกลงดังกล่าวนี้มีเนื้อหาที่อนุญาตให้ประเทศคู่สัญญาสามารถยกเลิกข้อลดหย่อนทางภาษีศุลกากรอันเป็นสาเหตุให้เกิดความเสียหายต่ออุตสาหกรรมภายในของประเทศได้[6] จนกระทั่งในปี 1947 ประเทศสหรัฐอเมริกามีนโยบายทางการค้าที่กำหนดว่า ความตกลงทางการค้าทุกฉบับของประเทศสหรัฐอเมริกาจะต้องมีบัญญัติบทยกเว้น (Escape Clause) ไว้[7] และเมื่อมีการร่างกฎบัตรองค์การการค้าระหว่างประเทศ (International Trade Organization :ITO) ประเทศสหรัฐอเมริกาได้เสนอให้มีบทยกเว้นในร่างกฎบัตรองค์การการค้าระหว่างประเทศด้วย โดยเหตุแห่งการใช้บทยกเว้นนี้ จะนำมาใช้เมื่อมีกรณีฉุกเฉินและใช้เพียงชั่วคราวเท่านั้น แต่เมื่อกฎบัตรฮาวานา (Havana Charter) ที่เป็นตราสารก่อตั้งองค์การการค้าระหว่างประเทศไม่ได้รับการรับรองจากประเทศทั้งหลายที่เข้าร่วมประชุม (รวมถึงประเทศสหรัฐอเมริกา) จึงเป็นผลให้การก่อตั้งองค์การการค้าระหว่างประเทศต้องประสบความล้มเหลว[8] ดังนั้น ในปี 1947 จึงได้มีการตกลงให้บทยกเว้นเป็นส่วนหนึ่งของ GATT 1947 ด้วย

ในเนื้อหาของบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับมาตรการปกป้องซึ่งกล่าวไว้ในข้อ 19 ภายใต้ GATT 1947 นั้น ได้กล่าวว่า อนุญาตให้ประเทศภาคีสามารถจำกัดปริมาณการนำเข้าสินค้าเพื่อป้องกันอุตสาหกรรมภายในประเทศของตนจากสถานการณ์ที่ไม่อาจคาดเห็นได้ หรือไม่อาจคาดหวังได้ว่าจะเกิดขึ้น ซึ่งก็หมายความว่า ข้อ 19 ของ GATT อนุญาตให้ประเทศภาคีไม่ต้องปฏิบัติตาม

---

[5] Kenneth R. Simmonds, Brian H.W. Hill. 1988. Omnibus Trade and Competitiveness Act of 1988, Law and Practice under the GATT. V.

[6] John H. Jacson, William J.Davey and Alan O Sykes Jr. 1996. Escape Clauses, Safeguards and Adjustment Policies. St. Paul, Minn: West Publishing.

[7] "บทยกเว้น (Escape Clause)" เป็นบทบัญญัติที่ประเทศสหรัฐอเมริกามีวัตถุประสงค์ในการใช้เพื่อปกป้องอุตสาหกรรมภายในของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ได้รับความเสียหายจากการนำเข้าที่พุ่งสูงขึ้น ดังนั้น ประเทศสหรัฐอเมริกาจึงพยายามผลักดันให้บทยกเว้นเป็นส่วนหนึ่งของ GATT ซึ่งต่อมารู้จักในนามของ "มาตรการปกป้อง (Safeguard Measures)" โดยการมีส่วนร่วมของประเทศสหรัฐอเมริกาภายใน GATT ไม่ใช่เป็นเรื่องการค้าเสรีโดยแท้ แต่เป็นเพียงการค้าที่เสรีขึ้นเท่านั้น (สุรเกียรติ เสถียรไทย, 2531: 97-108 และ 122-129).

[8] สุรเกียรติ เสถียรไทย. 2531. กฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ: การควบคุมการค้าระหว่างประเทศโดยรัฐ. กรุงเทพฯ: คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531: 97-108 และ 122-129).

[9] ทัชชมัย ฤกษะสุต. 2539. "กติกาอื่นๆของแกตต์". สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศ (ตุลาคม 2539): 3-5.

พันธกรณีภายใต้ GATT 1947 ได้ ทั้งยังให้ประเทศภาคีกำหนดมาตรการเพื่อจำกัดปริมาณการนำเข้าได้ เมื่อการนำเข้านั้นก่อให้เกิดความเสียหายแก่อุตสาหกรรมภายในของประเทศผู้นำเข้าที่ผลิตสินค้าชนิดเดียวกัน หรือสินค้าที่มีการแข่งขันกันโดยตรง[9] โดยการใช้มาตรการนั้น ต้องใช้ในกรณีเพื่อป้องกันความเสียหายอย่างร้ายแรงตามความจำเป็นและชั่วคราวสำหรับเยียวยาปัญหานั้นเท่านั้น[10] นอกจากนี้ มาตรา 19 ภายใต้ GATT 1947 ยังได้กำหนดในเรื่องเกี่ยวกับการปรึกษาหารือระหว่างประเทศที่ใช้มาตรการปกป้องกับประเทศที่ถูกใช้มาตรการนั้น รวมทั้งได้กำหนดเรื่องการชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ประเทศผู้ส่งออกที่ได้รับผลกระทบจากการใช้มาตรการปกป้องด้วย*

ถึงแม้ว่าจะมีการบัญญัติเนื้อหาของมาตรการปกป้องไว้ในข้อ 19 ภายใต้ GATT 1947 แล้วก็ตาม แต่ประเทศภาคีต่างๆ ก็ไม่นิยมใช้ข้อ 19 ภายใต้ GATT 1947 แต่กลับใช้มาตรการนอกกฎเกณฑ์ของ GATT แทนที่ข้อ 19[11] ซึ่งได้แก่ การจำกัดการส่งออกโดยสมัครใจ (Voluntary Export Restraints)**[12] ข้อตกลงการตลาดแบบเป็นขั้นตอน (Orderly Marketing Agreement)***[13] ตัวอย่างเช่นใน ประเทศสหรัฐอเมริกามีกฎหมายภายในซึ่งส่งเสริมสิทธิและหน้าที่ของประเทศสหรัฐอเมริกาในการใช้มาตรการปกป้องตามข้อ 19 ของ GATT นั่นคือ มาตรา 201 ตามกฎหมาย The Trade Act of 1974 ซึ่งมีการใช้น้อยครั้งมากเมื่อเปรียบเทียบกับการใช้มาตรการนอกกฎเกณฑ์ของ GATT ในช่วงเวลาที่ผ่านมา เนื่องจากมาตรา 201 ภายใต้ The Trade Act of 1974 มีเนื้อหาที่เข้มงวดและยากแก่การใช้ ดังนั้นในปี ค.ศ. 1975–1980 ประเทศสหรัฐอเมริกาจึงปกป้องอุตสาหกรรมรถยนต์ภายในประเทศตนโดยทำข้อตกลงว่าด้วยการจำกัดการส่งออกโดยสมัครใจกับประเทศญี่ปุ่นและกับนานาประเทศที่ผลิตเหล็กเป็นหลัก เพื่อปกป้องอุตสาหกรรมเหล็กภายในประเทศ นอกจากนี้ ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ทำข้อตกลงการกีดกันการค้ากรณีสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป (Multi-Fiber

---

[9] Olivier Long, 1995. Law and Its Limitations in the GATT Multilateral Trade System. Dordrecht: Martinus Nijhoff,1995: 55-58.

[10] Bela Ballassa and Constantine Michalopoulos. 1986. Liberalizing Trade Between Developed and Developing Countries. In Journal of World Trade Law 20 (January-February, 1986): 21.

* Text of the General Agreement on Tariffs and Trade, Article XIX Emergency Action on Imports of Particular Products.

[11] Brian Hindley. 1986. The VER System and GATT Safeguards. Paper presented of the Conference on the Role and Interests of the Developing Countries in the Multilateral Trade Negotiations, Bangkok, The World Bank Thailand Development Research Institute, 1986, 30October-1 November 1986, 2.

** การจำกัดการส่งออกโดยความสมัครใจ (Voluntary Export Restraints) เป็นเครื่องมือของลัทธิการปกป้องแบบใหม่ (new protectionism) ที่ไม่ใช่ภาษีศุลกากร (Non tariff barriers) เป็นเครื่องมือที่ประเทศพัฒนาแล้วนิยมมาใช้อย่างแพร่หลาย เพื่อเป็นการหลบเลี่ยงหลักการและกฎเกณฑ์ของแกตต์ โดยรัฐบาลของประเทศผู้นำเข้าจะส่งเจ้าหน้าที่ไปเกลี้ยกล่อม ชักชวน โน้มน้าว ชักจูง ล่อหลอก ตลอดจนข่มขู่คู่เจรจาว่า หากไม่ยอมทำความตกลง VERs ประเทศคู่เจรจาอาจจะต้องเผชิญมาตรการปกป้องที่รุนแรงยิ่งขึ้น

[12] เกษมสันต์ วีระกุล และคณะ, 2540: 291.

*** ข้อตกลงการตลาดแบบเป็นขั้นตอน (Orderly Marketing Agreement) คือ ข้อตกลงระหว่างประเทศที่ประกอบด้วยคู่สัญญาตั้งแต่ 2 ฝ่ายขึ้นไป โดยมีเนื้อหาว่าประเทศผู้ส่งออกจะต้องสร้างหลักประกันว่าจะควบคุมอย่างเข้มงวด เพื่อไม่ให้มีการส่งออกสินค้าในปริมาณที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจนทำให้มีผลกระทบต่ออุตสาหกรรม หรือต่อการจ้างแรงงานในประเทศผู้นำเข้า.

[13] Ibid, 227.

Arrangement Regarding International Trade in Textile หรือ MFA)*[14] เพื่อปกป้องอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องแต่งกายภายในประเทศ[15]

ปัญหาจากการใช้มาตรการนอกกฎเกณฑ์ของ GATT แทนที่มาตรา 19 ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญปัญหาหนึ่ง ซึ่งได้มีการเจรจาในการเจรจาการค้าพหุภาคีรอบโตเกียว นอกจากนี้ ประเทศภาคีประเทศต่างๆ ได้วิจารณ์เกี่ยวกับการใช้ข้อ 19 ภายใต้ GATT 1947 อย่างมากมาย เช่น ประเทศที่พัฒนาแล้วใช้ข้อ 19 เพียงเพื่อกีดกันสินค้าที่นำเข้ามาจากประเทศกำลังพัฒนาเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อปกป้อง (Protect)[16] ** สินค้าที่แข่งขันโดยตรงกับสินค้าภายในประเทศ หรือสินค้าชนิดเดียวกันที่ผลิตภายในประเทศ อีกทั้งเรื่องการชดใช้ค่าเสียหายซึ่งเป็นประเด็นปัญหาที่ทำให้ประเทศภาคีผู้ใช้มาตรการปกป้องไม่พอใจ เพราะประเทศผู้ใช้มาตรการมีความเห็นว่า ประเด็นเรื่องการชดใช้ค่าเสียหายเป็นประเด็นที่ทำให้ประเทศภาคีไม่กล้าเสี่ยงที่จะใช้มาตรการปกป้อง หรือเรื่องการไม่มีกลไกในการติดตามตรวจสอบการเจรจาการค้าพหุภาคี (Multilateral Surveillance) ก็เป็นอีกปัญหาหนึ่งที่ทำให้มีการใช้ข้อ 19 อย่างไม่เหมาะสม โดยประเทศที่พัฒนาแล้วได้สร้างกำแพงกีดกันทางการค้า เป็นต้น

จากข้อวิจารณ์ต่างๆ ของประเทศภาคีที่ได้กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในข้อ 19 ภายใต้ GATT 1947 ยังคงมีประเด็นปัญหามากมายจากการใช้มาตรการปกป้องภายใต้ GATT 1947 เช่น คำจำกัดความของคำว่า "ความเสียหายอย่างร้ายแรง" ซึ่งมีความหมายที่กว้างจนเกินไปทำให้สามารถตีความได้หลากหลาย หรือไม่มีการกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนในการใช้มาตรการปกป้อง หรือกระบวนการของมาตรการปกป้องที่เกี่ยวกับการแจ้งข้อมูลและปรึกษาหารือมีรายละเอียดไม่เพียงพอเป็นต้น[17] ซึ่งในเรื่องนี้ นภารัตน์ กรรณรัตนสูตร เห็นว่า อาจเป็นส่วนหนึ่งแห่งความบกพร่องของมาตรการปกป้องภายใต้ GATT 1947 นั่นคือ มาตรการปกป้องภายใต้ GATT 1947 อาจจะมีช่องโหว่ที่ทำให้ประเทศภาคีสามารถใช้มาตรการดังกล่าวไปในเชิงบิดเบือนทางการค้าได้ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งมีกระบวนการทางการเมืองที่เปิดช่องให้กลุ่มผลประโยชน์

---

* ข้อตกลงการกีดกันการค้ากรณีสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป (Multi-Fiber Arrangement Regarding International Trade in Textile หรือ MFA) เป็นข้อตกลงระหว่างประเทศคู่สัญญาจำกัดปริมาณสิ่งทอที่นำเข้าได้ เมื่อประเทศผู้นำเข้าพิจารณาเห็นว่าเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับป้องกันไม่ให้เกิดความปั่นป่วนขึ้นในตลาดของตน.

[14] เกษมสันต์ วีระกุล และคณะ, 2540: 216-217.

[15] John H. Jacson, William J.Davey and Alan O Sykes, Jr., 1996:596.

[16] เกษมสันต์ วีระกุล และคณะ, 2540: 246.

** การปกป้องคุ้มครอง (Protection) เป็นมาตรการต่างๆ ที่รัฐบาลนำมาใช้เพื่อทำให้สินค้านำเข้ามีต้นทุนสูงขึ้น ได้แก่ การขึ้นอัตราภาษีศุลกากร การจำกัดปริมาณสินค้านำเข้า ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อลดความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบกับผู้ผลิตสินค้านั้นในต่างประเทศ และช่วยผลิตสินค้าชนิดเดียวกันภายในประเทศสามารถแข่งขันกับสินค้าที่นำเข้าจากต่างประเทศได้ (เกษมสันต์ วีระกุล และคณะ, 246).

[17] ทัชชมัย ฤกษะสุต, 2539: 3-5.

ภายในประเทศมีบทบาทและอิทธิพลต่อการใช้มาตรการดังกล่าว[18] ดังจะเห็นได้จากความถี่ของการใช้มาตรการปกป้องตั้งแต่ปี 1950-1988 มีการใช้มาตรการดังกล่าว 29 ครั้ง[19] โดยการใช้มาตรการในแต่ละครั้งนั้นมักจะเป็นช่วงที่ภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศสหรัฐอเมริกากำลังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ

เมื่อเกิดประเด็นการค้าต่างๆ ขึ้นเกี่ยวกับมาตรการปกป้องภายใต้ GATT 1947 ประเทศภาคีต่างๆ ก็เริ่มให้ความสนใจและเสนอความคิดเห็นว่าควรปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพิ่มเติมในเนื้อหาของบทบัญญัติเกี่ยวกับมาตรการปกป้อง โดยในการเจรจานอกโตเกียว ประเทศภาคีได้จัดทำความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องแต่ไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะแต่ละประเทศมีความคิดเห็นขัดแย้งกัน เช่น ประชาคมยุโรปเห็นควรให้ใช้มาตรการปกป้องโดยเลือกปฏิบัติ ในขณะที่ประเทศกำลังพัฒนาเห็นควรให้ใช้มาตรการปกป้องบนพื้นฐานแห่งหลักปฏิบัติอย่างชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ต่อมาการจัดทำข้อตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องประสบความสำเร็จในการเจรจาการค้าหลายฝ่ายรอบอุรุกวัย ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแก้ไขเนื้อหาเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรการปกป้อง ซึ่งนานาประเทศที่เป็นภาคีของ GATT ต่างเห็นพ้องกันว่ามาตรการปกป้องตามความตกลงว่าด้วยเรื่องมาตรการปกป้องภายใต้ WTO (World Trade Organization) ที่เป็นผลมาจากการเจรจารอบอุรุกวัยมีมาตรฐานที่ดีกว่ามาตรการปกป้องภายใต้ GATT 1947

โดยความพยายามหลังที่จะให้มีความตกลงว่าด้วยเรื่องมาตรการปกป้องภายใต้ WTO ที่ดีกว่า จึงมาจากที่บทบัญญัติมาตรการปกป้องภายใต้ GATT 1947 นั้น ถูกประเทศภาคีประเทศต่างๆ ทั้งประเทศผู้ใช้มาตรการและประเทศผู้ถูกใช้มาตรการวิจารณ์ถึงข้อบกพร่อง ว่ามีเนื้อหาของบทบัญญัติที่คลุมเครือไม่ชัดเจน เช่น ความหมายของคำว่า "สถานการณ์ที่ไม่อาจคาดเห็นได้ (Unforeseen Development)" หรือ คำว่า "ความเสียหายอย่างร้ายแรง" เป็นต้น นอกจากนี้ ประเทศผู้ใช้มาตรการปกป้องยังต้องชดใช้ค่าเสียหายให้กับประเทศผู้ถูกใช้ที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการนั้น หรือจะต้องเสี่ยงกับการถูกตอบโต้จากประเทศที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการนั้น รวมทั้งประเทศผู้ใช้มาตรการปกป้องต้องใช้มาตรการปกป้องบนพื้นฐานของหลักการไม่เลือกปฏิบัติ เป็นต้น จึงทำให้ประเทศภาคีประเทศต่างๆ ไม่นิยมใช้มาตรการปกป้อง[20] และมีความเห็นว่าควรปฏิรูปบทบัญญัติเกี่ยวกับมาตรการปกป้อง ดังนั้น เมื่อมีการเจรจารอบโตเกียว ประเทศภาคีประเทศต่างๆ จึงพยายามจัดทำความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องขึ้น แต่ไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากประเทศภาคีมีความเห็นไม่ตรงกันในประเด็นต่างๆ เช่น ประเด็นปัญหาการใช้มาตรการปกป้องบนพื้นฐานของหลักการไม่เลือกปฏิบัติ หรือปัญหาเรื่องการชดใช้ค่าเสียหายและสิทธิตอบโต้ เป็นต้น

---

[18] นภารัตน์ กรรณรัตนสูตร, 2543: 7.

[19] William R. Bishop. No date. "Investigations Completed under Section 201 of the trade act of 1974". N.P.: n.p. (Unpublished Manuscript).

[20] Americo Beviglia Zampetti. 1995. "The Uruguay Round Agreement on Safeguards: A Competition-Oriented Perspective". World Competition 19 (December 1995):147.

อย่างไรก็ตาม ในเดือนพฤศจิกายน ปี ค.ศ. 1982 ณ กรุงเจนีวา ได้มีการประชุมของรัฐมนตรี GATT[21] โดยผลของการประชุมเกี่ยวกับมาตรการปกป้องนั้นได้กำหนดว่า จะต้องมีการพิจารณาเกี่ยวกับมาตรการปกป้องในประเด็นต่อไป ดังเช่น ความโปร่งใส ขอบเขตในการใช้มาตรการปกป้อง บรรทัดฐานในการพิสูจน์ความเสียหายรวมถึงคำนิยามของคำว่า "ความเสียหายอย่างร้ายแรง" หรือ "การคุกคามจนทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง" การใช้มาตรการปกป้องในลักษณะชั่วคราวและการลดระดับการใช้มาตรการ (Temporary Nature and Degressivity) การปรับตัวทางโครงสร้าง การชดใช้ค่าเสียหายและการตอบโต้ การแจ้ง การปรึกษาหารือ การติดตามตรวจสอบและการระงับข้อพิพาท โดยเฉพาะบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการว่าด้วยมาตรการการปกป้อง[22]

ต่อมาในปี ค.ศ. 1986 ณ เมืองปุนตา เดล เอสเต้ รัฐมนตรี GATT ได้จัดการเจรจาการค้าหลายฝ่ายรอบอุรุกวัย[23] โดยวัตถุประสงค์ของประเทศภาคีที่เข้าร่วมเจรจาคือ ต้องการบัญญัติเนื้อหาเกี่ยวกับมาตรการป้องกันให้เหมือนกับเนื้อหาที่ได้ประชุมใน ค.ศ.1682 ทุกประการ[24] ดังนั้นเนื้อหาเกี่ยวกับมาตรการปกป้องจึงไม่มีการเปลี่ยนแปลง แต่ภายหลังจากการเจรจารอบอุรุกวัยได้มีการจัดทำความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO ขึ้น ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์และขอบเขตการใช้มาตรการปกป้องที่มีความชัดเจนและเป็นธรรมมากขึ้น (ซึ่งจะกล่าวถึงรายละเอียดในบทต่อไป)

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าการเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพิ่มเติมในเนื้อหาเกี่ยวกับมาตรการปกป้องภายใต้ GATT 1947 ตามที่ปรากฏในความตกลงว่าด้วยเรื่องมาตรการปกป้องแล้วก็ตาม แต่ Gabrielle Marceau ที่ปรึกษาด้านกฎหมายของ WTO มีความเห็นว่ามาตรการปกป้องตามความตกลงว่าด้วยเรื่องมาตรการปกป้องยังอาจจะมีช่องโหว่ที่ทำให้ประเทศภาคี โดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกาใช้มาตรการปกป้องไปในเชิงบิดเบือนทางการค้าต่อไปได้ เนื่องจากประเทศภาคีต่างๆ ได้วิจารณ์บทบัญญัติของมาตรการปกป้องตามความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO มากมาย ดังเช่น ประเทศภาคีผู้ถูกใช้มาตรการปกป้องในฐานะที่เป็นประเทศผู้ส่งออกรายใหญ่ (โดยเฉพาะกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา) ซึ่งกล่าวว่า การกำหนดเงื่อนไขที่ทำให้ประเทศผู้นำเข้าไม่ต้องปฏิบัติตามกระบวนวิธีการจัดสรรโควต้าตามสัดส่วนการนำเข้าเฉลี่ยในช่วง 3 ปีหลังสุดที่มีข้อมูล ทำให้ประเทศผู้นำเข้าสามารถเลือกปฏิบัติต่อประเทศผู้ส่งออกรายใหญ่ได้ เป็นต้น[25]

---

[21] Julius Nyerere. 1990. Recolonization GATT, The Uruguay Round & the Third World. England: Zed Book.201

[22] วัชรี ธาดาธำรงเวช. ม.ป.ป. ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้อง. กรุงเทพฯ: สวัสดิการกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์: 7.

[23] Will Martyn, 1998: 199-203.

[24] P. Kleen. 1989. "The Safeguard Issue in the Uruguay Round - A Comprehensive Approach" Journal of World Trade Law 23 (October 1989): 74-75.

[25] นภารัตน์ กรรณรัตนสูตร, 2543: 8.

2. สถานการณ์ปัจจุบันของมาตรการปกป้องในทางการค้าโลก

ประเด็นเกี่ยวกับมาตรการปกป้องภายใต้ GATT 1947 และมาตรการปกป้องภายใต้ WTO ถูกนำมาเจรจาในการเจรจาการค้าพหุภาคีรอบอุรุกวัย โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้*

- ปรับปรุงและเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้ GATT 1994

- ทำให้ GATT 1994 มีความกระจ่าง โดยเฉพาะข้อ 19 ของ GATT (การดำเนินการอย่างเร่งด่วนกับการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น)

- ทำให้มีการควบคุมในระดับพหุภาคีโดยใช้มาตรการปกป้อง และขจัดมาตรการอื่นๆ ที่หลีกเลี่ยงวิธีการเช่นเดียวกันกับมาตรการปกป้องนี้

- ส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันมากกว่าการจำกัดในตลาดการค้าระหว่างประเทศ

ข้อ 19 ของ GATT ถูกบรรจุเข้าไปใน GATT 1994 โดยผลของการเจรจาการค้ารอบอุรุกวัยนั้น ทำให้มีการบรรจุกำเกณฑ์เกี่ยวกับมาตรการปกป้องเข้าไปไว้ในความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้อง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความตกลงของ WTO ข้อ 19 ของ GATT 1994 และความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องถูกนำมารวบรวมให้เป็นหลักเดียว ดังคำอธิบายในรายงานขององค์กรระงับข้อพิพาทของ WTO ในคดีเรื่องนมจากเกาหลีใต้ (Korea – Dairy) ดังนี้

ความเดิมจากที่บัญญัติในข้อ 11.1(a) ที่ว่า "เว้นแต่กรณีที่มีการบัญญัติให้กระทำใดๆ นั้นเป็นไปตามบทบัญญัติในความตกลงนี้ การกระทำใดๆ ที่เกี่ยวกับการมาตรการปกป้องต้องเป็นไปตามข้อ 19 ของ GATT และความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้อง" ดังนั้น มาตรการปกป้องใดๆ** ที่ถูกใช้บังคับภายหลังความตกลงของ WTO ก็จะต้องเป็นไปตามบทบัญญัติในข้อ 19 ของ GATT และความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องด้วย[26]

คณะกรรมาธิการยุโรป (European Commission) ว่าจ้าง Mayer, Brown, Rowe & Maw LLP บริษัทที่ปรึกษากฎหมายของอังกฤษ ให้ประเมินผลจากนโยบายปกป้องทางการค้า (EC trade defense policy) และเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ.2548 ได้จัดทำ "Global Trade Protection Report – Update 2004" ออกเผยแพร่ โดยรายงานฉบับนี้ปูพื้นว่า ในปี 2538 ซึ่งเป็นปีก่อตั้ง WTO ประเทศสมาชิกได้หันมาใช้มาตรการปกป้องตลาดกันมาก ส่วนหนึ่งเป็นเพราะการเปิดตลาดการค้าอย่างเสรีมากขึ้น ทำให้อุตสาหกรรมภายในต้องแข่งขันหนักขึ้น ในช่วงปี 2544 -2545 เป็นช่วงที่สถิติการใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด (anti-dumping duty: AD) มาตรการตอบโต้การอุดหนุน (countervailing duty: CVD) และมาตรการปกป้อง (Safeguard Measures) พุ่งขึ้นสูงสุดนับตั้งแต่ก่อตั้ง WTO แต่สำหรับมาตรการปกป้องนั้นมีสถิติการใช้สวนน้อยกว่ามาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด แต่

---

* ปรากฏอยู่ในคำปรารภของความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้อง (Safeguard Agreement, Preamble).

** ไม่รวมถึงมาตรการปกป้องพิเศษความตกลงว่าด้วยการเกษตร ข้อ 5 (Article 5 of Agreement on Agriculture) และความตกลงว่าด้วยสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม (Article 6 of Agreement on Textiles and Clothing).

[26] United Nation. 2003. United Nations Conference on Trade and Development "Dispute Settlement" World Trade Organization 3.8 Safeguard Measures. New York and Geneva: United Nations. (9 March 2007):5.

ในช่วงปี 2544-2545 คดีไต่สวนพุ่งสูงขึ้นมากถึง 132 คดี เพราะสหรัฐฯใช้มาตรการนี้มาสกัดการนำเข้าผลิตภัณฑ์เหล็ก ทำให้ประเทศอื่นหันมาใช้ตามด้วย โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนา เช่น ตุรกี อาร์เจนตินา ชิลี โคลัมเบีย อินโดนีเซีย เปรู อินเดีย ซึ่งเพิ่งเริ่มใช้มาตรการปกป้องแล้วเกิดผลเป็นที่น่าพอใจ จึงทำให้ใช้กันต่อไป ทั้งๆ ที่ในอดีตไม่ค่อยจะมีประเทศไหนใช้มาตรการนี้ เพราะเห็นว่าใช้ยากกว่ามาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด

รายงานฉบับนี้สรุปข้อวิเคราะห์ว่า การใช้มาตรการปกป้องตลาดมีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้นในปีนี้และปีต่อๆ ไป เพราะ

- การยกเลิกโควตาสิ่งทอระดับโลก ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2548 ขณะนี้รัฐบาลสหรัฐฯได้รับคำฟ้องจากภาคอุตสาหกรรมให้ใช้มาตรการปกป้องกับสินค้าสิ่งทอจากจีนถึง 9 คดี ส่วน EU ก็ได้จัดตั้งระบบสอดส่องติดตามเพื่อที่จะใช้มาตรการปกป้องสกัดการนำเข้าสินค้าสิ่งทอที่กำลังเพิ่มสูงขึ้นได้อย่างทันการณ์

- การเปลี่ยนแปลงตามวัฏจักรการผลิตในอุตสาหกรรมเหล็ก ถ้าจีนลดการนำเข้าหรือเพิ่มปริมาณการผลิตเหล็กในประเทศ ก็อาจจะทำให้เกิดภาวะผลผลิตล้นตลาดเหมือนที่เคยเกิดเมื่อ 3-4 ปีก่อน

- การเปิดเสรีเพิ่มเติมในการค้าสินค้าเกษตร อาจทำให้ประเทศผู้นำเข้าต้องใช้มาตรการปกป้องตลาดมาสกัดสินค้าเกษตรนำเข้ากันมากขึ้นกว่าเดิม[27]

---

[27] สำนักงานผู้แทนการค้าไทย สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล. 2548. "แนวโน้มการใช้มาตรการปกป้องทางการค้าในตลาดโลก" (5 ตุลาคม 2549).

บทที่ 5
มาตรการปกป้องภายใต้กรอบขององค์การการค้าโลก

มาตรการปกป้องภายใต้ GATT 1947[1]

1. ความเป็นมาของมาตรการปกป้องภายใต้ GATT

GATT หรือความตกลงว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (General Agreement on Tariffs and Trade) เป็นสนธิสัญญาหลายฝ่ายด้านการค้าระหว่างประเทศที่จัดทำขึ้นในปี ค.ศ.1947 มีวัตถุประสงค์ให้การค้าโลกขยายตัว ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี และที่สำคัญต้องการให้การค้าระหว่างประเทศเสรีมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้[2] ดังนั้น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว GATT จึงเน้นการเจรจาการค้าพหุภาคีเพื่อลดภาษีศุลกากรและอุปสรรคทางการค้าต่างๆ

ถึงแม้ว่า GATT จะให้ความสำคัญกับการค้าเสรี แต่ GATT ก็ให้ความสำคัญกับบทบัญญัติเกี่ยวกับการบรรเทาความเสียหายอย่างร้ายแรงจากการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นแก่ประเทศภาคี[3]โดย GATT ได้บัญญัติเนื้อหาเกี่ยวกับการบรรเทาความเสียหายอย่างร้ายแรงจากการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นไว้ในมาตรา 19 ภายใต้ GATT 1947 เรียกว่า "มาตรการปกป้อง" (Safeguard Measures) หรือรู้จักในนามของ "บทยกเว้น" (Escape Clause) ซึ่งเป็นมาตรการที่เกิดจากความต้องการของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ต้องการนำกฎหมายภายในประเทศเกี่ยวกับมาตรการปกป้องมาบัญญัติไว้ภายใต้ GATT 1947 โดยกฎหมายภายในฉบับแรกของประเทศสหรัฐอเมริกาที่เกี่ยวกับมาตรการปกป้องนี้ ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 350 ภายใต้ Tariff Act of 1930 ซึ่งให้อำนาจแก่ประธานาธิบดีในการออกคำสั่งในการบริหารเพื่อกำหนดวิธีพิจารณาและบรรทัดฐานในการบรรเทาความเสียหายโดยบทยกเว้น[4] (ซึ่งในที่นี้หมายถึงมาตรการปกป้อง) ซึ่งต่อมาในปี ค.ศ.1947 ประเทศสหรัฐอเมริกาภายใต้การบริหารประเทศของประธานาธิบดีทรูแมนได้ออกคำสั่งทางบริหารว่า ข้อตกลงทางการค้าทุกฉบับของประเทศสหรัฐอเมริกาต้องมีการบัญญัติบทบัญญัติบทยกเว้น ซึ่งเป็นการอนุญาตให้มีการเพิกถอนข้อลดหย่อนทางภาษีศุลกากรได้ หากปริมาณการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นอันเป็นผลมาจากข้อลดหย่อนนั้นได้ก่อให้เกิดหรือคุกคามจนทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศ ดังนั้น เมื่อมีการร่างกฎบัตรองค์การค้าระหว่างประเทศ (International Trade Organization: ITO) ประเทศสหรัฐอเมริกาจึงได้เสนอให้มีบทยกเว้นในร่างกฎบัตรองค์การการค้าระหว่างประเทศด้วย[5] ซึ่งในการ

---

[1] นการัตน์ กรรณรัตนสูตร, ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับมาตรการปกป้องภายใต้แกตต์และองค์การการค้าโลก: ศึกษากรณีกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา, หน้า 11- 24.

[2] เกริกไกร จีระแพทย์,การเจรจาการค้าระหว่างประเทศของไทย, (กรุงเทพ: คู่แข่งบุ๊คส์,2539),หน้า 15.

[3] วัชรี ธาดาธำรงเวช,ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้อง, (กรุงเทพ: สวัสดิการกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์),หน้า 1.

[4] Baker @Mckenzie, "Import Relife (Safeguard) Authorities : Section 201-204 of the Trade Act of 1974(as amended)"p.96.(Unpublished Manuscript).

[5] John H Jackson,World Trade and the Law of GATT (St. Minn : West Publishing, 1969),pp.554-555.

ประชุมที่ Havana ขององค์การการค้าระหว่างประเทศนี้ จัดขึ้นเพื่อบัญญัติบทยกเว้นไว้ในร่างกฎบัตรขององค์การการค้าระหว่างประเทศ (มาตรา 40 ของกฎบัตร) แต่เนื่องจากกฎบัตร Havana (Havana Charter) ที่เป็นตราสารก่อตั้งองค์การการค้าระหว่างประเทศไม่ได้รับการรับรองจากประเทศทั้งหลายที่เข้าประชุม (ซึ่งรวมถึงสหรัฐอเมริกา) จึงเป็นผลให้การก่อตั้งองค์การการค้าระหว่างประเทศต้องประสบความล้มเหลว อย่างไรก็ตาม ประเทศสหรัฐอเมริกาก็ประสบความสำเร็จในการผลักดันให้บทยกเว้นเป็นส่วนหนึ่งของ GATT 1947 ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา 19 ภายใต้หัวข้อ "มาตรการฉุกเฉินจากการนำเข้าสินค้าบางประเภท"[6]

เมื่อเป็นเช่นนี้ วัตถุประสงค์ของการปกป้องภายใต้ GATT 1947 จึงเหมือนกับวัตถุประสงค์ของบทยกเว้นของประเทศสหรัฐอเมริกา คือ เมื่อใดก็ตามที่ประเทศภาคีประสบปัญหาเกี่ยวกับปริมาณการนำเข้าสินค้าเพิ่มขึ้นซึ่งก่อให้เกิด หรือคุกคามจนทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงที่เกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมภายในประเทศภาคีนั้น มาตรการปกป้องตามมาตรา 19 ภายใต้ GATT 1947 จะเป็นมาตรการที่ประเทศภาคีผู้นำเข้าสินค้าสามารถใช้ในการบรรเทาความเสียหายอย่างร้ายแรงที่เกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมภายในประเทศนั้นได้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า "มาตรการปกป้อง" หมายถึง มาตรการที่ GATT อนุญาตให้ประเทศภาคีหลบเลี่ยงจากพันธกรณีของ GATT ได้ชั่วคราว[7] และจำกัดการนำเข้าโดยการเพิ่มภาษีศุลกากร หรือโควต้าได้ (ถึงแม้ว่าจะเป็นการละเมิดกฎเกณฑ์ของ GATT) เมื่อปริมาณการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นเป็นสาเหตุ หรือคุกคามจนทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศนั้น

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า มาตรการปกป้องภายใต้ GATT 1947 เป็นมาตรการบรรเทาความเสียหายอย่างร้ายแรงจากปริมาณการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น และเป็นเสมือนทางเลือกของประเทศภาคีในการแก้ปัญหาให้กับอุตสาหกรรมภายในประเทศได้

2. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้มาตรการปกป้อง

มาตรา 19 ให้อำนาจประเทศภาคีในการจำกัดปริมาณการนำเข้าโดยใช้มาตรการปกป้องได้ แต่ต้องมีองค์ประกอบตามหลักเกณฑ์ 3 ข้อ ดังนี้คือ[8]

ก) <u>ปริมาณการนำเข้าของสินค้าประเทศใดประเภทหนึ่งมีจำนวนพุ่งสูงขึ้น</u>

---

[6] มาตรการปกป้องบัญญัติไว้ในมาตรา 19 ภายใต้GATT 1947 อยู่ในหัวข้อ "Emergency Action on Imports of Parducts" (Genaral Agreement on Tariff and Trade,<u>Basie Instruments and Selected Documents(Vol.4): Text of the Genaral Agreement</u> (1969) ,pp.36-37.)

[7] เนื่องจาก มาตรา19ภายใต้ GATT 1947บัญญัติไว้ว่า ข้อลดหย่อนทางภาษีศุลกากรอาจจะถูกระงับใช้เพียงชั่วคราว เพิกถอน หรือเปลี่ยนแปลงเท่าที่จำเป็นเพียงเพื่อป้องกัน หรือเยียวยาความเสียหายเท่านั้น(Genaral Agreement on Tariff and Trade,<u>Basic Instruments and Selected Documents(Vol.4): Text of the Genaral Agreement</u> (1969) artircle 19 (2).

[8] Ibid, Article 19 (1)-(2) ภายใต้ GATT1947.

ข) ปริมาณการนำเข้าที่พุ่งขึ้นสูงนั้นเป็นผลมาจากสถานการณ์ที่ไม่อาจคาดเห็นได้และเป็นผลมาจากการปฏิบัติตามพันธกรณีของ GATT

ค) ปริมาณการนำเข้าที่พุ่งขึ้นสูงต้องก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศ

หลักเกณฑ์ทั้ง 3 ข้อนั้นแบ่งเนื้อหาออกได้ 2 เรื่อง คือ ข้อ ก และ ข้อ ข เป็นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล ในคณะที่ข้อ ค เป็นเรื่องความเสียหาย ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้เคยใช้ในการพิจารณาตัดสินคดี Hatters' Fur[9] เป็นคดีที่เกิดขึ้นระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเชคโกสโลวาเกีย โดยในปี ค.ศ. 1950-1951 คณะทำงาน (Working Party)[10] ได้ตรวจสอบคำฟ้องของประเทศเชคโกสโลวาเกียเกี่ยวกับการเพิกถอนข้อลดหย่อนทางภาษีศุลกากรในสินค้าประเภทหมวกของผู้หญิงที่ประเทศเชคโกสโลวาเกียส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งประเทศเชคโกสโลวาเกียมีความเห็นว่า ไม่ครบองค์ประกอบตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา 19[11] คณะทำงาน (Working Party) จึงเริ่มพิจารณาคดีตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นกับทั้งประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศเชคโกสโลวาเกีย ดังต่อไปนี้

ในการเจรจารอบเจนีวา ปี ค.ศ. ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ลดหย่อนภาษีศุลกากรจำนวน 32% ให้กับสินค้าประเภทหมวกของสตรี (Woman's hats) หมวกแก๊ป (Caps) เป็นต้น ซึ่งต่อมาได้เกิดความเสียหายขึ้นกับอุตสาหกรรมประเภทหมวกในประเทศสหรัฐอเมริกา ในเดือนกันยายน ปี ค.ศ.1950 คณะกรรมาธิการการค้าระหว่างประเทศ หรือ International Trade Commission[12] (ซึ่งต่อไปนี้ผู้เขียนจะใช้คำว่า "คณะกรรมาธิการ") จึงดำเนินการไต่สวนเกี่ยวกับความเสียหายที่เกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมภายในประเทศ ซึ่งคณะกรรมาธิการพิจารณาเห็นว่า เพราะมีการลดหย่อนทางภาษีศุลกากรให้กับสินค้าดังกล่าว จึงทำให้มีการนำเข้าของหมวกสตรี (Woman's hats)

---

[9] John H. Jacson & William J.Davey, LEGAL PROBLEM OF INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS(St. Paul,Minn :West Publishing,1986),p556.

[10] ในการประชุมคณะมนตรีสมาชิก (Council of Represestatives) ซึ่งแต่งตั้งโดยที่ประชุมประเทศภาคี เพื่อทำหน้าที่แทนที่ประชุมประเทศภาคีในระหว่างไม่มีสมัยประชุม และรายงานผลการดำเนินงานในรอบปีพร้อมให้ข้อเสนอแนะ ซึ่งภายใต้คณะมนตรีนี้จะมีคณะกรรมการต่างๆดังนี้ 1) คณะกรรมการถาวร จำนวน 15 คน 2)คณะกรรมการชั่วคราว ได้แก่ คณะทำงาน(Working Party) และคณะผู้พิจารณา (panels) ซึ่งที่ประชุมประเทศภาคี หรือคณะมนตรีตั้งขึ้นมาเพื่อพิจารณาปัญหาเป็นรายกรณีไป (เกริกไกร จีระแพทย์,การเจรจาการค้าระหว่างประเทศของไทย, หน้า 15-16).

[11] Guide to GATT Law and Practice, Analytical Index of the GATT (Vol.1),1995,p.516.

[12] คณะกรรมาธิการการค้าระหว่างประเทศ หรือ International Trade Commission เป็นหน่วยงานอิสระของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีจำนวน 6 ท่าน (โดยประธานาธิบดีเป็นผู้คัดเลือก และสภาCongressเป็นผู้ยืนยอม) มีหน้าที่ไต่สวนและพิจารณาตัดสินคดีว่า สินค้าที่กำลังนำเข้าประเทศสหรัฐอเมริกาในปริมาณที่เพิ่มขึ้นสูงเป็นสาเหตุสำคัญของความเสียหายอย่างร้ายแรงหรือคุกคามจนทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศที่ผลิตสินค้าชนิดเดียวกัน หรือสินค้าที่แข่งขันโดยตรงกับสินค้านำเข้าหรือไม่ นอกจากนี้ คณะกรรมาธิการดังกล่าว ยังมีหน้าที่เสนอวิธีการแก้ปัญหาอันหนึ่งมาจากการนำเข้าสินค้าในปริมาณที่เพิ่มขึ้นจนเป็นสาเหตุของความเสียหายอย่างร้ายแรง หรือคุกคามจนทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่ออุตสาหกรรมภายในของประเทศสหรัฐอเมริกาด้วย

เป็นจำนวนมาก ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศสหรัฐอเมริกา จากนั้น ในปีเดียวกันนี้ ประเทศสหรัฐอเมริกาได้เรียกร้องขอใช้มาตรา 19 ภายใต้ GATT 1947 และเพิกถอนข้อลดหย่อนทางภาษีศุลกากรที่ได้ให้กับสินค้าประเภทหมวกในการเจรจารอบเจนีวา

ต่อมา ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ปรึกษาหารือกับประเทศภาคีทุกประเทศที่มีส่วนได้เสียตามข้อลดหย่อนทางภาษีศุลกากร รวมทั้งประเทศเชคโกสโลวาเกีย แต่ในวันที่ 7 พฤศจิกายน ปี ค.ศ. 1950 ประเทศเชคโกสโลวาเกียได้คัดค้านการขอใช้มาตรา 19 ภายใต้ GATT 1947 ของประเทศสหรัฐอเมริกา เพราะประเทศเชคโลสโลวาเกียมีความเห็นว่าเหตุผลในการใช้มาตร 19 ของประเทศสหรัฐอเมริกาไม่ครบองค์ประกอบตามหลักเกณฑ์การใช้มาตรา 19 ภายใต้ GATT 1947 ดังนั้น ในเดือนมีนาคม ปี ค.ศ.1951 ประเทศภาคีประเทศต่างๆ จึงยื่นคำร้องต่อคณะทำงาน (Working Party) เพื่อพิจารณาตัดสินต่อไป[13] ซึ่งมีประเด็นดังต่อไปนี้

ก) <u>ปริมาณการนำเข้าของสินค้าประเภทใดประเภทหนึ่งมีจำนวนพุ่งขึ้นสูง</u>[14]

เมื่อพิจารณาถึงการประชุมที่ Havana ซึ่งได้มีการถกเถียงเกี่ยวกับการตีความหมายมาตรา 40 ของกฎบัตร (เป็นกฎหมายที่สอดคล้องกับมาตรา 19) โดยในที่ประชุมดังกล่าวได้มีมติให้แทรกคำว่า "Relatively" กับ "Increased" ซึ่งมีความหมายว่า ปริมาณการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับการผลิตภายในประเทศ (Relatively Increase) ถึงแม้ว่าจะไม่ได้เป็นการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นโดยสมบูรณ์ (Absolute Increase)15

หลังจากการประชุมที่ Havana คณะทำงาน (Working Party) ได้พิจารณาแก้ไขมาตรา 19 ภายใต้ GATT 1947 เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา 40 ของกฎบัตร แต่ก็ไม่มีมัติที่แน่ชัดเกี่ยวกับการแก้ไขเพื่อให้เกิดความสอดคล้องดังกล่าว อย่างไรก็ตาม คณะทำงาน (Working Party) ได้เข้าใจและตีความหมายในมาตรา 19 วรรค 1(a) ว่าให้หมายความรวมถึง การนำเข้าที่เพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับการผลิตภายในประเทศ (Relatively Increase) เมื่อเป็นเช่นนี้ ในคดี Hatters' Fur Case คณะทำงาน (Working Party) จึงระบุว่าปริมาณหมวกสักหลาดของสตรี (Woman's Fur Felt Hats) และ ตัวหมวก (Hat Bodies) ที่นำเข้าสู่ประเทศสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้นในปี ค.ศ. 1948-1949 และในช่วงเวลา 6 เดือนแรกของปี ค.ศ. 1950 (เมื่อเปรียบเทียบกับปี ค.ศ. 1946 – 1947) ซึ่งสามารถเปรียบเทียบปริมาณการนำเข้าได้ดังนี้

---

[13] Alan C. Swan and John F. Murply, <u>Cases and Materials on the Regulation of International Business and Economic Relations</u> (New York: Mathew Bender & Company, 1991), p.358.

[14] มาตรา 19 วรรค 1 (a) ภายใต้ GATT 1947 บัญญัติไว้ว่า "If, as a result of unforeseen developments and of the effect of the obligations incurred by a contracting party under this Agreement. Including tariff concessions, any product is being imported into territory of that contraeting party in such increased quantities and under such conditions as to cause or threaten serious injury to domestic producers in that territory of like or directly competitive product,..."

[15] General Agreement on Tariffs and Trade, <u>Analytical Index of the GATT</u> (1985),p.1.

ปี ค.ศ.	1937	1939	1946	1947	1948	1949	1950 (Jan-June)
ปริมาณ (โหล)	52,493	6,372	36,910	15,984	44,646	120,511	61,827[16]

ข) ปริมาณการนำเข้าที่เพิ่มสูงขึ้นเป็นผลมาจากสถานการณ์ที่ไม่อาจคาดเห็นได้[17]

เนื่องจาก GATT ไม่ได้ให้ความหมายของคำว่า "เป็นผลมาจากสถานการณ์ที่ไม่อาจคาดเห็นได้" (As a Result of Unforeseen Developments) ทำให้ประเทศภาคีประเทศต่างๆ ตีความหมายแตกต่างกันออกไป18แต่คณะทำงาน (Working Party) ได้ตีความหมายของคำว่า "สถานการที่ไม่อาจคาดเห็นได้" หมายความถึง สถานการณ์ที่เกิดขึ้นหลังจากการเจรจาที่เกี่ยวกับข้อลดหย่อนทางภาษีศุลกากร ซึ่งไม่มีเหตุผลที่เชื่อได้ว่า ประเทศผู้ร่วมเจรจาเพื่อทำข้อลดหย่อนทางภาษีศุลกากรจะสามารถคาดเห็นเหตุการณ์ได้ล่วงหน้าในขณะที่มีการเจรจานั้น

ดังนั้น คณะทำงาน (Working Party) จึงมีความเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงรูปแบบ (Fashion) หมวกของประเทศเชคโกสโลวาเกียไม่ถือว่าเป็น "สถานการณ์ที่ไม่อาจคาดเห็นได้" ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 19 ภายใต้ GATT 194719 แต่ในเรื่องระดับของการเปลี่ยนแปลงแบบ (Fashion) ของหมวกถือว่าเป็นสถานการณ์ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาไม่อาจคาดเห็นได้ และเข้าหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา 19 ที่ว่า การนำเข้าที่เพิ่มขึ้นต้องเป็นสถานการณ์ที่ไม่อาจคาดเห็นได้และเป็นผลมาจากการลดหย่อนทางภาษีศุลกากร

ค) การนำเข้าที่พุ่งขึ้นสูงต้องก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศ[20]

ตามบทบัญญัติในมาตรา 19 ภายใต้ GATT 1947 คำว่า "ความเสียหาย" อาจจะเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริง หรือ เป็นการคุกคามจนทำให้เกิดความเสียหาย แต่ต้องเป็น "ความเสียหายอย่างร้ายแรง" (Serious Injury) ไว้ แต่ในทางปฏิบัติ ความเสียหายอย่างร้ายแรงเกิดขึ้นได้ในสถานการณ์ต่างๆ เช่น การนำเข้าเพิ่มขึ้นในขณะที่ปริมาณการผลิตภายในประเทศลดน้อยลง เป็นต้น

---

[16] ปริมาณการนำเข้าตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนพฤศจิกายน ปี ค.ศ. 1950 มีปริมาณ259,032 โหล (สำนักงานสถิติกระทรวงพาณิชย์ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นแหล่งที่มาของสถิติตัวเลขนี้)

[17] มาตรา 19 วรรค 1 (a)ภายใต้ GATT 1947

[18] Howard M. Liebman, "Shorter Articles and Notes-Comment : GATT and Counter trade Raquirements," Journal of World Trade Law 18(May : June 1984) : 258.

[19] ความคิดเห็นของคณะทำงาน (Working Party) สอดคล้องกับความคิดเห็นของประเทศเชคโกสโลวาเกีย ที่ว่า การเปลี่ยนแปลงรูปแบบของหมวกไม่สามารถอ้างได้ว่า เป็นผลมาจากสถานการณ์ที่ไม่อาจคาดเห็นได้ (Unforeseen Development)

[20] มาตรา 19 ภายใต้ GATT 1947วรรค 1 (a)

เมื่อเป็นเช่นนี้ Hatters' Fur ประเทศสหรัฐอเมริกาจึงพยายามแสดงหลักฐานที่เป็นสถิติตัวเลขเกี่ยวกับปริมาณการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นแต่ปริมาณการผลิตภายในประเทศลดลง ในขณะที่ประเทศเชคโกสโลวาเกียก็พยายามแสดงหลักฐานมาหักล้างหลักฐานของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งทั้งสองประเทศได้เสนอหลักฐานมาหักล้างกัน ดังต่อไปนี้

ผู้แทนของประเทศสหรัฐอเมริกากล่าวว่า หลังจากเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ปริมาณความต้องการในหมวกของสตรี (Woman's Fur Felt Hat Bodies) ต่ำกว่าช่วงก่อนเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2[21] เช่นเดียวกันกับปริมาณการผลิตหมวกของสตรีภายในประเทศสหรัฐอเมริกาในช่วงหลังจากเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งมีปริมาณการผลิตต่ำกว่าช่วงเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2[22] ดังนั้น ในปี ค.ศ. 1947 ปริมาณการนำเข้าและปริมาณการผลิตหมวกของสตรีภายในประเทศสหรัฐอเมริกาจึงต่ำมาก แต่อย่างไรก็ตาม ในปี ค.ศ.1949 และในช่วงแรกของปี ค.ศ. 1950 ปริมาณการนำเข้าและปริมาณความต้องการหมวกของสตรีได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่การผลิตหมวกของสตรีภายในประเทศสหรัฐอเมริกาลดน้อยลง จะเห็นได้จากสถิติตัวเลข ดังต่อไปนี้

ปริมาณการผลิตหมวกของสตรีภายในประเทศสหรัฐอเมริกา

ปี ค.ศ.	1948	1949	1950 (JAN-JUNE)
ปริมาณ (โหล)	629,235	565,768	203,235[23]
เปอร์เซ็นต์การลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับตัวเลขในปี ค.ศ. 1948	-	10%	18%[24]

นอกจากนี้ ผู้แทนของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า ในระหว่างที่มีการไต่สวน ปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ในขณะที่ปริมาณการผลิตน้อยลง แต่ไม่มีข้อมูลที่จะใช้ประเมินความเสียหายเป็นค่าเงินให้บริษัทผลิตหมวกของสตรีที่ได้รับความเสียหายจากการนำเข้าที่

---

[21] ในระหว่างปี ค.ศ.1935-1939 (ก่อนเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2) ปริมาณความต้องการหมวกของสตรี(Woman's Fur Felt Hat Bodies) ประมาณ 900,000-1,100,000 โหล แต่หลังการเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ปริมาณความต้องหมวกสักหลาดของสตรีมีปริมาณลดลงเหลือเพียง 500,000-700,000 โหล และหากเปรียบเทียบเป็นเปอร์เซ็น ปริมาณความต้องการก่อนเกิดสงคราโลกครั้งที่ 2 อยู่ที่ระดับ 4.5 % ในขณะที่หลังจากเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ปริมาณความต้องการอยู่ที่ระดับ 3.2 % ต่อมา ในปี ค.ศ. 1949 ปริมาณความต้องการกลับเพิ่มขึ้นมากกว่า 17 % และในช่วงแรกของปี ค.ศ.1950 ปริมาณความต้องการได้เพิ่มขึ้นมากกว่า 23 %

[22] ปริมาณการผลิตหมวกสตรีภายในประเทศสหรัฐอเมริกา หลังจากเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 อยู่ที่ระดับประมาณ 500,000-600,000 โหล เปรียบเทียบกับช่วงก่อนเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งมีปริมาณการผลิตอยู่ที่ระดับประมาณ 900,000-1,000,000 โหล

[23] ตัวเลขล่าสุดที่ใช้ในการไต่สวนมีปริมาณการผลิตโดยรวม (ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนพฤศจิกายน ปี ค.ศ.1950)อยู่ที่ระดับประมาณ 607,265 โหล

[24] ปริมาณการผลิตภายในประเทศตั้งแต่เดือนมกราคมถึงมิถุนายน ปี ค.ศ. 1948 อยู่ที่ระดับประมาณ 247,865 โหล

เพิ่มขึ้นได้ อย่างไรก็ตาม การไต่สวนของคณะกรรมาธิการแสดงให้เห็นว่าผู้ผลิตหมวกของสตรีจำนวน 10-14 ราย ไม่สามารถผลิตหมวกในราคาที่จะสามารถแข่งขันกับประเทศผู้นำเข้า

เมื่อบริษัทผลิตหมวกของสตรีได้รับผลกระทบจากการนำเข้าที่เพิ่มขึ้น ในระหว่างปี ค.ศ. 1947-1949 บริษัทดังกล่าวจึงต้องลดปริมาณคนงานผลิตหมวกของสตรี จะเห็นได้จากสถิติตามตารางนี้

	1947	1948	1949
อัตราเฉลี่ยของจำนวนคนงาน	4,383	4,349	3,717
เปอร์เซ็นที่ลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับปี 1947	-	1%	15%

ในขณะที่ ผู้แทนของประเทศเชคโกสโลวาเกียโต้แย้งประเทศสหรัฐอเมริกาว่า ไม่มีข้อมูลใดๆ ดามที่ผู้แทนสหรัฐอเมริกาเสนอ และไม่มีสถานการณ์ใดๆ เกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมหมวกภายในประเทศสหรัฐอเมริกาในระหว่างปี ค.ศ. 1947-1950 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มีการตัดสินว่าเกิดความเสียหายหรือคุกคามจนทำให้เกิดความเสียหายแก่คนงานหรือไม่[25] และปริมาณการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นนั้นก็ไม่ได้คุกคามการผลิตภายในประเทศสหรัฐอเมริกา ในทางตรงกันข้ามการเปลี่ยนแปลงรูปแบบและความต้องการที่เพิ่มขึ้น กลับทำให้ผู้ผลิตภายในประเทศสหรัฐอเมริกามีโอกาสเริ่มและเพิ่มผลผลิตได้อย่างรวดเร็ว และในปี ค.ศ.1947 บริษัทผลิตหมวกของสตรีในประเทศสหรัฐอเมริกาไม่ผลิตหมวกของสตรี แต่เริ่มผลิตหมวกของสตรีในปี ค.ศ. 1948 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มีการขยายตัวทางการตลาด ดังนั้นการผลิตหมวกภายในประเทศสหรัฐอเมริกาจึงเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ดูได้จากตารางนี้

[25] ผู้แทนจากประเทศเชคโกฯ ได้โต้แย้งข้อมูลที่เป็นสถิติตัวเลขของประเทศสหรัฐอเมริกาว่า "ยังไม่มีผลสรุปที่แน่นอนเกี่ยวกับตัวเลขที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงอัตราเฉลี่ยการจ้างแรงงานของอุตสาหกรรมผลิตหมวกภายในประเทศสหรัฐอเมริกา และแนวโน้มการลดปริมาณการจ้างแรงงานในปี ค.ศ.1948-1949 นั้นเป็นการแสดงความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ของประเทศสหรัฐอเมริกาเพียงฝ่ายเดียวเท่านั้น"

	ปริมาณการผลิตภายในประเทศสหรัฐอเมริกา (พันโหล)	ปริมาณการผลิตที่เพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อนๆ	ดัชนีการผลิตภายในประเทศเปรียบเทียบกับปี 1948
1947	0	-	-
1948	15	-	100
1949	25	66%	166
1950	100	400%	666[26]

นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบระหว่างอัตราการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นกับอัตราการผลิตหมวกของสตรีภายในประเทศสหรัฐอเมริกาที่เพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่า ปริมาณการผลิตภายในประเทศสหรัฐอเมริกามีสัดส่วนมากกว่าปริมารการนำเข้า เห็นได้จากตารางนี้

	ดัชนีการนำเข้า	ดัชนีการผลิตภายในประเทศสหรัฐอเมริกา
1948	100	100
1949	269	166
1950	580	666

ดังนั้น ผู้แทนของประเทศเชคโกสวาเกีย จึงกล่าวว่า การกระทำของประเทศสหรัฐอเมริกาไม่ใช่ลักษณะของการปกป้องอุตสาหกรรมภายในประเทศจากการดุกคามที่ทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง แต่เป็นการปกป้องอุตสาหกรรมภายในประเทศเพื่อให้มีสิทธิผูกขาดในตลาดใหม่ เพื่อให้ได้กำไรมากขึ้น จึงพยายามตัดโอกาสของประเทศผู้นำเข้าในการนำสินค้าเข้าประเทศสหรัฐอเมริกา

เมื่อคณะทำงาน (Working Party) พิจารณาหลักฐานต่างๆ ของทั้ง 2 ประเทศแล้ว คณะทำงาน (Working Party) ลงความเห็นว่า ปริมาณการส่งออกของหมวกสตรีที่เพิ่มขึ้นของประเทศเชคโกสวาเกีย ได้ก่อให้เกิดดุกคามจนทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อผู้ผลิตในประเทศสหรัฐอเมริกา ไม่ว่าความเสียหายอย่างร้ายแรงจะอยู่ในระดับใดก็ตาม เพราะประเทศสหรัฐอเมริกาไม่ได้เรียกร้องให้พิสูจน์ถึงระดับความเสียหายอย่างร้ายแรง ที่เป็นเหตุหรือดุกคามทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง ดังนั้นประเทศเชคโกสวาเกียจึงล้มเหลวในการพิสูจน์หลักฐานหักล้างข้อเรียกร้องของประเทศสหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับความเสียหายอย่างร้ายแรง

[26] ตัวเลขทั้งหมดนี้ เป็นตัวเลขที่ผู้แทนของประเทศเชคโกฯได้รับมาจากแหล่งข้อมูลของประเทศสหรัฐอเมริกา

จากคดี Hatters'Fur ที่กล่าวในข้างต้น แสดงให้เห็นถึงการตีความที่แตกต่างกันของประเทศภาคี เนื่องจากหลักเกณฑ์การใช้มาตรการปกป้องตามมาตรา 19 ภายใต้ GATT 1947 ไม่ได้ให้คำนิยามที่ชัดเจน เช่นคำว่า "ความเสียหายอย่างร้ายแรง" "การคุกคามจนทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง" "อุตสาหกรรมภายในประเทศ" เป็นต้น

3. ลักษณะการใช้มาตรการปกป้อง

ประเทศภาคีซึ่งเป็นผู้นำเข้ามีสิทธิใช้มาตรการปกป้องเป็นการชั่วคราว เพื่อปกป้องผู้ผลิตสินค้าภายในประเทศที่ได้รับความเสียหายอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการปฏิบัติตามนโยบายการค้าเสรีของ GATT ในการใช้มาตรการปกป้อง ประเทศผู้นำเข้าจึงต้องพิสูจน์ว่ามีสถานการณ์เกิดขึ้นตามหลักเกณฑ์การใช้มาตรการปกป้องและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา 19

เมื่อปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา 19 แล้ว ประเทศที่อ้างว่าได้รับความเสียหายจากการนำเข้าสามารถใช้มาตรการปกป้องได้ โดยการใช้มาตรการต่างๆที่เป็นการยกเว้นข้อผูกพันชั่วคราวหรือถอน เปลี่ยนแปลงข้อลดหย่อนที่ได้ให้กันไว้ใน GATT ซึ่งมีผู้ให้ความเห็นว่า การใช้มาตรการปกป้องตามมาตรา 19 นี้ หมายถึง การขึ้นอัตราภาษีศุลกากรและการใช้มาตรการจำกัดปริมาณการนำเข้า (quantitative restriction) สินค้าที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง โดยการใช้มาตรการปกป้องนี้ มาตรา 19 ยินยอมให้ประเทศภาคีผู้นำเข้าใช้เพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกัน หรือเยียวยาความเสียหายอย่างร้ายแรง[27]

ลักษณะการใช้มาตรการปกป้อง มีลักษณะดังนี้คือ

ก) <u>การเพิ่มอัตราภาษีศุลกากร</u> (Tariff Barrier)

แม้ว่าวัตถุประสงค์ของ GATT คือการทำให้ระบบการค้าเสรีโดยส่งเสริมให้การค้าระหว่างประเทศมีความเป็นเสรีปราศจากการเลกปฏิบัติ ประเทศภาคีจะต้องยกเลิกมาตรการต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าระหว่างประเทศให้หมดไป ยกเว้นมาตรการกำแพงภาษีเพราะจะมีกำแพงภาษีเพียงอย่างเดียวที่รัฐ จะเป็นอุปสรรคต่อการค้าระหว่างประเทศและประเทศต่างๆจะต้องมาเจรจาทำความตกลงกันเพื่อลดกำแพงภาษีลงไปเรื่อยๆ จนในที่สุดจะไม่มีกำแพงภาษีเหลืออยู่เป็นอุปสรรคในการค้าระหว่างประเทศเลย เมื่อการค้าระหว่างประเทศเป็นไปโดยเสรีแล้วก็จะขยายตัวได้อย่างรวดเร็ว เพราะแต่ละประเทศจะผลิตสินค้าที่ตนมีความได้เปรียบประเทศอื่นๆ เช่น มีต้นทุนที่ต่ำกว่าหรือมีสภาพแวดล้อมเหมาะสมต่อการผลิตสินค้านั้นมากกว่า หรือ มีความชำนาญในการผลิตสินค้ามากกว่าแล้วนำสินค้ามาซื้อขายแลกเปลี่ยนกัน ทำให้ทรัพยากรของโลกถูกใช้ไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการแบ่งงานกันทำระหว่างประเทศต่าง และประเทศเหล่านั้นก็จะได้รับประโยชน์จากการค้าระหว่างประเทศโดยเท่าเทียมกัน แต่ GATT ก็ยังคำนึงถึงบทยกเว้นตามข้อตกลง เพราะบทยกเว้นนี้ทำให้เกิด

---

[27] Ernst-Ulrich Petersmann, "Grey Area Trade Policy and the Rule of Law," Journal of World Trade Law 22 (1988) :36.

ความยืดหยุ่นในการปฏิบัติตามข้อตกลง GATT จึงเปิดโอกาสให้ประเทศภาคีบางประเทศที่มีองค์ประกอบตามหลักเกณฑ์ของมาตรา 19 ทุกองค์ประกอบทุกข้อให้สามารถใช้มาตรการขึ้นอัตราภาษีศุลกากรได้ แม้จะขัดกับหลักทั่วไปของ GATT ก็ตาม โดยการใช้มาตรการทางภาษีศุลกากรนี้เพื่อป้องกันไม่ให้สินค้าจากต่างประเทศเข้ามาแข่งขันกับสินค้าที่ผลิตภายในประเทศหรือทำลายอุตสาหกรรมภายในประเทศ หรือ เพื่อแก้ไขปัญหาทางด้านดุลการค้า ดุลการชำระเงิน

ข) มาตรการจำกัดปริมาณการนำเข้าสินค้าที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง (Quantitative Restrictions)

การใช้มาตรการทางภาษีศุลกากรในบางกรณีอาจไม่สัมฤทธิผลตามที่ประเทศซึ่งใช้มาตรการนั้นคาดหวังไว้ เพราะ เมื่อเก็บภาษีแล้ว ราคาสินค้าที่นำเข้าแพงขึ้น อาจจะยังคงมีผู้บริโภคซื้อสินค้านั้นในปริมาณเท่าเดิม แม้จะซื้อน้อยลง แต่เป็นปริมาณที่ไม่ให้ผลทางเศรษฐกิจตามที่ประเทศนั้นๆต้องการ ประเทศต่างๆจึงหันมาใช้มาตรการจำกัดการนำเข้าสินค้าซึ่งถือว่าเป็น "อุปสรรคทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีศุลกากร" หรือ NTB (Non-Tariff Barrier)[28] ดังเช่น การกำหนดโควตา เป็นต้น ซึ่งหากนำมาเปรียบเทียบกับการใช้ระบบภาษีศุลกากรแล้ว ถือได้ว่า การจำกัดปริมารการนำเข้าเป็นมาตรการที่สร้างความกังวลให้กับประเทศคู่ค้ามาก เพราะขาดความโปร่งใส (Transparency) ทำให้ประเทศคู่ค้าไม่อาจทราบได้ล่วงหน้าว่าจะส่งออกหรือนำเข้าได้มากน้อยเพียงใด อย่างไร ในขณะที่ หากเป็นมาตรการทางภาษีศุลกากร ประเทศคู่ค้าสามารถทราบได้ล่วงหน้าและเตรียมตัวในการคิดราคาขายภายหลังจากถูกเก็บภาษีแล้ว เพื่อให้คุ้มกับต้นทุนและกำไรได้

---

[28] ทัชชมัย ฤกษะสุต "หลักการลดอุปสรรคทางการค้าที่มิใช่ภาษีศุลกากร หรือ NTB ภายใต้แกตต์และองค์การการค้าโลก" วารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมาธิราช 7(ธันวาคม 2538) : 46-79.

4. ความตกลงว่าด้วยเรื่องมาตรการปกป้อง (Agreement on Safeguards)[29]

1. ความเป็นมาของการเจรจาการค้าหลายฝ่าย[30]

หลังจากที่มีการบัญญัติมาตรการปกป้องภายใต้ GATT 1947 ประเทศภาคีประเทศต่างๆ ทั้งประเทศผู้ใช้มาตรการและประเทศผู้ถูกใช้มาตรการต่างวิจารณ์ถึงข้อบกพร่องของมาตรการปกป้องภายใต้ GATT 1947 ดังเช่น มาตรา 19 ภายใต้ GATT 1947 มีเนื้อหาของบทบัญญัติที่ครอบคลุมเครือไม่ชัดเจน ได้แก่ ความหมายของคำว่า "สถานการณ์ที่ไม่อาจคาดเห็นได้ (Unforeseen Development)" หรือ คำว่า "ความเสียหายอย่างร้ายแรง" เป็นต้น นอกจากนี้ ประเทศผู้ใช้มาตรการปกป้องยังต้องชดใช้ค่าเสียหายให้กับประเทศผู้ถูกใช้ที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการนั้น หรือจะต้องเสี่ยงกับการถูกตอบโต้จากประเทศที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการนั้น รวมทั้งประเทศผู้ใช้มาตรการปกป้องต้องใช้มาตรการปกป้องบนพื้นฐานของหลักการไม่เลือกปฏิบัติ เป็นต้น จึงทำให้ประเทศภาคีประเทศต่างๆ ไม่นิยมใช้มาตรการปกป้อง[31] และมีความเห็นว่าควรปฏิรูปบทบัญญัติเกี่ยวกับมาตรการปกป้อง ดังนั้น เมื่อมีการเจรจารอบโตเกียว ประเทศภาคีประเทศต่างๆ จึงพยายามจัดทำความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องขึ้น แต่ไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากประเทศภาคีประเทศต่างๆ มีความเห็นไม่ตรงกันในประเด็นต่างๆ ดังเช่น ปัญหาการใช้มาตรการปกป้องบนพื้นฐานของหลักการไม่เลือกปฏิบัติ หรือปัญหาเรื่องการชดใช้ค่าเสียหายและสิทธิตอบโต้เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ในเดือนพฤศจิกายน ปี ค.ศ. 1982 ณ กรุงเจนีวา ได้มีการประชุมของรัฐมนตรี GATT[32] โดยผลของการประชุมเกี่ยวกับมาตรการปกป้องนั้นได้กำหนดว่า จะต้องมีการพิจารณาเกี่ยวกับมาตรการปกป้องในประเด็นต่อไป ดังเช่น ความโปร่งใส ขอบเขตในการใช้มาตรการปกป้อง บรรทัดฐานในการพิสูจน์ความเสียหายรวมถึงคำนิยามของคำว่า "ความเสียหาย

---

[29] นภารัตน์ กรรณรัตนสูตร, ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับมาตรการปกป้องภายใต้แกตต์และองค์การการค้าโลก: ศึกษากรณีกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา, หน้า 24- 28.

[30] Center William Rappard, "Uruguay Round," GATT FOCUS 43(January-February1987): 1-5 .In Training on International Economic Regulations: Jointly Organized by Faculty of Law, Chulalongkorn University and Faculty Members of Harvard Law School, (January 12-27,1989)กล่าวไว้ว่า วัตถุประสงค์ของการเจรจาการค้าหลายฝ่ายเกี่ยวกับมาตรการปกป้อง มีดังนี้คือ 1)การจัดทำความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องเพื่อทำให้ประเทศภาคีมีความเชื่อมั่นในระบบของ GATT และการเจรจาการค้าพหุภาคีมากขึ้น 2) ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องต้องอยู่บนพื้นฐานแห่งหลักของ GATT และต้องประกอบไปด้วยประเด็นต่างๆ ได้แก่ ความโปร่งใสขอบเขตการใช้มาตรการปกป้อง บรรทัดฐานในการใช้มาตรการปกป้อง (ดังเช่น การพิสูจน์ความเสียหายอย่างร้ายแรง หรือการคุกคามจนทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง) การใช้มาตรการปกป้องในลักษณะชั่วคราวและการลดระดับการใช้มาตรการ การปรับตัวทางโครงสร้าง การชดใช้ค่าเสียหายและสิทธิตอบโต้ ข้อกำหนดเกี่ยวกับการแจ้งข้อมูลและการปรึกษาหารือกลไกในการติดตามตรวจสอบการเจรจาการค้าพหุภาคี และการระงับข้อพิพาท นอกจากนี้ ต้องมีความชัดเจน เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของ GATT และใช้ได้กับประเทศภาคีทุกประเทศ

[31] Americo Beviglia Zampetti, "The Uruguay Round Agreement on Safeguards: A Competition-Oricnted Perspective," World Competition 19(December 1995):147.

[32] Julius Nyerere, Recolonization GATT,the Uruguay Round & the Third World (England : Zed Book, 1990),p.201.

อย่างร้ายแรง" หรือ "การคุกคามจนทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง" การใช้มาตรการปกป้องในลักษณะชั่วคราวและการลดระดับการใช้มาตรการ (Temporary Nature and Degressivity) การปรับตัวทางโครงสร้าง การชดใช้ค่าเสียหายและการตอบโต้ การแจ้ง การปรึกษาหารือ การติดตามตรวจสอบและการระงับข้อพิพาท โดยเฉพาะบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการว่าด้วยมาตรการการปกป้อง[33]

ต่อมาในปี ค.ศ. 1986 ณ เมืองปุนตา เดล เอสเต้ รัฐมนตรี GATT ได้จัดการเจรจาการค้าหลายฝ่ายรอบ อุรุกวัย[34] โดยวัตถุประสงค์ของประเทศภาคีที่เข้าร่วมเจรจาคือ ต้องการบัญญัติเนื้อหาเกี่ยวกับมาตรการป้องกันให้เหมือนกับเนื้อหาที่ได้ประชุมใน ค.ศ. 1682 ทุกประการ35 ดังนั้นเนื้อหาเกี่ยวกับมาตรการปกป้องจึงไม่มีการเปลี่ยนแปลง แต่ภายหลังจากการเจรจารอบอุรุกวัย ได้มีการจัดทำความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO ขึ้น ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์และขอบเขตการใช้มาตรการปกป้องที่มีความชัดเจนและเป็นธรรมมากขึ้น

2. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้มาตรการปกป้องตามความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO[36]

2.1 ปริมาณการนำเข้าที่พุ่งขึ้นสูงไม่ว่าในเชิงปริมาณที่แท้จริง หรือโดยเปรียบเทียบกับการผลิตภายในประเทศ หมายความว่า ปริมาณการนำเข้าสินค้าเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากทั้งในแง่ปริมาณการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นจริง ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้จากสถิติการนำเข้าในแต่ละปี ดังเช่นในปี ค.ศ. 1994 มีปริมาณการนำเข้าสินค้าจำนวน 1,500 ชิ้น เป็นต้น และในแง่ปริมาณนำเข้าที่นำมาเปรียบเทียบกับปริมาณการผลิตภายในประเทศผู้นำเข้าสินค้า ซึ่งพิจารณาได้จาก การเปลี่ยนแปลงของปริมาณการผลิตสินค้าภายในประเทศ ดังเช่น ในปี ค.ศ. 1994 มีปริมาณการนำเข้าสินค้าจำนวน 1,000 ชิ้น ในขณะที่อุตสาหกรรมภายในประเทศผลิตสินค้าได้จำนวน 1,000 ชิ้น แต่ต่อมา ในปี ค.ศ. 1995 อุตสาหกรรมภายในประเทศผลิตสินค้าได้จำนวน 500 ชิ้น ในขณะที่มีปริมาณการนำเข้าสินค้าจำนวน 1,000 ชิ้น เท่าเดิมเช่นนี้ถือว่ามีปริมาณการนำเข้าเพิ่มสูงขึ้นเปรียบเทียบกับการผลิตภายในประเทศผู้นำเข้า[37]

---

[33] วัชรี ธาราธำรงเวช,ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้อง,หน้า 7.

[34] Will Martyn} "International Trade: The General Agreement on Tariffs and Trade Desition on Negotiating Structure and Plans for the Uruguay Round, January 28, 1987," Harvard International Law Journal 29 (Winter 1998) : 199-203.

[35] P. Kleen, "The Safeguard Issue in the Uruguay Round – A Comprehensive Approach" Journal of World Trade Law 23 (October 1989) : 74-75.

[36] Christopher F.Corr, "Trade Protection in the New Millennium: The Ascendancy of Antidumping Measures," Northwestern of International Law and Business 18 (Fall 1997) :61 – 62.

[37] สัมภาษณ์ อุมาพร สิทธิวงศ์, เจ้าหน้าที่กองการค้าพหุภาคี, กระทรวงพาณิชย์, 4 กันยายน 2543.

2.2 ปริมาณการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นสูงก่อให้เกิดหรือคุกคามจนทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศผู้นำเข้า ซึ่งผลิตสินค้าชนิดเดียวกันหรือสินค้าที่แข่งขันกันโดยตรงกับสินค้าที่นำเข้า โดยอุตสาหกรรมภายในประเทศผู้นำเข้านั้น จะหมายรวมถึงผู้ผลิตทั้งหมดทั้งภายในประเทศผู้นำเข้า และผู้ผลิตที่มีผลผลิตรวมกันเป็นสัดส่วนใหญ่ของผลผลิตโดยรวมของทั้งประเทศ

3. ลักษณะการใช้มาตรการตามความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO[38]

(ก) มาตรการปกป้องทั่วไป มีหลายประเภท ได้แก่

(1) มาตรการภาษี

(2) การจำกัดปริมาณการนำเข้า

(3) การจัดสรรปริมาณการนำเข้า

(ข) มาตรการปกป้องชั่วคราว ใช้ในกรณีที่มีการพิจารณาเบื้องต้นแล้วพบว่า ปริมาณการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นเป็นสาเหตุให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่อุตสาหกรรมภายในประเทศผู้นำเข้า และเป็นสถานการณ์วิกฤต ซึ่งหากดำเนินการล่าช้าจนยากแก่การแก้ไขอาจจะเป็นสาเหตุให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่อุตสาหกรรมภายในประเทศผู้นำเข้าได้ โดยลักษณะการใช้มาตรการปกป้องชั่วคราว มีดังนี้ คือ มาตรการที่ใช้ต้องอยู่ในรูปของการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษเท่านั้น ระยะเวลาในการใช้มาตรการปกป้องชั่วคราวต้องไม่เกิน 200 วัน

---

[38] ข้อ 5 ตามความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO (Agreement on Safeguards, กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ (ตุลาคม 2537), หน้า 3 – 4.

บทที่ 6

มาตรการปกป้องภายใต้กรอบของเขตการค้าเสรีอาเซียน

จีนได้ใช้ความพยายามกว่า 30 ปีเพื่อเข้าองค์การการค้าโลก (WTO) ซึ่งหลังจากการทำข้อตกลงระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกาและจีนใน the US-China Bilateral Market Access Agreement ในเดือนพฤศจิกายน 2542 ก็ถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการเข้าร่วมองค์การการค้าโลกของจีน ซึ่งการเข้าร่วมองค์การการค้าโลกของจีนนี้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ กล่าวคือจะมีการลดอัตราภาษีศุลกากร (tariff) ที่มีต่อจีน และการเข้าไปลงทุนในจีนจากต่างชาติที่เพิ่มขึ้น ซึ่งภายหลังการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกของจีน เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2544 อย่างเป็นทางการ จีนมีพันธกรณีที่ได้ให้ไว้กับ WTO ที่จะต้องปรับปรุงกฎระเบียบต่างๆ ภายในประเทศให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ขององค์การการค้าโลก ทำให้นโยบายการค้าของจีนเป็นไปตามมาตรฐานสากล และจากการที่จีนต้องปฏิบัติตามพันธกรณี โดยการเปิดตลาดการค้าและบริการของตนเอง ซึ่งจะทำให้จีนเป็นตลาดขนาดใหญ่ที่จะรองรับทั้งสินค้า บริการ และการลงทุนจากต่างประเทศ แต่ในขณะเดียวกัน จีนก็จะเป็นประเทศคู่แข่งขันที่สำคัญของไทย ทั้งตลาดภายในประเทศและตลาดโลกด้วย มาตรการปกป้องภายใต้กรอบของเขตการค้าเสรีอาเซียนนี้เองที่ไทยอาจนำมาใช้เพื่อปกป้องผู้ประกอบการไทยจากภาวะการแข่งขันที่รุนแรงจากการนำเข้าสินค้าเกษตรจากจีนได้

มาตรการทางด้านการค้าของจีนภายใต้ข้อตกลง WTO[1]

1. การให้บริการเพื่อการกระจายสินค้า (Distribution Services)

หมายถึง สิทธิในการขายสินค้าภายในประเทศจีน ที่แตกต่างจากสิทธิในการค้า (trading rights) ซึ่งหมายถึงสิทธิในการนำเข้าและส่งออกสินค้าระหว่างจีนและต่างประเทศ ในการให้บริการเพื่อการกระจายสินค้านั้น ก่อนจีนเข้าเป็นสมาชิกของ WTO จีนไม่อนุญาตให้บริษัทต่างชาติกระจายสินค้าในตลาดจีนได้ (รวมถึง Wholesaling, Commission agents, Retailing or Franchising services and repair and maintenance services) กรณี Wholesaling และ Commission Agent หลังจากจีนเข้าเป็นสมาชิก WTO ครบ 3 ปี (ณ วันที่ 11 ธันวาคม 2547) จีนยอมให้บริษัทต่างชาติทำกิจกรรมดังกล่าว เพื่อการกระจายสินค้าได้ ซึ่งมีข้อยกเว้นบางประการเท่านั้น กล่าวคือ การค้าปุ๋ยเคมี น้ำมันแปรรูป และน้ำมันดิบ ซึ่งข้อยกเว้นดังกล่าวจะถูกยกเลิกในวันที่ 11 ธันวาคม 2549 หรือ 5 ปีหลังจีนเป็นสมาชิก WTO รายละเอียดของข้อตกลงดูได้จาก Measures on the Management of Foreign Investment in the Commercial Section จัดทำโดย MOFCOM ส่วนกรณีของ

---

[1] สรุปบางประเด็นจาก 2004 Report to Congress on China's WTO Compliance โดย USTR เมื่อ 11 ธันวาคม 2547, ปรากฏในโครงการศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการเปิดเสรีทางการค้า, "นโยบายเศรษฐกิจของสาธารณรัฐประชาชนจีน".

Retailing หลังจาก 11 ธันวาคม 2547 จีนยอมให้บริษัทต่างชาติ โดยไม่ต้องร่วมทุนกับจีน (Wholly foreign-owned enterprises) ทำธุรกิจขายปลีกได้ โดยไม่มีข้อจำกัดทั้งทางด้านภูมิภาคและจำนวนของสินค้า ยกเว้นแต่สินค้าเภสัชกรรม ยาฆ่าแมลง น้ำมันดิบ และฟิล์มใช้ปกคลุมดิน

2. กฎระเบียบทางด้านการนำเข้า (Import Regulation)

- ภาษีศุลกากร (Tariffs) จีนต้องปฏิบัติตามพันธะที่ผูกพันไว้กับ WTO ในเรื่องของการลดภาษีศุลกากร โดยต้องไม่เก็บภาษีเกินกว่า Bound Tariff Rates อีกทั้งจีนได้ลงนามที่จะร่วมมือในข้อตกลงเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology Agreement – ITA) โดยจะยกเลิกการเก็บภาษีศุลกากรของคอมพิวเตอร์ เซมิคอมดักเตอร์ และสินค้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยพันธะดังกล่าวได้ขจัดภาษีศุลกากรภายใน 1 มกราคม 2548 อีกทั้งจีนตกลงที่จะลดภาษีสินค้าเคมีภัณฑ์จำนวน 2 ใน 3 ของกว่า 1,100 รายการตั้งแต่ในปี 2547 ที่ผ่านมา

- การจัดการด้านศุลกากรและการค้า (Customs and Trade Administration) จีนจะปฏิบัติตามข้อตกลงของ WTO 3 ด้าน คือ การประเมินมูลค่าศุลกากร (Custom Valuation) กฎแหล่งกำเนิดของสินค้า (Rules of Origin) และใบอนุญาตการนำเข้า (Import Licensing) จากการศึกษาของ USTR พบว่าบริษัทต่างชาติยังประสบกับปัญหาการการประเมินมูลค่าศุลกากรในปี 2547 เนื่องจากกระบวนการใช้ราคาอ้างอิง (Reference Pricing) และการคำนวณค่า Royalties และ License fees ในทางตรงข้าม USTR ไม่พบปัญหาในทางปฏิบัติตามกฎแหล่งกำเนิดสินค้าของจีนซึ่งได้เริ่มใช้ตั้งแต่ 2544 ภายใต้การดูแลของ AQSIQ (State Administration of Quality Supervision and Inspection and Quarantine) ขณะที่ข้อตกลงที่เกี่ยวข้องกับการออกใบอนุญาตนำเข้านั้นมีสองส่วน คือ (1) Automatic Licensing System ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการติดตาม (Monitor) การนำเข้า แต่ไม่มีจุดมุ่งหมายในการควบคุม และ (2) Non-automatic Licensing Systems ซึ่งถูกใช้เพื่อบริหาร Tariff-rate Quotas (TRQ) หรือการจำกัดการนำเข้า หรือการจัดการด้านความปลอดภัยจากสินค้าอันตรายหรืออาวุธ จีนเองได้มีการตกลงที่จะไม่ตั้งเงื่อนไขในการออกใบอนุญาตการนำเข้าเพื่อจุดมุ่งหมายทางการค้าอื่นๆ เช่น Local Content, Export Performance, Offsets, Technology Transfer หรือ R&D

- มาตรการที่มิใช่ภาษี (Non-tariff Measures) ตั้งแต่ 1 มกราคม 2547 จีนยกเลิกระบบโควตานำเข้าของน้ำมันดิบ น้ำมันที่กลั่นแล้ว ยางธรรมชาติ และยางล้อรถยนต์ ซึ่งก่อนหน้านั้นจีนมีการยกเลิกระบบโควตานำเข้าของเครื่องปรับอากาศ วิทยุ และเครื่องวีดิโอ โทรทัศน์สี กล้องถ่ายรูป นาฬิกา รถบรรทุกและช่วงล่าง และมอเตอร์ไซค์ นอกจากนี้ จีนยังยกเลิกระบบโควตาทั้งหมดตั้งแต่ 1 มกราคม 2548 อย่างไรก็ตาม จีนได้มีการนำระบบ TRQ มาใช้แทน

- มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti-Dumping: AD) เป็นมาตรการที่จีนใช้มากที่สุด โดยมีการใช้ถึง 58 กรณีกับ 17 ประเทศ อีกทั้งยังอยู่ในระหว่างการดำเนินการอีก 35 กรณี ซึ่งผู้เชี่ยวชาญด้าน AD ในสหรัฐอเมริกามีความเห็นว่าปัญหาของการใช้ AD โดยจีนนั้น คือกระบวนการที่ขาดความโปร่งใสและยุติธรรม ทั้งนี้หน่วยงานที่ดูแลว่ามีการทุ่มตลาดหรือไม่อยู่ภายใต้ MOFCOM

โดย Bureau of Fair Trade for Imports and Exports และหน่วยงานที่ประเมินผลความเสียหาย (Injury) คือ Bureau of Industry Injury Investigation ซึ่งอยู่ภายใต้การบริหารของ MOFCOM เช่นเดียวกัน

- มาตรการด้านสุขอนามัย ในปี พ.ศ.2548 รัฐบาลจีนได้ประกาศมาตรฐานด้านสุขอนามัยกว่า 1,800 รายการ จากการประกาศของ Ministry of Health (MOH) ประเทศจีน ซึ่งครอบคลุมทั้งในด้านอาหาร สิ่งแวดล้อม กัมมันตภาพรังสี (Radiation) โรคที่เกิดจากการประกอบอาชีพ (Occupational Diseases) และเครื่องสำอาง โดยปลายปี พ.ศ.2548 นี้ ทางรัฐบาลจะประกาศมาตรฐานด้านสุขอนามัยโดยละเอียดทางเว็บไซต์ของกระทรวง (http://www.moh.gov.cn/) ในขณะนี้ทางกระทรวงสาธารณสุขของจีนมีการปรับปรุงแก้ไขมาตรฐานการวินิจฉัยโรคติดต่อ (Infectious Diseases) 37 ประเภท นอกจากนี้ กระทรวงสาธารณสุขยังมีส่วนในการสร้างมาตรฐานของสารกัมมันตรังสีจากแบตเตอรี่โทรศัพท์ (Cell phone radiation) ปัจจุบันจีนไม่มีมาตรฐานของสารกัมมันตรังสีจากแบตเตอรี่โทรศัพท์ (Cell phone radiation) เพราะว่าการบริโภคแบตเตอรี่โทรศัพท์ของจีนยังสูงมาก ซึ่งการนำเข้าส่วนใหญ่มาจากยุโรปและสหรัฐอเมริกาซึ่งมีมาตรฐานสินค้าที่ต่างกัน ดังนั้น ในอนาคตหากมีการประกาศรายละเอียดด้านสุขอนามัยดังกล่าวนี้ออกมา ย่อมจะส่งผลกระทบต่อการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ และกลายเป็นมาตรการสำคัญที่ไทยย่อมจะได้รับผลกระทบด้วย[2]

3. กฎระเบียบทางด้านการส่งออก (Export Regulation)

ภายใต้ข้อตกลงของ WTO มาตรา XI ของ GATT 1994 สมาชิก WTO ต้องไม่มีมาตรการจำกัดการส่งออก ยกเว้นแต่การใช้ภาษี ในปี 2547 USTR พบว่าจีนมีการจำกัดการส่งออก Furnace Coke ซึ่งเป็นวัตถุดิบสำคัญต่ออุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า ซึ่งจีนเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ที่สุดในโลกของวัตถุดิบดังกล่าว โดยมีมูลค่าการค้ามากกว่าครึ่งหนึ่งของโลก จีนได้กำหนดโควตาการส่งออก 8.3 ล้านเมตริกตันในปี 2547 ซึ่งลดลงจาก 14.3 ล้านเมตริกตันในปี 2546 มีผลทำให้ราคาในตลาดโลกเพิ่มขึ้น 3 เท่า ส่งผลกระทบรุนแรงต่อทั้งตลาดสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกา

4. นโยบายภายในประเทศที่มีต่อการค้า

แม้ว่าจีนจะยอมรับในหลัก Most-Favored Nation (MFN) และ National Treatment (NT) ตามพันธะของ WTO แล้วก็ตาม อุตสาหกรรมหลายแห่งของสหรัฐอเมริกาได้รายงานต่อ USTR ว่าจีนมีการใช้การเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) ที่ไม่เป็นธรรม และก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติ (Discrimination) ระหว่างสินค้านำเข้าและสินค้าที่ผลิตภายในประเทศ

- นโยบายภาษีมูลค่าเพิ่ม ปัญหาหลักที่อุตสาหกรรมหลายแห่งของสหรัฐอเมริกาพบต่อนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มของจีน คือ ผู้ผลิตในจีนสามารถหลีกเลี่ยงการจ่ายภาษีมูลค่าเพิ่มได้ สาเหตุอาจจะมาจากกระบวนการเก็บภาษีที่ขาดประสิทธิภาพ หรือการโกงภาษี ขณะที่สินค้านำเข้าต้องจ่าย

---

2 Xinhua News Agency. September 14, 2005

ภาษีมูลค่าเพิ่มเต็มจำนวน ซึ่งสหรัฐอเมริกาได้กดดันการตกลงเป็นพิเศษให้รัฐบาลจีนเร่งแก้ไขปัญหาดังกล่าว ทั้งนี้ ประสบความสำเร็จแล้วในบางกรณี ได้แก่ กรณีของอุตสาหกรรมแผงวงจรไฟฟ้า (IC) เดิมนั้นจีนจะคืนภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 17 ให้แก่ผู้ผลิตภายในประเทศเพื่อการส่งเสริมอุตสาหกรรม ซึ่งจีนยอมคืนภาษีดังกล่าวแก่สินค้านำเข้า หากสินค้า IC นั้นมีการออกแบบในจีน ขณะที่จีนเก็บภาษีร้อยละ 17 จากผู้นำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ สหรัฐอเมริกาใช้เวลาทั้งหมด 3 ปีในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวผ่าน กระบวนการ Dispute Settlement ของ WTO ในเดือนมีนาคม 2547 ทั้งนี้จีนยอมที่จะยกเลิกมาตรการดังกล่าวในเดือนเมษายน 2548

- นโยบายภาษีการบริโภค (Consumption Tax) ภาษีเพื่อการบริโภคมีมาในจีนตั้งแต่ 2536 ซึ่งใช้สำหรับสินค้าหลากหลายประเภทที่เป็นสินค้าอุปโภคบริโภค กล่าวคือ สุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ยาสูบ เครื่องสำอาง เครื่องเวชภัณฑ์ถนอมผิวและผม เครื่องประดับ ยาง ดอกไม้ไฟ รถยนต์และรถมอเตอร์ไซด์ ปัญหาคือ การคำนวณฐานภาษี USTR รายงานว่า จีนมีการใช้ฐานภาษีที่บิดเบือนทำให้อัตราภาษีอุปโภคบริโภคที่แท้จริงของสินค้าผลิตในประเทศต่ำกว่าสินค้านำเข้า

5. มาตรการทางด้านเทคนิค มาตรฐานสินค้า และกระบวนการประเมินตรวจสอบ (Standard, Technical Regulations and Conformity Assessment Procedures)

ในกรณีที่จีนต้องปฏิบัติตามข้อตกลงอุปสรรคเทคนิคทางการค้า (TBT) ภายใต้พันธะของ WTO หน่วยงาน Standardization Administration of China (SAC) ภายใต้การกำกับดูแลโดย AQSIQ เป็นผู้ดูแลมาตรฐานของสินค้าจีนให้เป็นไปตามมาตรฐานของนานาชาติและต้องไม่ขัดต่อมาตรการ TBT

- Standards and Technical Regulations QSIQ ได้มีการออกกฎตั้งแต่ 2545 เพื่อสร้างมาตรฐานสินค้าให้เข้าสู่ความเป็นสากล จำนวน 20,000 รายการ ทั้งนี้ จีนตั้งเป้าว่าจะทำให้ได้ร้อยละ 70 ภายใน 5 ปี หลังจากเข้าเป็นสมาชิก WTO มาตรฐานสินค้าดังกล่าวรวมอยู่ในหลากหลายภาคการผลิต อาทิ รถยนต์ อุปกรณ์สื่อสาร อุปกรณ์เครือข่ายไร้สาย เทคโนโลยีทางคลื่นความถี่วิทยุ สุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และปุ๋ย นอกจากนั้น จีนได้มีมาตรฐานเฉพาะของจีนเองซึ่งกำลังเป็นปัญหาต่อการเข้าสู่ตลาดของสินค้าต่างประเทศ

- Conformity Assessment Procedures AQSIQ ออกระเบียบ Compulsory Product Certification System ซึ่งเริ่มใช้เมื่อ 1 สิงหาคม 2546 ภายใต้ระบบนี้มีการนำระบบความปลอดภัยที่เรียกว่า CCC mark (China Compulsory Certification) มาใช้สำหรับสินค้าจีนและสินค้าจากต่างประเทศ ในปี 2547 มีสินค้าจีนจำนวนมากที่ไม่ได้รับ CCC mark แต่ยังสามารถวางขายในตลาดจีนได้อีกทั้ง ในปี 2547 รัฐบาลจีนได้อนุญาตให้บริษัทจีน 28 แห่ง ตรวจสอบและออกใบรับรอง CCC mark ได้ แต่ไม่ยอมให้บริษัทต่างชาติทำกิจกรรมดังกล่าวได้ซึ่งขัดกับพันธะของภาคบริการภายใต้ WTO ที่จีนต้องปฏิบัติตาม

6. มาตรการทางการเกษตร

มาตรการทางการเกษตรที่สำคัญมี 3 ประการ คือ การเข้าสู่ตลาด (market access) การสนับสนุนภายในประเทศ (domestic support) และการอุดหนุนการส่งออก (export subsidies)

กรณีของการเข้าสู่ตลาดนั้น จีนได้ใช้ระบบ TRQ แทนระบบโควตาอีกทั้งมีการลดภาษีศุลกากรให้กับสินค้าเกษตรหลายรายการ หน่วยงานที่ดูแลคือ National Development and Reform Commission (หรือ NDRC ซึ่งแทนหน่วยงานเดิม State Development Planning Commission: SDPC) ในขณะเดียวกันจีนพยายามลดการบิดเบือนทางการค้าโดยการลดการสนับสนุนภายในประเทศและการอุดหนุนการส่งออก

มาตรการสุขอนามัยพืชและสัตว์ จีนได้ดำเนินการตามพันธะของ WTO และได้มีการใช้มาตรการ SPS ต่อสินค้าเกษตรจากหลายประเทศ โดยที่เน้นในโรควัวบ้า (Bovine Spongiform Encephalopathy: BSE) และโรคไข้หวัดนก (Avian Influenza: AI) มาตั้งแต่ปี 2546 นอกจากนั้น AQSIQ ยังมีอีก 2 มาตรการที่ใช้ปฏิบัติผู้นำเข้า ทั้งนี้ ผู้นำเข้าต้องได้รับใบอนุญาต (Import Inspection Permit หรือ Quarantine Inspection Permit) สำหรับสินค้าเกษตรก่อนการนำเข้า มาตรการดังกล่าวคือ (1) Administrative Measures for the Entry-Exit Inspection and Quarantine for Grains and Feed Stuff (เริ่ม 1 มีนาคม 2545) และ (2) Administrative Measure for Entry Animal and Plant Quarantine (เริ่ม I กันยายน 2545) อย่างไรก็ตาม ในเดือนมิถุนายน 2547 AQSIQ ได้ออกกฎบัญญัติ (Decree 73) หรือที่เรียกว่า Items on Handling the Review and Approval for Entry Animal and Plant Quarantine ซึ่งออกใบอนุญาตสำหรับพืชและสัตว์ โดยยืดอายุใบอนุญาตจาก 3 เดือนออกเป็น 6 เดือน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้นำเข้าสามารถใช้เวลาในการจัดซื้อ การขนส่ง การนำของออกจากศุลกากรได้ยาวนานขึ้น อีกทั้งยังมีการยกเว้นการขอใบอนุญาตแก่สินค้าอีก 15 รายการ ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2547 เป็นต้นมา

นโยบายทางด้านภาษีศุลกากรในข้อตกลงอาเซียน-จีน

การจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนและจีนเริ่มต้นมาจากการประสานความร่วมมือระหว่างอาเซียนและจีน โดยทั้งสองฝ่ายได้ตกลงร่วมกันในการจัดตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญอาเซียน–จีนด้านความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (ASEAN-China Expert Group on Economic Cooperation: ASEAN-China EGEC) ขึ้นในปี 2544 ซึ่งประกอบไปด้วยผู้แทนจากภาครัฐ ผู้แทนจากภาคเอกชนและนักวิชาการ โดยมีผู้แทนจากภาครัฐเป็นหัวหน้าคณะ ซึ่งคณะผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวก็ได้จัดตั้งทีมงานวิจัย (Joint Research Team: JRT) อันประกอบด้วยนักวิจัยของทั้งฝ่ายอาเซียนและจีนเพื่อหาแนวทางการกระชับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างทั้งสองฝ่ายในหัวข้อ "Forging Closer ASEAN-China Economic Relations in the 21st Century"

ประเด็นสำคัญจากข้อสรุปของ JRT ก็คือ สนับสนุนให้มีการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน–จีน ภายในระยะเวลา 10 ปี แต่มีการให้สิทธิพิเศษและความยืดหยุ่นแก่ประเทศสมาชิกอาเซียนใหม่ (Special and Differential Treatment and Flexibility) นอกจากนี้ คณะผู้เชี่ยวชาญฯ ฝ่ายอาเซียนยังได้เสนอแนวทางความร่วมมือก่อน (Early Harvest) ซึ่งเป็นกระบวนการเปิดเสรีในบางสาขาให้เร็วขึ้นกว่าที่ได้ตกลงกันไว้หากทั้งสองฝ่ายเห็นชอบด้วย

จากข้อเสนอของ JRT ดังกล่าว ที่ประชุมผู้นำอาเซียน-จีน (ASEAN-China Summit) ได้เห็นชอบกับข้อเสนอแนะของคณะผู้เชี่ยวชาญฯ โดยให้คำนึงถึงระดับการพัฒนาเศรษฐกิจที่แตกต่างกันในกลุ่มอาเซียนด้วย รวมทั้งยินยอมให้มีการเปิดเสรีในด้านที่มีความพร้อมก่อนได้ตามที่แต่ละประเทศมีการตกลงกัน โดยมติดังกล่าวลงนามเมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2544 ณ กรุงบันดาร์ เสรีเบกาวัน ประเทศบรูไนฯ

ในส่วนของอาเซียนเองนั้นได้มีการจัดตั้งคณะเจรจาอาเซียน (ASEAN Trade Negotiating Group: ASEAN TNG) โดยอาเซียนได้มอบหมายให้ไทยเป็นหัวหน้าคณะเจรจาอาเซียน (ASEAN Chief Negotiator) ขณะที่อาเซียนและจีนก็ได้จัดตั้งคณะเจรจาอาเซียน-จีน (ASEAN-China Trade Negotiating Committee: TNC) ขึ้น เพื่อการประสานงานระหว่างสองฝ่ายเช่นเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม ผู้นำอาเซียนและจีนได้ร่วมลงนามในกรอบความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจอาเซียน-จีน (Framework Agreement on ASEAN–China Comprehensive Economic Cooperation) อย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2545 ในการประชุมสุดยอดอาเซียน-จีน ณ กรุงพนมเปญ ประเทศกัมพูชา โดยกรอบความตกลงฯ ดังกล่าว จะประกอบด้วยบทบัญญัติสำคัญๆ อาทิ บทบัญญัติว่าด้วยเรื่องการค้าสินค้า การบริการ การลงทุน และความร่วมมือทางเศรษฐกิจ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการเปิดเสรี และความร่วมมือในด้านต่างๆ ต่อมารัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนและรัฐมนตรีพาณิชย์จีนได้ร่วมลงนามความตกลงการค้าสินค้าในการเปิดเสรีอาเซียน–จีนระหว่างการประชุมผู้นำอาเซียน–จีน เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2547 และให้ความตกลงฯ มีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 มกราคม 2548 โดยกำหนดให้มีการเปิดเสรีสินค้าส่วนแรกก่อน คือ สินค้าทุกรายการในพิกัดอัตราศุลกากร 01-08 ซึ่งเป็นสินค้าเกษตรทั้งหมด โดยถ้าประเทศใดยังไม่พร้อมก็สามารถนำสินค้าบางรายการออกจากการเปิดเสรีสินค้าส่วนแรกได้ สำหรับสินค้าส่วนแรกนี้ได้เริ่มลดภาษีไปตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2546 และจะยกเลิกภาษีทั้งหมดภายในวันที่ 1 มกราคม 2549 สำหรับประเทศสมาชิกอาเซียนเดิม 6 ประเทศและจีน และภายในวันที่ 1 มกราคม 2553 สำหรับประเทศสมาชิกอาเซียนใหม่

ในรายละเอียดของความตกลงการค้าสินค้าฯ ได้จำแนกรายการสินค้าที่จะลด/เลิกภาษีศุลกากรออกเป็น 2 กลุ่ม คือ รายการสินค้าปกติ (Normal Track: NT) และรายการสินค้าอ่อนไหว (Sensitive Track: ST) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) สินค้าปกติ (Normal products)

รายการสินค้าปกติจะครอบคลุมสินค้าเกือบทุกรายการ โดยประเทศสมาชิกทุกประเทศจะเริ่มลดภาษีสินค้าปกติ ในวันที่ 1 กรกฎาคม 2548 และจะลดภาษีลงเป็นลำดับ จนเหลือร้อยละ 0 ภายในวันที่ 1 มกราคม 2553 สำหรับประเทศสมาชิกอาเซียนเดิมและจีน และภายในวันที่ 1 มกราคม 2558 สำหรับประเทศสมาชิกอาเซียนใหม่

การลดภาษีสินค้าปกติจะแบ่งสินค้าตามอัตราภาษีที่เก็บจริงกับประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลก (MFN applied rate) ณ วันที่ 1 กรกฎาคม 2546 เป็นกลุ่ม แต่ละกลุ่มจะมีขั้นตอนการลด/เลิกภาษีต่างกัน สินค้าที่มีอัตราภาษีสูงจะลดภาษีเป็นร้อยละ 0 ช้ากว่าสินค้าที่มีอัตราภาษีต่ำ โดยประเทศสมาชิกอาเซียนเดิมและจีนแต่ละประเทศจะสามารถมีรายการสินค้าที่ได้ความยืดหยุ่นให้ยกเลิกภาษีภายในวันที่ 1 มกราคม 2555 ไม่เกิน 150 รายการ ขณะที่ประเทศสมาชิกอาเซียนใหม่จะได้รับความยืดหยุ่นให้มีรายการสินค้ามากกว่าและระยะเวลาลดภาษีที่นานกว่า

ตารางที่ 3-1 รูปแบบการลด/เลิกภาษีของสินค้าปกติของประเทศสมาชิกของอาเซียนเดิม และจีน

X = Applied MFN tariff rate**	อัตราภาษีภายใต้การเปิดเสรีการค้าสินค้าอาเซียน – จีน (ไม่ช้ากว่าวันที่ 1 มกราคม)			
	2548*	2550	2552	2553
$X \geq 20\%$	20	12	5	0
$15\% \leq X < 20\%$	15	8	5	0
$10\% \leq X < 15\%$	10	8	5	0
$5\% < X < 10\%$	5	5	0	0
$X \leq 5\%$	คงอัตราภาษี		0	0

หมายเหตุ : * เริ่มลดภาษีวันที่ 1 กรกฎาคม 2548

** ภาษีฐานคือวันที่ 1 กรกฎาคม 2546

ที่มา: กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

อย่างไรก็ตาม การลดภาษีตามตารางด้านบนที่ได้มีการตกลงกันไว้นั้น ยังต้องให้สอดคล้องกับข้อตกลงในส่วนของจำนวนสินค้าด้วย โดยข้อผูกพันเพิ่มเติมดังกล่าว ได้แก่

1) ต้องมีการลดภาษีสินค้าปกติ อย่างน้อยร้อยละ 40 ของรายการสินค้าปกติทั้งหมด ให้มีอัตราภาษีที่ร้อยละ 0-5 ภายในวันที่ 1 กรกฎาคม 2548 ซึ่งได้ดำเนินการกันไปแล้ว

2) ต้องลดภาษีสินค้าปกติ อย่างน้อยร้อยละ 60 ของรายการสินค้าปกติทั้งหมด ให้มีอัตราภาษีที่ร้อยละ 0-5 ภายในวันที่ 1 มกราคม 2550

2) สินค้าอ่อนไหว (Sensitive products)

ในกรณีสินค้าอ่อนไหวนั้น เป็นการให้ประเทศสมาชิกที่ยังไม่พร้อมในการเปิดเสรีบางสินค้าพร้อมกับสินค้าปกติ ให้สามารถกำหนดเป็นสินค้าอ่อนไหวได้ โดยกำหนดข้อจำกัดของการเลือกรายการสินค้าอ่อนไหว ดังต่อไปนี้

(1) ประเทศอาเซียนเดิม 6 ประเทศและจีน มีรายการสินค้าอ่อนไหวได้ไม่เกิน 400 รายการ (พิกัดฯ 6 หลัก) และ

(2) มูลค่าการนำเข้าของรายการสินค้าอ่อนไหวทั้งหมดต้องไม่เกินร้อยละ 10 ของมูลค่าการนำเข้ารวม

อย่างไรก็ตาม สินค้าอ่อนไหวจะเริ่มลดอัตราภาษีช้ากว่าสินค้าปกติ โดยจะต้องลดภาษีมาอยู่ที่ไม่เกินร้อยละ 20 ภายในวันที่ 1 มกราคม 2555 และจะลดเป็นร้อยละ 0-5 ภายในวันที่ 1 มกราคม 2561

ภายในรายการสินค้าอ่อนไหวยังได้มีการกำหนดรายการเพิ่มเติมขึ้น คือ รายการสินค้าอ่อนไหวสูง โดยประเทศสมาชิกอาเซียนเดิม 6 ประเทศ และจีนสามารถกำหนดรายการสินค้าอ่อนไหวสูงได้ แต่ต้องจำกัดรายการให้มีได้ไม่เกิน 100 รายการ หรือร้อยละ 40 ของจำนวนรายการสินค้าอ่อนไหว แล้วแต่ว่าเงื่อนไขใดส่งผลให้มีรายการสินค้าอ่อนไหวสูงน้อยกว่า โดยการลดภาษีของสินค้าอ่อนไหวสูงมีการกำหนดให้มาอยู่ที่อัตราไม่เกินร้อยละ 50 ภายในวันที่ 1 มกราคม 2558

ตารางที่ 3-2 รูปแบบการลด/เลิกภาษีของสินค้าอ่อนไหวของ
ประเทศสมาชิกอาเซียนเดิม 6 ประเทศและจีน

	เพดานอัตราภาษีภายใต้การเปิดเสรีการค้าสินค้าอาเซียน - จีน
สินค้าอ่อนไหว ปี 2555 ปี 2561	 ร้อยละ 20 ร้อยละ 0-5
สินค้าอ่อนไหวสูง ปี 2558	 ร้อยละ 50

นอกจากรูปแบบการลด/เลิกภาษีตามข้อตกลงทางด้านภาษีแล้ว ความตกลงการค้าสินค้ายังมีบทบัญญัติอื่นที่สมาชิกทุกประเทศต้องปฏิบัติตามด้วย เช่น กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า (Rule of Origin) การยกเลิกการจำกัดปริมาณการนำเข้า และการลด/เลิกการกีดกันที่มิใช่ภาษี มาตรการปกป้อง (Safeguard Measures) (ซึ่งจะได้กล่าวโดยละเอียดต่อไป) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงการเปิดเสรีให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ทั้งนี้ โดยสรุปแล้วพบว่า นอกจากรายการสินค้าปกติแล้วประเทศจีนได้จัดรายการสินค้าส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มสินค้าอ่อนไหวรวม 77 รายการ รองลงมาคือกลุ่มสินค้ายืดหยุ่นรวม 50 รายการ และกลุ่มสินค้าอ่อนไหวสูงรวม 35 รายการ โดยพบว่าอุตสาหกรรมที่จีนจัดอยู่ในกลุ่มอ่อนไหวสูงมากที่สุดคือ อุตสาหกรรมกระดาษ (41 รายการ) ยานยนต์ (26 รายการ) และเครื่องใช้ไฟฟ้า (9 รายการ) ในขณะที่อุตสาหกรรมที่อยู่ในกลุ่มสินค้าปกติทั้งหมดได้แก่ ไหมดิบ มันสำปะหลังและรองเท้า (ดูตารางที่ 3-3)

ตารางที่ 3-3 สรุปจำนวนสินค้าในรายการต่างๆ ของประเทศจีน

	สินค้ายืดหยุ่น (Flexible)	สินค้าอ่อนไหว (Sensitive List)	สินค้าอ่อนไหวสูง (Highly Sensitive List)
กระดาษ	0	50	29
ยาง	3	1	4
พลาสติกและปิโตรเคมี	5	2	2
ยานยนต์	16	16	0
ชา	2	5	0
เฟอร์นิเจอร์	0	2	0
เครื่องใช้ไฟฟ้า	7	1	0
เครื่องนุ่งห่ม	8	0	0
อัญมณีและเครื่องประดับ	8	0	0
เหล็ก	1	0	0
ไหมดิบ	0	0	0
มันสำปะหลัง	0	0	0
รองเท้า	0	0	0
รวมทุกรายการ	50	77	35

ที่มา : สรุปจากตารางการปรับลดภาษีของประเทศจีน

หมายเหตุ: เรียงลำดับตามจำนวนพิกัดในกลุ่มสินค้าอ่อนไหวสูง สินค้าอ่อนไหวและสินค้ายืดหยุ่น ตามลำดับ

นโยบายที่มิใช่ภาษีศุลกากรของจีน

สำหรับนโยบายที่มิใช่ภาษีศุลกากรของจีนจะกล่าวถึงนโยบายหลักที่สำคัญในสองกลุ่มสินค้า ได้แก่ การค้าสินค้าเกษตรและการค้าสินค้าอุตสาหกรรม โดยอ้างอิงจากสภาวการณ์ที่เกิดขึ้นจริงของการค้าระหว่างทั้งสองประเทศ ซึ่งในสินค้าเกษตร นโยบายนี้จะมุ่งไปที่กระบวนการ

ตรวจสอบสารตกค้าง โรคพืชและแมลง ขณะที่สินค้าอุตสาหกรรม นโยบายนี้จะมุ่งไปที่กระบวนการตรวจสอบมาตรฐานผ่านการรับรองโดยเครื่องหมาย CCC-Mark

สินค้าเกษตรเป็นสินค้าที่มีมูลค่าการค้าสูงมากระหว่างไทยและจีน นอกจากนี้ ยังมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในทั้งกลุ่มประเทศอาเซียนและจีนอย่างมาก เนื่องจากเกี่ยวโยงกับเกษตรกรซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ด้วย ดังนั้น หากมีความเข้มงวดในการตรวจสอบสินค้าเกษตรด้านหนึ่งก็อาจเป็นผลดีในเรื่องของการคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศ (Consumer Protection) ให้เกิดความมั่นใจได้ว่าจะมีการบริโภคสินค้าที่ได้รับมาตรฐาน ขณะที่ก็อาจถูกมองได้ว่าเป็นการกีดกันสินค้าเกษตรนำเข้าเพื่อปกป้องเกษตรกรภายในประเทศของตน

อย่างไรก็ตาม วัตถุประสงค์หลักของการตรวจสอบสินค้าเกษตรนำเข้ามีทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยทางตรงคือการตรวจสอบสารพิษตกค้างเพื่อคุ้มครองสุขภาพของผู้บริโภค และทางอ้อมคือการตรวจสอบโรคพืชและแมลงเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายต่อภาคการเกษตรของประเทศ

เมื่อสินค้าเกษตรจากประเทศไทยถูกส่งมาถึงประเทศจีน สินค้าดังกล่าวจะต้องผ่านกระบวนการตรวจสอบต่างๆ ตามที่รัฐบาลจีนกำหนด ทั้งสิ้น 2 ขั้นตอน ได้แก่ ๑) การตรวจสอบเอกสารและพิธีการศุลกากร และ ๒) การสุ่มตรวจคุณภาพ โดยรายละเอียดของแต่ละขั้นตอนอธิบายได้ดังต่อไปนี้

การตรวจสอบเอกสารและพิธีการศุลกากร เป็นขั้นตอนแรกที่ผู้นำเข้าสินค้า ต้องดำเนินการ โดยผู้รับผิดชอบในส่วนนี้ของจีนคือ กรมศุลกากร (Custom Department) และ China Entry-Exit Inspection and Quarantine Bureau (CIQ) โดยส่วนใหญ่ทั้ง 2 หน่วยงานจะมีสำนักงานตั้งอยู่ที่ท่าเรือสำคัญของเมืองต่างๆ อยู่แล้ว ผู้นำเข้าจึงสามารถดำเนินการได้เลย ณ จุดที่มีการนำเข้าสินค้าอยู่แล้ว เมื่อสินค้ามีการตกลงซื้อสินค้าจากประเทศไทย ผู้นำเข้าจะทำการแจ้งต่อทางการจีนเพื่อขอใบตรวจสอบด้านสุขอนามัย (Quarantine Inspection Certificate) จาก CIQ ในแต่ละเขตของเมืองท่าที่มีการนำเข้า จากนั้น CIQ ของเมืองท่าดังกล่าวจะส่งเอกสารไปยังหน่วยงานกลางที่ปักกิ่งเพื่อขออนุมัติ โดยใช้ระยะเวลาอีกประมาณ 20 วันทำการ หากเป็นสินค้าเกษตรที่มีทะเบียนรายชื่อของทางการจีนอยู่แล้ว แต่หากเป็นผลไม้ที่ยังไม่มีทะเบียนรายชื่อกับทางการจีน ระยะเวลาการขออาจยาวนานกว่านี้ สาเหตุประการหนึ่งของความจำเป็นต่อการต้องมีทะเบียนรายชื่อของสินค้าดังกล่าวก็เนื่องมาจากทางการของจีนต้องการกำหนดกระบวนการและสิ่งที่จะต้องมีการตรวจสอบให้เหมาะสมกับประเภทของสินค้าเกษตรนั้นๆ เพื่อให้เกิดความรัดกุมทั้งในแง่ความปลอดภัยของผู้บริโภคและคุ้มครองภาคการเกษตรของจีน ดังนั้น หากเป็นสินค้าใหม่ที่ไม่เคยมีการนำเข้ามาก่อนซึ่งจะยังไม่มีรายชื่อในทะเบียนก็จะต้องใช้เวลานานกว่าเพื่อการระบุสายพันธุ์ที่ชัดเจน ทางการจีนจึงจะสามารถกำหนดกระบวนการและสิ่งที่จะต้องมีการตรวจสอบให้แน่ชัดได้

โดยส่วนใหญ่แล้ว สินค้าเกษตรที่ไทยส่งออกไปขายยังจีนคือ ผลไม้ ซึ่งทางการจีนได้มีการกำหนดประเภทของกลุ่มผลไม้ตามสภาพของความปลอดภัยทำให้มีเงื่อนไขการนำเข้าที่แตกต่างกัน ดังนี้ กลุ่มแรกคือ ผลไม้ที่ห้ามนำเข้าโดยเด็ดขาด เพราะอาจมีเชื้อโรคหรือแมลงศัตรูพืชที่เป็นอันตราย กลุ่มที่สองคือ ผลไม้ที่นำเข้าได้แต่ต้องมีเงื่อนไขและเป็นผลไม้ที่มีข้อกำหนดตามมาตรฐานการกักกันโรคพืชของกระทรวงเกษตรของจีนและต้องมีหลักฐานแสดง เช่น ใบรับรองการปลอดโรคพืชและแมลงจากประเทศผู้ส่งออก และกลุ่มที่สามคือ ผลไม้ที่ปลอดโรคพืชและศัตรูพืชจะสามารถนำเข้าได้โดยไม่ต้องผ่านการตรวจ เช่น ผลไม้ที่มาจากออสเตรเลีย สำหรับผลไม้ไทยเกือบทั้งหมดจัดอยู่ในกลุ่มที่สอง

ระยะเวลาในการใช้ใบอนุญาตนำเข้าแต่ละใบจะมีอายุ 6 เดือน ซึ่งทางการจีนได้เพิ่มระยะเวลาขึ้นจากปี 2547 ที่ใช้ได้เพียง 3 เดือนเท่านั้น โดยการขอใบอนุญาตดังกล่าวจะอนุมัติให้ 1 ใบต่อผลไม้ 1 ชนิดต่อ 1 บริษัทที่ทำการขอเท่านั้น โดยมีค่าใช้จ่ายในการขอหรือต่ออายุ 300 หยวน

นอกจากการขอใบอนุญาตนำเข้าดังกล่าวจะมีประโยชน์ในด้านความรัดกุมของกระบวนการตรวจสอบแล้ว ใบอนุญาตยังมีประโยชน์ในด้านการวางแผนทางการเกษตรและการควบคุมดูแลภายหลังสินค้าผ่านแดนมาแล้วด้วย

ในส่วนของการวางแผนทางการเกษตรนั้น ภายในใบอนุญาตจะต้องระบุปริมาณการนำเข้าเอาไว้ด้วย ดังนั้น ทางการจีนจะทราบล่วงหน้าว่าจะมีสินค้าชนิดใดที่จะถูกนำเข้าในช่วง 6 เดือนด้วยปริมาณเท่าใด ซึ่งแม้ว่าจะไม่ได้มีการกำหนดเพดานปริมาณการนำเข้าเอาไว้ แต่การแจ้งนำเข้าในปริมาณมากและไม่สามารถนำเข้าได้จริงตามปริมาณที่แจ้งไว้ก็จะมีผลต่อการพิจารณาอนุญาตนำเข้าตามปริมาณที่ขอในครั้งต่อไป ส่งผลให้การขออนุญาตของผู้นำเข้าส่วนใหญ่จะทำการขอในปริมาณที่ไม่ถูกจับตามองเป็นพิเศษคือปริมาณการของเท่าๆ กับกรณีทั่วไปคือไม่เกิน 500 ตัน

ขณะที่ประโยชน์ในเรื่องของการควบคุมดูแลภายหลังสินค้าผ่านแดนมาแล้วนั้น หากสินค้าถูกพบสารตกค้างเมื่อมีการจำหน่ายถึงมือผู้บริโภคแล้ว ทางการจีนจะสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ว่า บริษัทของประเทศใดเป็นผู้นำเข้าสินค้านั้นๆ แล้วจึงทำการห้ามนำเข้าสินค้าประเภทนั้นจากประเทศดังกล่าวชั่วคราว

เมื่อผู้นำเข้าได้รับใบอนุญาตนำเข้าแล้วก็จะทำการยื่นเอกสารต่อหน่วยงานศุลกากรของจีน โดยเอกสารดังกล่าวจะประกอบไปด้วย

- ใบตรวจสอบด้านสุขอนามัย
- เอกสารรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า หรือ Form E
- Invoice
- Bill of Lading
- Packing Lists

ภายหลังจากยื่นเอกสารเรียบร้อยแล้ว หน่วยงานทางด้านศุลกากรของจีนจะทำหน้าที่เรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มตามอัตราที่กำหนดไว้คือร้อยละ 13 ของมูลค่าสินค้าที่มีการนำเข้า โดยการเรียกเก็บดังกล่าวจะอยู่บนพื้นฐานการคำนวณแบบอัตราที่แท้จริง (Effective Rate) เช่น มีการนำเข้าสินค้ามูลค่า 100 หยวน ทำให้ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 13 เมื่อใช้วิธีการคำนวณบนอัตราที่แท้จริงจะเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเท่ากับ 100x0.13/(1+0.13) = 11.50 หยวน ซึ่งหากเปรียบเทียบกับมูลค่าภายหลังเรียกเก็บแล้วจะเท่ากับอัตราร้อยละ 13 (= 11.50/88.50) พอดี

อย่างไรก็ตาม การเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของทางการจีนจะมีการยกเว้นเต็มอัตราให้กับเกษตรกรผู้ปลูกสินค้าเกษตร เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและยกเว้นให้กับต้นทุนค่าขนส่งสินค้าเกษตร

สำหรับการยกเว้นในส่วนหลังไม่ได้ส่งผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศมากนัก เนื่องจากทั้งสินค้าในประเทศและสินค้านำเข้าต่างก็ได้รับผลดีจากการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มดังกล่าว ขณะที่ในส่วนแรกนั้น การที่ทางการจีนยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับเกษตรกรของจีนเอง ย่อมทำให้สินค้าเกษตรของจีนจะเสียภาษีมูลค่าเพิ่มบนฐานของมูลค่าที่เกิดจากการดำเนินการของคลาดค้าส่งและตลาดค้าปลีกเท่านั้น ในขณะที่สินค้าเกษตรของไทยซึ่งมีการนำเข้าจะต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมูลค่าของสินค้านำเข้า รวมทั้งมูลค่าที่เกิดจากตลาดค้าส่งและตลาดค้าปลีกเช่นเดียวกับจีน จึงเท่ากับว่ามูลค่าที่เกิดจากการผลิตในภาคเกษตรของไทยต้องเสียภาษีมูลค่าบนฐานที่สูงกว่าจีนมาก

อย่างไรก็ตาม ฐานภาษีที่แตกต่างกันของสินค้าที่ผลิตได้ในประเทศและที่มาจากต่างประเทศนี้จะมีผลกระทบไม่มากนักหากเป็นกรณีที่สินค้าไม่สามารถทดแทนกันได้ เช่น ทุเรียนมังคุด โดยอัตราภาษีจะส่งผลต่อราคา (Price Effects) เท่านั้น ขณะที่หากเป็นกรณีสินค้าที่สามารถทดแทนกันได้ อย่างเช่น ลำไยและลิ้นจี่ ฐานภาษีที่แตกต่างกันจะส่งผลให้เกิดส่วนต่างของราคา ทำให้การตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคแปรเปลี่ยนไปซื้อสินค้าประเภทเดียวกันที่มาจากภายในประเทศจีนเอง (Substitution Effects) โดยเฉพาะในมณฑลที่มีรายได้ต่ำซึ่งจะมีความอ่อนไหวต่อราคาค่อนข้างสูง

ในส่วนของสารพิษตกค้างหรือโรคพืชและแมลงนั้น ปัญหาที่เกิดจากการนำเข้าสินค้าเกษตรจากประเทศไทยไม่ค่อยพบมากนัก แต่ส่วนใหญ่ที่ทางการจีนมักจะพบมากคือการแจ้งราคาสินค้าต่ำกว่าความเป็นจริง เช่น มีการแจ้งเกรดของลำไยแห้งต่ำกว่าที่ควรจะเป็น ทั้งนี้เพื่อให้มีการประเมินภาษีมูลค่าเพิ่มบนฐานที่ต่ำลง อย่างไรก็ตาม หากศุลกากรของจีนเกิดข้อสงสัยต่อพฤติกรรมดังกล่าวก็สามารถสอบถามเพื่อขอความเห็นจาก CIQ ได้ แต่จะทำการเก็บภาษีไว้ตามราคาประเมินที่สูงที่สุดของจีนเองไว้ก่อนเพื่อเป็นการประกัน จากนั้นผู้นำเข้าก็จะสามารถนำของออกได้เลย ซึ่งการสอบถามดังกล่าว หน่วยงานศุลกากรจะกระทำภายใน 24 ชม และ CIQ จะทำการประเมินให้แล้วเสร็จภายใน 7-10 วันทำการ

นอกจากนี้ จากข้อมูลทางสถิติของหน่วยงานศุลกากรจีน พบว่า การนำเข้าสินค้าเกษตรจากประเทศไทยประมาณร้อยละ 73 จะมาผ่านพิธีการศุลกากรที่เซินเจิ้น รัฐบาลจีนจึงได้

อำนวยความสะดวกพิเศษให้กับกรณีการขนส่งสินค้าเกษตรประเภทผักและผลไม้ที่มาจากประเทศไทยด้วยการเปิดช่องทางพิเศษให้กับการค้าผลไม้ในด่านนี้ โดยจะสามารถดำเนินพิธีการได้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาเพียง 2-3 ชั่วโมง ซึ่งแนวทางดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการแสดงถึงเจตนารมณ์ที่ดีของทางการจีนในการอำนวยความสะดวกทางการค้ากับประเทศไทย

การสุ่มตรวจคุณภาพ ประเทศจีนเป็นประเทศที่มีขนาดใหญ่และมีประชากรเป็นจำนวนมาก ดังนั้น ทางการจีนจึงมีความเข้มงวดในการตรวจสอบสินค้าเกษตรที่มีการนำเข้ามาในประเทศอย่างเข้มงวด ทั้งนี้เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น โดยหน่วยงานซึ่งทำหน้าที่ในการตรวจสอบคุณภาพของผลไม้ที่มีการนำเข้ามายังประเทศจีนคือ CIQ ซึ่งจะมีตัวแทนกระจายอยู่ตามท่าเรือต่างๆ ในระดับมณฑล และขึ้นตรงกับการกำกับดูแลของ CIQ ในกรุงปักกิ่ง

การสุ่มตรวจคุณภาพของผักผลไม้ที่มีการนำเข้าเป็นขั้นตอนที่สำคัญประการหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการคุ้มครองผู้บริโภคทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรงคือการตรวจสอบสารพิษหรือสารตกค้างที่มีอยู่ในผักผลไม้ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อไม่ให้ผู้บริโภคต้องได้รับสารดังกล่าวจากการบริโภค ขณะที่ทางอ้อมคือ การตรวจสอบโรคพืช เพื่อไม่ให้โรคพืชกระจายหรือแพร่ระบาดอันจะสร้างความเสียหายให้กับการเกษตรของประเทศได้

สำหรับใบอนุญาตที่ CIQ ต้องการก่อนการตรวจสอบเมื่อมีการนำเข้าผลไม้ ได้แก่

- ใบสัญญาซื้อขาย (Invoice)
- ใบอนุญาตนำเข้า (Entry Permit) ที่มีการระบุชนิดของผลไม้ ราคาและปริมาณการนำเข้า

เมื่อมีเอกสารทั้งใบสัญญาซื้อขายและใบอนุญาตนำเข้าแล้ว CIQ จะทำการสุ่มสินค้าเพื่อตรวจสอบโรคพืชและสารตกค้าง ณ สถานที่ที่มีการนำเข้า โดยมีค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบ 0.175% ของมูลค่าสินค้า หรือประมาณ 3,500 หยวนต่อ 1 ตู้คอนเทนเนอร์ ซึ่งผู้นำเข้าสินค้าจะเป็นผู้รับภาระค่าใช้จ่ายในส่วนนี้

ในส่วนของระยะเวลาการตรวจสอบนั้น โดยปกติแล้วจะไม่เกิน 1 วัน ขณะที่ทางการจีนเองก็ได้มีการลดหย่อนให้สินค้าเกษตรบางประเภทที่เน่าเสียได้ง่าย เช่น ลำไย ทุเรียน โดยจะยอมให้ปล่อยสินค้าออกมาก่อนได้ หากผ่านการตรวจสอบในเบื้องต้น แต่หากตรวจพบโรคพืชหรือสารตกค้างในเวลาต่อมาก็จะทำการห้ามนำเข้า (Ban) สินค้าเกษตรประเภทนั้นๆ จากประเทศผู้ส่งออกที่ถูกตรวจพบในทุกบริษัท (Country Condition)

อย่างไรก็ตาม การสุ่มตรวจคุณภาพดังกล่าวนั้นเป็นมาตรฐานบังคับใช้ในจีนแผ่นดินใหญ่ (MainIand) แต่ในกรณีของฮ่องกงเองก็มีความแตกต่างออกไปพอสมควร เนื่องจากฮ่องกงไม่มีการทำการเกษตร โดยเฉพาะในเรื่องของการปลูกผลไม้เมืองร้อนภายในประเทศ ทำให้

กระบวนการตรวจสอบและควบคุมในส่วนของโรคพืชและแมลงไม่มีความเข้มงวดมากนัก แต่การตรวจสอบจะเน้นไปที่สารตกค้างที่อาจส่งผลอันตรายต่อผู้บริโภคเป็นหลัก โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบทางด้านนี้ของฮ่องกงมีชื่อว่า "Food and Environmental Hygiene Department" หรือ FEHD ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลฮ่องกง ซึ่งหน้าที่ดังกล่าวคล้ายคลึงกับองค์การอาหารและยาของประเทศไทย

สำหรับกระบวนการตรวจสอบของฮ่องกงนั้นจะทำการสุ่มตรวจ (Random Check) ที่ตลาดค้าส่ง และหากพบสารตกค้างหรือสารที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค หน่วยงานของฮ่องกงจะใช้วิธีการแจ้งเตือนต่อผู้บริโภคให้เกิดความตระหนักต่อผลเสียที่เกิดจากการบริโภคสินค้าประเภทนี้ โดยวิธีการที่เรียกว่า "Nutrition Labeling" ทั้งนี้ เนื่องจากผู้บริโภคชาวฮ่องกงมีความตระหนักในเรื่องสุขภาพสูงมากจนส่งผลให้เกิดการระงับการนำเข้าสินค้าเกษตรชนิดนั้นๆ โดยอัตโนมัติ

กระบวนการตรวจสอบสินค้าผักและผลไม้ หลังจากที่ไทยและจีนได้ร่วมลงนามในความตกลงเร่งลดภาษีสินค้าผักและผลไม้ระหว่างกัน เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2546 เพื่อให้มีการเปิดเสรีผักและผลไม้หรือสินค้าในกลุ่มพิกัด 07-08 โดยเริ่มมีผลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2546 ซึ่งตามข้อตกลงดังกล่าวอัตราภาษีในพิกัดศุลกากร 07 และ 08 จะกลายเป็นร้อยละ 0 ยกเว้นสินค้าบางรายการที่อยู่ภายใต้มาตรการควบคุมการนำเข้า ซึ่งจะมีการจำกัดโควตาและกำหนดอัตราภาษีพิเศษ (Tariff-Rate Quota) เช่น หอมหัวใหญ่ กระเทียม

การเปิดเสรีผักและผลไม้ดังกล่าวได้ส่งผลให้เกิดการขยายตัวทางการค้าของสินค้าทั้งสองชนิดนี้เพิ่มสูงขึ้นเป็นอย่างมาก เนื่องจากผักและผลไม้ส่วนใหญ่ที่จีนและไทยมีการปลูกจะเป็นสินค้าที่มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน เช่น จีนปลูกผักและผลไม้เมืองหนาว ไทยปลูกผักและผลไม้เมืองร้อน เป็นต้น ส่งผลให้การค้าสินค้าประเภทนี้น่าจะก่อให้เกิดผลดีกับทั้งสองประเทศ เพราะทำให้ผู้บริโภคมีทางเลือกมากขึ้นและไม่ได้ก่อให้เกิดผลการทดแทนกันอย่างรุนแรงกับผู้ผลิตภายในประเทศ

อย่างไรก็ตาม ผลดีที่เกิดขึ้นกับทั้งสองประเทศย่อมมีความเกี่ยวโยงกับมูลค่าการค้าระหว่างกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ กล่าวคือ หากมีมูลค่าการค้าระหว่างกันเพิ่มสูงขึ้นมากก็ย่อมหมายความว่าผลดีที่ได้รับมีเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย โดยจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการค้าที่มีความรวดเร็ว โปร่งใสและมีประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวทางการค้าให้มากขึ้นไปอีก หรือในทางกลับกัน กระบวนการค้าก็จะกลายเป็นอุปสรรคต่อการสร้างผลดีให้กับทั้งสองประเทศเช่นกัน เมื่อสินค้าผักผลไม้จากประเทศไทยมีการส่งออกมาถึงประเทศจีนแล้ว จำเป็นต้องผ่านกระบวนการตรวจสอบต่างๆ ของประเทศจีนตามที่รัฐบาลจีนกำหนด โดยขั้นตอนการตรวจสอบดังกล่าวประกอบด้วย 2 ขั้นตอนใหญ่ๆ ได้แก่ ๑) การตรวจสอบเอกสารและพิธีการศุลกากรและ ๒) การสุ่มตรวจคุณภาพ ซึ่งสามารถพิจารณาในรายละเอียดของแต่ละขั้นตอนได้ดังต่อไปนี้

การตรวจสอบเอกสารและพิธีการศุลกากร การตรวจสอบเอกสารและพิธีการศุลกากรเป็นขั้นตอนแรกที่ผู้นำเข้าสินค้า (หรืออาจเป็นผู้ส่งออกก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการตกลงว่าใครเป็นผู้ดำเนินการ) ต้องเผชิญ โดยผู้รับผิดชอบในหน้าที่นี้ของจีนคือ กรมศุลกากร (Custom Department) และมีการดำเนินการที่ด่านศุลกากร ณ เมืองที่มีการนำเข้าสินค้า

สำหรับเอกสารที่ผู้นำเข้าสินค้าจากประเทศไทยจะต้องยื่นต่อหน่วยงานศุลกากรของจีนประกอบด้วย

- Bill of Lading
- Packing Lists
- Invoice
- ใบอนุญาตนำเข้า (Entry Permit)
- เอกสารรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า หรือ Form E

ดังนั้น ในเบื้องต้นผู้นำเข้าต้องยื่นขอใบอนุญาตนำเข้า เพื่อให้สามารถยื่นได้พร้อมกับเอกสารตามที่กล่าวมาแล้ว โดยการขอใบอนุญาตนำเข้าจะต้องดำเนินการกับ Entry-Exit Inspection and Quarantine Bureau (CIQ) ในแต่ละเขตของเมืองท่านั้นๆ จากนั้น CIQ จะส่งเอกสารไปยังหน่วยงานกลางที่ปักกิ่งเพื่ออนุมัติโดยใช้ระยะเวลาอีก 20 วันทำการ ใบอนุญาตดังกล่าวมีอายุใช้ได้ 6 เดือน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากในปี 2547 ที่ใช้ได้เพียง 3 เดือน การขออนุญาตดังกล่าวจะมีการอนุมัติให้ 1 ใบอนุญาตต่อผลไม้ 1 ชนิดและใช้ได้กับบริษัทที่ทำการขอเท่านั้น โดยเสียค่าใช้จ่ายในการขอหรือต่ออายุ 300 หยวน

การขอใบอนุญาตนำเข้าดังกล่าวจะต้องมีการระบุปริมาณการนำเข้าในใบอนุญาตด้วย โดยแม้ว่าจะไม่ได้มีการกำหนดเพดานปริมาณการนำเข้าเอาไว้ แต่การแจ้งนำเข้าในปริมาณมากและไม่สามารถนำเข้าได้จริงตามปริมาณที่แจ้งไว้ก็จะมีผลต่อการพิจารณาอนุญาตนำเข้าตามปริมาณที่ขอในครั้งต่อไป สำหรับการขออนุญาตนำเข้าส่วนใหญ่ผู้นำเข้าจะทำการของที่ปริมาณไม่เกิน 500 ตัน

นอกจากนี้ ทางการจีนยังได้กำหนดประเภทของกลุ่มผลไม้ตามสภาพของความปลอดภัยทำให้มีเงื่อนไขการนำเข้าที่แตกต่างกัน ดังนี้ กลุ่มแรกคือ ผลไม้ที่ห้ามนำเข้าโดยเด็ดขาดเพราะอาจมีเชื้อโรคหรือแมลงศัตรูพืชที่เป็นอันตราย กลุ่มที่สองคือ ผลไม้ที่นำเข้าได้แต่ต้องมีเงื่อนไขและเป็นผลไม้ที่มีข้อกำหนดตามมาตรฐานการกักกันโรคพืชของกระทรวงเกษตรของจีนและต้องมีหลักฐานแสดง เช่น ใบรับรองการปลอดโรคพืชและแมลงจากประเทศผู้ส่งออก และกลุ่มที่สามคือผลไม้ที่ปลอดโรคพืชและศัตรูพืช จะสามารถนำเข้าได้โดยไม่ต้องผ่านการตรวจ เช่น ผลไม้ที่มาจากออสเตรเลีย สำหรับผลไม้ไทยเกือบทั้งหมดจัดอยู่ในกลุ่มที่สอง (อักษรศรี พานิชสาส์น; 16 มิถุนายน 2547)

สำหรับหน่วยงานทางด้านศุลกากรของจีน ปกติแล้วจะทำหน้าที่ในการเรียกเก็บภาษีศุลกากรตามอัตราที่รัฐบาลจีนกำหนดในสินค้าที่มีการนำเข้าประเภทนั้นๆ รวมทั้งเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มตามอัตราที่กำหนดไว้ด้วย แต่ในกรณีของสินค้าผักและผลไม้ที่มีการนำเข้าจากประเทศไทยจะได้รับการยกเว้นภาษีศุลกากรตามข้อตกลงระหว่างรัฐบาลไทยและจีน ทำให้หน่วยงานศุลกากรของจีนจะทำหน้าที่เรียกเก็บเฉพาะภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 13 เท่านั้น เนื่องจากรัฐบาลจีนกำหนดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรร้อยละ 13 ขณะที่สินค้าอุตสาหกรรม รวมถึงสินค้าเกษตรแปรรูปร้อยละ 17

สำหรับการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของจีนจะอาศัยการคำนวณบนอัตราที่แท้จริง (Effective Rate) เช่น มีการนำเข้าสินค้าผลไม้มูลค่า 100 หยวน ทำให้ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 13 เมื่อใช้วิธีการคำนวณบนอัตราที่แท้จริงจะเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเท่ากับ 100x0.13/(1+0.13) = 11.50 หยวน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับมูลค่าภายหลังเรียกเก็บแล้วจะเท่ากับอัตราร้อยละ 13 (= 11.50/88.50) พอดี

นอกจากนี้ การเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของรัฐบาลจีนมีการยกเว้นเต็มอัตราให้กับสินค้าเกษตรที่มีการส่งออก สำหรับภาษีมูลค่าเพิ่มที่เรียกเก็บกับการขายภายในประเทศจีนจะได้รับการยกเว้นใน 2 ประเภทการประกอบการสำคัญที่เกี่ยวเนื่องกับสินค้าเกษตร ได้แก่ การยกเว้นให้กับเกษตรกรผู้ปลูกสินค้าเกษตรและด้นทุนค่าขนส่งสินค้าเกษตร

อย่างไรก็ตาม การที่รัฐบาลจีนยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับเกษตรกรของจีนเอง ย่อมทำให้สินค้าเกษตรของจีนจะเสียภาษีมูลค่าเพิ่มบนฐานของมูลค่าที่เกิดจากการดำเนินการของตลาดค้าส่งและตลาดค้าปลีกเท่านั้น ในขณะที่สินค้าเกษตรของไทยซึ่งมีการนำเข้าจะต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมูลค่าของสินค้านำเข้า รวมทั้งมูลค่าที่เกิดจากตลาดค้าส่งและตลาดค้าปลีกเช่นเดียวกับจีน จึงเท่ากับว่ามูลค่าที่เกิดจากการผลิตในภาคเกษตรของไทยต้องเสียภาษีมูลค่าบนฐานที่สูงกว่า สำหรับฐานภาษีที่แตกต่างกันนี้จะมีผลกระทบไม่มากนักหากเป็นกรณีสินค้าที่ไม่สามารถทดแทนได้ เช่น ทุเรียน มังคุด โดยจะส่งผลต่อราคา (Price Effects) ที่เพิ่มสูงขึ้นเท่านั้น ขณะที่หากเป็นกรณีสินค้าที่สามารถทดแทนกันได้ เช่น ลำไย ฐานภาษีที่แตกต่างกันจะส่งผลกระทบต่อส่วนต่างของราคาและอาจทำให้การตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคแปรเปลี่ยนไปซื้อสินค้าประเภทเดียวกันที่มาจากประเทศอื่นหรือประเทศจีนเองได้ (Substitution Effects) โดยเฉพาะในมณฑลที่มีรายได้ต่ำซึ่งจะมีความอ่อนไหวต่อราคาค่อนข้างสูง

สำหรับปัญหาที่เกิดจากการนำเข้าสินค้าผักและผลไม้จากประเทศไทยนั้นไม่ค่อยพบมากนัก ยกเว้นในเรื่องการแจ้งเกรดของลำไยแห้ง เช่น เมื่อมีการนำเข้าลำไยแห้งแล้ว ผู้นำเข้าอาจทำการแจ้งเกรดต่ำกว่าที่ควรจะเป็นเพื่อให้มีการประเมินภาษีมูลค่าเพิ่มบนฐานภาษีที่ต่ำลง อย่างไรก็ตามหากศุลกากรมีข้อสงสัยจะทำการสอบถามไปยัง CIQ โดยจะทำการเก็บภาษีไว้ตามราคาประเมินที่เกรด AA ไว้ก่อนเพื่อเป็นการประกัน จากนั้นผู้นำเข้าก็จะสามารถนำของออกไปก่อนได้ โดยหน่วยงานศุลกากรจะทำเรื่องสอบถามไปยัง CIQ ภายใน 24 ชม และ CIQ จะทำการประเมินให้เสร็จ

ภายใน 7-10 วันทำการ และหากตรวจพบว่ามีการลงราคาที่ต่ำ (หรือสูง) เกินไป หน่วยงานศุลกากรก็จะทำการประเมินใหม่ตามราคากลางที่มีการกำหนดมาจากรัฐบาลปักกิ่ง โดยเป็นราคาที่ไม่มีการเปิดเผยและมีการเปลี่ยนแปลงไปตามฤดูกาล

แต่หากมีการประเมินแล้วพบว่า ยอดนำเข้าที่แจ้งมาไม่ถูกต้องก็จะต้องเสียค่าปรับต่อหน่วยงานศุลกากร โดยหากยอดค่าปรับมีมูลค่าต่ำกว่า 20,000 หยวน เจ้าหน้าที่ศุลกากรจะสามารถดำเนินการได้เลย แต่หากมีมูลค่ามากกว่า 20,000 หยวนจะต้องขออำนาจศาลในการดำเนินการ

การสุ่มตรวจคุณภาพ ประเทศจีนเป็นประเทศที่มีขนาดใหญ่และมีประชากรเป็นจำนวนมาก ดังนั้น รัฐบาลจึงมีความเข้มงวดในการตรวจสอบสินค้าที่มีการนำเข้ามาอย่างเข้มงวด ทั้งนี้เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นภายในประเทศ โดยหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการตรวจสอบคุณภาพของผลไม้ที่มีการนำเข้ามายังประเทศจีนมีชื่อว่า "China Inspection and Quarantine Authority" หรือ CIQ ซึ่งมีหน่วยงานกระจายอยู่ตามท่าเรือต่างๆ ในระดับมณฑล และขึ้นตรงกับการกำกับดูแลของ CIQ ในกรุงปักกิ่ง

การสุ่มตรวจคุณภาพของผักผลไม้ที่มีการนำเข้าเป็นขั้นตอนที่สำคัญประการหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการคุ้มครองผู้บริโภคทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรงคือการตรวจสอบสารพิษหรือสารตกค้างที่มีอยู่ในผักผลไม้ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อไม่ให้ผู้บริโภคต้องได้รับสารดังกล่าวจากการบริโภค ขณะที่ทางอ้อมคือ การตรวจสอบโรคพืช เพื่อไม่ให้โรคพืชกระจายหรือแพร่ระบาดอันจะสร้างความเสียหายให้กับการเกษตรของประเทศได้

สำหรับใบอนุญาตที่ CIQ ต้องการก่อนการตรวจสอบเมื่อมีการนำเข้าผลไม้ ได้แก่

- ใบสัญญาซื้อขาย (Invoice)
- ใบอนุญาตนำเข้า (Entry Permit) ที่มีการระบุชนิดของผลไม้ ราคาและปริมาณการนำเข้า

เมื่อมีเอกสารทั้งใบสัญญาซื้อขายและใบอนุญาตนำเข้าแล้ว CIQ จะทำการสุ่มเพื่อตรวจสอบโรคพืชและสารตกค้างในผลไม้ที่มีการนำเข้าด้วยวิธีการสุ่ม ณ ท่าที่มีการนำเข้า โดยมีค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบ 0.175% ของมูลค่าสินค้า (ต่อ 1 ตู้คอนเทนเนอร์) ในกรณีของการส่งออกผู้ส่งออกจะเป็นผู้รับภาระในส่วนนี้ และกรณีของการนำเข้า ผู้นำเข้าจะเป็นผู้รับภาระ อย่างไรก็ตามระยะเวลาการสุ่มตรวจและตรวจเอกสารรวมกันทั้งสิ้นไม่เกิน 1 วัน ขณะที่มีการลดหย่อนให้ผลไม้บางประเภทที่เน่าเสียได้ง่าย เช่น ลำไย CIQ จะปล่อยสินค้าออกมาก่อน แต่หากตรวจพบโรคพืชหรือสารตกค้าง ในครั้งแรกจะทำการเตือนไปยังบริษัทผู้นำเข้า ซึ่งหากตรวจพบอีกเป็นครั้งที่ 2 จะทำการห้ามนำเข้า (Ban) ผลไม้ประเภทนั้นจากประเทศผู้ส่งออกที่ถูกตรวจพบในทุกบริษัท (Country Condition)

หากเป็นผลไม้ที่ไม่เคยนำเข้ามาก่อน ผู้นำเข้าจะประสบปัญหาว่าไม่สามารถขอใบอนุญาตนำเข้าได้ เนื่องจากไม่สามารถระบุประเภทสินค้าที่แน่ชัดได้ ในกรณีนี้จะต้องแจ้งไปยังหน่วยงานของภาครัฐในประเทศผู้ส่งออกเพื่อขอ "Import Licensing" จากรัฐบาลกลางที่ปักกิ่ง โดยจะเป็นการขอเพียงครั้งเดียวและสามารถใช้ได้ตลอดไป เนื่องจากรัฐบาลจีนเองต้องการทราบสายพันทางวิทยาศาสตร์ที่แน่ชัดและถูกต้องอันจะส่งผลต่อกระบวนการตรวจสอบและควบคุมโรคพืชภายในประเทศ

นอกจากนี้ CIQ ยังทำการตรวจสอบโรคพืชและสารตกค้างกับผู้ส่งออกผลไม้ของจีนเองด้วย โดยผู้ส่งออกจะต้องมีการจดทะเบียนสวนผลไม้กับ CIQ และทาง CIQ จะมีเจ้าหน้าที่ไปเริ่มตรวจสอบตั้งแต่ช่วงก่อนเก็บเกี่ยว 20 วันโดยบังคับไม่ให้ใช้สารเคมีเพื่อไม่ให้มีสารตกค้าง เมื่อมีการแจ้งส่งออก CIQ ก็จะไปทำการสุ่มมาตรวจสอบที่ห้องทดลองอีกครั้งหนึ่ง

มาตรการปกป้อง (Safeguard Measures) ภายใต้กรอบของเขตการค้าเสรีอาเซียน

มาตรการปกป้องภายใต้กรอบของความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน (ASEAN - China Free Trade Agreement: ACFTA) ปรากฏในกรอบความตกลงการค้าสินค้าภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และสาธารณรัฐประชาชนจีน (Agreement on Trade in Goods of the Framework Agreement on Comprehensive Economic Co-operation between the Association of Southeast Asian Nations and the People's Republic of China) ที่ได้กำหนดถึงการนำมาตรการปกป้องมาใช้ไว้ในข้อ 9[*3] ดังนี้

---

* **Agreement on Trade in Goods of the Framework Agreement on Comprehensive Economic Co-operation between the Association of Southeast Asian Nations and the People's Republic of China - Article 9 Safeguard Measures**

1. Each Party, which is a WTO member, retains its rights and obligations under Article XIX of the GATT 1994 and the WTO Agreement on Safeguards.

2. With regard to ACFTA safeguard measures, a Party shall have the right to initiate such a measure on a product within the transition period for that product. The transition period for a product shall begin from the date of entry into force of this Agreement and end five years from the date of completion of tariff elimination/reduction for that product.

3. A Party shall be free to take ACFTA safeguard measures if as an effect of the obligations incurred by that Party, including tariff concessions under the Early Harvest Programme of the Framework Agreement or this Agreement, or, if as a result of unforeseen developments and of the effects of the obligations incurred by that Party, including tariff concessions under the Early Harvest Programme of the Framework Agreement or this Agreement, imports of any particular product from the other Parties increase in such quantities, absolute or relative to domestic production, and under such conditions so as to cause or threaten to cause serious injury to the domestic industry of the importing Party that produces like or directly competitive products.

4. If an ACFTA safeguard measure is taken, a Party taking such a measure may increase the tariff rate applicable to the product concerned to the WTO MFN tariff rate applied to such product at the time when the measure is taken.

5. Any ACFTA safeguard measure may be maintained for an initial period of up to 3 years and may be extended for a period not exceeding 1 year. Notwithstanding the duration of an ACFTA safeguard measure on a product, such measure shall terminate at the end of the transition period for that product.

6. In applying ACFTA safeguard measures, the Parties shall adopt the rules for the application of safeguard measures as provided under the WTO Agreement on Safeguards, with the exception of the quantitative restriction measures set out in Article 5, and Articles 9, 13 and 14 of the WTO Agreement on Safeguards. As such, all other

ข้อ 9 มาตรการปกป้อง

1. แต่ละประเทศภาคีซึ่งเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก สงวนสิทธิและหน้าที่ภายใต้ข้อ 19 ของ GATT 1994 และความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องขององค์การการค้าโลก

2. สำหรับมาตรการปกป้องของเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน ประเทศภาคีใดภาคีหนึ่งจะมีสิทธิที่จะใช้มาตรการดังกล่าวกับสินค้าใดๆ ได้ภายในช่วงเปลี่ยนผ่าน (transition period) สำหรับสินค้านั้น ช่วงเปลี่ยนผ่านสำหรับสินค้าหนึ่งๆ จะเริ่มต้นจากวันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลบังคับใช้ และจะหมดลงใน 5 ปี หลังจากวันที่การลด/เลิกภาษีศุลกากรของสินค้านั้นสิ้นสุดลง

3. แต่ละประเทศภาคีมีอิสระที่จะใช้มาตรการปกป้องของเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน หากว่าได้รับผลกระทบจากข้อผูกพันของประเทศดังกล่าว ซึ่งรวมถึงการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีภายใต้การลดภาษีสินค้าล่วงหน้าของกรอบความตกลงหรือโดยความตกลงฉบับนี้ หรือหากเมื่อผลของการพัฒนาที่ไม่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้า ทำให้การนำเข้าสินค้าใดๆ จากประเทศภาคีอื่นเพิ่มขึ้นในปริมาณ ทั้งในแง่ปริมาณนำเข้า หรือโดยการเปรียบเทียบกับการผลิตภายในประเทศ และภายใต้เงื่อนไขเช่นว่านั้นก่อให้เกิดหรือคุกคามที่จะก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงต่ออุตสาหกรรมภายในของประเทศภาคีที่นำเข้าซึ่งผลิตผลิตภัณฑ์ที่คล้ายคลึงกันหรือผลิตภัณฑ์ที่แข่งขันกันโดยตรง

4. หากมาตรการปกป้องของเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน ถูกนำมาใช้ ประเทศภาคีที่นำมาตรการดังกล่าวมาใช้อาจจะเพิ่มอัตราภาษีศุลการที่ใช้กับสินค้าดังกล่าวเท่ากับอัตราภาษีทั่วไปที่ใช้กับสมาชิกองค์การการค้าโลก ของช่วงเวลาที่ใช้มาตรการดังกล่าวอยู่

5. การใช้มาตรการปกป้องใดๆของเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน ในระยะแรกอาจใช้ได้ถึง 3 ปี และอาจจะขยายระยะเวลาได้อีกไม่เกิน 1 ปี ไม่ว่าระยะเวลาของการใช้มาตรการปกป้องของเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน ในสินค้าหนึ่งจะเป็นเท่าไร มาตรการดังกล่าวจะต้องจบลงเมื่อถึงวันสิ้นสุดของระยะเวลาเปลี่ยนผ่านของสินค้านั้น

---

provisions of the WTO Agreement on Safeguards shall, mutatis mutandis, be incorporated into and form an integral part of this Agreement.

7. An ACFTA safeguard measure shall not be applied against a product originating in a Party, so long as its share of imports of the product concerned in the importing Party does not exceed 3% of the total imports from the Parties.

8. In seeking compensation under Article 8 of the WTO Agreement on Safeguards for an ACFTA safeguard measure, the Parties shall seek the good offices of the body referred to in paragraph 12 to determine the substantially equivalent level of concessions prior to any suspension of equivalent concessions. Any proceedings arising from such good offices shall be completed within 90 days from the date on which the ACFTA safeguard measure was applied.

9. On a Party's termination of an ACFTA safeguard measure on a product, the tariff rate for that product shall be the rate that, according to that Party's tariff reduction and elimination schedule, as provided in Annex 1 and Annex 2 of this Agreement, would have been in effect commencing on 1 January of the year in which the safeguard measure is terminated.

10. All official communications and documentations exchanged among the Parties and to the body referred to in paragraph 12 relating to any ACFTA safeguard measures shall be in writing and shall be in the English language.

11. When applying ACFTA safeguard measures, a Party shall not have simultaneous recourse to the WTO safeguard measures referred to in paragraph 1.

12. For the purpose of this Article, any reference to "Council for Trade in Goods" or the "Committee on Safeguards" in the incorporated provisions of the WTO Agreement on Safeguards shall, pending the establishment of a permanent body under paragraph 1 of Article 15, refer to the AEM-MOFCOM, or the SEOM-MOFCOM, as appropriate, which shall be replaced by the permanent body once it is established. (The ASEAN Secretariat 2547: 6-8)

[3] The ASEAN Secretariat 2547

6. ในการใช้มาตรการปกป้องของเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน ประเทศภาคีจะปรับใช้กฎสำหรับมาตรการปกป้องตามที่กำหนดไว้ภายใต้ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องขององค์การการค้าโลก ยกเว้น มาตรการจำกัดด้านปริมาณซึ่งระบุไว้ในข้อ 5 และข้อ 9 ข้อ 13 และ ข้อ 14 ของความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องขององค์การการค้าโลก บริบทอื่นๆ ภายใต้ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องขององค์การการค้าโลกจะนำมาปรับใช้และถือเป็นส่วนสำคัญของความตกลงนี้ด้วย

7. มาตรการปกป้องของเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน จะไม่นำมาใช้กับสินค้าซึ่งกำเนิดในประเทศภาคีหนึ่ง ตราบเท่าที่สัดส่วนการนำเข้าของสินค้านั้นในประเทศผู้นำเข้าไม่เกินร้อยละ 3 ของการนำเข้าทั้งหมดจากทุกประเทศภาคี

8. การขอชดเชยภายใต้ข้อ 8 ของความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้องค์การการค้าโลกสำหรับมาตรการปกป้องของเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน ประเทศภาคีจะการประสานท่าทีกับองค์กรซึ่งกล่าวถึงในย่อหน้าที่ 12 เพื่อตรวจสอบระดับการลดหย่อนภาษีที่เท่าเทียมกันอย่างมีนัยสำคัญ ก่อนการระงับระดับการลดหย่อนภาษีที่เท่าเทียมกัน การดำเนินการใดๆ ที่เกิดขึ้นจากการประสานท่าทีดังกล่าว จะต้องเสร็จสิ้นภายใน 90 วันนับจากวันที่เริ่มใช้มาตรการปกป้องของเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน

9. การยกเลิกมาตรการปกป้องในสินค้าใดๆ ของเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน ของประเทศภาคีใดภาคีหนึ่ง อัตราภาษีศุลกากรสำหรับสินค้านั้นจะเป็นอัตราซึ่งกำลังใช้อยู่ ณ วันที่ 1 มกราคม ของปีซึ่งมาตรการปกป้องถูกยกเลิก ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกำหนดการของอัตราการลด/เลิกภาษีศุลกากรของประเทศภาคีนั้นซึ่งอยู่ในภาคผนวก 1 และ 2 ของความตกลงฉบับนี้

10. การสื่อสารและการจัดทำเอกสารทางการที่จะมีการแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศภาคีและองค์กรที่กล่าวถึงในย่อหน้าที่ 12 ซึ่งเกี่ยวข้องกับมาตรการปกป้องของเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน จะต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรและเป็นภาษาอังกฤษ

11. เมื่อใช้มาตรการปกป้องของเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน ประเทศภาคีหนึ่งภาคีใดจะต้องไม่ใช้มาตรการปกป้องขององค์การการค้าโลกไปพร้อมกัน

12. สำหรับความตกลงนี้ การกล่าวอ้างถึง "คณะมนตรีสำหรับการค้าสินค้า" หรือ "คณะกรรมการว่าด้วยการปกป้อง" ในข้อบทในความตกลงว่าด้วยการปกป้องขององค์การการค้าโลกในช่วงระหว่างการรอจัดตั้งองค์กรถาวรภายใต้ย่อหน้า 1 ของข้อ 15 จะหมายถึง ที่ประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนและจีน หรือที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน-จีน แล้วแต่ความเหมาะสม ซึ่งจะถูกแทนที่ด้วยองค์กรถาวรซึ่งจะได้จัดตั้งขึ้น

จะเห็นได้ว่าทั้งสองฝ่ายได้เห็นชอบให้สามารถใช้มาตรการปกป้องเพื่อเป็นการปกป้องอุตสาหกรรมภายในของแต่ละประเทศจากผลของการเปิดเสรีการค้าอาเซียน-จีน อาทิ การทะลักของสินค้านำเข้าที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อสินค้า/อุตสาหกรรมภายในประเทศ โดยให้ขึ้น

อัตราภาษีนำเข้าของสินค้าที่ได้รับผลกระทบให้เท่ากับอัตราภาษีทั่วไปที่เก็บจากประเทศสมาชิก WTO ในช่วงเวลาเดียวกัน และสามารถใช้มาตรการนี้ได้ตั้งแต่วันที่ความตกลงการค้าสินค้ามีผลบังคับใช้จนถึง 5 ปี หลังจากวันสิ้นสุดของการยกเลิกหรือลดภาษีศุลกากรของสินค้านั้นๆ นอกจากนี้ อาเซียนและจีนได้จัดทำความตกลงว่าด้วยกลไกการระงับข้อพิพาท (Agreement on Dispute Settlement Mechanism of the Framework Agreement on Comprehensive Economic Co-Operation Between the Association of Southeast Asian Nations and the People's Republic of China) เพื่อเป็นข้อผูกพันในการดำเนินการเมื่อเกิดข้อพิพาทจากการเปิดเสรีอาเซียน-จีนด้วย (ปรากฏในภาคผนวก)

อย่างไรก็ดี มีความตกลงการค้าสินค้าภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และสาธารณรัฐประชาชนจีน (Agreement on Trade in Goods of the Framework Agreement on Comprehensive Economic Co-operation between the Association of Southeast Asian Nations and the People's Republic of China) ยังได้กำหนดข้อยกเว้นทั่วไปไว้ในข้อ 12* ดังนี้

---

* **ARTICLE 12**
General Exceptions

Subject to the requirement that such measures are not applied in a manner which would constitute a means of arbitrary or unjustifiable discrimination between the Parties where the same conditions prevail, or a disguised restriction on international trade, nothing in this Agreement shall be construed to prevent the adoption or enforcement by a Party of measures:

(a) necessary to protect public morals;

(b) necessary to protect human, animal or plant life or health;

(c) relating to the importations or exportations of gold or silver;

(d) necessary to secure compliance with laws or regulations which are not inconsistent with the provisions of this Agreement, including those relating to customs enforcement, the enforcement of monopolies operated under paragraph 4 of Article II and Article XVII of the GATT 1994, the protection of patents, trade marks and copyrights, and the prevention of deceptive practices;

(e) relating to the products of prison labour;

(f) imposed for the protection of national treasures of artistic, historic or archaeological value;

(g) relating to the conservation of exhaustible natural resources if such measures are made effective in conjunction with restrictions on domestic production or consumption;

(h) undertaken in pursuance of obligations under any intergovernmental commodity agreement which conforms to criteria submitted to the WTO and not disapproved by it or which is itself so submitted and not so disapproved;

(i) involving restrictions on exports of domestic materials necessary to ensure essential quantities of such materials to a domestic processing industry during periods when the domestic price of such materials is held below the world price as part of a governmental stabilization plan; *Provided* that such restrictions shall not operate to increase the exports of or the protection afforded to such domestic industry, and shall not depart from the provisions of this Agreement relating to non-discrimination;

(j) essential to the acquisition or distribution of products in general or local short supply; *Provided* that any such measures shall be consistent with the principle that all Parties are entitled to an equitable share of the

ข้อ 12
ข้อยกเว้นทั่วไป

ภายใต้ข้อกำหนดที่ว่ามาตรการดังต่อไปนี้จะไม่ใช้ในลักษณะที่จะก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติตามอำเภอใจหรืออย่างไม่มีเหตุผลระหว่างประเทศภาคี ซึ่งอยู่ในเงื่อนไขเดียวกันนี้ หรือก่อให้เกิดการจำกัดที่แอบแฝงต่อการค้าระหว่างประเทศ จะไม่มีข้อความใดในความตกลงนี้ที่ตีความห้ามมิให้ภาคีรับรองหรือบังคับใช้มาตรการที่

(เอ) จำเป็นเพื่อปกป้องศีลธรรมอันดีของประชาชน

(บี) จำเป็นเพื่อปกป้องชีวิต หรือสุขภาพของมนุษย์ สัตว์ หรือพืช

(ซี) เกี่ยวกับการนำเข้าหรือการส่งออกทองคำหรือเงิน

(ดี) จำเป็นเพื่อให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อบังคับที่สอดคล้องกับบทบัญญัติของความตกลงนี้ รวมทั้งกฎหมายหรือข้อบังคับที่เกี่ยวกับการบังคับทางศุลกากร การบังคับการผูกขาดที่ดำเนินการภายใต้วรรค 4 ของข้อ 2 และข้อ 17 ของความตกลง GATT 1994 การคุ้มครองสิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า และลิขสิทธิ์ และการป้องกันการปฏิบัติที่เป็นการหลอกลวง

(อี) เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่ใช้แรงงานของนักโทษ

(เอฟ) กำหนดขึ้นเพื่อการคุ้มครองทรัพย์สมบัติแห่งชาติ ซึ่งมีคุณค่า

(จี) เกี่ยวกับการอนุรักษ์แหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถใช้ให้หมดไปได้ หากมาตรการเช่นว่านั้นได้ทำไปให้เกิดผลพร้อมกับการจำกัดการผลิตหรือการบริโภคภายในประเทศ

(เอช) ดำเนินการตามพันธกรณีภายใต้ความตกลงโภคภัณฑ์ระหว่างรัฐบาล ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์ที่เสนอต่อองค์การการค้าโลก และได้รับความเห็นชอบโดยองค์การการค้าโลกหรือซึ่งได้เสนอและได้รับความเห็นชอบดังกล่าวแล้ว

(ไอ) เกี่ยวข้องกับข้อจำกัดการส่งออกวัสดุภายในประเทศที่จำเป็นเพื่อประกันถึงปริมาณที่จำเป็นของวัสดุดังกล่าวนั้นต่ออุตสาหกรรมผู้ผลิตภายในประเทศระหว่างช่วงเวลาที่ราคาภายในประเทศของวัสดุนั้นต่ำกว่าราคาตลาดโลก โดยเป็นส่วนหนึ่งของแผนการทำให้มีเสถียรภาพของรัฐบาล ทั้งนี้ มีเงื่อนไขว่าข้อจำกัดนั้น จะต้องไม่ดำเนินการไปเพื่อเพิ่มการส่งออกหรือเพื่อการปกป้องต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศ และจะต้องไม่เบี่ยงเบนไปจากบทบัญญัติของความตกลงนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับการไม่เลือกปฏิบัติ

(เจ) จำเป็นต่อการได้มาหรือการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ซึ่งขาดแคลนโดยทั่วไปภายในประเทศหรือในท้องถิ่น โดยมีเงื่อนไขว่า มาตรการใดๆ ดังกล่าวนั้น จะต้องสอดคล้องกับหลักการที่ว่าภาคีทั้งหมดมีสิทธิในส่วนแบ่งที่เป็นธรรมของอุปทานระหว่างประเทศของผลิตภัณฑ์นั้น และมาตรการ

---

international supply of such products, and that any such measures, which are inconsistent with the other provisions of this Agreement shall be discontinued as soon as the conditions giving rise to them have ceased to exist.

ใดๆ ดังกล่าวนั้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติอื่นๆ ของความตกลงนี้จะต้องยุติลงทันทีที่เงื่อนไขที่ก่อให้เกิดมาตรการนั้นได้สิ้นสุดลง

ซึ่งข้อยกเว้นดังกล่าวนี้เอง ทำให้ภาคีที่จะนำมาตรการปกป้องมาใช้ไม่อาจนำมาใช้ได้โดยเลือกปฏิบัติ ใช้ตามอำเภอใจ หรือใช้อย่างไม่มีเหตุผล เพื่อที่จะเป็นการปกป้องภาคีอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหตุผลตามข้อ 12 (เอ) ซึ่งการใช้นั้นจะต้องเป็นการจำเป็นเพื่อปกป้องศีลธรรมอันดีของประชาชน และข้อ 12 (บี) ที่การใช้นั้นจะต้องจำเป็นเพื่อปกป้องชีวิตหรือสุขภาพของมนุษย์ สัตว์ หรือพืช

นอกจากนี้ ในความตกลงว่าด้วยกลไกการระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และสาธารณรัฐประชาชนจีน (Agreement on Dispute Settlement Mechanism between the Association of Southeast Asian Nations and the People's Republic of China) ยังเป็นข้อผูกพันในการดำเนินการเมื่อเกิดข้อพิพาทจากการเปิดเสรีอาเซียน-จีน โดยความตกลงฯ โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2548 หากประเทศภาคีเกิดกรณีขัดแย้งในกรณีที่เกี่ยวกับการใช้มาตรการปกป้องภายใน ก็สามารถใช้กลไกระงับข้อพิพาทนี้เมื่อเป็นข้อพิพาทที่เกิดจากการที่ประเทศสมาชิกไม่ปฏิบัติตามพันธะผูกพันในการเปิดเสรีอาเซียน-จีนที่ว่าด้วยเรื่องการใช้มาตรการปกป้องได้ โดยถ้าคู่พิพาทไม่สามารถตกลงกันได้ ก็จะมีการแต่งตั้งคณะอนุญาโตตุลาการเพื่อดำเนินการตัดสิน โดยคำตัดสินของคณะอนุญาโตตุลาการถือเป็นสิ้นสุด และมีผลผูกพันคู่กรณีที่พิพาท ประเทศสมาชิกที่ถูกฟ้องร้อง จะดำเนินการตามข้อเสนอแนะ และคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการทันที หรือในเวลายืดหยุ่นที่ตกลงกัน หรือถ้าประเทศผู้ถูกฟ้องร้องไม่สามารถปฏิบัติตามข้อเสนอแนะ และคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการได้ อาจมีการชดใช้ค่าเสียหาย ซึ่งเป็นการดำเนินการ โดยสมัครใจและเป็นมาตรการชั่วคราว ถ้าไม่สามารถตกลงการชดใช้ค่าเสียหายได้ คณะอนุญาโตตุลาการเดิมอาจกำหนดระดับการระงับสิทธิประโยชน์ หรือประโยชน์อื่นๆ ที่เหมาะสม โดยประเทศผู้ฟ้องร้องสามารถระงับสิทธิประโยชน์ หรือประโยชน์อื่นๆ เป็นการชั่วคราวจนกว่าประเทศที่ถูกฟ้องร้องจะปฏิบัติตามความตกลงการเปิดเสรีให้ถูกต้อง หรือตามข้อเสนอแนะหรือคำชี้ขาด

อย่างไรก็ดี ประเทศจีนยังได้มีการกำหนดกฎหมายภายในมาเพื่อปกป้องการค้าระหว่างประเทศของตนโดยปรากฏอยู่ในกฎหมายชื่อกฎหมายว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนด้วย ซึ่งกฎหมายดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะล่วงละเมิดอำนาจอธิปไตยของประเทศคู่กรณีเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะข้อกำหนดในหมวด 8 ว่าด้วยการช่วยเหลือทางการค้าระหว่างประเทศ โดยใน มาตรา 40* รัฐบาลสามารถออกมาตรการช่วยเหลือทางการค้าระหว่าง

---

* Chapter VIII Foreign Trade Remedies
Article 40 The State may take appropriate Foreign Trade remedies in accordance with the results of Foreign Trade investigations.

ประเทศโดยอาศัยผลสรุปจากการตรวจสอบการค้าระหว่างประเทศได้ ทั้งนี้ โดยรัฐบาลจีนสามารถใช้อำนาจเข้าเจรจากับรัฐบาลของประเทศที่สามเพื่อร้องขอให้ประเทศที่สามดังกล่าวบังคับใช้มาตรการที่เหมาะสมได้ หากกรณีได้รับคำร้องเรียนจากภาคอุตสาหกรรมภายในประเทศ ดังปรากฏตามมาตรา 42* ประเทศหรือเขตภูมิภาคใดที่ส่งออกสินค้าไปยังประเทศที่สามด้วยราคาที่ต่ำกว่าปกติอย่างไม่สมเหตุสมผลจนทำให้เกิดความเสียหายในสาระสำคัญหรือเป็นภัยคุกคามที่จะก่อให้เกิดความเสียหายในสาระสำคัญแก่อุตสาหกรรมที่มีอยู่แล้วภายในประเทศ หรือทำให้เกิดอุปสรรคในสาระสำคัญต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมใหม่ภายในประเทศ เมื่อได้รับคำร้องเรียนจากภาคอุตสาหกรรมภายในประเทศ หน่วยงานกำกับการค้าระหว่างประเทศของสำนักนายกรัฐมนตรีสามารถเข้าเจรจากับรัฐบาลของประเทศที่สามเพื่อร้องขอให้ประเทศที่สามดังกล่าวบังคับใช้มาตรการที่เหมาะสมได้ และมีการกำหนดเกี่ยวกับการปกป้องตลาดภายในจากการถูกคุกคามจากสินค้านำเข้าโดยตรง ตามมาตรา 44** โดยหากมีการนำเข้าสินค้าเพิ่มจำนวนมากขึ้นอย่างมากมายจนเป็นผลทำให้อุตสาหกรรมภายในประเทศที่ทำการผลิตสินค้าในลักษณะเดียวกันกับสินค้าที่นำเข้าหรือสินค้าที่เป็นคู่แข่งโดยตรงกับสินค้านำเข้าดังกล่าวได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรงหรือถูกคุกคามจนน่าจะเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแล้ว รัฐบาลสามารถประกาศใช้มาตรการคุ้มครองที่จำเป็นเพื่อขจัดหรือบรรเทาความเสียหายหรือภัยคุกคามดังกล่าวได้ รวมทั้งการให้การสนับสนุนแก่อุตสาหกรรมดังกล่าวตามความจำเป็นที่เหมาะสมได้ และกำหนดถึงปัญหาการเข้าสู่ตลาดที่เพิ่มมากขึ้นที่ส่งผลต่ออุตสาหกรรมภายใน ในมาตรา 46*** ว่าหากประเทศที่สามจำกัดการนำเข้าจนเป็นเหตุให้สินค้าบางชนิดถูกนำเข้าสู่ตลาดของจีนเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างมากมายจนทำให้อุตสาหกรรมที่มีอยู่แล้วภายในประเทศได้รับความเสียหายหรือถูกคุกคามจนน่าจะเกิดความเสียหายหรือทำให้เกิดอุปสรรคในการพัฒนาอุตสาหกรรมใหม่ภายในประเทศ รัฐบาลสามารถประกาศใช้มาตรการช่วยเหลือเท่าที่จำเป็นในการจำกัดการนำเข้าสินค้านั้นๆ ได้ โดยกล่าวถึงการให้ความช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐในกรณีที่เกิดปัญหาขึ้นไว้ในมาตรา 48**** ว่าให้หน่วยงานกำกับการค้าระหว่างประเทศของสำนักนายกรัฐมนตรีทำการปรึกษาหารือ เจรจา และระงับข้อพิพาททางการค้าระหว่างประเทศทั้งทวิภาคีหรือพหุภาคีตาม

---

* Article 42 Where products of other countries or regions are exported to a third country at less than normal values, causing or threatening to cause material injury to the established domestic industries, or materially impeding the establishment of the domestic industries, the State Council's competent Foreign Trade authority may, upon applications by the domestic industries, negotiate with the government of the third country, and require the latter to take appropriate measures.

** Article 44 Where the imports are increased in such quantities that cause or threaten to cause serious injury to the domestic industries producing like or directly competitive products, the State may take necessary safeguard measures to eliminate or mitigate such injury or threat of injury, and provide necessary support to the domestic industries.

*** Article 46 Where an import restriction by a third country results in a dramatic increase of certain products entering China's market, causing or threatening to cause injury to the established domestic industries, or impeding the establishment of the domestic industries, the State may take necessary remedies to restrict the import of such products.

**** Article 48 The State Council's competent Foreign Trade authority will proceed with bilateral or multilateral consultations, negotiations and settlement of disputes regarding Foreign Trade in accordance with this Law and other relevant laws and regulations.

บทบัญญัติของกฎหมายนี้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และในมาตรา 49* ที่ให้หน่วยงานกำกับการค้าระหว่างประเทศของสำนักนายกรัฐมนตรีร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องของสำนักนายกรัฐมนตรีต้องกำหนดมาตรการเตือนภัยป้องกันฉุกเฉินสำหรับการนำเข้าส่งออกสินค้า การนำเข้าส่งออกเทคโนโลยีและการค้าบริการระหว่างประเทศเพื่อการรับมือกับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นอย่างไม่คาดคิดหรือที่อาจเกิดขึ้นอย่างผิดปกติธรรมดา ทั้งนี้เพื่อธำรงไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยของประเทศ

จะเห็นได้ว่าแม้ว่าจีนจะยังไม่มีกฎหมายว่าด้วยเรื่องมาตรการปกป้องโดยตรง แต่จีนก็มีบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวกับมาตรการปกป้องไว้ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างชัดเจน หากเกิดกรณีปริมาณสินค้าเกษตรนำเข้าทำให้เกิดความเสียหายต่อตลาดภายใน ภาครัฐก็สามารถที่จะนำกฎหมายดังกล่าวมาใช้งานได้ทันที

---

* Article 49 The State Council's competent Foreign Trade authority and other relevant State Council's authorities shall establish early warning and emergency response mechanism for the import and export of goods, the import and export of technologies and international trade in services, so as to cope with any contingencies and unusual circumstances that may occur in the course of Foreign Trade and thus maintain the security of national economy.

ภาคสรุป

ผู้วิจัยได้สรุปความแตกต่างระหว่างมาตรการปกป้องความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO และมาตรการปกป้องภายใต้กรอบความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน

ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างในเนื้อหาของบทบัญญัติระหว่างมาตรการปกป้องภายใต้กรอบ ACFTA กับ ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO

เรื่อง	ACFTA	ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO
1. เงื่อนไขในการใช้มาตรการปกป้อง	1. ประเทศภาคีได้รับผลกระทบจากข้อผูกพันของประเทศคู่ค้า ซึ่งรวมถึงการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีภายใต้การลดภาษีสินค้าล่วงหน้าของกรอบความตกลง หรือโดยความตกลงฉบับนี้ หรือ 2. เมื่อไม่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้า ในการนำเข้าสินค้าใดๆ จากประเทศภาคีอื่นมีปริมาณเพิ่มขึ้น ทั้งในแง่ปริมาณนำเข้าหรือโดยการเปรียบเทียบกับการผลิตภายในประเทศ 3. ปริมาณการนำเข้านั้นก่อให้เกิดหรือคุกคามทำให้เกิดความเสียหายร้ายแรงต่ออุตสาหกรรมภายในของประเทศผู้นำเข้าซึ่งผลิตผลิตภัณฑ์ที่คล้ายคลึงกันหรือผลิตภัณฑ์ที่แข่งขันกันโดยตรง	1. ปริมาณการนำเข้าพุ่งขึ้นสูงไม่ว่าในเชิงปริมาณ หรือโดยเปรียบเทียบกับการผลิตภายในประเทศ 2. ปริมาณการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นสูงนั้นก่อให้เกิดหรือคุกคามทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศผู้นำเข้า ซึ่งผลิตสินค้าชนิดเดียวกันหรือสินค้าที่แข่งขันโดยตรงกับสินค้าที่นำเข้า

เรื่อง	ACFTA	ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO
2. บรรทัดฐานในการพิสูจน์ความเสียหาย	เนื่องจาก ACFTA ไม่ได้กล่าวถึงภาระในการพิสูจน์ความเสียหายว่าใครมีหน้าที่พิสูจน์ความเสียหายนั้น และไม่ได้ระบุให้ประเทศผู้นำเข้าที่ต้องการใช้มาตรการปกป้องต้องผ่านการตรวจสอบในเรื่องการตัดสินเกี่ยวกับความเสียหาย (injury test) แต่ในการใช้มาตรการปกป้องของ ACFTA นั้น ให้ประเทศภาคีปรับใช้กฎสำหรับมาตรการปกป้องตามที่กำหนดไว้ภายใต้ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องของ WTO ได้เว้นแต่มาตรการจำกัดด้านปริมาณซึ่งระบุไว้ในข้อ 5 ข้อ 9 ข้อ 13 และ ข้อ 14 เท่านั้น ส่วนบริบทอื่นๆ ภายใต้ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้อง WTO จะนำมาปรับใช้และถือเป็นส่วนสำคัญของความดกลงนี้ด้วยทั้งสิ้น ดังนั้น ภาระในการพิสูจน์ความเสียหายและเหตุผลในการใช้มาตรการจึงเป็นไปภายใต้เงื่อนไขเดียวกันกับของ WTO	แบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วน คือ 1. กำหนดคำจำกัดความของคำต่างๆ เช่น "ความเสียหายอย่างร้ายแรง" หมายความถึงความเสียหายทั้งหมดที่เกิดขึ้นกับอุดสาหกรรมภายในประเทศ "การคุกคามจนทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง" หมายความถึงความเสียหายอย่างร้ายแรงที่ใกล้จะเกิดขึ้น โดยในการพิจารณาตัดสินว่ามีการคุกคามจนทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงหรือไม่นั้น ต้องอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริง และไม่ใช่ข้อกล่าวหา การคาดเตาหรือความเป็นไปได้ที่ยังอยู่ห่างไกลและ "อุดสาหกรรมภายในประเทศ" หมายความถึงผู้ผลิตทั้งหมดที่ผลิตสินค้าชนิดเดียวกัน หรือสินค้าที่แข่งขันโดยตรงกับสินค้านำเข้า หรือผู้ผลิตที่ผลิตผลโดยรวมของสินค้าชนิดเดียวกัน หรือสินค้าที่แข่งขันโดยตรงนั้น เป็นส่วนสำคัญของผลผลิตโดยรวมภายในประเทศ 2. การได่สวนกำหนดให้

เรื่อง	ACFTA	ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO
		ประเทศผู้นำเข้าและประเทศผู้ส่งออกมีภาระร่วมกันในการพิสูจน์ความเสียหายและกำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณาปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เช่น อัตราและปริมาณการเพิ่มขึ้นของสินค้านำเข้า ส่วนแบ่งทางการตลาดของสินค้านำเข้าที่เพิ่มขึ้น การเปลี่ยนแปลงของระดับการขาย ผลผลิต (Productivity) ผลิตภาพ (Capacity Utilization) กำไร ขาดทุน และการจ้างงาน
3. รูปแบบของการบรรเทาความเสียหาย	เพิ่มอัตราภาษีศุลการที่ใช้กับสินค้าดังกล่าวเท่ากับอัตราภาษีทั่วไปที่ใช้กับสมาชิกองค์การการค้าโลกของช่วงเวลาที่ใช้มาตรการดังกล่าวอยู่	กำหนดให้ประเทศภาคีใช้มาตรการปกป้องเท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกัน หรือเยียวยาความเสียหายอย่างร้ายแรง และเพื่ออำนวยความสะดวกในการปรับตัว โดยประเทศภาคีมีสิทธิที่จะเลือกแบบของการบรรเทาความเสียหายวิธีใดก็ได้ที่เห็นว่าเหมาะสมที่สุด ซึ่งมีหลายประเภท ดังเช่น 1) มาตรการทางภาษี 2) การจำกัดปริมาณการนำเข้า 3) การจัดสรรปริมาณการนำเข้า

เรื่อง	ACFTA	ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO
4. การปรับตัวทางโครงสร้าง	1. ประเทศภาคีมีสิทธิที่จะใช้มาตรการปกป้องกับสินค้าใดๆ ได้ภายในช่วงเปลี่ยนผ่าน (transition period) สำหรับสินค้านั้น โดยช่วงเปลี่ยนผ่านสำหรับสินค้าหนึ่งๆ จะเริ่มต้นจากวันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลบังคับใช้ และจะหมดลงใน 5 ปี หลังจากวันที่การลด/เลิกภาษีศุลกากรของสินค้านั้นสิ้นสุดลง 2. ในระยะแรกอาจใช้ได้ถึง 3 ปี และอาจจะขยายระยะเวลาได้อีกไม่เกิน 1 ปี ไม่ว่าระยะเวลาของการใช้มาตรการปกป้องของเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน ในสินค้าหนึ่งจะเป็นเท่าไร มาตรการดังกล่าวจะต้องจบลงเมื่อถึงวันสิ้นสุดของระยะเวลาเปลี่ยนผ่านของสินค้านั้น	บัญญัติเนื้อหาไว้ดังนี้ 1. ให้ประเทศภาคีจะใช้มาตรการปกป้องเพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อป้องกันหรือเยียวยาความเสียหายอย่างร้ายแรง และเพื่ออำนวยความสะดวกในการปรับตัวให้แก่อุตสาหกรรมภายในประเทศ 2. กำหนดระยะเวลาที่แน่นอนในการใช้มาตรการปกป้องกล่าวคือจะต้องใช้ไม่เกิน 4 ปี แต่สามารถขยายระยะเวลาในการใช้มาตรการนั้นได้ถ้ามาตรการปกป้องนั้นยังคงมีความจำเป็นเพื่อป้องกันหรือเยียวยาความเสียหายอย่างร้ายแรง และมีหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าอุตสาหกรรมภายในประเทศนั้นกำลังมีการปรับตัว อย่างไรก็ตาม ช่วงเวลาในการใช้มาตรการปกป้องทั้งหมดต้องไม่เกิน 8 ปีสำหรับประเทศที่พัฒนาแล้ว และไม่เกิน 10 ปี สำหรับประเทศกำลังพัฒนา

เรื่อง	ACFTA	ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO
5. ขอบเขตการใช้มาตรการปกป้อง	1. ภาคีมีอิสระที่จะใช้มาตรการปกป้อง หากว่าได้รับผลกระทบจากข้อผูกพันของประเทศคู่กรณี รวมถึงการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีภายใต้การลดภาษีสินค้าล่วงหน้า หรือหากเมื่อผลของการพัฒนาที่ไม่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้า ทำให้การนำเข้าสินค้าใดๆ จากประเทศภาคีอื่นเพิ่มขึ้นในปริมาณ ทั้งในแง่ปริมาณนำเข้าหรือโดยการเปรียบเทียบกับการผลิตภายในประเทศ และก่อให้เกิดหรือคุกคามที่จะก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงต่ออุตสาหกรรมภายในของประเทศภาคีที่นำเข้าซึ่งผลิตผลิตภัณฑ์ที่คล้ายคลึงกันหรือผลิตภัณฑ์ที่แข่งขันกันโดยตรง 2. ประเทศภาคีจะปรับใช้กฎสำหรับมาตรการปกป้องภายใต้ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องขององค์การการค้าโลกได้ ยกเว้น มาตรการจำกัดด้านปริมาณซึ่งระบุไว้ในข้อ 5 และข้อ 9 ข้อ 13 และ ข้อ 14 ของความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องขององค์การการค้าโลก ส่วนบริบทอื่นๆ	บัญญัติเนื้อหาไว้ดังนี้ 1. ให้ประเทศภาคีใช้มาตรการปกป้องเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันหรือเยียวยาความเสียหายอย่างร้ายแรง และเพื่ออำนวยความสะดวกในการปรับตัวให้แก่อุตสาหกรรมในประเทศ 2. ห้ามใช้ VERs เพื่อปกป้องอุตสาหกรรมภายในประเทศ และมาตรการต่างๆ ที่ไม่สอดคล้องกับความตกลง WTO และต้องเลิกใช้อย่างค่อยเป็นค่อยไป หรือนำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับความตกลง WTO ภายในเวลา 4 ปี นับจากวันที่ WTO มีผลใช้บังคับ แต่อาจจะขยายระยะเวลาในการใช้ VERs ได้ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 1999 3. มาตรการปกป้องจะใช้กับสินค้านำเข้าโดยไม่คำนึงถึงแหล่งที่มาของสินค้า 4. ต้องใช้มาตรการปกป้องตามหลัก MFN เว้นแต่ กรณีที่ประเทศผู้นำเข้าจัดสรรโควต้าให้ประเทศผู้ส่งออกรายใหญ่

เรื่อง	ACFTA	ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO
	ภายใต้ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องขององค์การการค้าโลกจะนำมาปรับใช้และถือเป็นส่วนสำคัญของความตกลงนี้ด้วย 3. จะไม่นำมาตรการปกป้องมาใช้กับสินค้าซึ่งกำเนิดในประเทศภาคีหนึ่ง ตราบเท่าที่สัดส่วนการนำเข้าของสินค้านั้นในประเทศผู้นำเข้าไม่เกินร้อยละ 3 ของการนำเข้าทั้งหมดจากทุกประเทศภาคี 4. มาตรการปกป้องของ ACFTA จะไม่นำมาใช้กับสินค้าซึ่งกำเนิดในประเทศภาคีหนึ่ง ตราบเท่าที่สัดส่วนการนำเข้าของสินค้านั้นในประเทศผู้นำเข้าไม่เกินร้อยละ 3 ของการนำเข้าทั้งหมดจากทุกประเทศภาคี	
6. หลัก MFN	แต่ละประเทศภาคีจะต้องให้การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติต่อสินค้าของกลุ่มประเทศภาคีอื่นที่ครอบคลุม ในกรอบความตกลง ACFTA นี้ ซึ่งระบุไว้ในข้อ 3 ของ GATT 1994 ซึ่งอนุโลมให้นำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของความตกลงนี้	มาตรการปกป้องจะใช้กับสินค้าที่กำลังนำเข้ามา โดยไม่คำนึงถึงแหล่งที่มาของสินค้า ดังนั้น มาตรการปกป้องนี้จะไม่มีวัตถุประสงค์ที่จะจำกัดแหล่งที่มาของสินค้า แต่จำกัดสินค้าที่กำลังเข้ามาในปริมาณที่เพิ่มขึ้นเท่านั้น ยกเว้นในกรณีที่เป็นการจัดสรรโควต้า ซึ่ง

เรื่อง	ACFTA	ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO
		อนุญาตให้ประเทศภาคีสามารถ ยกเว้นไม่ต้องจัดสรรโควตาตามหลัก MFN ได้ หากปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ว่าได้มีการปรึกษาหารือกับประเทศผู้ส่งออกรายใหญ่ และแสดงหลักฐานให้คณะกรรมการว่าด้วยมาตรการปกป้องเห็นว่า ก) ปริมาณการนำเข้าของประเทศผู้ส่งออกบางรายได้เพิ่มขึ้นในระดับที่ไม่ได้สัดส่วนกับการนำเข้า ข) มีเหตุผลที่ถูกต้องในการไม่ปฏิบัติตามวิธีจัดสรรโควตาที่กำหนดไว้ในความตกลงนี้ และ ค) เงื่อนไขในการไม่ปฏิบัติตามนั้นเป็นธรรมสำหรับประเทศผู้ส่งออกที่เกี่ยวข้อง
7. การชดใช้ค่าเสียหายและสิทธิตอบโต้	การขอชดเชยโดยนำหลักภายใต้ข้อ 8 ของความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO มาใช้สำหรับมาตรการปกป้องของเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน ประเทศภาคีจะการประสานท่าทีกับองค์กรผู้มีหน้าที่เพื่อตรวจสอบระดับการลดหย่อนภาษีที่เท่าเทียมกันอย่างมีนัยสำคัญก่อนการระงับ	กำหนดให้ประเทศที่ใช้มาตรการปกป้อง ต้องชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ประเทศผู้เสียหายในกรณีที่มีปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับการผลิตภายในประเทศผู้นำเข้า และถ้าไม่สามารถตกลงกันได้เกี่ยวกับการชดใช้ค่าเสียหายกำหนดให้ประเทศผู้ส่งออกโต้ตอบได้

เรื่อง	ACFTA	ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO
	ระดับการลดหย่อนภาษีที่เท่าเทียมกัน การดำเนินการใดๆ ที่เกิดขึ้นจากการประสานท่าทีดังกล่าว จะต้องเสร็จสิ้นภายใน 90 วันนับจากวันที่เริ่มใช้มาตรการปกป้องของ ACFTA	โดยต้องใช้รับความเห็นชอบจากคณะมนตรีสำหรับการค้าสินค้า (Council for Trade in Goods) ก่อน แต่ถ้าเป็นกรณีที่มีปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้นจริง (an absolute increase in imports) ประเทศผู้ใช้มาตรการปกป้องไม่ต้องชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ประเทศผู้ส่งออกในช่วง 3 ปีแรกของการใช้มาตรการปกป้อง และประเทศผู้ส่งออกไม่มีสิทธิใช้มาตรการตอบโต้ได้ในในช่วงเวลาดังกล่าว
8. กลไกในการติดตามตรวจสอบ	ไม่ได้กำหนดไว้ แต่มีข้อกำหนดไว้ประการหนึ่งว่าบริบทอื่นๆ ภายใต้ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องขององค์การการค้าโลกจะนำมาปรับใช้และถือเป็นส่วนสำคัญของความตกลงนี้ด้วย ดังนั้นในเรื่องหลัก MFN นี้ จึงสามารถปรับใช้เช่นเดียวกันกับ WTO ได้	กำหนดให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการว่าด้วยมาตรการปกป้องเพื่อทำหน้าที่ต่างๆ เช่น 1. ติดตาม ทบทวน และรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องของประเทศภาคีให้คณะมนตรีของการค้าสำหรับสินค้า (Council for Trade in Goods) ทราบ 2. ทบทวนว่าข้อเสนอของประเทศภาคีเกี่ยวกับการระงับข้อลดหย่อนทางภาษีหรือพันธกรณีอื่นๆ มีความเท่าเทียมกันหรือไม่ และรายงานต่อคณะมนตรีทราบ

เรื่อง	ACFTA	ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO
		3. รายงานประจำปีให้คณะมนตรีทราบเกี่ยวกับการปฏิบัติตามความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้อง และทำข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นเป็นต้น นอกจากนี้ ยังกำหนดให้มีเลขานุการเพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือคณะกรรมการว่าด้วยมาตรการปกป้องในการติดตามตรวจสอบ เช่น จัดเตรียมรายงานประจำปีเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้อง
9. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการแจ้งและปรึกษาหารือ	ปรากฏในความตกลงว่าด้วยกลไกระงับข้อพิพาทของ ACFTA ดังนี้ 1. คู่กรณีสามารถปรึกษาหารือเกี่ยวกับคำร้องขอ หรือเรื่องใดๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติตามหรือการใช้กรอบความตกลง กรณี (1) ผลประโยชน์ใดๆ ที่เกิดขึ้นสำหรับคู่กรณีผู้ฟ้องร้องโดยตรงหรือโดยอ้อม ภายใต้กรอบความตกลงถูกลบล้างหรือเสื่อมเสียไป หรือ (2) การดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ใดๆ ของกรอบ	ประเทศภาคีมีหน้าที่ต้องแจ้งข้อมูลต่อคณะกรรมการว่าด้วยมาตรการปกป้อง ซึ่งข้อมูลที่ประเทศภาคีต้องแจ้งนั้น แบ่งออกได้ 2 เรื่อง คือ 1. การแจ้งข้อมูลในเรื่องทั่วไป ดังนี้ (1) ประเทศภาคีต้องแจ้งข้อมูลที่เป็นกฎหมาย ข้อบังคับ วิธีการบริหารงานเกี่ยวกับมาตรการปกป้อง รวมทั้งข้อมูลที่มีการแก้ไข (2) ประเทศภาคีที่ยังใช้มาตรการปกป้องที่มีอยู่ก่อนวันที่ความตกลง WTO มีผลใช้บังคับจะต้องแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการเช่นว่านั้นให้

เรื่อง	ACFTA	ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO
	ความตกลงถูกขัดขวาง ซึ่งเป็นผลจากการที่คู่กรณีผู้ถูกฟ้องร้องไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้กรอบความตกลงนี้ โดยไม่อนุญาตให้มีกรณีพิพาทประเภทที่มิใช่การละเมิด 2. คำร้องขอปรึกษาหารือใดๆ จะต้องยื่นเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งต้องระบุกรณีปัญหา ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย (รวมทั้งบทบัญญัติของกรอบความตกลงที่อ้างว่าถูกละเมิด และบทบัญญัติอื่นใดที่เกี่ยวข้อง) คู่กรณีผู้ฟ้องร้องต้องส่งคำร้องไปยังคู่กรณีผู้ถูกฟ้องร้องและภาคีที่เหลือ เมื่อได้รับคำร้องแล้ว คู่กรณีผู้ถูกฟ้องร้องจะต้องแจ้งคู่กรณีผู้ฟ้องร้องและภาคีที่เหลือพร้อมกันว่าได้รับคำร้องแล้ว 3. หากมีการร้องขอปรึกษาหารือ คู่กรณีผู้ถูกฟ้องร้องจะต้องตอบคำร้องขอปรึกษาหารือภายใน 7 วัน หลังจากวันที่ได้รับคำร้องขอ และต้องดำเนินการปรึกษาหารือโดยสุจริตภายในระยะเวลาไม่เกิน 30 วัน หลังจากวันที่ได้รับคำร้องขอ	คณะกรรมการว่าด้วยมาตรการปกป้องทราบภายใน 60 วันนับแต่วันที่ความตกลง WTO มีผลใช้บังคับ (1 มกราคม 1995) 2. การแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการใช้มาตรการปกป้อง มีดังนี้ (1) ประเทศภาคีต้องแจ้งให้คณะกรรมการว่าด้วยมาตรการปกป้องทราบเมื่อ (ก) เริ่มการไต่สวน (ข) พบว่าสินค้านำเข้าที่เพิ่มขึ้นเป็นสาเหตุของความเสียหายอย่างร้ายแรง หรือคุกคามจนทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศภาคีนั้นและ (ค) ตัดสินว่าจะใช้หรือมีการขยายระยะเวลาในการใช้มาตรการปกป้อง ซึ่งในกรณีข้อ (ค) นี้ประเทศภาคีต้องปรึกษาหารือกับประเทศที่มีส่วนได้เสียอย่างมากในฐานะผู้ส่งออกรายใหญ่ที่เกี่ยวข้อง (2) ประเทศภาคีต้องแจ้งให้คณะกรรมการว่าด้วยมาตรการปกป้องทราบว่าจะใช้มาตรการปกป้องชั่วคราวนั้น และต้องปรึกษาหารือทันทีหลังจากที่มีการใช้มาตรการนั้น (3) ประเทศภาคีต้องแจ้งผลของ

เรื่อง	ACFTA	ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO
	ปรึกษาหารือ โดยมุ่งหมายที่จะบรรลุข้อยุติซึ่งเป็นที่พอใจร่วมกัน หากไม่ตอบภายใน 7 วัน หรือไม่ดำเนินการปรึกษาหารือภายใน 30 วัน คู่กรณีผู้ฟ้องร้องอาจดำเนินการขอให้ตั้งคณะอนุญาโตตุลาการภายใต้ข้อ 6 ได้ 4. คู่พิพาทจะต้องใช้ความพยายามทุกวิถีทางที่จะบรรลุข้อยุติซึ่งเป็นที่พอใจร่วมกันโดยคู่กรณีต้อง (1) ให้ข้อมูลอย่างเพียงพอที่จะทำให้สามารถตรวจสอบได้อย่างสมบูรณ์ว่ามาตรการอาจมีผลกระทบต่อการปฏิบัติตามกรอบความตกลงอย่างไร และ (2) รักษาสถานะลับของข้อมูลใดๆ ที่แลกเปลี่ยนในการปรึกษาหารือ ที่คู่กรณีอีกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกำหนดให้เป็นความลับ 5. การปรึกษาหารือจะต้องเป็นความลับ และไม่กระทบต่อสิทธิของภาคีใด 6. เมื่อใดก็ตามที่ภาคีหนึ่ง (นอกเหนือจากคู่พิพาท) พิจารณาแล้วเห็นว่าตนมีผลประโยชน์ที่ชัดเจนในการ	การปรึกษาหารือในเรื่องต่างๆ รวมทั้งผลของการทบทวนสถานการณ์หลังจากที่มีการใช้มาตรการปกป้องมากกว่า 1 ปี และข้อมูลเกี่ยวกับการชดใช้ค่าเสียหาย

เรื่อง	ACFTA	ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO
	ปรึกษาหารือซึ่งกำลังดำเนินการอยู่ตามข้อนี้ ภาคีนั้นอาจแจ้งคู่พิพาทเป็นลายลักษณ์อักษรให้ทราบถึงความประสงค์ที่จะเข้าร่วมปรึกษาหารือภายใน 10 วัน หลังจากวันที่คู่กรณีผู้ถูกฟ้องร้องได้รับคำร้องขอปรึกษาหารือ ภาคีนั้นจะได้เข้าร่วมการปรึกษาหารือเมื่อคู่กรณีผู้ถูกฟ้องร้องเห็นพ้องว่าข้ออ้างที่ว่ามีผลประโยชน์ชัดเจนมีน้ำหนัก คู่กรณีผู้ถูกฟ้องร้องต้องแจ้งคู่กรณีผู้ฟ้องร้องและภาคีที่เหลือถึงการตัดสินใจก่อนการเริ่มการปรึกษาหารือ หากคำร้องขอเพื่อเข้าร่วมในการปรึกษาหารือไม่ได้รับการยอมรับ ภาคีที่ร้องขอมีสิทธิที่จะขอให้มีการปรึกษาหารือแยกต่างหาก 7. ในกรณีฉุกเฉินรวมทั้งกรณีเกี่ยวกับสินค้าเน่าเสียง่าย คู่กรณีที่เกี่ยวข้องจะดำเนินการปรึกษาหารือภายในระยะเวลาไม่เกิน 10 วัน หลังจากวันที่คู่กรณีผู้ถูกฟ้องร้องได้รับคำร้องขอ หากการปรึกษาหารือไม่สามารถยุติกรณีพิพาทได้	

เรื่อง	ACFTA	ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO
	ภายในระยะเวลา 20 วันหลังจากวันที่คู่กรณีผู้ถูกฟ้องร้องได้รับคำร้องขอ คู่กรณีผู้ฟ้องร้องอาจขอให้ตั้งคณะอนุญาโตตุลาการภายใต้ข้อ 6 ได้โดยตรง 8. ในกรณีฉุกเฉินรวมทั้งกรณีเกี่ยวกับสินค้าเน่าเสียง่าย คู่พิพาทและคณะอนุญาโตตุลาการจะพยายามทุกวิถีทางที่จะเร่งรัดกระบวนการวิธีพิจารณาให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้	
10. ความโปร่งใส	1. คู่กรณีผู้ฟ้องร้องต้องส่งคำร้องไปยังคู่กรณีผู้ถูกฟ้องร้องและภาคีที่เหลือ เมื่อได้รับคำร้องแล้ว คู่กรณีผู้ถูกฟ้องร้องจะต้องแจ้งคู่กรณีผู้ฟ้องร้องและภาคีที่เหลือพร้อมกันว่าได้รับคำร้องแล้ว 2. เปิดโอกาสให้ภาคีหนึ่ง (นอกเหนือจากคู่พิพาท) ที่เห็นว่าตนมีผลประโยชน์ที่ชัดเจนในการปรึกษาหารือซึ่งกำลังดำเนินการอยู่ตามข้อนี้เข้าร่วมปรึกษาหารือได้ภายใน 10 วันหลังจากวันที่คู่กรณีผู้ถูกฟ้องร้องได้รับคำร้องขอปรึกษาหารือ โดยภาคีนั้นจะได้	บัญญัติไว้ในข้อบทต่างๆ ดังนี้ 1. ข้อ 3(1) กำหนดไว้ว่าในการไต่สวนเพื่อพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับความเสียหาย ประเทศภาคีจะต้องแจ้งให้ประเทศภาคีที่มีส่วนได้เสียทั้งหมดได้ทราบและต้องมีการเปิดโอกาสให้มีการรับฟังแสดงความคิดเห็นสาธารณะ 2. ข้อ 4(2)(c) กำหนดไว้ว่าให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตีพิมพ์โฆษณาบทวิเคราะห์อย่างละเอียดในเรื่องที่มีการไต่สวน รวมทั้งแสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้มีการตรวจสอบแล้ว

เรื่อง	ACFTA	ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO
	เข้าร่วมการปรึกษาหารือเมื่อคู่กรณีผู้ถูกฟ้องร้องเห็นพ้องว่าข้ออ้างที่ว่ามีผลประโยชน์ชัดเจนมีน้ำหนัก คู่กรณีผู้ถูกฟ้องร้องต้องแจ้งคู่กรณีผู้ฟ้องร้องและภาคีที่เหลือถึงการตัดสินใจก่อนการเริ่มการปรึกษาหารือ หากคำร้องขอเพื่อเข้าร่วมในการปรึกษาหารือไม่ได้รับการยอมรับ ภาคีที่ร้องขอมีสิทธิที่จะขอให้มีการปรึกษาหารือแยกต่างหาก 3. ในเรื่องการประนอมหรือการไกล่เกลี่ย กำหนดว่ากระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการประนอมและการไกล่เกลี่ยและท่าทีของคู่พิพาทในระหว่างที่กระบวนการเหล่านี้ดำเนินอยู่จะต้องเป็นความลับ และไม่กระทบต่อสิทธิของภาคีใด ในกระบวนการใดๆ ต่อไป หรือกระบวนการอื่น	3. ข้อ 11(2) กำหนดไว้ว่าไม่ให้มีการใช้ VERs อย่างค่อยเป็นค่อยไปหรือนำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับความตกลง WTO ภายในเวลา 4 ปีนับจากวันที่ WTO มีผลใช้บังคับ 4.ข้อ 12 ดังเช่น ข้อ 12(1) กำหนดไว้ว่าให้ประเทศภาคีแจ้งให้คณะกรรมการว่าด้วยมาตรการปกป้องทราบเกี่ยวกับการไต่สวน ผลการไต่สวนและคำตัดสินข้อ 12(3) กำหนดไว้ว่าต้องเปิดโอกาสให้ประเทศที่มีส่วนได้เสียได้ปรึกษาหารือกับประเทศภาคีผู้ใช้มาตรการนั้นก่อน ข้อ 12(4) กำหนดไว้ว่าก่อนใช้มาตรการปกป้องชั่วคราวจะต้องแจ้งต่อคณะกรรมการว่าด้วยมาตรการปกป้องและปรึกษาหารือกับประเทศที่มีส่วนได้เสียทันทีหลังจากที่มีการใช้มาตรการนั้น ข้อ 12(5) กำหนดไว้ว่า ต้องแจ้งให้คณะมนตรีสำหรับการค้าสินค้าทราบโดยทันทีถึงผลการปรึกษาหารือ ผลการทบทวน

เรื่อง	ACFTA	ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO
11. ระยะเวลาในการใช้มาตรการปกป้อง	1. ภาคีใดภาคีหนึ่งมีสิทธิที่จะใช้มาตรการปกป้องกับสินค้าใดๆ ได้ภายในช่วงเปลี่ยนผ่าน (transition period) สำหรับสินค้านั้น โดยช่วงเปลี่ยนผ่านสำหรับสินค้าหนึ่งๆ จะเริ่มต้นจากวันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลบังคับใช้ และจะหมดลงใน 5 ปี หลังจากวันที่การลด/เลิกภาษีศุลกากรของสินค้านั้นสิ้นสุดลง 2. ส่วนกรณีการขอชดเชยตามข้อ 8 ของความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO ประเทศภาคีจะต้องมีการประสานกับ "คณะมนตรีสำหรับการค้าสินค้า" หรือ "คณะกรรมการว่าด้วยการปกป้อง" เพื่อตรวจสอบระดับการลดหย่อนภาษีก่อนการระงับระดับการลดหย่อน ซึ่งการดำเนินการใดๆ ที่เกิดขึ้นจากการประสานท่าทีดังกล่าวจะต้องเสร็จสิ้นภายใน 90 วัน นับจากวันที่เริ่มใช้มาตรการปกป้องของ ACFTA	1. ในกรณีที่เป็นสถานการณ์ฉุกเฉินให้ใช้มาตรการปกป้องชั่วคราว ซึ่งระยะเวลาในการใช้ต้องไม่เกิน 200 วัน 2. ในกรณีที่เป็นสถานการณ์ทั่วไปให้ใช้มาตรการปกป้องทั่วไปซึ่งระยะเวลาในการใช้จะต้องไม่เกิน 4 ปี แต่สามารถขยายระยะเวลาในการใช้ได้อีกแต่ต้องมีการหารือกับประเทศที่ได้รับผลกระทบจากการใช้มาตรการปกป้องนั้น โดยระยะเวลาในการใช้มาตรการปกป้องทั้งหมด (ซึ่งรวมถึงช่วงเวลาการใช้มาตรการชั่วคราว ช่วงเวลาในการใช้ระยะแรกและการขยายเวลาในการใช้) จะต้องไม่เกิน 8 ปี สำหรับประเทศที่กำลังพัฒนา

จากการที่ประเทศจีนเข้าสู่การเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกและทำข้อตกลงทางการค้าระหว่างกับเขตการค้าเสรีอาเซียน – จีน นั้น ทำให้จีนจะต้องเปิดตลาดสินค้าเกษตรให้แก่

ไทย ซึ่งทำให้ประเทศไทยสามารถขยายการส่งออกสินค้าเกษตรไปยังจีนได้มากขึ้น ได้แก่ ข้าว ยางพารา ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง และกุ้งสดแช่แข็ง เป็นต้น แต่ไทยก็จะต้องพบกับภาวการณ์แข่งขันอย่างรุนแรงมากขึ้น ทั้งในด้านการค้าและการลงทุน เพราะทั้งจีนและไทยต่างมีสินค้าออกคล้ายคลึงกัน โดยจีนมีความได้เปรียบในด้านทรัพยากรธรรมชาติ จำนวนแรงงานราคาถูก ซึ่งจะทำให้จีนสามารถขยายตลาดอื่นๆ ในภูมิภาคเอเชียได้มากขึ้น ในขณะเดียวกับที่ไทยมีความได้เปรียบในการครองตลาดสินค้าเกษตรคุณภาพสูงในจีน เช่น ข้าว ยางพารา และสำปะหลัง นอกจากนี้ ไทยยังต้องเผชิญหน้ากับการแข่งขันที่รุนแรงขึ้นในตลาดประเทศที่สามอีกด้วย เช่นในตลาดสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น ซึ่งเป็นตลาดการส่งออกหลักของไทยและจีน เพราะสินค้าออกของจีนหลายประเภทมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงกว่าไทย เช่น สิ่งทอ เสื้อผ้า รองเท้า เฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น มีเพียงสินค้าเกษตรของไทยเพียงเล็กน้อยที่สามารถครองตลาดได้ คือ ยางพารา และน้ำตาล

ในระยะสั้นไทยอาจจะได้รับประโยชน์จากการเปิดตลาดของจีนตามที่ผูกพันในองค์การการค้าโลกและเขตการค้าเสรีอาเซียน ทำให้สามารถเพิ่มการส่งออกสินค้าเกษตรบางประเภทไปยังประเทศจีนได้ แต่ในระยะยาวจะเกิดการเผชิญหน้ากับจีนในตลาดโลก รวมทั้งจะต้องแข่งขันกับประเทศคู่ค้าอื่นๆ ในตลาดจีน แม้ว่าจีนจะต้องเปิดตลาดตามพันธกรณี แต่จีนก็มีมาตรการที่มิใช่ภาษีเพื่อใช้ในการปกป้องอุตสาหกรรมภายในประเทศของตน อันเป็นอุปสรรคต่อการขยายตลาดของไทยในจีนได้ ขณะที่สินค้าเกษตรจากจีนซึ่งมีราคาถูกจะเข้าสู่ไทยมากขึ้น ดังนั้น ประเทศไทยจะต้องเตรียมการใช้มาตรการปกป้องในกรณีที่มีการนำเข้าสินค้าจากจีนมากขึ้น โดยอาจจะพิจารณาใช้มาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น (Safeguard Measures) ภายใต้กรอบขององค์การการค้าโลกและความตกลงระหว่างเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน1

มาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นภายใต้ WTO นี้ ถือเป็น Global Safeguardsนี้ อันได้แก่ Article 19 ของ GATT 1994 และความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้อง ซึ่งใช้บังคับกับสินค้านำเข้าจากทุกประเทศโดยไม่คำนึงถึงแหล่งที่มาของสินค้า เป็นมาตรการทางการค้าที่ประเทศผู้นำเข้าใช้ในการคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในที่ได้รับความเสียหาย หรือมีแนวโน้มที่จะได้รับความเสียหายจากการนำเข้าที่เพิ่มมากขึ้นมากกว่าปกติ เพื่อเปิดโอกาสให้อุตสาหกรรมภายในของประเทศดังกล่าวสามารถปรับตัวให้สามารถแข่งขันกับสินค้านำเข้าได้

ปัจจัยสำคัญในการพิจารณาใช้มาตรการปกป้อง คือ ปริมาณการนำเข้าสินค้าเพิ่มขึ้นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นปริมาณเพิ่มขึ้นจริง อย่างชัดเจน (Absolute Increased) หรือปริมาณเพิ่มขึ้นโดยเปรียบเทียบ (Relative Increased) ระหว่างปริมาณนำเข้ากับปริมาณการผลิตในประเทศ โดยที่การ

---

1 รายงานผลการสัมมนา จีนเข้า WTO : โอกาสที่ต้องรีบฉกฉวย สรุปโดย กองการเศรษฐกิจ วปอ.สปท. การสัมมนาเรื่อง จีนเข้า WTO: โอกาสที่ต้องรีบฉกฉวย จัดขึ้นโดย กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์ ณ หอประชุมกรมประชาสัมพันธ์ ใน ๑๒ มิ.ย.๔๔ มีเนื้อหาสาระโดยสรุปดังต่อไปนี้

นำเข้าที่เพิ่มขึ้นนั้น เป็นผลจากเหตุการณ์ที่ไม่อาจคาดการณ์ล่วงหน้าได้ (Unforeseen Development) นอกจากนี้ การนำเข้าที่เพิ่มขึ้นนั้นต้องก่อให้เกิดหรือคุกคามให้เกิด "ความเสียหายอย่างร้ายแรง" (Serious Injury or Threat thereof) ต่ออุตสาหกรรมภายใน ทั้งนี้ ปัจจัยหลักในการพิจารณาความเสียหาย ได้แก่ อัตราและปริมาณการเพิ่มขึ้นของสินค้านำเข้า การเพิ่มขึ้นของส่วนแบ่งตลาดในประเทศของสินค้านำเข้า การเปลี่ยนแปลงระดับการขาย การเปลี่ยนแปลงระดับการผลิต การเปลี่ยนแปลงระดับการใช้กำลังการผลิต การเปลี่ยนแปลงระดับกำไร/ขาดทุน การเปลี่ยนแปลงระดับการจ้างงาน เป็นต้น

การเข้าเป็นสมาชิก WTO จีนถูกกำหนดให้ต้องมีสถานะเป็น Non- Market Economy* ส่งผลให้ประเทศอาเซียนมีการบังคับใช้มาตรการปกป้องกับจีนจะต้องแตกต่างไปจากประเทศสมาชิก WTO อื่นๆ ขณะที่อาเซียนยอมรับความเป็นระบบตลาด (Market Economy Status: MES)** ของจีน

ส่วนมาตรการปกป้องภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียนนั้น ภาคีได้เห็นชอบให้สามารถใช้มาตรการปกป้องเพื่อเป็นการปกป้องอุตสาหกรรมภายในของแต่ละประเทศจากผลของการเปิดเสรีการค้าอาเซียน-จีน อาทิ การทะลักของสินค้านำเข้าที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อสินค้า/อุตสาหกรรมภายในประเทศได้ โดยให้ขึ้นอัตราภาษีนำเข้าของสินค้าที่ได้รับผลกระทบให้เท่ากับอัตราภาษีทั่วไปที่เก็บจากประเทศสมาชิก WTO ในช่วงเวลาเดียวกัน และสามารถใช้มาตรการนี้ได้ตั้งแต่วันที่ความตกลงการค้าสินค้ามีผลบังคับใช้จนถึง 5 ปี หลังจากวันสิ้นสุดของการยกเลิกหรือลดภาษีศุลกากรของสินค้านั้นๆ

---

* ระบบเศรษฐกิจที่มิใช่ระบบตลาด หมายถึงระบบเศรษฐกิจที่รัฐทำหน้าที่หลักในการจัดสรรทรัพยากรและแก้ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจผ่านการวางแผนจากส่วนกลาง โดยที่กลไกราคาไม่มีส่วนเข้ามาเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

กาอใต้กรอบกติกา WTO ประเทศที่มีสถานะระบบเศรษฐกิจแบบตลาดจะอยู่ในสถานะที่ได้รับการปฏิบัติแบบเดียวกัน ในขณะที่ประเทศที่มีสถานะระบบเศรษฐกิจที่มิใช่ระบบตลาดจะถูกปฏิบัติทางด้านการค้าแตกต่างออกไปในทางที่เสียเปรียบ

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาสถานะว่าประเทศใดเป็น Non- Market Economy: NME หรือไม่ ดังนี้

1. สกุลเงินตราของประเทศนั้นได้รับการยอมรับสามารถแลกเปลี่ยนเป็นเงินตราต่างประเทศสกุลอื่นๆหรือไม่
2. อัตราค่าจ้างแรงงานถูกกำหนดโดยการต่อรองอย่างเสรีระหว่างผู้ใช้แรงงานกับธุรกิจผู้จ้างแรงงานหรือไม่
3. บริษัทต่างชาติได้รับอนุญาตให้สามารถประกอบกิจการร่วมทุนและการลงทุนในประเทศนั้นหรือไม่
4. รัฐบาลประเทศนั้นได้เข้ามาผูกขาดเป็นเจ้าของกิจการ หรือควบคุมวิธีการผลิตหรือไม่
5. รัฐบาลประเทศนั้นได้เข้ามาควบคุมการจัดสรรทรัพยากร กลไกราคา และการตัดสินใจผลิตของธุรกิจต่างๆ หรือไม่
6. ปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่ผู้มีอำนาจหน้าที่พิจารณาเห็นสมควร

** ระบบเศรษฐกิจแบบตลาด (Market Economy Status: MES) หมายถึง ระบบเศรษฐกิจที่กลไกราคาทำหน้าที่หลักในการจัดสรรทรัพยากรและแก้ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ โดยที่รัฐไม่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีก็น้อยส่วนมาก (อมรรัตน์ สุรเกียรติชานุกูลม, กฎกติกาว่าด้วย NME กับ MES)

ในความตกลงเปิดเสรีด้านการค้าสินค้าระหว่างอาเซียนและจีน (ASEAN-China FTA: ACFTA) นั้น จะเห็นได้ว่าทั้งอาเซียนและจีนต่างก็ใช้ความระมัดระวังในการเปิดตลาดแลกเปลี่ยนกัน ต่างก็ยังปกป้องอุตสาหกรรมภายในในสาขาสำคัญๆ โดยกำหนดให้มีสินค้าอ่อนไหวได้ถึง 400 รายการ (แต่คุมน้ำหนักการค้าไม่ให้เกินร้อยละ 10 ของมูลค่านำเข้า) จีนเองก็ต้องการปกป้องอุตสาหกรรมภายในหลายสาขา จึงไม่ได้ตั้งท่าทีการเจรจาเพื่อรุกเปิดตลาดอาเซียนมากนักการเปิดตลาดของจีนและอาเซียนตามผลการเจรจาจึงค่อยเป็นค่อยไป และการเปิดตลาดสินค้าอ่อนไหวซึ่งเป็นสินค้าสำคัญที่แต่ละประเทศต้องการปกป้องก็นับว่าน้อย และในเวที ACFTA นี้ จีนได้รับการยอมรับจากอาเซียนว่าจีนเป็น Market Economy Status ที่ยอมให้จีนพ้นจากจากข้อผูกพันที่ทำไว้ตั้งแต่เข้าเป็นสมาชิก WTO โดยถือว่าเศรษฐกิจจีนเป็นเศรษฐกิจแบบตลาดเช่นเดียวกับตลาดของสมาชิกอื่นของ WTO จึงต้องปฏิบัติกับจีนเหมือนประเทศอื่นๆ ในการไต่สวนเพื่อเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti-dumping: AD) และตอบโต้การอุดหนุน (Countervailing Duty: CVD) กับสินค้าจีน รวมถึงการใช้มาตรการปกป้อง (safeguard Measures: SG)

มาตรการปกป้องภายใต้ความตกลง ACFTA นี้ ประเทศที่เป็นสมาชิก WTO (ในจำนวน 11 ประเทศ มีเพียงลาวและเวียดนามเท่านั้นที่ยังไม่ได้เป็นสมาชิก WTO) ยังสามารถใช้มาตรการปกป้องของ WTO ต่อไปได้ ในฐานะที่เป็นมาตรการปกป้องระดับโลก (Global Safeguards) เพราะใช้จำกัดการนำเข้าสินค้ารายการหนึ่งๆ ของสมาชิก WTO ได้พร้อมกันหลายประเทศ ขึ้นอยู่กับผลการไต่สวนว่าสินค้านำเข้าจากประเทศสมาชิกประเทศใดที่ก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงต่ออุตสาหกรรมภายใน) แต่ความตกลงภายใต้ ACFTA นี้ก็กำหนดกติกาการใช้มาตรการปกป้องกับภาคี ACFTA ภายใต้ความตกลงฉบับนี้เป็นการเฉพาะด้วย คือมีข้อห้ามว่าถ้าใช้มาตรการปกป้องของ ACFTA ก็ไม่ให้ใช้มาตรการปกป้องของ WTO ซ้อนกัน) โดยสามารถใช้มาตรการปกป้องเพื่อเป็นการปกป้องอุตสาหกรรมภายในของแต่ละประเทศจากผลของการเปิดเสรีการค้าอาเซียน-จีน อาทิ การทะลักของสินค้านำเข้าที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อสินค้า/อุตสาหกรรมภายในประเทศ โดยให้ขึ้นอัตราภาษีนำเข้าของสินค้าที่ได้รับผลกระทบให้เท่ากับอัตราภาษีทั่วไปที่เก็บจากประเทศสมาชิก WTO ในช่วงเวลาเดียวกัน และให้ใช้กับสินค้าได้ทุกรายการ ไม่ว่าเป็นสินค้าเร่งลดภาษี (Early Harvest) สินค้าปกติ หรือสินค้าอ่อนไหว แต่ให้ใช้เฉพาะในช่วงเวลาปรับตัว (transitional period) ซึ่งเริ่มตั้งแต่วันที่ความตกลงมีผลใช้บังคับไปจนถึงกำหนดห้าปีหลังจากที่มีการลดหรือยกเลิกภาษีที่เก็บจากสินค้านั้นเสร็จสิ้นแล้วตามพันธกรณี คือสามารถใช้มาตรการนี้ได้ตั้งแต่วันที่ความตกลงการค้าสินค้ามีผลบังคับใช้จนถึง 5 ปี หลังจากวันสิ้นสุดของการยกเลิกหรือลดภาษีศุลกากรของสินค้านั้นๆ เช่น สินค้าปกติที่ต้องยกเลิกภาษีภายในวันที่ 1 มกราคม 2553 การใช้มาตรการปกป้องมีกำหนดตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2548 ไปจนถึง 1 มกราคม 2558 หลังจากนั้นก็ใช้ได้ ความตกลงนี้ยกเว้นการใช้มาตรการปกป้องกับสินค้าที่มีสัดส่วนนำเข้าไม่ถึงร้อยละ 3 ของยอดมูลค่านำเข้าจากประเทศภาคี

ทั้งหมด และการใช้มาตรการปกป้องก็ต้องมีขั้นตอนการไต่สวนแบบเดียวกันที่ใช้กันใน WTO แต่ใช้ได้ง่ายกว่าเพราะ ACFTA ยอมให้ประเทศภาคีใช้ทั้งในกรณีที่ภาคีที่เป็นประเทศผู้นำเข้าได้รับผลกระทบเนื่องจากการลดภาษีตามความตกลง หรือกรณีที่เป็นผลจากพัฒนาการที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน (unforeseen developments) ซึ่งไม่ต้องพิสูจน์กันอีก

ความแตกต่างจากความตกลง WTO อีกประการหนึ่งคือ รูปแบบการใช้มาตรการปกป้องซึ่ง ACFTA ให้ใช้วิธีการเพิ่มอัตราภาษี แต่ไม่ยอมให้ใช้โควต้าเพื่อจำกัดการนำเข้าดังที่ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องของ WTO ยอมให้ใช้ ซึ่งการเพิ่มอัตราภาษีนั้น เพิ่มจากอัตราลดพิเศษตามพันธกรณี ACFTA ในขณะนั้นสู่อัตราปกติ (MFN) ที่ใช้กับสมาชิก WTO และให้ใช้ได้ 3 ปี แต่อาจขยายเวลาออกไปอีกได้ไม่เกิน 1 ปี รวมเป็น 4 ปี แต่ไม่ให้เกินช่วงเวลาปรับตัว เมื่อถึงเวลาที่ต้องยุติ ก็ให้กลับไปใช้อัตราภาษีตามที่มีกำหนดจะลดตั้งแต่วันที่ 1 มกราคมของปีที่ยุติการใช้มาตรการปกป้อง

ความตกลง ACFTA นี้ยินยอมให้ประเทศภาคีเร่งลดและยกเลิกภาษีเร็วกว่าที่กำหนดไว้ ดังที่ไทยเคยเจรจาตกลงยกเลิกภาษีนำเข้าสินค้าผักและผลไม้กับจีนภายใต้ ACFTA มาแล้วตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2546 แต่ขณะนั้นไทยและจีนเจรจากันเพียงสองประเทศโดยไม่ได้แจ้งสมาชิกอาเซียนอื่น และมาแจ้งภายหลังเมื่อทำความตกลงกับจีนเรียบร้อยไปแล้ว ซึ่งทำให้ไทยถูกโจมตีอย่างมากในเวทีระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสของอาเซียน เมื่อไทยและจีนนำเอาความตกลงยกเลิกภาษีสองฝ่ายเข้ามาอยู่ใต้ ACFTA อย่างเป็นทางการ สมาชิกอื่นของอาเซียนจึงให้วางกติกาไว้ในความตกลง ACFTA ว่า ถ้าจะจับคู่กันเจรจาในระดับทวิภาคีเช่นนี้อีกเพื่อเร่งลดและยกเลิกภาษีสินค้ากลุ่มใด ก็ต้องให้ประเทศภาคีอื่นเห็นชอบด้วยตั้งแต่ต้นจนจบ และถือเป็นผลเจรจาร่วมกันโดยภาคีทุกประเทศร่วมกันเร่งลดและยกเลิกภาษีสินค้ากลุ่มนั้นไปพร้อมๆ กัน

ความตกลงในส่วนนี้เอง ที่คล้ายจะเป็นการส่งเสริมให้ประเทศภาคีเร่งลดและยกเลิกภาษี แต่หากพิจารณากติกานี้ให้ดีแล้ว การที่ไทยจะเดินหน้าขอเจรจากับจีนเพื่อเร่งลดและยกเลิกภาษีกันในกลุ่มสินค้าอื่นๆ ต่อไป โดยถือว่าเป็นการทำ FTA ระหว่างประเทศไทยและจีนแล้ว ตามความจริงการเจรจาดังกล่าวนั้นเป็นเพียงส่วนหนึ่งของ ACFTA เท่านั้น การขยายตัวอาจจะเป็นไปได้ยาก เนื่องจากต้องดำเนินการภายใต้กติกา ACFTA อยู่

เมื่อศึกษาวิเคราะห์จากข้อมูลและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง พอจะสรุปเป็นแนวทางสำหรับการนำมาตรการปกป้องมาใช้เพื่อคุ้มครองภาคเกษตรภายในประเทศได้ ดังนี้

1. การส่งเสริมการใช้มาตรการปกป้องเพื่อขจัดความไม่เป็นธรรมในการค้าสินค้าเกษตรที่ได้รับการอุดหนุนของประเทศจีนหรือประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยเลือกใช้มาตรการปกป้องภายใต้กรอบ ACFTA ก่อน เพราะสามารถใช้มาตรการปกป้องเพื่อเป็นการปกป้องอุตสาหกรรม

ภายในของประเทศไทย จากการทะลักของสินค้านำเข้าที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อภาคเกษตรภายในประเทศ โดยสามารถขึ้นอัตราภาษีนำเข้าของสินค้าที่ได้รับผลกระทบให้เท่ากับอัตราภาษีทั่วไปที่เก็บจากประเทศสมาชิก WTO ในช่วงเวลาเดียวกัน และให้ใช้กับสินค้าได้ทุกรายการไม่ว่าเป็นสินค้าเร่งลดภาษี (Early Harvest) สินค้าปกติ หรือสินค้าอ่อนไหว แต่ให้ใช้เฉพาะในช่วงเวลาปรับตัว (transitional period) ซึ่งเริ่มตั้งแต่วันที่ความตกลงมีผลใช้บังคับไปจนถึงกำหนดห้าปีหลังจากที่มีการลดหรือยกเลิกภาษีที่เก็บจากสินค้านั้นเสร็จสิ้นแล้วตามพันธกรณี คือสามารถใช้มาตรการนี้ได้ตั้งแต่วันที่ความตกลงการค้าสินค้ามีผลบังคับใช้จนถึง 5 ปี หลังจากวันสิ้นสุดของการยกเลิกหรือลดภาษีศุลกากรของสินค้านั้นๆ เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการลด/ ยกเว้นตาม ACFTA ก็ไม่ควรมีการใช้มาตรการปกป้องภายใต้ ACFTA อีกต่อไป หากมีความจำเป็น ภาคีฝ่ายที่ได้รับความเสียหายจึงค่อยใช้ Global SG ต่อ เหตุผลอีกประการก็เพราะการใช้มาตรการปกป้องภายใต้ ACFTA ก็มีขั้นตอนการไต่สวนแบบเดียวกันที่ใช้กันใน WTO แต่ใช้ได้ง่ายกว่าเพราะ ACFTA ยอมให้ประเทศภาคีใช้ทั้งในกรณีที่ภาคีที่เป็นประเทศผู้นำเข้าได้รับผลกระทบ เนื่องจากการลดภาษีตามความตกลง หรือกรณีที่เป็นผลจากพัฒนาการที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน (unforeseen developments) ซึ่งไม่ต้องพิสูจน์กันอีก

2. การเตรียมความพร้อมเพื่อกำหนดมาตรการปกป้องขึ้นบังคับใช้เป็นกฎหมายภายใน เนื่องจากประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศทั้งในระดับพหุภาคีและในระดับทวิภาคี ซึ่งความตกลงดังกล่าวได้กำหนดให้ประเทศภาคีสมาชิกสามารถใช้มาตรการปกป้องอุตสาหกรรมภายในของตนได้ หากปรากฏว่ามีการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นจากประเทศภาคีสมาชิกอื่นอันก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่ออุตสาหกรรมภายในของตน และได้มีประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการกำหนดมาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น พ.ศ.2542 ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ.2522 รองรับการกำหนดมาตรการปกป้องตามความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศดังกล่าว แต่ประกาศดังกล่าวมีข้อจำกัดด้านขอบเขตที่จะนำมาปรับใช้กับการกำหนดมาตรการปกป้อง ทำให้ขาดความคล่องตัวและเกิดความล่าช้าในการกำหนดมาตรการ ขณะที่รัฐบาลยังคงมีนโยบายความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศและการเจรจาการค้าระหว่างประเทศทั้งกรอบทวิภาคีและพหุภาคีต่อไป ประเทศไทยจึงควรที่จะต้องมีกฎหมายว่าด้วยมาตรการปกป้องซึ่งอนุวัติตามกฎหมายระหว่างประเทศมาเพื่อรองรับการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นจากการเปิดตลาดเสรีขึ้น โดยนำมาตรการปกป้องนั้นมาใช้ในทางการค้าในสินค้าเกษตรนำเข้าบางรายการโดยเฉพาะในสินค้าที่ได้รับการอุดหนุนการผลิตและส่งออกจากจีนและประเทศที่พัฒนาแล้ว เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

(References of Literature cited)

กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. 2548. "มาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น (Safeguard Measure: SG)". [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.dft.moc.go.th/level4Frame.asp?sPage=the_files/$$11/level3/safeguard.doc&level3=81 (18 พฤษภาคม 2550).

กลุ่มศึกษาข้อตกลงเขตการค้าเสรีภาคประชาชน(FTA WATCH). 2547. "ไทยในมุมมอง "ทอฟ เลอร์" อีก 40 ปีถึงจะเป็นคลื่นลูกที่ 3". [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.ftawatch.org/cgi-bin/content/news/show.pl?2150. (24 พฤษภาคม 2550).

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. ม.ป.ป. "Fact Book: เขตการค้าเสรีอาเซียน–จีน (ASEAN– China Free Trade Agreement: ACFTA)". [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.dtn.moc.go.th/FTAAsean-China.pdf (24 กรกฎาคม 2549).

กรมเจรจาการค้า. 2547. "Glossword Glossary compile". [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.nidambe11.net/glossword/index.php?a=term&d=2&t=430 (8 เมษายน 2549).

กลุ่มศึกษาเพื่อติดตามและประเมินผลการเจรจาจัดทำเขตการค้าเสรี. ม.ป.ป. "ความเป็นมา" [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.ftamonitoring.org/aboutus.asp (13 เมษายน 2550).

เกริกไกร จีระแพทย์. 2539. การเจรจาการค้าระหว่างประเทศของไทย. กรุงเทพฯ: คู่แข่งบุ๊คส์.

เกษม บุญอ่อน. 2522. "เตลฟาย: เทคนิคในการวิจัย". วารสารคุรุปริทัศน์ 4 (ตุลาคม): น.26-28.

เกษมสันต์ วีระกุล และคณะ. 2540. "ข้อตกลงการกีดกันการค้ากรณีสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป (Multi-Fiber Arrangement Regarding International Trade in Textile หรือ MFA)". พจนานุกรมศัพท์เศรษฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. น. 216-217.

_____. 2540. "ข้อตกลงการตลาดแบบเป็นขั้นตอน (Orderly Marketing Agreement)". พจนานุกรมศัพท์เศรษฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. น. 227.

_____. 2540. "มาตรการปกป้อง". พจนานุกรมศัพท์เศรษฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. น.259.

_____. 2540. "การจำกัดการส่งออกโดยความสมัครใจ (Voluntary Export Restraints)". พจนานุกรมศัพท์เศรษฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. น. 291.

_____. 2540. "การปกป้องคุ้มครอง (Protection)". พจนานุกรมศัพท์เศรษฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. น. 246.

คณะกรรมการมาตรการที่เป็นอุปสรรคทางการค้าที่มิใช่ภาษี สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. 2545. "อุปสรรคทางการค้าที่มิใช่ภาษี (Non Tariff Barriers: NTBs)" [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.wtothailand.or.th/popup_files/NTB.doc (25 เมษายน 2550).

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิยาลัยราชภัฏจันทรกษม. 2005, "การค้าระหว่างประเทศ". [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://manage.chandra.ac.th/~somcom/ch14inttrade.doc (4 กรกฎาคม 2550).

จุลสารเศรษฐกิจการคลัง. 2545. การค้าระหว่างประเทศ. อ้างถึงใน Student Chula. 2545. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.student.chula.ac.th/~46456880/Marketing.htm (29 กันยายน 2548).

จุมพล พูลภัทรชีวิน. 2537. การวิจัยอนาคตด้วยแบบ EDFR. รวมบทความเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา (เล่ม2). ม.ป.ท.

_____. 2544. การวิจัยอนาคตด้วยเทคนิค EDFR. ในเทคนิควิธีวิเคราะห์น โยบายสาธารณะ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชนิตา รักษ์พลเมือง. 2531. การวิจัยแบบเทคนิคเดลฟายการวิเคราะห์น โยบายทางการศึกษา.ม.ป.ท.

_____. 2537.การวิจัยแบบเทคนิคเดลฟายในเทคนิควิธีการวิเคราะห์น โยบายสาธารณะ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชลิศา รัตรสาร และ ดร.วรรณรัตน์ วัฒนานิมิดกูล. 2550. "การศึกษาการค้าไทย-ลาว ณ จุดที่มีการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3 ในบริบทของวัฒนธรรมเศรษฐกิจ". [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา siam.edu/su_doc/2550_bus01.doc (24 พฤษภาคม 2550).

ชาย โพธิสิตา. 2549 .ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด(มหาชน)

นภารัตน์ กรรณรัตนสูตร. 2543. ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับมาตรการปกป้องภายใต้แกตต์ และองค์การการค้าโลก: ศึกษากรณีกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทัชชมัย ฤกษะสุต. 2539. "กติกาอื่นๆของแกตต์". สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศ (ตุลาคม 2539): 3-5.

_____. 2538. "หลักการระงับข้อพิพาทในแกตต์และองค์การการค้าโลก". วารสารกฎหมาย คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 16 (ตุลาคม 2538): 86.

เบญจา ศิลารักษ์, กิ่งกร นรินทรกุล ณ อยุธยา คณะทำงานโลกาภิวัตน์ และ นันทา สิทธิราช เครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือก. 2547. การค้าเสรีไทย - จีน ใครเก็บเกี่ยวผลประโยชน์". [ระบบออนไลน์]. http://www.ftawatch.org/autopage1/show_page.php?t=9&s_id=6&d_id=6 (4 มีนาคม 2549).

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542

รุ่งนภา บุญยะนันท์ สำนักมาตรการนำเข้าส่งออกสินค้าทั่วไป กรมการค้าต่างประเทศ. 2546. "เขตการค้าเสรีไทย – จีน ผลกระทบต่อการส่งออกสินค้าไทย". [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.dft.moc.go.th/eximcentre/technical/fta_th_cn.htm (13 พฤศจิกายน 2548).

ลักคณา วรศิลป์ชัย, ม.ป.ป. "บทเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเงินระหว่างประเทศ". [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://tulip.bu.ac.th/~lugkana.w/teach/Sheet/Sheet%20Chapter%201.doc (25 สิงหาคม 2549).

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. 2550. "การค้าเสรี". [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%84%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B9%80%E0%B8%AA%E0%B8%A3%E0%B8%B5 (25 เมษายน 2550).

วัชรี ธาดาธำรงเวช. ม.ป.ป. ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้อง. กรุงเทพฯ: สวัสดิการกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์.

ศิริพร สัจจานันท์. 2541. "Most Favoured Nation Clause: MFN". รวมศัพท์เศรษฐกิจ การค้า - การเงิน ระหว่างประเทศ. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น. น.183-184.

_____. 2541. "Nation Treatment: NT". รวมศัพท์เศรษฐกิจ การค้า - การเงิน ระหว่างประเทศ. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น. น.183-187.

ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2546. รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการการศึกษาวิเคราะห์แนวทางการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อรองรับการที่จีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกและการจัดทำเขตการค้าเสรีอาเซียน–จีน. กรุงเทพฯ: กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์.

ศักดิ์ชัย บาลศิริ. 2543. การเปรียบเทียบผลการให้ข้อมูลกลับคืนในเทคนิคเดลฟายระหว่างการให้ข้อมูลกลับคืนด้วยค่าสถิติต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิตคณะครุศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย หรือทีดีอาร์ไอ (TDRI) ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.). 2549. "FTA ของ Mercosur". [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.ftadigest.com/newsUpdate521.html (7 กุมภาพันธ์ 2549).

สุพจน์ จุนอนันตธรรม สถาบันวิจัยสังคมและเศรษฐกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. 2548. "Warning System; Positioning of Thailand & Southeast Asia" by Paul Krugman". [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.nidambe11.net/ekonomiz/2005q2/article2005may03p10.htm หรือ http://www.trf.or.th/News/Content.asp?Art_ID=301 (3 มิถุนายน 2548).

สุพจน์ บุญวิเศษ. 2546. "การเมืองการปกครองไทยในบริบทโลกาภิวัตน์" น. 336-337. ในการประชุมทางวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติ. ครั้งที่ 4 (พ.ศ.2546). ศูนย์การประชุมไบเทค. กรุงเทพฯ.

สุรเกียรติ เสถียรไทย. 2531. กฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ: การควบคุมการค้าระหว่างประเทศโดยรัฐ. กรุงเทพฯ: คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิมล ว่องวานิช. 2548. การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ: ธรรมดาเพรส.

สำนักงานผู้แทนการค้าไทย สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล. 2548. "แนวโน้มการใช้มาตรการปกป้องทางการค้าในตลาดโลก" [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.ttr.thaigov.go.th/ (5 ตุลาคม 2549).

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศในจีน (เซี่ยงไฮ้ เซี่ยเหมิน และคุนหมิง). 2549. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.depthai.go.th/go/document/121?level=1 (18 เมษายน 2550).

สำนักนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 2 สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. 2545. "โครงการจัดทำแผนแม่บทอุตสาหกรรมรายสาขา สาขารองเท้าและเครื่องหนัง" [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.oie.go.th/policy7/3.html (3 มีนาคม 2549).

เสาวรภย์ กุสุมา ณ อยุธยา. ม.ป.ป. "ประวัติลัทธิเศรษฐกิจ History of Economic Thought". [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://econ.bu.ac.th/paper/EC213/7.doc (23 มิถุนายน 2549).

อมรวไล นิลพานิช. 2547. มาตรฐานการทบทวน (Standard of review) เกี่ยวกับความเสียหายตามความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัทธิ์ พิศาลวานิช. 2548. "ศึกษาความร่วมมือการค้าไทย–จีน ศึกษานอกกรอบ–ในกรอบเอฟทีเอ ผลลัพท์ไทยยังมีแต่เสีย–ไม่คุ้มได้". มติชนรายวัน 27 ธันวาคม. 1-3. อ้างถึงใน [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.nidambe11.net/ekonomiz/2005q4/article2005dec27p5.htm (4 มีนาคม 2549).

อนุช อาภาภิรม. 2549. "ความรู้กับความไม่รู้: แก่นเรื่อง "โลกใหม่ที่กล้าหาญ"มติชนสุดสัปดาห์ วันที่ 27 มกราคม และ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2549 ปีที่ 26 ฉบับที่ 1328, 1343 [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.osknetwork.com/modules.php?name=News&file=article&sid=1285 (27 มกราคม 2550).

Americo Beviglia Zampetti. 1995. "The Uruguay Round Agreement on Safeguards: A Competition-Oriented Perspective". World Competition 19 (December 1995):147.

Ando and Fujii. 2003. Hidden Trade Protection: Estimating Tariff Equivalents of Core and Non-Core Non-Tariff Measures in the APEC Member Economies. อ้างถึงใน ทีมงาน FTAdigest. ม.ป.ป. "มาตรการทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีนั้นสำคัญอย่างไร" [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.ftadigest.com/negotiationIssuesTUSFTA02.html (12 มกราคม 2549).

Baker@Mckenzie. No date. "Import Relief (Safeguard) Authorities: Section 201-204 of the Trade Act of 1974 (as amended)". N.P.: n.p. (Unpublished Manuscript).

Bela Ballassa and Constantine Michalopoulos. 1986. Liberalizing Trade Between Developed and Developing Countries. In Journal of World Trade Law 20 (January-February, 1986): 21.

Brian Hindley. 1986. The VER System and GATT Safeguards. Paper presented of the Conference on the Role and Interests of the Developing Countries in the Multilateral Trade Negotiations, Bangkok, The World Bank Thailand Development Research Institute, 1986, 30October–1 November 1986, 2.

Bruce E. Clubb. 1967. Dismantling Trade Barriers: Inplementation of the Trade Expansion Act. 33. In International Trade, Investment and Organization, eds. Wayne R. Lafave & Peter Hay. Urbana: University of Illinois.

Castles, Stephen and Davidson, Alastair. 2000. Citizenship and Migration: Globalisation and the politics of belonging, palgrave.

Donald J. Rousslang. 1988. Import Injury in U.S. Trade Law; an Economic View. 117. In International Review of Law and Economics, 8, No.1 (Jane 1988).

Engler, Mark. 2003. "Globalization's Lost Decade: The model of free trade and development promoted In Washington failed poor countries under Clinton, and is failing them under Bush". [Online]. Available http://www.democracyuprising.com/ (4 August 2003).

Frank Lechner. 2001. "GLOBALIZATION THEORIES, World-System Theory (Synopsis and Analysis)". [Online]. Available http://www.sociology.emory.edu/globalization/theories01.html (4 January 2007).

General Agreement on Tariff and Trade. Article 19 (2). 1969. Basic Instruments and Selected Documents (Vol.4): Text of the General Agreement. N.P.: n.p.

General Agreement on Tariff and Trade. 1969. Basic Instruments and Selected Documents (Vol.4):Text of the General Agreement. N.P.: n.p.

Giddens, Anthony. 1990. The Consequences of Modernity. Stanford, California: Stanford University Press.

Heywood, Andrew. 1999. Rights, Obligations and Citizenship, in Political Theory an Introduction. 2nd. New York: Palgrave.

Kenneth R. Simmonds, Brian H.W. Hill. 1988. Omnibus Trade and Competitiveness Act of 1988, Law and Practice under the GATT. V.

Janet a. Nuzum. 1996. The Agreement on Safeguards: U.S. Law Leads Revitalization of the Escape Clause. 421. In the World Trade Organization. New York: American Bar Association.

John H Jackson. 1969. World Trade and the Law of GATT. St. Minn: West Publishing.

John H. Jacson, William J.Davey and Alan O Sykes Jr. 1996. Escape Clauses, Safeguards and Adjustment Policies. St. Paul, Minn: West Publishing.

_____, 1996. Legal Problem of International Economic Relations; Cases, Materials and Text, St. Paul, Minn: West Publishing. p. 596.

Jordan, Bill and Duvell, Franck. 2003. Migration: The Boundaries of Equality and Justice. Cambridge: Polity Press.

Julius Nyerere. 1990. Recolonization GATT, The Uruguay Round & the Third World. England: Zed Book.

Leys, Colin. 2002. "Global Capitalism and National Politics". In Globalization and Insecurity: Political, Economic and Physical Challenges. Basingstoke: Plagrave Press. pp. 77-79.

Olivier Long, 1995. Law and Its Limitations in the GATT Multilateral Trade System. Dordrecht: Martinus Nijhoff.

P. Kleen. 1989. "The Safeguard Issue in the Uruguay Round – A Comprehensive Approach" Journal of World Trade Law 23 (October 1989): 74-75.

Razeen, Sally. 2005. "Thailand's New FTAs and Its Trade Policies Post-Asian Crisis: An Assessment. Proceedings of International Conference on From WTO to Bilateral FTAs". [Online]. Available http://www.ftadigest.com/researchOther04.html (24 January 2550).

SICE - Foreign Trade Information System. 1998. "Arbitral Panel Established Under Chapter Twenty of the North American Free Trade Agreement". [Online]. Available http://www.sice.oas.org/DISPUTE/nafta/english/us97801a.asp#NAFTAsafeguardsprovisions (26 April 2006).

Smith, Peter (Fay) and Smythe, Elizabeth. 2001. "Globalisation, citizenship and technology: The Multilateral Agreement on Ivesment (MAI) meets the Interner", In Frank Webster (ed), Culture and Politics in the Information Age, Routledge.

The ASEAN Secretariat. 2547. "Agreement on Trade in Goods of the Framework Agreement on Comprehensive Economic Co-operation between the Association of Southeast Asian Nations and the People's Republic of China Article 9 - Safeguard Measures". [Online]. Available http://www.aseansec.org/16646.htm (20 May 2007).

The Columbia Encyclopedia, Sixth Edition. 2006. "Encyclopedia: Smith, Adam". [Online]. Available http://education.yahoo.com/reference/encyclopedia/entry/Smith-Ad (2 May 2007).

United Nation. 2003. United Nations Conference on Trade and Development "Dispute Settlement" World Trade Organization 3.8 Safeguard Measures. New York and Geneva: United Nations. [Online]. Available http://www.wto.org (9 March 2007)

White, Barbara H. 2002. Globalization and Insecurity: Political, Economic and Physical Challenges, Basingstoke. New York : Plagrave Press.

Wikipedia, the free encyclopedia. 2007. "Critical theory" [Online]. Available http://en.wikipedia.org/wiki/Critical_theory (24 May 2007).

_____. 2007. "Emigration" [Online]. Available http://en.wikipedia.org/wiki/Migrant. (6 May 2007).

_____. 2007. "immigration" [Online]. Available http://en.wikipedia.org/wiki/Migrant. (6 May 2007).

_____. 2006. "Industrialisation". [Online]. Available http://en.wikipedia.org/wiki/Industrialisation. (6 May 2007).

Will Martyn. 1998. "International Trade: The General Agreement on Tariffs and Trade Decision on Negotiating Structure and Plans for the Uruguay Round, January 28, 1987". Harvard International Law Journal 29, (Winter 1998): 199-203.

William R. Bishop. No date. "Investigations Completed under Section 201 of the trade act of 1974". N.P.: n.p. (Unpublished Manuscript).

World Trade Organization, 1968. "LEGAL TEXTS: GATT 1947 - The General Agreement on Tariffs and Trade (GATT 1947)". [Online]. Available http://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/gatt47_02_e.htm#articleXIX (22 November 2006).

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

FRAMEWORK AGREEMENT ON COMPREHENSIVE ECONOMIC CO-OPERATION BETWEEN THE ASSOCIATION OF SOUTH EAST ASIAN NATIONS AND THE PEOPLE'S REPLUBLIC OF CHINA

FRAMEWORK AGREEMENT ON COMPREHENSIVE ECONOMIC CO-OPERATION BETWEEN THE ASSOCIATION OF SOUTH EAST ASIAN NATIONS AND THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA

PREAMBLE

WE, the Heads of Government/State of Brunei Darussalam, the Kingdom of Cambodia, the Republic of Indonesia, the Lao People's Democratic Republic ("Lao PDR"), Malaysia, the Union of Myanmar, the Republic of the Philippines, the Republic of Singapore, the Kingdom of Thailand and the Socialist Republic of Viet Nam, Member States of the Association of South East Asian Nations (collectively, "ASEAN" or "ASEAN Member States", or individually, "ASEAN Member State"), and the People's Republic of China ("China"):

RECALLING our decision made at the ASEAN-China Summit held on 6 November 2001 in Bandar Seri Begawan, Brunei Darussalam, regarding a Framework on Economic Co-operation and to establish an ASEAN-China Free Trade Area ("ASEAN-China FTA") within ten years with special and differential treatment and flexibility for the newer ASEAN Member States of Cambodia, Lao PDR, Myanmar and Viet Nam ("the newer ASEAN Member States") and with provision for an early-harvest in which the list of products and services will be determined by mutual consultation;

DESIRING to adopt a Framework Agreement on Comprehensive Economic Co-operation ("this Agreement") between ASEAN and China (collectively, "the Parties", or individually referring to an ASEAN Member State or to China as a "Party") that is forward-looking in order to forge closer economic relations in the 21st century;

CERTIFIED COPY
SECRETARY GENERAL OF ASEAN

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

ARTICLE 1
Objectives

The objectives of this Agreement are to:

(a) strengthen and enhance economic, trade and investment co-operation between the Parties;

(b) progressively liberalise and promote trade in goods and services as well as create a transparent, liberal and facilitative investment regime;

(c) explore new areas and develop appropriate measures for closer economic co-operation between the Parties; and

(d) facilitate the more effective economic integration of the newer ASEAN Member States and bridge the development gap among the Parties.

ARTICLE 2
Measures For Comprehensive Economic Co-operation

The Parties agree to negotiate expeditiously in order to establish an ASEAN-China FTA within 10 years, and to strengthen and enhance economic co-operation through the following:

(a) progressive elimination of tariffs and non-tariff barriers in substantially all trade in goods;

(b) progressive liberalisation of trade in services with substantial sectoral coverage;

(c) establishment of an open and competitive investment regime that facilitates and promotes investment within the ASEAN-China FTA;

CERTIFIED COPY SECRETARY GENERAL OF ASEAN

(d) provision of special and differential treatment and flexibility to the newer ASEAN Member States;

(e) provision of flexibility to the Parties in the ASEAN-China FTA negotiations to address their sensitive areas in the goods, services and investment sectors with such flexibility to be negotiated and mutually agreed based on the principle of reciprocity and mutual benefits;

(f) establishment of effective trade and investment facilitation measures, including, but not limited to, simplification of customs procedures and development of mutual recognition arrangements;

(g) expansion of economic co-operation in areas as may be mutually agreed between the Parties that will complement the deepening of trade and investment links between the Parties and formulation of action plans and programmes in order to implement the agreed sectors/areas of co-operation; and

(h) establishment of appropriate mechanisms for the purposes of effective implementation of this Agreement.

PART I

ARTICLE 3
Trade In Goods

1. In addition to the Early Harvest Programme under Article 6 of this Agreement, and with a view to expediting the expansion of trade in goods, the Parties agree to enter into negotiations in which duties and other restrictive regulations of commerce (except, where necessary, those permitted under Article XXIV (8)(b) of the WTO General Agreement on Tariffs and Trade

CERTIFIED COPY SECRETARY GENERAL OF ASEAN

(GATT)) shall be eliminated on substantially all trade in goods between the Parties.

2. For the purposes of this Article, the following definitions shall apply unless the context otherwise requires:

(a) "ASEAN 6" refers to Brunei, Indonesia, Malaysia, Philippines, Singapore and Thailand;

(b) "applied MFN tariff rates" shall include in-quota rates, and shall:

(i) in the case of ASEAN Member States (which are WTO members as of 1 July 2003) and China, refer to their respective applied rates as of 1 July 2003; and

(ii) in the case of ASEAN Member States (which are non-WTO members as of 1 July 2003), refer to the rates as applied to China as of 1 July 2003;

(c) "non-tariff measures" shall include non-tariff barriers.

3. The tariff reduction or elimination programme of the Parties shall require tariffs on listed products to be gradually reduced and where applicable, eliminated, in accordance with this Article.

4. The products which are subject to the tariff reduction or elimination programme under this Article shall include all products not covered by the Early Harvest Programme under Article 6 of this Agreement, and such products shall be categorised into 2 Tracks as follows:

(a) Normal Track: Products listed in the Normal Track by a Party on its own accord shall:

(i) have their respective applied MFN tariff rates

CERTIFIED COPY SECRETARY OF ASEAN

gradually reduced or eliminated in accordance with specified schedules and rates (to be mutually agreed by the Parties) over a period from 1 January 2005 to 2010 for ASEAN 6 and China, and in the case of the newer ASEAN Member States, the period shall be from 1 January 2005 to 2015 with higher starting tariff rates and different staging; and

(ii) in respect of those tariffs which have been reduced but have not been eliminated under paragraph 4(a)(i) above, they shall be progressively eliminated within timeframes to be mutually agreed between the Parties.

(b) Sensitive Track: Products listed in the Sensitive Track by a Party on its own accord shall:

(i) have their respective applied MFN tariff rates reduced in accordance with the mutually agreed end rates and end dates; and

(ii) where applicable, have their respective applied MFN tariff rates progressively eliminated within timeframes to be mutually agreed between the Parties.

5. The number of products listed in the Sensitive Track shall be subject to a maximum ceiling to be mutually agreed among the Parties.

6. The commitments undertaken by the Parties under this Article and Article 6 of this Agreement shall fulfil the WTO requirements to eliminate tariffs on substantially all the trade between the Parties.

7. The specified tariff rates to be mutually agreed between the Parties pursuant to this Article shall set out only the limits of the applicable tariff rates or range for the specified year of

CERTIFIED COPY
SECRETARIAT OF ASEAN
ASEAN

implementation by the Parties and shall not prevent any Party from accelerating its tariff reduction or elimination if it so wishes to.

8. The negotiations between the Parties to establish the ASEAN-China FTA covering trade in goods shall also include, but not be limited to the following:

(a) other detailed rules governing the tariff reduction or elimination programme for the Normal Track and the Sensitive Track as well as any other related matters, including principles governing reciprocal commitments, not provided for in the preceding paragraphs of this Article;

(b) Rules of Origin;

(c) treatment of out-of-quota rates;

(d) modification of a Party's commitments under the agreement on trade in goods based on Article XXVIII of the GATT;

(e) non-tariff measures imposed on any products covered under this Article or Article 6 of this Agreement, including, but not limited to quantitative restrictions or prohibition on the importation of any product or on the export or sale for export of any product, as well as scientifically unjustifiable sanitary and phytosanitary measures and technical barriers to trade;

(f) safeguards based on the GATT principles, including, but not limited to the following elements: transparency, coverage, objective criteria for action, including the concept of serious injury or threat thereof, and temporary nature;

(g) disciplines on subsidies and countervailing measures and

CERTIFIED COPY
ASEAN
SECRETARIAT GENERAL OF ASEAN

anti-dumping measures based on the existing GATT disciplines; and

(h) facilitation and promotion of effective and adequate protection of trade-related aspects of intellectual property rights based on existing WTO, World Intellectual Property Organization (WIPO) and other relevant disciplines.

ARTICLE 4
Trade In Services

With a view to expediting the expansion of trade in services, the Parties agree to enter into negotiations to progressively liberalise trade in services with substantial sectoral coverage. Such negotiations shall be directed to:

(a) progressive elimination of substantially all discrimination between or among the Parties and/or prohibition of new or more discriminatory measures with respect to trade in services between the Parties, except for measures permitted under Article V(1)(b) of the WTO General Agreement on Trade in Services (GATS);

(b) expansion in the depth and scope of liberalisation of trade in services beyond those undertaken by ASEAN Member States and China under the GATS; and

(c) enhanced co-operation in services between the Parties in order to improve efficiency and competitiveness, as well as to diversify the supply and distribution of services of the respective service suppliers of the Parties.

CERTIFIED COPY
SECRETARY GENERAL OF ASEAN
asean

ARTICLE 5
Investment

To promote investments and to create a liberal, facilitative, transparent and competitive investment regime, the Parties agree to:

(a) enter into negotiations in order to progressively liberalise the investment regime;

(b) strengthen co-operation in investment, facilitate investment and improve transparency of investment rules and regulations; and

(c) provide for the protection of investments.

ARTICLE 6
Early Harvest

1. With a view to accelerating the implementation of this Agreement, the Parties agree to implement an Early Harvest Programme (which is an integral part of the ASEAN-China FTA) for products covered under paragraph 3(a) below and which will commence and end in accordance with the timeframes set out in this Article.

2. For the purposes of this Article, the following definitions shall apply unless the context otherwise requires:

(a) "ASEAN 6" refers to Brunei, Indonesia, Malaysia, Philippines, Singapore and Thailand;

(b) "applied MFN tariff rates" shall include in-quota rates, and shall:

(i) in the case of ASEAN Member States (which are WTO members as of 1 July 2003) and China, refer

CERTIFIED COPY SECRETARY GENERAL OF ASEAN

to their respective applied rates as of 1 July 2003; and

(ii) in the case of ASEAN Member States (which are non-WTO members as of 1 July 2003), refer to the tariff rates as applied to China as of 1 July 2003.

3. The product coverage, tariff reduction and elimination, implementation timeframes, rules of origin, trade remedies and emergency measures applicable to the Early Harvest Programme shall be as follows:

(a) Product Coverage

(i) All products in the following chapters at the 8/9 digit level (HS Code) shall be covered by the Early Harvest Programme, unless otherwise excluded by a Party in its Exclusion List as set out in Annex 1 of this Agreement, in which case these products shall be exempted for that Party:

Chapter	Description
01	Live Animals
02	Meat and Edible Meat Offal
03	Fish
04	Dairy Produce
05	Other Animals Products
06	Live Trees
07	Edible Vegetables
08	Edible Fruits and Nuts

(ii) A Party which has placed products in the Exclusion List may, at any time, amend the Exclusion List to place one or more of these products under the Early Harvest Programme.

(iii) The specific products set out in Annex 2 of this Agreement shall be covered by the Early Harvest

CERTIFIED COPY SECRETARY GENERAL OF ASEAN

Programme and the tariff concessions shall apply only to the parties indicated in Annex 2. These parties must have extended the tariff concessions on these products to each other.

(iv) For those parties which are unable to complete the appropriate product lists in Annex 1 or Annex 2, the lists may still be drawn up no later than 1 March 2003 by mutual agreement.

(b) Tariff Reduction and Elimination

(i) All products covered under the Early Harvest Programme shall be divided into 3 product categories for tariff reduction and elimination as defined and to be implemented in accordance with the timeframes set out in Annex 3 to this Agreement. This paragraph shall not prevent any Party from accelerating its tariff reduction or elimination if it so wishes.

(ii) All products where the applied MFN tariff rates are at 0%, shall remain at 0%.

(iii) Where the implemented tariff rates are reduced to 0%, they shall remain at 0%.

(iv) A Party shall enjoy the tariff concessions of all the other parties for a product covered under paragraph 3(a)(i) above so long as the same product of that Party remains in the Early Harvest Programme under paragraph 3(a)(i) above.

(c) Interim Rules of Origin

The Interim Rules of Origin applicable to the products covered under the Early Harvest Programme shall be negotiated and completed by July 2003. The Interim

CERTIFIED COPY SECRETARY GENERAL OF ASEAN

Rules of Origin shall be superseded and replaced by the Rules of Origin to be negotiated and implemented by the Parties under Article 3(8)(b) of this Agreement.

(d) Application of WTO provisions

The WTO provisions governing modification of commitments, safeguard actions, emergency measures and other trade remedies, including anti-dumping and subsidies and countervailing measures, shall, in the interim, be applicable to the products covered under the Early Harvest Programme and shall be superseded and replaced by the relevant disciplines negotiated and agreed to by the Parties under Article 3(8) of this Agreement once these disciplines are implemented.

4. In addition to the Early Harvest Programme for trade in goods as provided for in the preceding paragraphs of this Article, the Parties will explore the feasibility of an early harvest programme for trade in services in early 2003.

5. With a view to promoting economic co-operation between the Parties, the activities set out in Annex 4 of this Agreement shall be undertaken or implemented on an accelerated basis, as the case may be.

PART 2

ARTICLE 7
Other Areas Of Economic Co-operation

1. The Parties agree to strengthen their co-operation in 5 priority sectors as follows:

(a) agriculture;

CERTIFIED COPY SECRETARY GENERAL OF ASEAN

(b) information and communications technology;

(c) human resources development;

(d) investment; and

(e) Mekong River basin development.

2. Co-operation shall be extended to other areas, including, but not limited to, banking, finance, tourism, industrial co-operation, transport, telecommunications, intellectual property rights, small and medium enterprises (SMEs), environment, bio-technology, fishery, forestry and forestry products, mining, energy and sub-regional development.

3. Measures to strengthen co-operation shall include, but shall not be limited to:

(a) promotion and facilitation of trade in goods and services, and investment, such as:

(i) standards and conformity assessment;

(ii) technical barriers to trade/non-tariff measures; and

(iii) customs co-operation;

(b) increasing the competitiveness of SMEs;

(c) promotion of electronic commerce;

(d) capacity building; and

(e) technology transfer.

4. The Parties agree to implement capacity building programmes and technical assistance, particularly for the newer ASEAN Member States, in order to adjust their economic structure and

CERTIFIED COPY SECRETARY GENERAL OF ASEAN asean

expand their trade and investment with China.

PART 3

ARTICLE 8
Timeframes

1. For trade in goods, the negotiations on the agreement for tariff reduction or elimination and other matters as set out in Article 3 of this Agreement shall commence in early 2003 and be concluded by 30 June 2004 in order to establish the ASEAN-China FTA covering trade in goods by 2010 for Brunei, China, Indonesia, Malaysia, the Philippines, Singapore and Thailand, and by 2015 for the newer ASEAN Member States.

2. The negotiations on the Rules of Origin for trade in goods under Article 3 of this Agreement shall be completed no later than December 2003.

3. For trade in services and investments, the negotiations on the respective agreements shall commence in 2003 and be concluded as expeditiously as possible for implementation in accordance with the timeframes to be mutually agreed: (a) taking into account the sensitive sectors of the Parties; and (b) with special and differential treatment and flexibility for the newer ASEAN Member States.

4. For other areas of economic co-operation under Part 2 of this Agreement, the Parties shall continue to build upon existing or agreed programmes set out in Article 7 of this Agreement, develop new economic co-operation programmes and conclude agreements on the various areas of economic co-operation. The Parties shall do so expeditiously for early implementation in a manner and at a pace acceptable to all the parties concerned. The agreements shall include timeframes for the implementation of the commitments therein.

CERTIFIED COPY
SECRETARY GENERAL OF ASEAN
ASEAN

ARTICLE 9
Most-Favoured Nation Treatment

China shall accord Most-Favoured Nation (MFN) Treatment consistent with WTO rules and disciplines to all the non-WTO ASEAN Member States upon the date of signature of this Agreement.

ARTICLE 10
General Exceptions

Subject to the requirement that such measures are not applied in a manner which would constitute a means of arbitrary or unjustifiable discrimination between or among the Parties where the same conditions prevail, or a disguised restriction on trade within the ASEAN-China FTA, nothing in this Agreement shall prevent any Party from taking and adopting measures for the protection of its national security or the protection of articles of artistic, historic and archaeological value, or such other measures which it deems necessary for the protection of public morals, or for the protection of human, animal or plant life and health.

ARTICLE 11
Dispute Settlement Mechanism

1. The Parties shall, within 1 year after the date of entry into force of this Agreement, establish appropriate formal dispute settlement procedures and mechanism for the purposes of this Agreement.

2. Pending the establishment of the formal dispute settlement procedures and mechanism under paragraph 1 above, any disputes concerning the interpretation, implementation or application of this Agreement shall be settled amicably by consultations and/or mediation.

CERTIFIED COPY
SECRETARY GENERAL OF ASEAN

ARTICLE 12
Institutional Arrangements For The Negotiations

1. The ASEAN-China Trade Negotiation Committee (ASEAN-China TNC) that has been established shall continue to carry out the programme of negotiations set out in this Agreement.

2. The Parties may establish other bodies as may be necessary to co-ordinate and implement any economic co-operation activities undertaken pursuant to this Agreement.

3. The ASEAN-China TNC and any aforesaid bodies shall report regularly to the ASEAN Economic Ministers (AEM) and the Minister of the Ministry of Foreign Trade and Economic Co-operation (MOFTEC) of China, through the meetings of the ASEAN Senior Economic Officials (SEOM) and MOFTEC, on the progress and outcome of its negotiations.

4. The ASEAN Secretariat and MOFTEC shall jointly provide the necessary secretariat support to the ASEAN-China TNC whenever and wherever negotiations are held.

ARTICLE 13
Miscellaneous Provisions

1. This Agreement shall include the Annexes and the contents therein, and all future legal instruments agreed pursuant to this Agreement.

2. Except as otherwise provided in this Agreement, this Agreement or any action taken under it shall not affect or nullify the rights and obligations of a Party under existing agreements to which it is a party.

3. The Parties shall endeavour to refrain from increasing

CERTIFIED COPY
SECRETARY GENERAL OF ASEAN

restrictions or limitations that would affect the application of this Agreement.

ARTICLE 14
Amendments

The provisions of this Agreement may be modified through amendments mutually agreed upon in writing by the Parties.

ARTICLE 15
Depositary

For the ASEAN Member States, this Agreement shall be deposited with the Secretary-General of ASEAN, who shall promptly furnish a certified copy thereof, to each ASEAN Member State.

ARTICLE 16
Entry Into Force

1. This Agreement shall enter into force on 1 July 2003.

2. The Parties undertake to complete their internal procedures for the entry into force of this Agreement prior to 1 July 2003.

3. Where a Party is unable to complete its internal procedures for the entry into force of this Agreement by 1 July 2003, the rights and obligations of that Party under this Agreement shall commence on the date of the completion of such internal procedures.

4. A Party shall upon the completion of its internal procedures for the entry into force of this Agreement notify all the other parties in writing.

CERTIFIED COPY
asean
SECRETARY GENERAL OF ASEAN

IN WITNESS WHEREOF, WE have signed this Framework Agreement on Comprehensive Economic Co-operation between the Association of South East Asian Nations and the People's Republic of China.

DONE at Phnom Penh, this 4th day of November, 2002 in duplicate copies in the English Language.

For Brunei Darussalam

HAJI HASSANAL BOLKIAH
Sultan of Brunei Darussalam

For the People's Republic of China

ZHU RONGJI
Premier

For the Kingdom of Cambodia

HUN SEN
Prime Minister

CERTIFIED COPY
SECRETARY GENERAL OF ASEAN

For the Republic of Indonesia

MEGAWATI SOEKARNOPUTRI
President

For the Lao People's Democratic Republic

BOUNNHANG VORACHITH
Prime Minister

For Malaysia

MAHATHIR BIN MOHAMAD
Prime Minister

For the Union of Myanmar

SENIOR GENERAL THAN SHWE
Chairman of the State Peace and Development
Council And Prime Minister

CERTIFIED COPY
SECRETARY GENERAL OF ASEAN

For the Republic of the Philippines

GLORIA MACAPAGAL-ARROYO
President

For the Republic of Singapore

GOH CHOK TONG
Prime Minister

For the Kingdom of Thailand

LT. COL. THAKSIN SHINAWATRA
Prime Minister

For the Socialist Republic of Viet Nam

PHAN VAN KHAI
Prime Minister

CERTIFIED COPY
SECRETARY GENERAL OF ASEAN
asean

Annex 1

Exclusion List Of A Party For Products Excluded From The Early Harvest Programme Under Article 6(3)(a)(i)

A. The following parties have completed their negotiations with respect to one another, and their Exclusion Lists are as follows:

1. ASEAN

(a) Brunei: No exclusion of any product.

(b) Cambodia:

S/No	HS Code/Product Description (Cambodia)	HS Code/Product Description (China)
1.	0103.92.00 - - Weighing 50 kg or more	China shall, as soon as is practically possible after the date of signature of this Agreement, provide the HS codes and product descriptions that will correspond to the HS codes and product descriptions of the product set out in the 2nd column of this table
2.	0207.11.00 - - Not cut in pieces, fresh or chilled	ditto
3.	0207.12.00 - - Not cut in pieces, frozen	ditto
4.	0207.13.00 - - Cuts and offal, fresh or chilled	ditto
5.	0207.14.10 - - - Wings	ditto

CERTIFIED COPY SECRETARY GENERAL OF ASEAN

S/No	HS Code/Product Description (Cambodia)	HS Code/Product Description (China)
6.	0207.14.20 --- Thighs	ditto
7.	0207.14.30 --- Livers	ditto
8.	0207.14.90 --- Other	ditto
9.	0301.93.00 -- Carp	ditto
10.	0702.00.00 Tomatoes, fresh or chilled	ditto
11.	0703.10.10 -- Onions	ditto
12.	0703.20.00 - Garlic	ditto
13.	0704.10.10 -- Cauliflowers	ditto

CERTIFIED COPY SECRETARY GENERAL OF ASEAN asean

S/No	HS Code/Product Description (Cambodia)	HS Code/Product Description (China)
14.	0704.10.20 - - Headed broccoli	ditto
15.	0704.90.10 - - Cabbages	ditto
16.	0704.90.90 - - Other	ditto
17.	0705.11.00 - -Cabbage lettuce (head lettuce)	ditto
18.	0705.19.00 - - Other	ditto
19.	0706.10.10 - - Carrots	ditto
20.	0706.10.20 - - Turnips	ditto
21.	0706.90.00 - Other	ditto
22.	0708.20.00	ditto

CERTIFIED COPY SECRETARY GENERAL OF ASEAN asean

S/No	HS Code/Product Description (Cambodia)	HS Code/Product Description (China)
	- Beans (vigna spp., Phaseolus spp.)	
23.	0709.90.00 - Other	ditto
24.	0801.19.00 - - Other	ditto
25.	0804.30.00 - Pineapples	ditto
26.	0804.50.00 - Guavas, mangoes and mangosteens	ditto
27.	0805.10.00 - Oranges	ditto
28.	0807.11.00 - - Watermelons	ditto
29.	0807.19.00 - - Other	ditto
30.	0810.90.20 - - Longans	ditto

CERTIFIED COPY
SECRETARY GENERAL OF ASEAN
asean

(c) Indonesia: No exclusion of any product[1].

(d) Myanmar: No exclusion of any product.

(e) Singapore: No exclusion of any product.

(f) Thailand: No exclusion of any product.

(g) Vietnam:

S.No	HS Code/ Product Description (Vietnam)	HS Code/ Product Description (China)
	0105 Live poultry, that is to say, fowls or the species Gallus Domesticus, ducks. Geese, turkeys and guinea fowls	0105 Live poultry, that is to say, fowls or the species Gallus Domesticus, ducks. Geese, turkeys and guinea fowls .
1.	010511900 -Weighing not more than 185 g: --Fowls of the species Gallus Domesticus: ---Other	01051190 -Weighing not more than 185 g: --Fowls of the species Gallus Domesticus: ---Other
2.	010592900 -Other: --Fowls of the species Gallus Domesticus, weighing not more than 2,000 g: ---Other	01059290 -Other: --Fowls of the species Gallus Domesticus, weighing not more than 2,000 g: ---Other
3.	010593000 -Other: --Fowls of the species Gallus Domesticus weighing more than 2,000 g:	01059310 -Other: --Fowls of the species Gallus Domesticus weighing more than 2,000 g: ---Pure-bred breeding 01059390 -Other: --Fowls of the species Gallus

[1] Sweet Corn (HS 071010000) from Indonesia is subject to the multilateral negotiations in the WTO.

CERTIFIED COPY SECRETARY GENERAL OF ASEAN asean

S/No	HS Code/ Product Description (Vietnam)	HS Code/ Product Description (China)
		Domesticus weighing more than 2,000 g: —Other
4.	010599900 -Other: --Other: ---Other	01059991 -Other: --Other: ---Other ----Ducks 01059992 -Other: --Other: ---Other ----Geese 01059993 -Other: --Other: ---Other ----Guinea fowls 01059994 -Other: --Other: ---Other ----Turkeys
	0207 **Meat and edible offal, of the poultry of heading No. 01.03, fresh, chilled or frozen**	**0207** **Meat and edible offal, of the poultry of heading No. 01.05, fresh, chilled or frozen**
5.	020711000 -Of fowls of the species Gallus domesticus: --Not cut in pieces, fresh or chilled	02071100 -Of fowls of the species Gallus domesticus: --Not cut in pieces, fresh or chilled
6.	020712000 -Of fowls of the species Gallus domesticus: --Not cut in pieces, frozen	02071200 -Of fowls of the species Gallus domesticus: --Not cut in pieces, frozen
7.	020713000	02071311

CERTIFIED COPY
SECRETARY GENERAL OF ASEAN

S/No	HS Code/ Product Description (Vietnam)	HS Code/ Product Description (China)
	-Of fowls of the species Gallus domesticus: --Cuts and offal, fresh or chilled	-Of fowls of the species Gallus domesticus: --Cuts and offal, fresh or chilled: ---Cuts: ----With bone 02071319 -Of fowls of the species Gallus domesticus: --Cuts and offal, fresh or chilled: ---Cuts ----Other 02071321 -Of fowls of the species Gallus domesticus: --Cuts and offal, fresh or chilled: ---Offal: ----Midjoint wing 02071329 -Of fowls of the species Gallus domesticus: --Cuts and offal, fresh or chilled: ---Offal: ----Other
8.	020714000 -Of fowls of the species Gallus domesticus: --Cuts and offal, frozen	02071411 -Of fowls of the species Gallus domesticus: --Cuts and offal, frozen: ---Cuts: ----With bone 02071419 -Of fowls of the species Gallus domesticus: --Cuts and offal, frozen: ---Cuts: ----Other 02071421 -Of fowls of the species Gallus domesticus:

CERTIFIED COPY
SECRETARY GENERAL OF ASEAN
asean

S/No	HS Code/ Product Description (Vietnam)	HS Code/ Product Description (China)
		--Cuts and offal, frozen: ---Offal: ----Midjoint wing 02071429 -Of fowls of the species Gallus domesticus: --Cuts and offal, frozen: ---Offal: ----Other
9.	020726000 -Of turkeys: --Cuts and offal, fresh or chilled	02072600 -Of turkeys: --Cuts and offal, fresh or chilled
10.	020727000 -Of turkeys: --Cuts and offal, frozen	02072700 -Of turkeys: --Cuts and offal, frozen
	0407 Birds' eggs, in shell, fresh, preserved or cooked	0407 Birds' eggs, in shell, fresh, preserved or cooked
11.	040700100 -For hatching	04070010 ---For hatching
12.	040700900 -Other	04070021 ---Other, in shell, fresh: ----Of hens 04070022 ---Other, in shell, fresh: ----Of ducks 04070023 ---Other, in shell, fresh: ----Of geese 04070029 ---Other, in shell, fresh: ----Other

CERTIFIED COPY
SECRETARY GENERAL OF ASEAN
asean

S/No	HS Code/ Product Description (Vietnam)	HS Code/ Product Description (China)
		04070091 —Other ----Salted eggs 04070092 —Other ----Lime-preserved eggs 04070099 —Other —Other
	0805 Citrus fruit, fresh or dried	0805 Citrus fruit, fresh or dried
13.	080530000 -Lemons (citrus limon, citrus limonum) and limes (citrus aurantifolia)	08055000 -Lemons (citrus limon, citrus limonum) and limes (citrus aurantifolia)
14.	080540000 -Grapefruit	08054000 -Grapefruit
15.	080590000 -Other	08059000 -Other

2. China

With respect to the following countries:

(a) Brunei: No exclusion of any product.

(b) Indonesia: No exclusion of any product.

(c) Myanmar: No exclusion of any product.

(d) Singapore: No exclusion of any product.

CERTIFIED COPY SECRETARY GENERAL OF ASEAN

(e) Thailand: No exclusion of any product.

B. The following parties have not completed their negotiations, and shall complete negotiations on their Exclusion Lists by 1 March 2003:

1. Lao PDR
2. Malaysia
3. Philippines
4. China, with respect to Lao PDR, Malaysia and the Philippines

CERTIFIED COPY SECRETARY GENERAL OF ASEAN

Annex 2

Specific Products Covered By The Early Harvest Programme Under Article 6(3)(a)(iii)

A. Brunei and Singapore shall be parties to any arrangements that have been agreed on or will be agreed to between China and any other Party pursuant to Article 6(3)(a)(iii). Brunei and Singapore shall, as soon as is practically possible after the date of signature of this Agreement, provide the HS codes and product descriptions that will correspond to the HS codes and product descriptions of those specific products that have been agreed to or that will be agreed to between China and any other Party pursuant to Article 6(3)(a)(iii).

B. The following parties have completed their negotiations with China and their specific products are as follows:

1. Cambodia: Nil

2. Indonesia:

S/No	HS Code/ Product Description (China)	HS Code/ Product Description (Indonesia)
1.	09012200 -Coffee, roasted: --Decaffeinated	090122000 Roasted, decaffeinated coffee
2.	15131100 -Coconut oil and its fractions: --Crude oil	151311000 Crude coconut oil and fractions thereof
3.	15131900 -Coconut oil and its fractions: --Other	151319000 Coconut copra oil (excl. crude) and fractions thereof
4.	15132100 -Palm kernel or babassu oil and fractions thereof: --Crude oil	151321000 Crude palm kernel or babassu oil and fractions thereof

CERTIFIED COPY SECRETARY GENERAL OF ASEAN

S/No	HS Code/ Product Description (China)	HS Code/ Product Description (Indonesia)
5.	15132900 -Palm kernel or babassu oil and fractions thereof: --other	151329000 Palm kernel or babassu oil (excl. crude) and fraction
6.	15162000 -Vegetable fats and oils and fractions thereof	151620000 Vegetable fats and oils and their fractions, hydrogena
7.	15179000 Margarine;edible mixtures or preparations of animal or vegetable fats or oils or of fractions of different fats or oils of this chapter, other than edible fats or oils or their fractions of heading No. 15.16: -Other	151790000 Edible prep of fats or oils, nes
8.	18061000 -Cocoa powder, containing added sugar or other sweetening matter	180610000 Cocoa powder with added sugar or other sweetening
9.	34011990 -Soap and organic surface-active products and preparations, in the form of bars, cakes, moulded pieces or shapes, and paper, wadding, felt and nonwovens, impregnated, coated or covered with soap or detergent: —Other: —Other	340119900 Soap and organic surface active product in bars, etc
10.	34012000 -Soap in other forms	340120000 Soap in other forms, nes
11.	40169200 Other articles of vulcanized rubber other than hard rubber: -Other: --Erasers	401692000 Erasers of vulcanized rubber

CERTIFIED COPY
GENERAL OF ASEAN

S/No	HS Code/ Product Description (China)	HS Code/ Product Description (Indonesia)
12.	70112010 -For cathode-ray tubes: —Anti-dazzle glass	701120100 Antihalo glass, evelopes for cathode ray tubes
13.	94015000 -Seats of cane, osier, bamboo or similar materials	940150000 Seats of cane, osier, bamboo or similar materials 940150900 Seats of other rattan
14.	94038010 -Furniture of other materials, including cane, osier, bamboo or similar materials: —Of cane, osier, bamboo or similar materials	940380100 Furniture of cane, osier, bamboo or similar materials

3 Lao PDR: Nil

4. Myanmar: Nil

5. Thailand:

S/No	HS Code/ Product Description (China)	HS Code/ Product Description (Thailand)
1.	27011100 Anthracite	2701110008 Anthracite, whether or nor pulverized, but not agglomerated
2	27040010 Coke and Semi-coke	2704000904 Coke and Semi-Coke of Coal, of Liguite or of Peat

6. Vietnam: Nil

CERTIFIED COPY SECRETARY GENERAL OF ASEAN

C. The following parties have not completed their negotiations with China, and shall complete negotiations on their specific products by 1 March 2003:

1. Malaysia
2. Philippines

CERTIFIED COPY
SECRETARY GENERAL OF ASEAN

Annex 3

A. Product Categories For Tariff Reduction And Elimination Under Article 6(3)(b)(i)

The 3 product categories are defined as follows:

(i) Category 1

For China and ASEAN 6, this refers to all products with applied MFN tariff rates higher than 15%.

For the newer ASEAN Member States, this refers to all products with applied MFN tariff rates of 30% or higher.

(ii) Category 2

For China and ASEAN 6, this refers to all products with applied MFN tariff rates between 5% (inclusive) and 15% (inclusive).

For the newer ASEAN Member States, this refers to all products with applied MFN tariff rates between 15% (inclusive) and 30% (exclusive).

(iii) Category 3

For China and ASEAN 6, this refers to all products with applied MFN tariff rates lower than 5%.

For the newer ASEAN Member States, this refers to all products with applied MFN tariff rates lower than 15%.

CERTIFIED COPY SECRETARY GENERAL OF ASEAN

B. Implementation Timeframes Under Article 6(3)(b)(i)

The Early Harvest Programme shall be implemented no later than 1 January 2004 as follows:

(i) China and ASEAN 6:

Product Category	Not later than 1 Jan 2004	Not later than 1 Jan 2005	Not later than 1 Jan 2006
1	10%	5%	0%
2	5%	0%	0%
3	0%	0%	0%

(ii) the newer ASEAN Member States:

Product Category 1

Country	Not later than 1 Jan 2004	Not later than 1 Jan 2005	Not later than 1 Jan 2006	Not later than 1 Jan 2007	Not later than 1 Jan 2008	Not later than 1 Jan 2009	Not later than 1 Jan 2010
Viet Nam	20%	15%	10%	5%	0%	0%	0%
Lao PDR and Myanmar	-	-	20%	14%	8%	0%	0%
Cambodia	-	-	20%	15%	10%	5%	0%

CERTIFIED COPY SECRETARIAT OF ASEAN

Product Category 2

Country	Not later than 1 Jan 2004	Not later than 1 Jan 2005	Not later than 1 Jan 2006	Not later than 1 Jan 2007	Not later than 1 Jan 2008	Not later than 1 Jan 2009	Not later than 1 Jan 2010
Viet Nam	10%	10%	5%	5%	0%	0%	0%
Lao PDR and Myanmar	-	-	10%	10%	5%	0%	0%
Cambodia	-	-	10%	10%	5%	5%	0%

Product Category 3

Country	Not later than 1 Jan 2004	Not later than 1 Jan 2005	Not later than 1 Jan 2006	Not later than 1 Jan 2007	Not later than 1 Jan 2008	Not later than 1 Jan 2009	Not later than 1 Jan 2010
Viet Nam	5%	5%	0-5%	0-5%	0%	0%	0%
Lao PDR and Myanmar	-	-	5%	5%	0-5%	0%	0%
Cambodia	-	-	5%	5%	0-5%	0-5%	0%

CERTIFIED COPY SECRETARY GENERAL OF ASEAN

Annex 4

Activities Under Article 6(5)

(a) Acceleration of the implementation of the Singapore-Kunming Rail Link and Bangkok-Kunming Highway projects under the framework of ASEAN Mekong Basin Development Cooperation (AMBDC) and the Greater Mekong Sub-region (GMS) Programme respectively.

(b) Implementation of the mid-term and long-term plans for the all-round development of the Greater Mekong Sub region (GMS) mapped out by the 1st GMS Summit held in Cambodia.

(c) Designation of the focal points in ASEAN Member States and China as the centres to facilitate and promote, through specific procedures and mechanisms to be developed, trade and investment between the Parties.

(d) Exploration of the possibility to develop the mutual recognition arrangements in areas of mutual interests, for example, agricultural products, electronic and electrical equipment, and completed within agreed timeframes.

(e) Establishment of co-operation mechanism between standards and conformity authorities of the Parties with a view to enhancing trade facilitation and co-operation in other areas.

(f) Implementation of a Memorandum of Understanding on Agricultural Cooperation between the Parties signed in November 2002.

(g) Conclusion of a Memorandum of Understanding on co-operation between the Parties in information and communications technology sector.

(h) Development of specific programmes with a view to further strengthening co-operation in the area of human resources

CERTIFIED COPY ASEAN SECRETARY GENERAL OF ASEAN

development, utilising, among other mechanisms, the ASEAN-China Cooperation Fund.

(i) Establishment of specific technical programmes with a view to further assisting the newer ASEAN Member States to build their capacity for regional integration and facilitation of the WTO accession process of the non-WTO ASEAN Member States.

(j) Establishment of co-operation mechanism between customs authorities of the Parties with a view to enhancing trade facilitation and co-operation in other areas.

(k) Establishment of co-operation mechanism between the relevant authorities of the Parties in the field of Intellectual Property Rights protection.

CERTIFIED COPY
SECRETARY GENERAL OF ASEAN
asean

ภาคผนวก ข

AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF THAILAND AND THE GOVERNMENT OF THE PEOPLE'S REPLUBLIC OF CHINA ON ACCELERATED TARIFF ELIMINATION UNDER THE EARLY HARVEST PROGRAMME OF THE FRAMEWORK AGREEMENT ON COMPREHENSIVE ECONOMIC COOPERATION BETWEEN ASEAN AND CHINA

AGREEMENT
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF
THE KINGDOM OF THAILAND
AND
THE GOVERNMENT OF
THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA
ON
ACCELERATED TARIFF ELIMINATION
UNDER THE EARLY HARVEST PROGRAMME
OF THE FRAMEWORK AGREEMENT ON
COMPREHENSIVE ECONOMIC COOPERATION BETWEEN
ASEAN AND CHINA

The Government of the Kingdom of Thailand and the Government of the People's Republic of China (hereinafter referred to as the "Parties"),

Pursuant to the meeting between H.E. Pol. Lt. Col. Thaksin Shinawatra, Prime Minister of the Kingdom of Thailand, and H.E. Wen Jiabao, Prime Minister of the People's Republic of China, in Bangkok, Thailand, on 29 April 2003, during which they agreed to undertake the elimination of tariffs on vegetable and fruit products between the two countries as soon as possible,

Recalling the Framework Agreement on Comprehensive Economic Cooperation between the Association of South East Asian Nations and the People's Republic of China (hereinafter referred to as the "Framework Agreement") incorporating the Early Harvest Programme,

Desiring to accelerate the implementation of the Early Harvest Programme of the Framework Agreement, which forms an integral part of the ASEAN-China Free Trade Area,

Have agreed as follows:

1. The Parties shall eliminate tariffs on all vegetable and fruit products subject to HS Chapters 07 and 08 under the Early Harvest

Programme of the Framework Agreement as soon as possible, and in any case, no later than 1 October 2003.

2. The Parties shall apply the rules of origin based on wholly-obtained principle, as defined in Annex 1 of this Agreement, and establish a close cooperation mechanism between the concerned authorities of the Parties responsible for customs administration and supervision.

3. Annex 1 of this Agreement is an integral part of this Agreement.

This Agreement shall enter into force upon signature.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, duly authorized by their respective Governments, have signed this Agreement.

DONE at Beijing, this 18th day of June, 2003 in duplicate copies in the English language, with both copies being equally authentic.

FOR THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF THAILAND	FOR THE GOVERNMENT OF THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA
ADISAI BODHARAMIK Minister of Commerce	LU FUYUAN Minister of Commerce

Annex 1

UNDERSTANDING BETWEEN THAILAND AND CHINA ON THE TEMPORARY DEFINITION OF WHOLLY OBTAINED PRINCIPLE

1. Vegetable and fruit products, which are covered in chapters 07-08 of the Harmonized System, harvested, picked or gathered in the territory of a party, and imported into another party from the party, shall be considered as originating in the party provided that the condition of the direct consignment is met.

2. The following shall be considered as consigned directly from the exporting Party to the importing Party:

(1) The products whose transport does not involve transit through any intermediate non-Party:

(2) The products whose transport involves transit through one or more intermediate non-Parties with or without transhipment or temporary storage in such Parties, provided that:

(a) The transit entry is justified for geographical reason or by consideration related exclusively to transport requirements;

(b) The products have not entered into trade or consumption there; and

(c) The products have not undergone any operation there other than unloading and reloading or any operation required to keep them in good condition.

3. This temporary definition of wholly obtained principle shall be superseded and replaced by the new definition of wholly obtained principle in the Rules of Origin to be formulated and implemented under Article 3(8)(b) of the Framework Agreement on Comprehensive Economic Cooperation between ASEAN and China.

ภาคผนวก ค

AGREEMENT ON TRADE IN GOODS OF THE FRAMEWORK AGREEMENT ON COMPREHENSIVE ECONOMIC CO-OPERATION BETWEEN THE ASSOCIATION OF SOUTHEAST ASIAN NATIONS AND THE PEOPLE'S REPLUBLIC OF CHINA

AGREEMENT ON TRADE IN GOODS OF THE FRAMEWORK AGREEMENT ON COMPREHENSIVE ECONOMIC CO-OPERATION BETWEEN THE ASSOCIATION OF SOUTHEAST ASIAN NATIONS AND THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA

The Governments of Brunei Darussalam, the Kingdom of Cambodia, the Republic of Indonesia, the Lao People's Democratic Republic ("Lao PDR"), Malaysia, the Union of Myanmar, the Republic of the Philippines, the Republic of Singapore, the Kingdom of Thailand and the Socialist Republic of Viet Nam, Member States of the Association of Southeast Asian Nations (collectively, "ASEAN" or "ASEAN Member States", or individually, "ASEAN Member State"), and the People's Republic of China ("China");

RECALLING the Framework Agreement on Comprehensive Economic Co-operation ("the Framework Agreement") between ASEAN and China (collectively, "the Parties", or individually referring to an ASEAN Member State or to China as a "Party") signed by the Heads of Government/State of ASEAN Member States and China in Phnom Penh, Cambodia on the 4th day of November 2002 and the Protocol to Amend the Framework Agreement on Comprehensive Economic Co-operation on the Early Harvest Programme signed by the Economic Ministers of the Parties in Bali, Indonesia on the 6th day of October 2003;

RECALLING further Articles 2(a), 3(1) and 8(1) of the Framework Agreement, which reflect the Parties' commitment to establish the ASEAN-China Free Trade Area (ACFTA) covering trade in goods by 2010 for ASEAN 6 and China and by 2015 for the newer ASEAN Member States;

REAFFIRMING the Parties' commitment to establish the ASEAN-China Free Trade Area within the specified timeframes, while allowing flexibility to the Parties to address their sensitive areas as provided in the Framework Agreement,

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

ARTICLE 1
Definitions

For the purposes of this Agreement, the following definitions shall apply unless the context otherwise requires:

(a) "WTO" means the World Trade Organization;

(b) "the GATT 1994" means the General Agreement on Tariffs and Trade 1994, including Annex I (Notes and Supplementary Provisions);

(c) "ASEAN 6" refers to Brunei Darussalam, Indonesia, Malaysia, the Philippines, Singapore and Thailand;

(d) "newer ASEAN Member States" refers to Cambodia, Lao PDR, Myanmar and Viet Nam;

(e) "applied MFN tariff rates" shall include in-quota rates, and shall:

  (i) in the case of ASEAN Member States (which are WTO members as of 1 July 2003) and China, refer to their respective applied rates as of 1 July 2003; and

  (ii) in the case of ASEAN Member States (which are non-WTO members as of 1 July 2003), refer to the rates as applied to China as of 1 July 2003;

(f) "non-tariff measures" shall include non-tariff barriers;

(g) "AEM" means ASEAN Economic Ministers;

(h) "MOFCOM" means Ministry of Commerce of China;

(i) "SEOM" means ASEAN Senior Economic Officials Meeting.

ARTICLE 2
National Treatment on Internal Taxation and Regulation

Each Party shall accord national treatment to the products of all the other Parties covered by this Agreement and the Framework Agreement in accordance with Article III of the GATT 1994. To this end, the provisions of Article III of the GATT 1994 shall, *mutatis mutandis*, be incorporated into and form an integral part of this Agreement.

ARTICLE 3
Tariff Reduction and Elimination

1. The tariff reduction or elimination programme of the Parties shall require the applied MFN tariff rates on listed tariff lines to be gradually reduced and where applicable, eliminated, in accordance with this Article.

2. The tariff lines which are subject to the tariff reduction or elimination programme under this Agreement shall include all tariff lines not covered by the Early Harvest Programme under Article 6 of the Framework Agreement, and such tariff lines shall be categorised for tariff reduction and elimination as follows:

(a) Normal Track: Tariff lines placed in the Normal Track by each Party on its own accord shall have their respective applied MFN tariff rates gradually reduced and eliminated in accordance with the modalities set out in Annex 1 of this Agreement with the objective of achieving the targets prescribed in the thresholds therein.

(b) Sensitive Track: Tariff lines placed in the Sensitive Track by each Party on its own accord shall have their respective applied MFN tariff rates reduced or eliminated in accordance with the modalities set out in Annex 2 of this Agreement.

3. Subject to Annex 1 and Annex 2 of this Agreement, all commitments undertaken by each Party under this Article shall be applied to all the other Parties.

ARTICLE 4
Transparency

Article X of the GATT 1994 shall, *mutatis mutandis*, be incorporated into and form an integral part of this Agreement.

ARTICLE 5
Rules of Origin

The Rules of Origin and the Operational Certification Procedures applicable to the products covered under this Agreement and the Early Harvest Programme of the Framework Agreement are set out in Annex 3 of this Agreement.

ARTICLE 6
Modification of Concessions

1. Any Party to this Agreement may, by negotiation and agreement with any Party to which it has made a concession under this Agreement, modify or withdraw such concession made under this Agreement.

2. In such negotiations and agreement, which may include provision for compensatory adjustment with respect to other products, the Parties concerned shall maintain a general level of reciprocal and mutually advantageous concessions not less favourable to trade than that provided for in this Agreement prior to such negotiations and agreement.

ARTICLE 7
WTO Disciplines

1. Subject to the provisions of this Agreement and any future agreements as may be agreed pursuant to reviews of this Agreement by the Parties under Article 17 of this Agreement, the Parties[1] hereby agree and reaffirm their commitments to abide by the provisions of the WTO disciplines on, among others, non-tariff measures, technical barriers to trade, sanitary and phytosanitary measures, subsidies and countervailing measures, anti-dumping measures and intellectual property rights.

2. The provisions of the WTO Multilateral Agreements on Trade in Goods, which are not specifically mentioned in or modified by this Agreement, shall apply, *mutatis mutandis*, to this Agreement unless the context otherwise requires.

ARTICLE 8
Quantitative Restrictions and Non-Tariff Barriers

1. Each Party undertakes not to maintain any quantitative restrictions at any time unless otherwise permitted under the WTO disciplines.[2]

2. The Parties shall identify non-tariff barriers (other than quantitative restrictions) for elimination as soon as possible after the entry into force of this Agreement. The time frame for elimination of these non-tariff barriers shall be mutually agreed upon by all Parties.

3. The Parties shall make information on their respective quantitative restrictions available and accessible upon implementation of this Agreement.

ARTICLE 9
Safeguard Measures

1. Each Party, which is a WTO member, retains its rights and obligations under Article XIX of the GATT 1994 and the WTO Agreement on Safeguards.

2. With regard to ACFTA safeguard measures, a Party shall have the right to initiate such a measure on a product within the transition period for that product. The transition period for a product shall begin from the date of entry into force of this Agreement and end five years from the date of completion of tariff elimination/reduction for that product.

---

[1] Non-WTO members of ASEAN shall abide by the WTO provisions in accordance with their accession commitments to the WTO.

[2] Non-WTO members of ASEAN shall phase out their quantitative restrictions 3 years [Viet Nam: 4 years] from the date of entry into force of this Agreement or in accordance with their accession commitments to the WTO, whichever is earlier.

3. A Party shall be free to take ACFTA safeguard measures if as an effect of the obligations incurred by that Party, including tariff concessions under the Early Harvest Programme of the Framework Agreement or this Agreement, or, if as a result of unforeseen developments and of the effects of the obligations incurred by that Party, including tariff concessions under the Early Harvest Programme of the Framework Agreement or this Agreement, imports of any particular product from the other Parties increase in such quantities, absolute or relative to domestic production, and under such conditions so as to cause or threaten to cause serious injury to the domestic industry of the importing Party that produces like or directly competitive products.

4. If an ACFTA safeguard measure is taken, a Party taking such a measure may increase the tariff rate applicable to the product concerned to the WTO MFN tariff rate applied to such product at the time when the measure is taken.

5. Any ACFTA safeguard measure may be maintained for an initial period of up to 3 years and may be extended for a period not exceeding 1 year. Notwithstanding the duration of an ACFTA safeguard measure on a product, such measure shall terminate at the end of the transition period for that product.

6. In applying ACFTA safeguard measures, the Parties shall adopt the rules for the application of safeguard measures as provided under the WTO Agreement on Safeguards, with the exception of the quantitative restriction measures set out in Article 5, and Articles 9, 13 and 14 of the WTO Agreement on Safeguards. As such, all other provisions of the WTO Agreement on Safeguards shall, *mutatis mutandis*, be incorporated into and form an integral part of this Agreement.

7. An ACFTA safeguard measure shall not be applied against a product originating in a Party, so long as its share of imports of the product concerned in the importing Party does not exceed 3% of the total imports from the Parties.

8. In seeking compensation under Article 8 of the WTO Agreement on Safeguards for an ACFTA safeguard measure, the Parties shall seek the good offices of the body referred to in paragraph 12 to determine the substantially equivalent level of concessions prior to any suspension of equivalent concessions. Any proceedings arising from such good offices shall be completed within 90 days from the date on which the ACFTA safeguard measure was applied.

9. On a Party's termination of an ACFTA safeguard measure on a product, the tariff rate for that product shall be the rate that, according to that Party's tariff reduction and elimination schedule, as provided in Annex 1 and Annex 2 of this Agreement, would have been in effect commencing on 1 January of the year in which the safeguard measure is terminated.

10. All official communications and documentations exchanged among the Parties and to the body referred to in paragraph 12 relating to any ACFTA safeguard measures shall be in writing and shall be in the English language.

11. When applying ACFTA safeguard measures, a Party shall not have simultaneous recourse to the WTO safeguard measures referred to in paragraph 1.

12. For the purpose of this Article, any reference to "Council for Trade in Goods" or the "Committee on Safeguards" in the incorporated provisions of the WTO Agreement on Safeguards shall, pending the establishment of a permanent body under paragraph 1 of Article 16, refer to the AEM-MOFCOM, or the SEOM-MOFCOM, as appropriate, which shall be replaced by the permanent body once it is established.

ARTICLE 10
Acceleration of Commitments

Nothing in this Agreement shall preclude the Parties from negotiating and entering into arrangements to accelerate the implementation of commitments made under this Agreement, provided that such arrangements are mutually agreed to and implemented by all the Parties.

ARTICLE 11
Measures to Safeguard the Balance of Payments

Where a Party is in serious balance of payments and external financial difficulties or threat thereof, it may, in accordance with the GATT 1994 and the Understanding on Balance-of-Payments Provisions of the GATT 1994, adopt restrictive import measures.

ARTICLE 12
General Exceptions

Subject to the requirement that such measures are not applied in a manner which would constitute a means of arbitrary or unjustifiable discrimination between the Parties where the same conditions prevail, or a disguised restriction on international trade, nothing in this Agreement shall be construed to prevent the adoption or enforcement by a Party of measures:

(a) necessary to protect public morals;

(b) necessary to protect human, animal or plant life or health;

(c) relating to the importations or exportations of gold or silver;

(d) necessary to secure compliance with laws or regulations which are not inconsistent with the provisions of this Agreement, including those relating to customs enforcement, the enforcement of monopolies operated under paragraph 4 of Article II and Article XVII of the GATT 1994, the protection of patents, trade marks and copyrights, and the prevention of deceptive practices;

(e) relating to the products of prison labour;

(f) imposed for the protection of national treasures of artistic, historic or archaeological value;

(g) relating to the conservation of exhaustible natural resources if such measures are made effective in conjunction with restrictions on domestic production or consumption;

(h) undertaken in pursuance of obligations under any intergovernmental commodity agreement which conforms to criteria submitted to the WTO and not disapproved by it or which is itself so submitted and not so disapproved;

(i) involving restrictions on exports of domestic materials necessary to ensure essential quantities of such materials to a domestic processing industry during periods when the domestic price of such materials is held below the world price as part of a governmental stabilization plan; *Provided* that such restrictions shall not operate to increase the exports of or the protection afforded to such domestic industry, and shall not depart from the provisions of this Agreement relating to non-discrimination;

(j) essential to the acquisition or distribution of products in general or local short supply; *Provided* that any such measures shall be consistent with the principle that all Parties are entitled to an equitable share of the international supply of such products, and that any such measures, which are inconsistent with the other provisions of this Agreement shall be discontinued as soon as the conditions giving rise to them have ceased to exist.

ARTICLE 13
Security Exceptions

Nothing in this Agreement shall be construed:

(a) to require any Party to furnish any information the disclosure of which it considers contrary to its essential security interests;

(b) to prevent any Party from taking any action which it considers necessary for the protection of its essential security interests, including but not limited to:

(i) action relating to fissionable materials or the materials from which they are derived;

(ii) action relating to the traffic in arms, ammunition and implements of war and to such traffic in other goods and materials as is carried on directly or indirectly for the purpose of supplying a military establishment;

(iii) action taken so as to protect critical communications infrastructure from deliberate attempts intended to disable or degrade such infrastructure;

(iv) action taken in time of war or other emergency in domestic or international relations; or

(c) to prevent any Party from taking any action in pursuance of its obligations under the United Nations Charter for the maintenance of international peace and security.

ARTICLE 14
Recognition of China's Market Economy Status

Each of the ten ASEAN Member States agrees to recognise China as a full market economy and shall not apply, from the date of the signature of this Agreement, Sections 15 and 16 of the Protocol of Accession of the People's Republic of China to the WTO and Paragraph 242 of the Report of the Working Party on the Accession of China to WTO in relation to the trade between China and each of the ten ASEAN Member States.

ARTICLE 15
State, Regional and Local Government

In fulfilling its obligations and commitments under this Agreement, each Party shall ensure their observance by regional and local governments and authorities in its territory as well as their observance by non-governmental bodies (in the exercise of powers delegated by central, state, regional or local governments or authorities) within its territory.

ARTICLE 16
Institutional Arrangements

1. Pending the establishment of a permanent body, the AEM-MOFCOM, supported and assisted by the SEOM-MOFCOM, shall oversee, supervise, coordinate and review the implementation of this Agreement.

2. The ASEAN Secretariat shall monitor and report to the SEOM-MOFCOM on the implementation of this Agreement. All Parties shall cooperate with the ASEAN Secretariat in the performance of its duties.

3. Each Party shall designate a contact point to facilitate communications between the Parties on any matter covered by this Agreement. On the request of a Party, the contact point of the requested Party shall identify the office or official responsible for the matter and assist in facilitating communication with the requesting Party.

ARTICLE 17
Review

1. The AEM-MOFCOM or their designated representatives shall meet within a year of the date of entry into force of this Agreement and then biennially or otherwise as appropriate to review this Agreement for the purpose of considering further measures to liberalise trade in goods as well as develop disciplines and negotiate agreements on matters referred to in Article 7 of this Agreement or any other relevant matters as may be agreed.

2. The Parties shall, taking into account their respective experience in the implementation of this Agreement, review the Sensitive Track in 2008 with a view to improving the market access condition of sensitive products, including the further possible reduction of the number of products in the Sensitive Track and the conditions governing the reciprocal tariff rate treatment of products placed by a Party in the Sensitive Track.

ARTICLE 18
Annexes and Future Instruments

This Agreement shall include:

(a) the Annexes and the contents therein which shall form an integral part of this Agreement: and

(b) all future legal instruments agreed pursuant to this Agreement.

ARTICLE 19
Amendments

This Agreement may be amended by the mutual writtenconsent of the Parties.

ARTICLE 20
Miscellaneous Provisions

Except as otherwise provided in this Agreement, this Agreement or any action taken under it shall not affect or nullify the rights and obligations of a Party under existing agreements to which it is a party.

ARTICLE 21
Dispute Settlement

The Agreement on Dispute Settlement Mechanism between ASEAN and China shall apply to this Agreement.

ARTICLE 22
Depositary

For the ASEAN Member States, this Agreement shall be deposited with the Secretary-General of ASEAN, who shall promptly fumish a certified copy thereof, to each ASEAN Member State.

ARTICLE 23
Entry Into Force

1. This Agreement shall enter into force on 1 January 2005.

2. The Parties undertake to complete their internal procedures for the entry into force of this Agreement prior to 1 January 2005.

3. Where a Party is unable to complete its internal procedures for the entry into force of this Agreement by 1 January 2005, the rights and obligations of that Party under this Agreement shall commence on the date of the completion of such intemal procedures.

4. A Party shall upon the completion of its internal procedures for the entry into force of this Agreement notify all the other Parties in writing.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned being duly authorised by their respective Governments, have signed this Agreement on Trade in Goods of the Framework Agreement on Comprehensive Economic Co-operation between the Association of Southeast Asian Nations and the People's Republic of China.

DONE at, Vientiane, Lao PDR this Twenty Ninth Day of Novernber in the Year Two Thousand and Four, in duplicate copies in the English Language.

For Brunei Darussalam

PEHIN DATO ABDUL RAHMAN TAIB
Minister of Industry and Primary Resources

For the People's Republic of China

BO XILAI
Minister of Commerce

For the Kingdom of Cambodia

CHAM PRASIDH
Senior Minister and Minister of Commerce

For the Republic of Indonesia

MARI ELKA PANGESTU
Minister of Trade

For the Lao People's Democratic Republic

SOULIVONG DARAVONG

For Malaysia

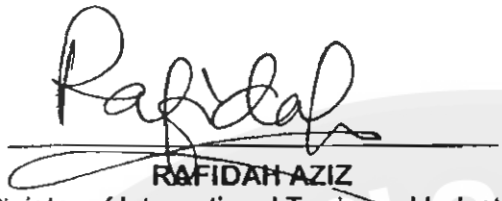

RAFIDAH AZIZ
Minister of International Trade and Industry

For the Union of Myanmar

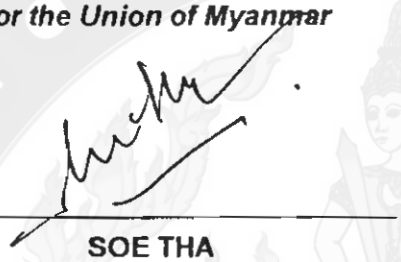

SOE THA
Minister of National Planning and
Economic Development

For the Republic of the Philippines

CESAR V. PURISIMA
Secretary of Trade and Industry

For the Republic of Singapore

LIM HNG KIANG
Minister for Trade and Industry

For the Kingdom of Thailand

WATANA MUANGSOOK
Minister of Commerce

For the Socialist Republic of Viet Nam

TRUONG DINH TUYEN
Minister of Trade

ภาคผนวก ง

AGREEMENT ON DISPUTE SETTLEMENT MECHANISM OF THE FRAMEWORK AGREEMENT ON COMPREHENSIVE ECONOMIC CO-OPERATION BETWEEN THE ASSOCIATION OF SOUTHEAST ASIAN NATIONS AND THE PEOPLE'S REPLUBLIC OF CHINA

Agreement on Dispute Settlement Mechanism of the Framework Agreement on Comprehensive Economic Co-Operation Between the Association of Southeast Asian Nations and the People's Republic of China

The Governments of Brunei Darussalam, the Kingdom of Cambodia, the Republic of Indonesia, the Lao People's Democratic Republic ("Lao PDR"), Malaysia, the Union of Myanmar, the Republic of the Philippines, the Republic of Singapore, the Kingdom of Thailand and the Socialist Republic of Viet Nam, Member States of the Association of Southeast Asian Nations ("ASEAN") and the People's Republic of China ("China"), (collectively, "the Parties", or individually referring to an ASEAN Member State or to China as a "Party");

RECALLING the Framework Agreement on Comprehensive Economic Co-operation ("the Framework Agreement") between ASEAN and China signed by the Heads of Government/State of ASEAN Member States and China in Phnom Penh on the 4th day of November 2002;

RECALLING paragraph 1 of Article 11 of the Framework Agreement on the establishment of appropriate formal dispute settlement procedures and mechanism for the purposes of the Framework Agreement within 1 year after the date of entry into force of the Framework Agreement;

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

ARTICLE 1
Definitions

For the purposes of this Agreement, the following definitions shall apply unless the context otherwise requires:

(a) All the definitions in the Framework Agreement shall apply to this Agreement;

(b) "days" means calendar days, including weekends and holidays;

(c) "parties to a dispute", "parties to the dispute", or "parties concerned", means the complaining party and the party complained against;

(d) "complaining party" rneans any party or parties that requests for consultations under Article 4; and

(e) "party complained against" means any party to which the request for consultations is made under Article 4.

ARTICLE 2
Scope and Coverage

1. This Agreement shall apply to disputes arising under the Framework Agreement which shall also include the Annexes and the contents therein. Hereinafter, any reference to the Framework Agreement shall include all future legal instruments agreed pursuant to it unless where the context otherwise provides.

2. Any special or additional rules and procedures on dispute settlement contained in the Framework Agreement may be listed administratively by the ASEAN Secretariat as an Appendix to this Agreement with the consent of the Parties.

3. Unless otherwise provided for in this Agreement or in the Framework Agreement, or as the Parties may otherwise agree, the provisions of this Agreement shall apply with respect to the avoidance or settlement of disputes between or among the Parties concerning their respective rights and obligations under the Framework Agreement.

4. The provisions of this Agreement may be invoked in respect of measures affecting the observance of the Framework Agreement taken by central, regional or local governments or authorities within the territory of a Party.

5. Subject to paragraph 6, nothing in this Agreement shall prejudice any right of the Parties to have recourse to dispute settlement procedures available under any other treaty to which they are parties.

6. Once dispute settlement proceedings have been initiated under this Agreement or under any other treaty to which the parties to a dispute are parties concerning a particular right or obligation of such parties arising under the Framework Agreement or that other treaty, the forum selected by the complaining party shall be used to the exclusion of any other for such dispute.

7. Paragraphs 5 and 6 above shall not apply where the parties to a dispute expressly agree to the use of more than one dispute settlement forum in respect of that particular dispute.

8. For the purposes of paragraphs 5 to 7, the complaining party shall be deemed to have selected a forum when it has requested the establishment of, or referred a dispute to, a dispute settlement panel or tribunal in accordance with this Agreement or any other agreement to which the parties to a dispute are parties.

ARTICLE 3
Liaison Office

1. For the purpose of this Agreement, each Party shall:

   (a) designate an office that shall be responsible for all liaison affairs referred to in this Agreement;

   (b) be responsible for the operation and costs of its designated office; and

   (c) notify the other Parties of the location and address of its designated office within 30 days after the completion of its internal procedures for the entry into force of this Agreement.

2. Unless otherwise provided in this Agreement, the submission of any request or document under this Agreement to the designated office of any Party shall be deemed to be the submission of that request or document to that Party.

ARTICLE 4
Consultations

1. A party complained against shall accord due consideration and adequate opportunity for consultations regarding a request for consultations made by a complaining party with respect to any matter affecting the implementation or application of the Framework Agreement whereby:

(a) any benefit accruing to the complaining party directly or indirectly under the Framework Agreement is being nullified or impaired; or

(b) the attainment of any objective of the Framework Agreement is being impeded,

as a result of the failure of the party complained against to carry out its obligations under the Framework Agreement.1[1]

2. Any request for consultations shall be submitted in writing, which shall include the specific measures at issue, and the factual and legal basis (including the provisions of the Framework Agreement alleged to have been breached and any other relevant provisions) of the complaint. The complaining party shall send the request to the party complained against and the rest of the Parties. Upon receipt, the party complained against shall acknowledge receipt of such request to the complaining party and the rest of the Parties simultaneously.

3. If a request for consultations is made, the party complained against shall reply to the request within 7 days after the date of its receipt and shall enter into consultations in good faith within a period of not more than 30 days after the date of receipt of the request, with a view to reaching a mutually satisfactory solution. If the party complained against does not respond within the aforesaid 7 days, or does not enter into consultations within the aforesaid 30 days, then the complaining party may proceed directly to request for the appointment of an arbitral tribunal under Article 6.

4. The parties to a dispute shall make every effort to reach a mutually satisfactory resolution of any matter through consultations. To this end, the parties concerned shall:

(a) provide sufficient information to enable a full examination of how the measure might affect the operation of the Framework Agreement; and

(b) treat as confidential any information exchanged in the consultations which the other party concerned has designated as confidential.

5. Consultations shall be confidential, and are without prejudice to the rights of any Party in any further or other proceedings.

6. Whenever a Party (other than the parties to a dispute) considers that it has a substantial interest in consultations being held pursuant to this Article, such Party may notify the parties to a dispute in writing of its desire to be joined in the consultations within 10 days after the date of receipt of the request for consultations by the party complained against. Such Party shall be joined in the consultations provided that the party complained against agrees that the claim of substantial interest is well founded. The party complained against shall inform the complaining party and the rest of the Parties of its decision prior to the commencement of the consultations. If the request to be joined in the consultations is not accepted, the requesting Party shall be free to request for separate consultations under this Article.

7. In cases of urgency, including those which concern perishable goods, the parties concerned shall enter into consultations within a period of no more than 10 days after the date of receipt of the request by the party complained against. If the consultations have failed to settle the dispute within a period of 20 days after the date of receipt of the request by the party complained against, the complaining party may proceed directly to request for the appointment of an arbitral tribunal under Article 6.

8. In cases of urgency, including those which concern perishable goods, the parties to a dispute and arbitral tribunals shall make every effort to accelerate the proceedings to the greatest extent possible.

ARTICLE 5
Conciliation or Mediation

1. The parties to a dispute may at any time agree to conciliation or mediation. They may begin at any time and be terminated by the parties concerned at any time.

2. If the parties to a dispute agree, conciliation or mediation proceedings may continue before any person or body as may be agreed by the parties to the dispute while the dispute proceeds for resolution before an arbitral tribunal appointed under Article 6.

3. Proceedings involving conciliation and mediation and positions taken by the parties to a dispute during these proceedings, shall be confidential, and without prejudice to the rights of any Party in any further or other proceedings.

ARTICLE 6
Appointment of Arbitral Tribunals

1. If the consultations referred to in Article 4 fail to settle a dispute within 60 days after the date of receipt of the request for consultations or within 20 days after such date in cases of urgency including those which concern perishable goods, the complaining party may make a written request to the party complained against to appoint an arbitral tribunal under this Article. A copy of this request shall also be communicated to the rest of the Parties.

2. A request for the appointment of an arbitral tribunal shall give the reasons for the request, including the identification of:

(a) the specific measure at issue; and

(b) the factual and legal basis (including the provisions of the Framework Agreement alleged to have been breached and any other relevant provisions) for the complaint sufficient to present the problem clearly.

3. Where more than 1 complaining party requests the appointment of an arbitral tribunal related to the same matter, a single arbitral tribunal may, whenever feasible, be appointed by the parties concerned to examine the matter, taking into account their respective rights.

4. Where a single arbitral tribunal is appointed under paragraph 3, it shall organize its examination and present its findings to all the parties to the dispute in such manner that the rights which they would have enjoyed had separate arbitral tribunals examined the same matter are in no way impaired. If one of the parties to the dispute so requests, the arbitral tribunal may submit separate reports on the dispute to the parties concerned if the timeframe for writing the report so permits. The written submissions by a party to the dispute shall be made available to the other parties and each party to the dispute shall have the right to be present when any of the other parties to the same dispute presents its views to the arbitral tribunal.

5. Where more than 1 arbitral tribunal is appointed under paragraph 3 to examine the same matter, to the greatest extent possible, the same arbitrators shall be appointed by the parties concerned to serve on each of the separate arbitral tribunals and the timetable for the proceedings of each separate arbitral tribunal shall be harmonised.

ARTICLE 7
Composition of Arbitral Tribunals

1. Unless otherwise provided in this Agreement or the parties to the dispute agree, the arbitral tribunal shall have three members.

2. The complaining party shall appoint an arbitrator to the arbitral tribunal pursuant to Article 6 within 20 days of the receipt of the request for appointment of the arbitral tribunal under Article 6. The party complained against shall appoint an arbitrator to the arbitral tribunal pursuant to Article 6 within 30 days of its receipt of the request for appointment of the arbitral tribunal under Article 6. If any party to the dispute fails to appoint an arbitrator within such

period, then the arbitrator appointed by the other party to the dispute shall act as the sole arbitrator of the tribunal.

3. Once the complaining party and the party complained against have appointed their respective arbitrators subject to paragraph 2, the parties concerned shall endeavour to agree on an additional arbitrator who shall serve as chair. If the parties concerned are unable to agree on the chair of the arbitral tribunal within 30 days after the date on which the last arbitrator has been appointed under paragraph 2, they shall request the Director-General of the World Trade Organization (WTO) to appoint the chair and such appointment shall be accepted by them. In the event that the Director-General is a national of one of the parties to the dispute, the Deputy Director-General or the officer next in seniority who is not a national of either party to the dispute shall be requested to appoint the chair. If one of the parties to the dispute is a non-WTO member, the parties to the dispute shall request the President of the International Court of Justice to appoint the chair and such appointment shall be accepted by them. In the event that the President is a national of one of the parties to the dispute, the Vice President or the officer next in seniority who is not a national of either party to the dispute shall be requested to appoint the chair.

4. The date of composition of the arbitral tribunal shall be the date on which the chair is appointed under paragraph 3, or the 30th day after the receipt of the request under Article 6 where only a sole arbitrator of the tribunal is available.

5. If an arbitrator appointed under this Article resigns or becomes unable to act, a successor arbitrator shall be appointed in the same manner as prescribed for the appointment of the original arbitrator and the successor shall have all the powers and duties of the original arbitrator. The work of the arbitral tribunal shall be suspended during the appointment of the successor arbitrator.

6. Any person appointed as a member or chair of the arbitral tribunal shall have expertise or experience in law, international trade, other matters covered by the Framework Agreement or the resolution of disputes arising under international trade agreements, and shall be chosen strictly on the basis of objectivity, reliability, sound judgement and independence. Additionally, the chair shall not be a national of any party to a dispute and shall not have his or her usual place of residence in the territory of, nor be employed by, any party to a dispute.

7. Where the original arbitral tribunal is required for a matter as provided in this Agreement but cannot hear the matter for any reason, a new tribunal shall be appointed under this Article.

ARTICLE 8
Functions of Arbitral Tribunals

1. The function of an arbitral tribunal is to make an objective assessment of the dispute before it, including an examination of the facts of the case and the applicability of and conformity with the Framework Agreement. Where the arbitral tribunal concludes that a measure is inconsistent with a provision of the Framework Agreement, it shall recommend that the party complained against bring the measure into conformity with that provision. In addition to its recommendations, the arbitral tribunal may suggest ways in which the party complained against could implement the recommendations. In its findings and recommendations, the arbitral tribunal cannot add to or diminish the rights and obligations provided in the Framework Agreement.

2. The arbitral tribunal shall have the following terms of reference unless the parties to a dispute agree otherwise within 20 days from its composition:

> "To examine, in the light of the relevant provisions in the Framework Agreement, the matter referred to this arbitral tribunal by (name of party)... and to make findings, determinations and recommendations provided for in the Framework Agreement."

The arbitral tribunal shall address the relevant provisions in the Framework Agreement cited by the parties to a dispute.

3. The arbitral tribunal established pursuant to Article 6 above:

(a) shall consult regularly with the parties to the dispute and provide adequate opportunities for the development of a mutually satisfactory resolution;

(b) shall make its decision in accordance with the Framework Agreement and the rules of international law applicable between the parties to the dispute; and

(c) shall set out, in its decision, its findings of law and fact, together with the reasons therefore.

4. The decision of the arbitral tribunal shall be final and binding on the parties to the dispute.

5. An arbitral tribunal shall take its decision by consensus; provided that where an arbitral tribunal is unable to reach consensus, it may take its decision by majority opinion.

6. The arbitral tribunal shall, in consultation with the parties to the dispute and apart from the matters set out in paragraphs 2, 3, 4 of Article 6 and Article 9, regulate its own procedures in relation to the rights of parties to be heard and its deliberations.

ARTICLE 9
Proceedings of Arbitral Tribunals

1. An arbitral tribunal shall meet in closed session. The parties to the dispute shall be present at the meetings only when invited by the arbitral tribunal to appear before it.

2. The venue for the substantive meetings of the arbitral tribunal shall be decided by mutual agreement between the parties to the dispute, failing which the first substantive meeting shall be held in the capital of the party complained against, with the second substantive meeting to be held in the capital of the complaining party.

3. After consulting the parties to the dispute, the arbitral tribunal shall, as soon as practical and possible within 15 days after the composition of the arbitral tribunal, fix the timetable for the arbitral process. In determining the timetable for the arbitral process, the arbitral tribunal shall provide sufficient time for the parties to the dispute to prepare their respective submissions. The arbitral tribunal should set precise deadlines for written submissions by the parties to the dispute and they shall respect these deadlines.

4. The deliberations of an arbitral tribunal and the documents submitted to it shall be kept confidential. Nothing in this Article shall preclude a party to a dispute from disclosing statements of its own positions or its submissions to the public; a party to a dispute shall treat as confidential information submitted by any of the other parties concemed to the arbitral tribunal which the submitting party has designated as confidential. Where a party to a dispute submits a confidential version of its written submissions to the arbitral tribunal, it shall also, upon request of any of the other parties concerned, provide a non-confidential summary of the information contained in its submissions that could be disclosed to the public.

5. The rules and procedures pertaining to the proceedings before the arbitral tribunal as set out in Annex 1 of this Agreement shall apply unless the arbitral tribunal decides otherwise after consulting the parties to the dispute.

6. The report of the arbitral tribunal shall be drafted without the presence of the parties to the dispute in the light of the information provided and the statements made. The deliberations of the tribunal shall be confidential. Opinions expressed in the report of the arbitral tribunal by an individual arbitrator shall be anonymous.

7. Following the consideration of submissions, oral arguments and any information before it, the arbitral tribunal shall issue a draft report to the parties concerned, including both a descriptive section relating to the facts of the dispute and the arguments of the parties to the dispute and the arbitral tribunal's findings and conclusions. The arbitral tribunal shall accord adequate opportunity to the parties concerned to review the entirety of its draft report prior to its finalization and shall include a discussion of any comments by the parties concerned in its final report.

8. The arbitral tribunal shall release to the parties to the dispute its final report within 120 days from the date of its composition. In cases of urgency, including those relating to perishable goods, the arbitral tribunal shall aim to issue its report to the parties to the dispute within 60 days from the date of its composition. When the arbitral tribunal considers that it cannot release its final report within 120 days, or within 60 days in cases of urgency, it shall inform the parties concerned in writing of the reasons for the delay together with an estimate of the period within which it will issue its report. In no case should the period from the composition of an arbitral tribunal to the release of the report to parties to the dispute exceed 180 days.

9. The final report of the arbitral tribunal shall become a public document within 10 days after its release to the parties concerned.

ARTICLE 10
Third Parties

1. Any Party having a substantial interest in a dispute before an arbitral tribunal and having notified its interest in writing to the parties to such a dispute and the remaining Parties (hereinafter referred to as a "third party"), shall have an opportunity to make written submissions to the tribunal. These submissions shall also be given to the parties to a dispute and may be reflected in the report of the arbitral tribunal.

2. Third parties shall receive the submissions of the parties to a dispute to the first meeting of the arbitral tribunal.

3. If a third party considers that a measure already the subject of an arbitral tribunal proceedings nullifies or impairs benefits accruing to it under the Framework Agreement, such Party may have recourse to normal dispute settlement procedures under this Agreement.

ARTICLE 11
Suspension and Termination of Proceedings

1. Where the parties to the dispute agree, the arbitral tribunal may suspend its work at any time for a period not exceeding 12 months from the date of such agreement. Upon the request of any party to a dispute, the arbitral proceeding shall be resumed after such suspension. If the work of the arbitral tribunal has been suspended for more than 12 months, the authority for establishment of the arbitral tribunal shall lapse unless the parties concerned agree otherwise.

2. The parties to a dispute may agree to terminate the proceedings of an arbitral tribunal established under this Agreement before the release of the final report to them, in the event that a mutually satisfactory solution to the dispute has been found.

3. Before the arbitral tribunal makes its decision, it may at any stage of the proceedings propose to the parties to the dispute that the dispute be settled amicably.

ARTICLE 12
Implementation

1. The party complained against shall inform the complaining party of its intention in respect of implementation of the recommendations and rulings of the arbitral tribunal.

2. If it is impracticable to comply immediately with the recommendations and rulings of the arbitral tribunal, the party complained against shall have a reasonable period of time in which to do so. The reasonable period of time shall be mutually determined by the parties to the dispute or, where the parties concerned fail to agree on the reasonable period of time within 30 days of the release of the arbitral tribunal's final report, any of the parties to the dispute may refer the matter to the original arbitral tribunal wherever possible which shall, following consultations with the parties concerned, determine the reasonable period of time within 30 days after the date of the referral of the matter to it. When the arbitral tribunal considers that it cannot provide its report within this timeframe, it shall inform the parties concerned in writing of the reasons for the delay and shall submit its report no later than 45 days after the date of the referral of the matter to it.

3. Where there is disagreement as to the existence or consistency with the Framework Agreement of measures taken within the reasonable period of time referred to in paragraph 2 to comply with the recommendations of the arbitral tribunal, such dispute shall be referred to the original arbitral tribunal, wherever possible. The arbitral tribunal shall provide its report to the parties to the dispute within 60 days after the date of the referral of the matter to it. When the arbitral tribunal considers that it cannot provide its report within this timeframe, it shall inform the parties concerned in writing of the reasons for the delay and shall submit its report no later than 75 days after the date of the referral of the matter to it.

ARTICLE 13
Compensation and Suspension of Concessions or Benefits

1. Compensation and the suspension of concessions or benefits are temporary measures available in the event that the recommendations and rulings are not implemented within a reasonable period of time. However, neither compensation nor the suspension of concessions or benefits is preferred to full implementation of a recommendation to bring a measure into conformity with the Framework Agreement. Compensation is voluntary and, if granted, shall be consistent with the Framework Agreement.

2. If the party complained against fails to bring the measure found to be inconsistent with the Framework Agreement into compliance with the recommendations of the arbitral tribunal within the reasonable period of time determined pursuant to paragraph 2 of Article 12, that party shall, if so requested, enter into negotiations with the complaining party with a view to reaching a mutually satisfactory agreement on any necessary compensatory adjustment.

3. If no mutually satisfactory agreement on compensation has been reached within 20 days after the request of the complaining party to enter into negotiations on compensatory adjustment, the complaining party may request the original arbitral tribunal to determine the appropriate level of any suspension of concessions or benefits conferred on the party which has failed to bring the measure found to be inconsistent with the Framework Agreement into compliance with the recommendations of the arbitral tribunal. The arbitral tribunal shall provide its report to the parties to the dispute within 30 days after the date of the referral of the matter to it. When the arbitral tribunal considers that it cannot provide its report within this timeframe, it shall inform the parties concerned in writing of the reasons for the delay and shall submit its report no later than 45 days after the date of the referral of the matter to it. Concessions or benefits shall not be suspended during the course of the arbitral proceedings.

4. Any suspension of concessions or benefits shall be restricted to those accruing under the Framework Agreement to the party which has failed to bring the measure found to be inconsistent with the Framework Agreement into compliance with the recommendations of the arbitral tribunal. That party and the rest of the Parties shall be informed of the commencement and details of any such suspension.

5. In considering what concessions or benefits to suspend:

(a) the complaining party should first seek to suspend concessions or benefits in the same sector or sectors as that affected by the measure or other matter that the arbitral tribunal has found to be inconsistent with the Framework Agreement or to have caused nullification or impairment; and

(b) the complaining party may suspend concessions or benefits in other sectors if it considers that it is not practicable or effective to suspend concessions or benefits in the same sector.

6. The suspension of concessions or benefits shall be temporary and shall only be applied until such time as the measure found to be inconsistent with the Framework Agreement has been removed, or the Party that must implement the arbitral tribunal's recommendations has done so, or a mutually satisfactory solution is reached.

ARTICLE 14
Language

1. All proceedings pursuant to this Agreement shall be conducted in the English language.

2. Any document submitted for use in any proceedings pursuant to this Agreement shall be in the English language. If any original document is not in the English language, a party submitting it for use in the proceedings pursuant to this Agreement shall provide an English translation of that document.

ARTICLE 15
Expenses

1. Each party to a dispute shall bear the costs of its appointed arbitrator and its own expenses and legal costs.

2. The costs of the chair of the arbitral tribunal and other expenses associated with the conduct of its proceedings shall be borne in equal parts by the parties to a dispute.

ARTICLE 16
Amendments

The provisions of this Agreement may be modified through amendments mutually agreed upon in writing by the Parties.

ARTICLE 17
Depository

For ASEAN, this Agreement shall be deposited with the Secretary-General of ASEAN, who shall promptly furnish a certified copy thereof, to each ASEAN Member State.

ARTICLE 18
Entry Into Force

1. This Agreement shall enter into force on 1 January 2005.

2. The Parties undertake to complete their internal procedures for the entry into force of this Agreement prior to 1 January 2005.

3. Where a Party is unable to complete its internal procedures for the entry into force of this Agreement by 1 January 2005, the rights and obligations of that Party under this Agreement shall commence on the date of the completion of such internal procedures.

4. A Party shall upon the completion of its internal procedures for the entry into force of this Agreement notify all the other Parties in writing.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorised thereto by their respective Governments, have signed this Agreement on Dispute Settlement Mechanism of the Framework Agreement on Comprehensive Economic Co-operation between the Association of Southeast Asian Nations and the People's Republic of China.

DONE at Vientiane, Lao PDR this Twenty Ninth Day of November in the Year Two Thousand and Four, in duplicate copies in the English Language.

For Brunei Darussalam

PEHIN DATO ABDUL RAHMAN TAIB
Minister of Industry and Primary Resources

For the People's Republic of China

BO XILAI
Minister of Commerce

For the Kingdom of Cambodia

CHAM PRASIDH
Senior Minister and Minister of Commerce

For the Republic of Indonesia

MARI ELKA PANGESTU
Minister of Trade

For the Lao People's Democratic Republic

SOULIVONG DARAVONG
Minister of Commerce

For Malaysia

RAFIDAH AZIZ
Minister of International Trade and Industry

For the Union of Myanmar

SOE THA
Minister of National Planning and
Economic Development

For the Republic of the Philippines

CESAR V. PURISIMA
Secretary of Trade and Industry

For the Republic of Singapore

LIM HNG KIANG
Minister for Trade and Industry

For the Kingdom of Thailand

WATANA MUANGSOOK
Minister of Commerce

For the Socialist Republic of Viet Nam

TRUONG DINH TUYEN
Minister of Trade

ANNEX 1

RULES AND PROCEDURES FOR THE ARBITRAL PROCEEDINGS

1. Before the first substantive meeting of the arbitral tribunal with the parties to the dispute, the parties concerned shall transmit to the arbitral tribunal written submissions in which they present the facts of their case and their arguments.

2. The complaining party shall submit its first submission in advance of the first submission of the party complained against unless the arbitral tribunal decides, in fixing the timetable referred to in paragraph 3 of Article 9 and after consultations with the parties to the dispute, that the parties concerned should submit their first submissions simultaneously. When there are sequential arrangements for the submission of first submissions, the arbitral tribunal shall establish a firm time-period for receipt of the submission of the party complained against. Any subsequent written submissions shall be submitted simultaneously.

3. At its first substantive meeting with the parties to the dispute, the arbitral tribunal shall ask the complaining party to present its submissions. Subsequently, and still at the same meeting, the party complained against shall be asked to present its submissions.

4. Formal rebuttals shall be made at the second substantive meeting of the arbitral tribunal. The party complained against shall have the right to present its submission first, and shall be followed by the complaining party. The parties to the dispute shall submit, prior to the meeting, written rebuttals to the arbitral tribunal.

5. The arbitral tribunal may at any time put questions to the parties to the dispute and ask them for explanations either in the course of a meeting with the parties concerned or in writing.

6. The parties to the dispute shall make available to the arbitral tribunal a written version of their oral statements.

7. In the interests of full transparency, the presentations, rebuttals and statements referred to in paragraphs 2 to 6 shall be made in the presence of the parties to the dispute. Moreover, each party's written submissions, including any comments on the draft report, written versions of oral statements and responses to questions put by the arbitral tribunal, shall be made available to the other party. There shall be no *ex parte* communications with the arbitral tribunal concerning matters under its consideration.

8. The arbitral tribunal may consult experts to obtain their opinion on certain aspects of the matter. With respect to factual issues concerning a scientific or other technical matter raised by a party to the dispute, the arbitral tribunal may request advisory reports in writing from an expert or experts. The arbitral tribunal may, at the request of a party or parties to the dispute, or on its own volition, select, in consultation with the parties to the dispute, scientific or technical experts who shall assist the arbitral tribunal throughout its proceedings but who shall not have the right to vote in respect of any decision to be made by the arbitral tribunal.

2[1] Non-violation disputes are not permitted under this Agreement.

ภาคผนวก จ

THE FOREIGN TRADE LAW OF THE PEOPLE'S REPLUBLIC OF CHINA

Decree of the President of
The People's Republic of China
(No.15)

The Foreign Trade Law of the People's Republic of China, adopted as amended at the Eighth Session of the Standing Committee of the tenth National People's Congress on 6 April 2004, is hereby promulgated and shall come into effect as of 1 July 2004.

Hu Jintao
President of the People's Republic of China
6 April 2004

The Foreign Trade Law of the People's Republic of China

(Adopted at the Seventh Session of the Standing Committee of the Eighth National People's Congress on 12 May 1994; and amended at the Eighth Session of the Standing Committee of the Tenth National People's Congress on 6 April 2004.)

Chapter I General Principles

Article 1 This Law is formulated in order to broaden the opening to the outside world, develop the Foreign Trade, maintain the Foreign Trade order, protect the legitimate rights and interests of Foreign Trade Operators, and promote a healthy development of the socialist market economy.

Article 2 This Law shall apply to the Foreign Trade and the protection of Foreign Trade related intellectual property rights.

Foreign Trade, for the purpose of this Law, means the import and export of goods and import and export of technologies and the international trade in services.

Article 3 The State Council's Competent Foreign Trade authority is in charge, in accordance with this Law, of the administration of the Foreign Trade nationwide.

Article 4 The State implements a uniform Foreign Trade system, encourages the development of the Foreign Trade, and maintains a fair and free Foreign Trade order.

Article 5 The People's Republic of China will, based on the principles of equality and mutual benefit, promote and develop trade relations with other countries and regions, conclude or accede to agreements on Customs Unions or free trade zones and other regional economic and trade agreements, and join regional economic organizations.

Article 6 The People's Republic of China, in respect of the Foreign Trade, in accordance with international treaties or agreements to which the People's Republic of China is a contracting party or acceding party, grants the other contracting parties or acceding parties the most-favoured-nation treatment, national treatment or other treatments, or on the principles of mutual advantage and reciprocity, grants the other party the most-favoured-nation treatment, national treatment or other treatments.

Article 7 In the event that any country or region applies discriminatory prohibitions, restrictions or other like measures against the People's Republic of China in respect of trade, the People's Republic of China may, depending on actual circumstances, take countermeasures against the aforesaid country or region.

Chapter II Foreign Trade Operators

Article 8 For the purpose of this law, Foreign Trade Operator means a legal person, other organization or an individual that has carried out industrial and commercial registration or other business practicing procedures in accordance with the law, and is engaged in Foreign Trade activities in accordance with this Law and other relevant laws and administrative regulations.

Article 9 Foreign Trade Operators engaged in the import and export of goods or the import and export of technologies shall register with the State Council's competent Foreign Trade authority or the institutions delegated by it, unless laws, administrative regulations or provisions of the State Council's competent Foreign Trade authority specify that registration is

not required. The specific measures for registration will be formulated by the State Council's competent Foreign Trade authority.

If a Foreign Trade Operator fails to register as required in accordance with the regulations, the Customs Administration shall not carry out the procedures of custom declaration, inspection or release for imports or exports of its good.

Article 10 To engage in the international trade in services, this Law and other relevant laws and administrative regulations shall be complied with.

Units engaged in overseas project contracting and those providing labour services abroad shall have corresponding qualifications or competence. Specific measures shall be formulated by the State Council.

Article 11 The State may subject import and export of certain goods to the state trading administration. Such business as subject to the state trading administration shall only be carried out by authorized enterprises, unless the State permits the import and export of a certain quantity of goods subject to the state trading administration to be carried out by non-authorized enterprises.

Catalogue of goods subject to the state trading administration and catalogue of authorized enterprises will be formulated, adjusted and published by the State Council's competent Foreign Trade authority together with other relevant State Council authorities.

If the provisions of the first paragraph of this Article are violated by importing or exporting goods subject to the state trading administration without authorization, the Customs Administration shall not release the goods.

Article 12 A Foreign Trade Operator may, under entrustment, undertake Foreign Trade business on behalf of such others within its business scope.

Article 13 A Foreign Trade Operator shall, in compliance with the provisions issued by the State Council's competent Foreign Trade authority or other relevant State Council authorities in accordance with laws, submit documents and information related to its Foreign Trade activities to the relevant authorities. The relevant authorities shall keep confidentiality of the business secrets for the providers of such documents and information.

Chapter III Import and Export of Goods and Import and Export of Technologies

Article 14 The State permits goods and technologies to be imported and exported freely, unless otherwise provided by laws and administrative regulations.

Article 15 The State Council's competent Foreign Trade authority may, based on import and export monitoring requirements, implement an automatic import and export licensing system on certain goods which are imported and exported freely, and publish the catalogue thereof.

When the consignor or consignee subject to automatic licensing submits an application for an automatic license prior to carrying the Customs declaration procedures for those goods imported or exported under the automatic licensing, the State Council's competent Foreign Trade authority or an institution it delegates, shall grant the license; where the automatic licensing procedure is not carried out, the Customs Administration shall not allow clearance of the goods.

When importing or exporting technologies that belong to free import and export, the contracts concerned shall be registered with the State Council's competent Foreign Trade authority or the authority delegated by it.

Article 16 The import or export of relevant goods and technologies may be restricted or prohibited by the State based on any of the following reasons:

(1) there is a necessity to restrict or prohibit import or export in order to safeguard national security, social and public interests or public morals;

(2) there is a necessity to restrict or prohibit import or export in order to protect human health or safety, the life or health of animals or plants, or to protect environment;

(3) there is a necessity to restrict or prohibit import or export in order to implement measures relating to the import and export of gold or silver;

(4) there is a necessity to restrict or prohibit export due to shortage in domestic supply or in order to effectively protect domestic resources which are possibly being exhausted;

(5) there is a necessity to restrict export due to limited market capacity of an importing country or region;

(6) there is a necessity to restrict export when severe disturbance in export business order arises;

(7) there is a necessity to restrict import in order to establish or accelerate the establishment of specific domestic industries;

(8) there is a necessity to restrict import of agricultural, animal husbandry or fishery products in any form;

(9) there is a necessity to restrict import in order to maintain the State's international financial position and the balance of international payments;

(10) there is a necessity to restrict or prohibit other imports or exports in accordance with the provisions of laws and administrative regulations;

(11) there is a necessity to restrict or prohibit other imports or exports in accordance with the provisions of international treaties or agreements concluded or acceded to by the People's Republic of China.

Article 17 The State may take any necessary measure to safeguard national security on the import and export of goods and technologies relating to fissionable and fusionable materials or the materials from which they are derived, and with respect to the import and export of arms, ammunition or other military materials.

The State may take any necessary measure on the import and export of goods and technologies in time of war or for the maintenance of international peace and security.

Article 18 The State Council's competent Foreign Trade authority, together with other relevant State Council authorities, in accordance with the provisions of Article 16 and 17 of this Law, formulates, adjusts and publishes the lists of goods and technologies that are restricted or prohibited for import or export.

With the approval of the State Council and within the scope of Article 16 and 17, the State Council's competent Foreign Trade authority may independently or together with other relevant State Council authorities decide provisionally to restrict or prohibit the import or export of specific goods or technologies not in the list mentioned in the preceding paragraph.

Article 19 The State implements quotas, licenses or other administrative measures on goods that are restricted for import or export and implements licenses on technologies that are restricted for import or export.

Goods or technologies subject to quotas or licenses shall, in accordance with provisions of the State Council, be imported or exported only when permitted by the State Council's competent Foreign Trade authority, either independently or in collaboration with other relevant State Council authorities.

The State may impose tariff quotas on certain imported goods.

Article 20 Import and export quotas and tariff quotas will be allocated by the State Council's competent Foreign Trade authority or other relevant State Council authorities within their respective scopes of responsibility and on the basis of the principles of transparency, fairness, impartiality and efficiency. Specific measures will be formulated by the State Council.

Article 21 The State implements a uniform merchandise conformity assessment system, and certifies, inspects and quarantines the import and export merchandise in accordance with relevant laws and administrative regulations.

Article 22 The State applies rules of origin to import and export goods. Specific measures will be formulated by the State Council.

Article 23 Where cultural relics, wild animals and plants and products made therefrom are restricted or prohibited for import or export by other laws and administrative regulations, the provisions of such laws and administrative regulations shall apply.

Chapter IV International Trade in Services

Article 24 With respect to international trade in services, the People's Republic of China, pursuant to its commitments under international treaties or agreements to which the People's Republic of China is a contracting party or an acceding party, grants market access and national treatment to other contracting parties or acceding parties in such treaties or agreements.

Article 25 The State Council's competent Foreign Trade authority and other relevant State Council authorities are responsible for the administration of international trade in services in accordance with this Law and other relevant laws and administrative regulations.

Article 26 The State may restrict or prohibit the relevant international trade in services based on any of the following reasons:

(1) there is a necessity for a restriction or prohibition in order to safeguard national security, social and public interest or public morals;

(2) there is a necessity for a restriction or prohibition in order to protect human health or safety, the life or health of animals or plants or to protect environment;

(3) there is a necessity for a restriction in order to establish or accelerate the establishment of specific domestic service industries;

(4) there is a necessity for a restriction in order to guarantee the balance of international foreign exchange payments;

(5) there are necessities for other restrictions or prohibitions in accordance with laws and administrative regulations;

(6) there are necessities for other restrictions or prohibitions in accordance with the provisions of international treaties or agreements concluded or acceded to by the People's Republic of China.

Article 27 The State may take any necessary measure to safeguard national security against the international trade in services relating to military affairs, fissionable and fusionable materials or the materials from which they are derived.

The State may take any necessary measure against international trade in services in time of war or for the maintenance of international peace and security.

Article 28 The State Council's competent Foreign Trade authority, together with other relevant State Council authorities in accordance with the provisions of Article 26, 27 of this Law and other relevant laws and administrative regulations, formulates, adjusts and publishes lists of market access for international trade in services.

Chapter V Protection of Foreign Trade-related Intellectual Property Rights

Article 29 The State protects Foreign Trade-related intellectual property rights according to relevant laws and administrative regulations on intellectual property rights.

Where imported goods infringe intellectual property rights and harm the Foreign Trade order, the State Council's competent Foreign Trade authority may take measures that include prohibiting importation of relevant goods produced or sold by the infringers within a certain period of time.

Article 30 Where the intellectual property right holder conducts any of the practices that include preventing the licensee from challenging the validity of the intellectual property rights in licensing contracts, coercive package licensing or providing exclusive grantback conditions in licensing contracts, and thereby harms the Foreign Trade order, the State Council's competent Foreign Trade authority may take necessary measures to eliminate such harm.

Article 31 Where other countries or regions failed to accord national treatment to legal persons, other organizations or individuals from the People's Republic of China with regard to the protection of intellectual property rights, or failed to provide full and effective protection with regard to intellectual property rights for goods, technologies or services originating from the People's Republic of China, the State Council's competent Foreign Trade authority may, according to this Law and other relevant laws or administrative regulations, and in compliance with the international treaties or agreements the People's Republic of China concluded or acceded to, take necessary measures in respect of the trade with that country or region.

Chapter VI Foreign Trade Order

Article 32 Monopoly practices carried out in Foreign Trade activities that violate the relevant anti-trust laws or administrative regulations are not allowed.

Monopoly practices carried out in Foreign Trade activities that harm the fair competition of the market, shall be dealt with according to the relevant anti-trust laws and administrative regulations.

Where the illegal practices referred to in the above paragraphs exist, and harm the Foreign Trade order, the State Council's competent Foreign Trade authority may take necessary measures to eliminate the harm.

Article 33 The practices of unfair competition in Foreign Trade activities such as selling commodities at unreasonably low prices, colluding with one another in a bid, false advertising, or commercial bribery etc. are not allowed.

The practices of unfair competition in Foreign Trade activities shall be dealt with according to the laws and administrative regulations of anti-unfair competition.

Where the illegal practices referred to in the above paragraphs harm the Foreign Trade order, the State Council's competent Foreign Trade authority may take measures that include prohibiting the import and export of relevant goods or technologies of that operator to eliminate the harm.

Article 34 In Foreign Trade activities, the following acts are prohibited:

(1) the forgery or alteration of marks of origin on import and export goods; the forgery, alteration, purchase or sale of certificates of origin for import and export goods, import or export licenses, certificates of quota for import and export, or other kinds of certificates for import and export;

(2) fraudulently obtaining for refunded tax on exports;

(3) smuggling;

(4) circumventing the authentication, inspection or quarantine specified by laws or administrative regulations;

(5) other activities in violation of the provisions of laws and administrative regulations.

Article 35 In Foreign Trade activities, the Foreign Trade Operators shall abide by the requirements of foreign exchange regulations of the State.

Article 36 The State Council's competent Foreign Trade authority may publish cases which violate this Law and harm the Foreign Trade order.

Chapter VII Foreign Trade Investigation

Article 37 In order to maintain Foreign Trade order, the State Council's competent Foreign Trade authority may conduct, either by itself or together with other relevant State Council authorities, investigation with regard to the following matters in accordance with the provisions of laws and administrative regulations:

(1) impact of the import and export of goods, the import and export of technologies or international trade in services on the domestic industries and their competitiveness;

(2) trade barriers of relevant countries or regions;

(3) matters that require investigation in order to determine whether trade remedy measures as anti-dumping, countervailing, or safeguard measures etc. should be taken;

(4) acts circumventing Foreign Trade remedies;

(5) matters concerning the security interests of the State with respect to Foreign Trade;

(6) matters that require investigation for implementing Article 7, paragraph 2 of Article 29, Article 30, Article 31, paragraph 3 of Article 32, paragraph 3 of Article 33 of this Law;

(7) other matters affecting the Foreign Trade order that require investigation.

Article 38 An announcement will be published by the State Council's competent Foreign Trade authority to initiate any Foreign Trade investigation.

A Foreign Trade investigation may be conducted by such means as written questionnaire, hearing,
on-site investigation, investigation through entrustment, etc.

The State Council's competent Foreign Trade authority shall give report or make decisions, and publish announcements in accordance with the investigation results.

Article 39 Relevant units and individuals shall provide cooperation and assistance during the Foreign Trade investigation.

When conducting Foreign Trade investigations, the State Council's competent Foreign Trade authority, other relevant State Council authorities and their staffs shall be obliged to keep confidentiality of all the State secrets and business secrets which they have learned.

Chapter VIII Foreign Trade Remedies

Article 40 The State may take appropriate Foreign Trade remedies in accordance with the results of Foreign Trade investigations.

Article 41 Where products from other countries or regions are dumped into China's market at less than normal values, causing or threatening to cause material injury to the established domestic industries, or materially impeding the establishment of the domestic industries, the State may take anti-dumping measures to eliminate or mitigate such injury, threat of injury or impediment.

Article 42 Where products of other countries or regions are exported to a third country at less than normal values, causing or threatening to cause material injury to the established domestic industries, or materially impeding the establishment of the domestic industries, the State

Council's competent Foreign Trade authority may, upon applications by the domestic industries, negotiate with the government of the third country, and require the latter to take appropriate measures.

Article 43 Where the imports are benefited directly or indirectly from specific subsidies granted in any kind by the exporting countries or regions, causing or threatening to cause material injury to the established domestic industries, or materially impeding the establishment of the domestic industries, the State may take countervailing measures to eliminate or mitigate such injury, threat of injury or impediment.

Article 44 Where the imports are increased in such quantities that cause or threaten to cause serious injury to the domestic industries producing like or directly competitive products, the State may take necessary safeguard measures to eliminate or mitigate such injury or threat of injury, and provide necessary support to the domestic industries.

Article 45 Where services provided by the service providers of other countries or regions to China are increased in such quantities that cause or threaten to cause injury to the domestic industries providing like or directly competitive services, the State may take necessary remedies to eliminate or mitigate that injury or threat of injury.

Article 46 Where an import restriction by a third country results in a dramatic increase of certain products entering China's market, causing or threatening to cause injury to the established domestic industries, or impeding the establishment of the domestic industries, the State may take necessary remedies to restrict the import of such products.

Article 47 Where a country or region that has concluded economic and trade treaties or agreements with the People's Republic of China or has acceded to such treaties or agreements together with the People's Republic of China fails to abide by the provisions of such treaties or agreements, causing the loss of or damage to the rights and interests of the People's Republic of China under such treaties or agreements, or impeding the realization of the objectives of such treaties or agreements, the Government of the People's Republic of China shall have the right to require the government of the relevant country or region to take appropriate compensatory measures, and may in accordance with relevant treaties or agreements, suspend or terminate the performance of its relevant obligations under such treaties or agreements.

Article 48 The State Council's competent Foreign Trade authority will proceed with bilateral or multilateral consultations, negotiations and settlement of disputes regarding Foreign Trade in accordance with this Law and other relevant laws and regulations.

Article 49 The State Council's competent Foreign Trade authority and other relevant State Council's authorities shall establish early warning and emergency response mechanism for the import and export of goods, the import and export of technologies and international trade in services, so as to cope with any contingencies and unusual circumstances that may occur in the course of Foreign Trade and thus maintain the security of national economy.

Article 50 The State may take necessary anti-circumvention measures against the circumvention of the Foreign Trade remedies provided by this Law.

Chapter IX Promotion of Foreign Trade

Article 51 The State formulates Foreign Trade development strategies, establishes and improves the mechanism for promotion of Foreign Trade.

Article 52 Based on the requirements for the development of Foreign Trade, the State will establish and improve financial institutions for Foreign Trade, and establish Foreign Trade development funds and risk funds.

Article 53 The State will develop Foreign Trade by ways of import and export credits, export credit insurance, export tax refunds and other promotion measures.

Article 54 The State will establish a public Foreign Trade information service system to provide information services to Foreign Trade Operators and others of the public.

Article 55 The State will take measures to encourage Foreign Trade Operators to explore international markets and to develop Foreign Trade through various means such as investing abroad, contracting overseas projects and conducting labour cooperation in foreign countries etc.

Article 56 Foreign Trade Operators may establish and join relevant associations or chambers of commerce in accordance with the law.

Such associations or chambers of commerce shall observe the laws and administrative regulations in accordance with its articles of association, provide its members with such services as production, marketing, information and training, perform the function of harmonizing and self-discipline, submit applications for Foreign Trade remedies in accordance with the law, maintain the interests of its members and industry, convey to relevant government authorities any proposals raised by its members on Foreign Trade, and conduct Foreign Trade promotion activities.

Article 57 The international trade promotion organizations of China shall, in accordance with its articles of association, develop foreign contact, sponsor exhibitions, provide information and advisory services and engage in other Foreign Trade promotion activities.

Article 58 The State will support and promote the development of Foreign Trade conducted by small and medium-sized enterprises.

Article 59 The State will support and promote the development of Foreign Trade in national autonomous regions and economically underdeveloped areas.

Chapter X Legal Liability

Article 60 Where the provision under Article 11 of this Law is violated by conducting importation or exportation of goods which are subject to the state trading administration without authorization, the State Council's competent Foreign Trade authority or the State Council's other relevant authorities may impose a fine of not more than RMB 50,000; where the circumstances are serious, the aforesaid authorities may, within three years from the date on which the administrative penalty decision takes effect, refuse to accept the application of the violator to engage in the import and export of goods subject to the state trading administration, or revoke the authorization granted such party to engage in the import and export of other goods subject to the state trading administration.

Article 61 Those who import or export goods that are prohibited for import or export, or import or export goods that are restricted for import or export without permission, shall be

disposed of or punished by the Customs Administration in accordance with the provisions in relevant laws or administrative regulations; where criminal offences are constituted, criminal liability shall be prosecuted in accordance with the law.

Those who import or export technologies that are prohibited for import or export, or import or export technologies that are restricted for import or export without permission, shall be disposed of or punished in accordance with the provisions in relevant laws or administrative regulations; where there are no such provisions in relevant laws or administrative regulations, the State Council's competent Foreign Trade authority will order correction, confiscate unlawful income, and impose a fine of more than one time and less than five times of the unlawful income; where there is no unlawful income or the unlawful income is less than RMB10,000, a fine of more than RMB10,000 and less than RMB50,000 shall be imposed; where criminal offences are constituted, criminal liability shall be prosecuted in accordance with the law.

From the date on which the administrative penalty decision takes effect or the criminal prosecution judgment takes effect as stipulated in the two aforesaid paragraphs, the State Council's competent Foreign Trade authority or other relevant State Council authorities may, for a period of three years, refuse the application of the violator for any importing or exporting quota or license, or prohibit the violator from conducting any importation and exportation of relevant goods or technologies for a period of more than one year and less than three years.

Article 62 Where any international trade in services that is prohibited is engaged in, or where any international trade in services that is restricted is engaged in without permission, punishment shall be imposed in accordance with relevant laws or administrative regulations; where there are no such provisions in the relevant laws or administrative regulations, the State Council's competent Foreign Trade authority will order correction, confiscate unlawful income, and impose a fine of more than one time and less than five times of the unlawful income; where there is no unlawful income or the unlawful income is less than RMB10,000, a fine of more than RMB10,000 and less than RMB50,000 shall be imposed; where criminal offences are constituted, criminal liability shall be prosecuted in accordance with the law.

The State Council's competent Foreign Trade authority may, from the date on which the administrative penalty decision takes effect or the criminal prosecution judgment takes effect, prohibit the violator from conducting any relevant international trade in services for a period of more than one year and less than three years.

Article 63 Where the provisions under Article 34 of this Law are violated, punishment shall be imposed in accordance with the provisions in relevant laws and administrative regulations; where criminal offences are constituted, criminal liability shall be prosecuted in accordance with the law.

The State Council's competent Foreign Trade authority may, from the date on which the administrative penalty decision takes effect or the criminal prosecution judgment takes effect, prohibit the violator from conducting any relevant foreign trade activities for a period of more than one year and less than three years.

Article 64 Where a violator is prohibited from conducting any relevant Foreign Trade activities in accordance with the provisions under Articles from 61 to 63, during the prohibition period, the Customs Administration will not carry out any customs declaration and inspection or release procedures for the relevant importing or exporting goods of such violator based on the prohibition decision made by the State Council's competent Foreign Trade authority, and the foreign exchange authorities or the designated banks of foreign exchange shall not proceed with any relevant settlement or sale of foreign exchange.

Article 65 If the working staff of the authorities in charge of administration of Foreign Trade according to this Law is derelict in its duty, conducts malpractice or abuses of its authority, where a criminal offence is constituted, criminal liability shall be prosecuted pursuant to the law; where a criminal offence is not constituted, administrative penalty sanctions shall be imposed in accordance with the law.

If the working staff of the authorities in charge of administration of Foreign Trade according to this Law extorts property from others using the privileges of his position or illegally accepts others property to seek advantages for them in return, where a criminal offence is constituted, criminal liability shall be prosecuted pursuant to the law; where a criminal offence is not constituted, administrative penalty sanctions shall be imposed in accordance with the law.

Article 66 Any party engaged in Foreign Trade activities who is not satisfied with the specific administrative action taken by the authorities in charge of administration of Foreign Trade according to this Law, may apply for an administrative review pursuant to the law or bring an administrative suit before the people's court.

Chapter XI Supplementary Provisions

Article 67 Where laws or administrative regulations provide otherwise concerning the administration of Foreign Trade of military substances or fissionable or fusionable materials or materials from which such materials are derived, or concerning the administration of import or export of any cultural products, such laws or administration regulations shall prevail.

Article 68 The State will adopt flexible measures, grant preferential treatment and facilities to the trade between its border regions and the border regions of adjacent countries as well as to the trade between border residents. Specific measures shall be formulated by the State Council.

Article 69 This Law shall not apply in the separate customs territories of the People's Republic of China.

Article 70 This Law shall enter into effect on 1 July 2004.

ภาคผนวก ฉ

ประกาศกระทรวงพาณิชย์

ว่าด้วยการกำหนดมาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น พ.ศ.2542

ประกาศกระทรวงพาณิชย์
ว่าด้วยการกำหนดมาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น
พ.ศ. 2542

เพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในมิให้เกิดความเสียหายจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นภายใต้พันธกรณีตามความตกลงเรื่องมาตรการปกป้องขององค์การการค้าโลก อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์โดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีจึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ประกาศนี้ให้เรียกว่า "ประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการกำหนดมาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น พ.ศ. 2542"

ข้อ 2 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ในประกาศนี้

3.1 "มาตรการปกป้อง" หมายความว่า มาตรการที่กำหนดขึ้น โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 เพื่อป้องกันความเสียหายอันเกิดจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น เช่น การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษในการนำเข้า การจำกัดปริมาณนำเข้า

3.2 "การนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น" หมายความว่า การนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าที่เพิ่มขึ้นไม่ว่าในเชิงปริมาณหรือโดยการเปรียบเทียบกับการผลิตภายในประเทศ

3.3 "ความเสียหาย" หมายความรวมถึง ความเสียหายอย่างรุนแรงที่เกิดแก่อุตสาหกรรมภายในหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างรุนแรงต่ออุตสาหกรรมภายในซึ่งมีข้อมูลบ่งชี้

3.4 "อุตสาหกรรมภายใน" หมายความว่า ผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันหรือสินค้าแข่งขันโดยตรงในประเทศทั้งหมด หรือผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันหรือสินค้าซึ่งแข่งขันโดยตรงในประเทศ ซึ่งผลผลิตรวมกันแล้วเป็นสัดส่วนใหญ่ของผลผลิตรวมทั้งประเทศ ทั้งนี้

"สินค้าชนิดเดียวกัน" ให้หมายความรวมถึง สินค้าที่มีลักษณะเหมือนกันทุกประการ หรือคล้ายคลึงกันอย่างมากกับสินค้านำเข้า

3.5 "ผู้มีส่วนได้เสีย" ให้หมายความรวมถึง

3.5.1 ผู้ผลิตหรือผู้ส่งออกสินค้าที่อยู่ในต่างประเทศ หรือสมาคมการค้าหรือสมาคมธุรกิจที่มีสมาชิกส่วนใหญ่เป็นผู้ผลิตหรือเป็นผู้ส่งออกดังกล่าว

3.5.2 รัฐบาลของประเทศผู้ส่งออก

3.5.3 ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิตในประเทศซึ่งสินค้าชนิดเดียวกันหรือสินค้าแข่งขันโดยตรงหรือสมาคมการค้าที่มีสมาชิกส่วนใหญ่เป็นผู้นำเข้าหรือผู้ผลิตสินค้าดังกล่าว

3.5.4 บุคคลที่กรมการค้าต่างประเทศเห็นควรให้เข้ามาเป็นผู้มีส่วนได้เสีย

3.6 "คณะกรรมการ" หมายความถึง คณะกรรมการพิจารณามาตรการปกป้อง

ข้อ 4 การยื่นคำร้องขอให้ไต่สวนเพื่อพิจารณากำหนดมาตรการปกป้องและการพิจารณาคำร้องขอ

4.1 อุตสาหกรรมภายในอาจยื่นคำร้องขอเป็นหนังสือตามแบบที่กำหนดต่อกรมการค้าต่างประเทศ ขอให้ไต่สวนเพื่อพิจารณากำหนดมาตรการปกป้องในกรณีที่เห็นว่ามีการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น และได้ก่อให้เกิดความเสียหาย

การยื่นคำร้องขอตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นเอกสารหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่ามีการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น มีความเสียหายเกิดขึ้นต่ออุตสาหกรรมภายใน และความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นเป็นผลมาจากการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นประกอบคำร้องขอด้วย

หากกรมการค้าต่างประเทศเห็นว่าคำร้องขอดังกล่าวเป็นไปตามที่ระบุในวรรคก่อนให้เริ่มดำเนินการไต่สวนต่อไป

4.2 ในกรณีที่ไม่มีการยื่นคำร้องขอตาม 4.1 ถ้ากรมการค้าต่างประเทศเห็นว่าการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นและมีหลักฐานแสดงว่ามีความเสียหายเกิดขึ้นต่ออุตสาหกรรมภายในและความเสียหายนั้นเป็นผลมาจากการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นก็ให้ดำเนินการไต่สวนได้

ข้อ 5 การไต่สวน

ให้กรมการค้าต่างประเทศดำเนินการไต่สวน ดังนี้

5.1 ประกาศไต่สวนในวารสารของทางราชการหรือโดยวิธีใดที่เป็นที่รับรู้แก่สาธารณชน โดยระบุถึงสินค้านำเข้า วันเริ่มต้นไต่สวน ข้อมูลเบื้องต้นโดยสรุป และแจ้งให้ผู้มีส่วนได้เสียทราบการไต่สวน

5.2 ในระหว่างการไต่สวน ให้กรมการค้าต่างประเทศเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียเสนอหลักฐาน เอกสาร และแสดงความเห็นสนับสนุนหรือโต้แย้งคำร้องขอหรือข้อเสนอของอีกฝ่ายหนึ่งได้โดยเฉพาะในประเด็นที่ว่าคำร้องขอให้ไต่สวนนั้นเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนหรือไม่

ข้อมูลที่โดยสภาพเป็นข้อมูลลับหรือเป็นข้อมูลที่ผู้นำเสนอข้อมูลได้ขอให้ถือเป็นความลับ และมีเหตุผลที่รับฟังได้ ให้ปฏิบัติต่อข้อมูลนั้นอย่างเป็นความลับ เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากผู้นำเสนอข้อมูล ในกรณีนี้อาจขอให้ผู้นำเสนอข้อมูลจัดทำข้อสรุปของข้อมูลในลักษณะที่ไม่เป็นความลับก็ได้ หากผู้นำเสนอข้อมูลไม่สามารถจัดทำข้อสรุปในลักษณะที่ไม่เป็นความลับได้ ก็ให้แสดงเหตุผลไว้ด้วย

ในกรณีที่เห็นว่า คำขอให้ถือข้อมูลเป็นความลับนั้นไม่มีเหตุผลเพียงพอและผู้นำเสนอข้อมูลไม่ยินยอมจะให้เผยแพร่หรือเปิดเผยเป็นการทั่วไปหรือในรูปแบบของข้อสรุป จะไม่นำข้อมูลนั้นมาประกอบการพิจารณาก็ได้ เว้นแต่จะมีการพิสูจน์จนเป็นที่พอใจจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องว่าเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง

5.3 การพิจารณาว่าการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นได้ก่อให้เกิดความเสียหายหรือไม่ ให้พิจารณาจากปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะปัจจัยดังต่อไปนี้

5.3.1 อัตราและปริมาณการเพิ่มของสินค้านำเข้า

5.3.2 ส่วนแบ่งตลาดของสินค้านำเข้าที่เพิ่มขึ้น

5.3.3 การเปลี่ยนแปลงของระดับการขาย

5.3.4 ผลผลิต

5.3.5 ผลิตภาพ

5.3.6 กำลังการผลิตที่ใช้จริง

5.3.7 กำไร ขาดทุน

5.3.8 การจ้างงาน

5.4 การพิจารณาความเสียหายตาม 5.3 จะต้องเป็นที่ชัดแจ้งว่าเป็นผลมาจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น ในขณะเดียวกันหากมีความเสียหายที่เกิดขึ้นเนื่องจากสาเหตุอื่นนอกเหนือจากการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นด้วย จะนำความเสียหายส่วนนี้มาใช้ในการพิจารณามิได้

5.5 หากผลการไต่สวนปรากฏว่า การนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นได้ก่อให้เกิดความเสียหาย ให้กรมการค้าต่างประเทศจัดทำรายงานแสดงรายละเอียดของการไต่สวน รายงานการพิจารณาความเสียหาย ข้อวินิจฉัยพร้อมด้วยเหตุผล และความเห็นในเรื่องมาตรการปกป้องที่ควรกำหนดขึ้นบังคับใช้เสนอให้คณะกรรมการพิจารณาดำเนินการต่อไป

5.6 หากผลการไต่สวนปรากฏว่า การนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นมิได้ก่อให้เกิดความเสียหาย ให้กรมการค้าต่างประเทศประกาศยุติการไต่สวน

ข้อ 6 มาตรการปกป้องที่จะกำหนดขึ้นนั้นให้ใช้บังคับกับสินค้าที่นำเข้าโดยไม่คำนึงถึงแหล่งที่มาของสินค้า และให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขดังต่อไปนี้

6.1 ให้ใช้เท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันหรือบำบัดความเสียหายและเพื่อให้อุตสาหกรรมภายในมีระยะเวลาในการปรับตัว

เพื่อประโยชน์แห่งการปฏิบัติและดำเนินการให้เป็นไปตามเงื่อนไขตามวรรคหนึ่ง ถ้าอุตสาหกรรมภายในที่ยื่นคำร้องขอให้ไต่สวนจัดทำแผนการปรับตัวยื่นต่อกรมการค้าต่างประเทศภายในกำหนดสามเดือน นับตั้งแต่วันประกาศใช้มาตรการปกป้อง

6.2 ในกรณีที่ใช้มาตรการในการจำกัดปริมาณการนำเข้า จะต้องไม่ทำให้ปริมาณการนำเข้าลดลงต่ำกว่าปริมาณการนำเข้าที่ผ่านมา เว้นแต่จะเป็นที่ปรากฏโดยแจ้งชัดว่าเป็นความจำเป็นที่ต้องจำกัดปริมาณการนำเข้าให้ลดลงกว่าเดิม จึงจะป้องกันหรือแก้ไขความเสียหายได้

ปริมาณการนำเข้าที่ผ่านมาตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้สถิติปริมาณการนำเข้าเฉลี่ยย้อนหลัง 3 ปีเป็นเกณฑ์ หากไม่มีการนำเข้าย้อนหลังถึง 3 ปี ให้ใช้สถิติปริมาณการนำเข้าเท่าที่มีอยู่

6.3 ในกรณีที่ใช้วิธีการจัดสรรปริมาณการนำเข้า จะใช้วิธีการทำความตกลงจัดสรรส่วนแบ่งปริมาณการนำเข้ากับประเทศผู้ส่งออกรายที่มีปริมาณการส่งออกมากพอควรก็ได้ หากไม่สามารถทำความตกลงได้ ก็ให้จัดสรรปริมาณการนำเข้าแก่ประเทศผู้ส่งออกตามสัดส่วนของปริมาณหรือมูลค่าทั้งหมดของสินค้านำเข้านั้นที่นำเข้าก่อนหน้านี้ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งที่เหมาะสม

หากปริมาณการนำเข้าสินค้าจากบางประเทศได้เพิ่มขึ้นในอัตราที่ไม่ได้สัดส่วนกับปริมาณการนำเข้ารวมซึ่งสินค้านั้นที่เพิ่มขึ้น จะไม่ดำเนินมาตรการตามที่กำหนดในวรรคหนึ่งก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามพันธกรณีความตกลงเรื่องมาตรการปกป้อง

6.4 มิให้นำมาตรการปกป้องมาบังคับใช้กับสินค้าที่มีแหล่งกำเนิดจากประเทศที่กำลังพัฒนา ตราบเท่าที่ส่วนแบ่งการนำเข้าจากประเทศนั้นมิไม่เกินร้อยละ 3 ของปริมาณการนำเข้ารวมซึ่งสินค้านั้น แต่ทั้งนี้สินค้าที่นำเข้าจากประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลายที่มีส่วนแบ่งการนำเข้าไม่เกินร้อยละ 3 นั้น รวมกันแล้วต้องมีปริมาณไม่เกินร้อยละ 9 ของปริมาณการนำเข้ารวมซึ่งสินค้านั้น

ข้อ 7 กำหนดมาตรการปกป้องชั่วคราว

ในกรณีที่มีข้อเท็จจริงเบื้องต้นปรากฏว่าการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นได้ก่อให้เกิดความเสียหายและเป็นสถานการณ์วิกฤต หากดำเนินการล่าช้าจะก่อให้เกิดผลเสียหายยากแก่การแก้ไข คณะกรรมการค้าต่างประเทศจะเสนอให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดมาตรการปกป้องชั่วคราวโดยประกาศเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษกับสินค้าที่นำเข้าดังกล่าวในอัตราที่เห็นสมควรก็ได้

การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษตามวรรคหนึ่งให้มีระยะเวลาใช้บังคับไม่เกิน 200 วัน

ถ้าผลการไต่สวนปรากฏว่าการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นไม่ได้ก่อให้เกิดความเสียหาย ให้คืนค่าธรรมเนียมพิเศษที่เรียกเก็บไว้ดังกล่าวให้กับผู้นำเข้าโดยมิชักช้า

ข้อ 8 ระยะเวลาในการบังคับใช้มาตรการปกป้อง

มาตรการปกป้องที่ประกาศใช้ ให้มีผลบังคับใช้ในระยะเวลาเท่าที่จำเป็นแต่ไม่เกิน 4 ปี นับตั้งแต่วันประกาศให้บังคับใช้

หากมาตรการปกป้องมีผลบังคับใช้เกินกว่าหนึ่งปี ให้ผ่อนคลายความเข้มงวดตามลำดับ จนกลับสู่ภาวะก่อนการใช้มาตรการปกป้อง

ในกรณีที่ได้พิจารณาตามแนวทางการดำเนินการตามข้อ 5 แล้วเห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องขยายเวลาการบังคับใช้มาตรการปกป้องต่อไปอีก เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหาย และมีหลักฐานแสดงว่าอุตสาหกรรมภายในอยู่ระหว่างการปรับตัว ให้ขยายเวลาบังคับใช้มาตรการปกป้องต่อไปอีกได้ตามที่จำเป็น แต่ทั้งนี้ระยะเวลาที่บังคับใช้ทั้งหมดซึ่งรวมทั้งระยะเวลาที่บังคับใช้มาตรการชั่วคราวต้องไม่เกิน 10 ปี และให้นำความในวรรคสองของข้อ 6.1 และความในวรรคสองของข้อนี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรการปกป้องที่ขยายเวลาบังคับใช้ต่อไปอีกตามวรรคสาม ต้องไม่เข้มงวดกว่าที่บังคับใช้อยู่เดิม

ในกรณีที่การบังคับใช้มาตรการปกป้องสิ้นสุดลง จะนำมาตรการปกป้องมาบังคับใช้กับสินค้านำเข้านั้นอีกมิได้ เว้นแต่จะได้พ้นช่วงเวลาซึ่งเท่ากับหนึ่งของระยะเวลาที่ได้เคยบังคับใช้มาก่อนหน้านั้น แต่ต้องไม่น้อยกว่า 2 ปี

สำหรับการบังคับใช้มาตรการปกป้องที่มีระยะเวลาไม่เกิน 180 วัน อาจนำมาตรการปกป้องมาบังคับใช้กับสินค้านำเข้านั้นได้อีก เมื่อเว้นระยะห่างจากการใช้มาตรการปกป้องครั้งก่อนอย่างน้อย 1 ปี และมิได้มีการบังคับใช้มาตรการปกป้องกับสินค้านั้นมากกว่า 2 ครั้งในระยะเวลา 5 ปี ก่อนหน้าวันบังคับใช้มาตรการนั้น

ในกรณีที่มีการบังคับใช้หรือขยายเวลาการบังคับใช้มาตรการปกป้อง และจำเป็นต้องทำความตกลงกับประเทศผู้ส่งออกซึ่งได้รับผลกระทบจากการใช้มาตรการดังกล่าว เพื่อชดเชยค่าเสียหายทางการค้าที่อาจเกิดขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีตามความตกลงเรื่องมาตรการปกป้อง ให้กรมการค้าต่างประเทศดำเนินการเสนอเรื่องให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเพื่อดำเนินการต่อไป

ข้อ 9 เมื่อมีประกาศกำหนดมาตรการปกป้องออกบังคับใช้หรือเมื่อพิจารณาให้ยุติการตอบแทน ให้กรมการค้าต่างประเทศเผยแพร่ผลการไต่สวนพร้อมรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการไต่สวนตามที่เห็นสมควรให้สาธารณชนทราบเป็นการทั่วไป

ข้อ 10 การทบทวนมาตรการปกป้อง

ในกรณีที่มาตรการปกป้องมีผลบังคับใช้เกินกว่า 3 ปี ให้กรมการค้าต่างประเทศพิจารณาทบทวนการบังคับใช้มาตรการดังกล่าว โดยต้องดำเนินการเมื่อยังไม่พ้นกึ่งหนึ่งของระยะเวลาที่บังคับใช้มาตรการนั้น และหากเห็นสมควรผ่อนคลายหรือยกเลิกมาตรการนั้น ให้เสนอคณะกรรมการพิจารณาเพื่อดำเนินการต่อไป

ข้อ 11 คณะกรรมการ

11.1 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการพิจารณามาตรการปกป้อง" ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงพาณิชย์เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ อธิบดีกรมการค้าภายใน อธิบดีกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเจ็ดคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ

การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ เศรษฐศาสตร์ การบัญชี นิติศาสตร์ การอุตสาหกรรมและการเกษตร

ให้อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศแต่งตั้งข้าราชการของกรมการค้าต่างประเทศเป็นเลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการ

11.2 คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการกำหนดมาตรการปกป้องตามประกาศนี้

(2) ให้ความเห็นชอบในการทำความตกลงกับประเทศผู้ส่งออกตามประกาศนี้

(3) ปฏิบัติการอื่นตามที่บัญญัติไว้ในประกาศนี้ หรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

11.3 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละหกปี

ในวาระเริ่มแรกเมื่อครบสองปีให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิออกจากตำแหน่งเป็นจำนวนสามในเจ็ดของจำนวนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดโดยวิธีจับสลาก และเมื่อครบสี่ปีให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในจำนวนที่เหลือจากการจับสลากออกเมื่อครบสองปีแรกออกจากตำแหน่งเป็นจำนวนหนึ่งในสองของจำนวนดังกล่าวโดยวิธีจับสลาก และให้ถือว่าการออกจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ โดยวิธีจับสลากเป็นการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ

11.4 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(1) ตาย

(2) ลาออก

(3) รัฐมนตรีให้ออก เพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่อง หรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ หรือหย่อนความสามารถ

(4) ต้องโทษจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดที่กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(5) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(6) เป็นบุคคลล้มละลาย

11.5 ในกรณีตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิว่างลงก่อนครบกำหนดวาระให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนโดยเร็ว เว้นแต่วาระการอยู่ในตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่จะมีการแต่งตั้งใหม่จะเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่ดำเนินการแต่งตั้งก็ได้

ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการแต่งตั้งแทนตามวรรคหนึ่งอยู่ในตำแหน่งเท่าวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ตนแทน

11.6 การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งขึ้นเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ในการประชุม ถ้ามีความเห็นแย้งให้บันทึกความเห็นแย้งพร้อมทั้งเหตุผลไว้ในรายงานการประชุมด้วย แต่กรรมการคนใดจะขอให้รวมความเห็นแย้งของตนไว้ในคำวินิจฉัยก็ได้

11.7 เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งและอนุกรรมการเพื่อดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดแทนคณะกรรมการได้

ข้อ 12 เมื่อมีการดำเนินการเพื่อกำหนดมาตรการปกป้องตามประกาศนี้ ให้กรมการค้าต่างประเทศประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามพันธกรณีตามความตกลงเรื่องมาตรการปกป้องและตามพันธกรณีความตกลงขององค์การการค้าโลกโดยมิชักช้า

ข้อ 13 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ รักษาการตามประกาศฉบับนี้

ประกาศ ณ วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2542

ศุภชัย พานิชภักดิ์

(นายศุภชัย พานิชภักดิ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

ภาคผนวก ช

ประกาศกระทรวงพาณิชย์

ว่าด้วยการกำหนดมาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2548

ประกาศกระทรวงพาณิชย์

ว่าด้วยการกำหนดมาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2548

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการกำหนดมาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น พ.ศ. 2542 เพื่อให้ครอบคลุมถึงการดำเนินการและกำหนดมาตรการปกป้องตามที่กำหนดไว้ในความตกลงการค้าสรีหรือความตกลงอื่นในลักษณะเดียวกันที่ประเทศไทยมีข้อผูกพันตามความตกลงนั้น แล้วแต่กรณี นอกเหนือจากพันธกรณีตามความตกลงภายใต้องค์การการค้าโลก

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 31 มาตรา 35 มาตรา 48 และมาตรา 50 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์โดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ประกาศนี้เรียกว่า "ประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการกำหนดมาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548"

ข้อ 2 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกความใน 3.1 ของข้อ 3 แห่งประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการกำหนดมาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น พ.ศ. 2542 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"3.1 "มาตรการปกป้อง" หมายความว่า มาตรการที่กำหนดขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 เพื่อป้องกันความเสียหายอันเกิดจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น เช่น การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษในการนำเข้า การจำกัดปริมาณการนำเข้า หรือมาตรการปกป้องอื่นตามที่กำหนดไว้ใน

ความตกลงการค้าเสรีหรือในความตกลงอื่นในลักษณะเดียวกันที่ประเทศไทยมีข้อผูกพันตามความตกลงนั้น แล้วแต่กรณี"

ข้อ 4 ให้ยกเลิกความในข้อ 6 แห่งประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการกำหนดมาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น พ.ศ. 2542 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 6 ภายใต้บังคับข้อ 8/1 มาตรการปกป้องที่จะกำหนดขึ้น ให้ใช้บังคับกับสินค้าที่นำเข้าโดยไม่คำนึงถึงแหล่งที่มาของสินค้า และให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขดังต่อไปนี้

6.1 ให้ใช้เท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันหรือบำบัดความเสียหายและเพื่อให้อุตสาหกรรมภายในมีระยะเวลาในการปรับตัว

เพื่อประโยชน์แห่งการปฏิบัติและดำเนินการให้เป็นไปตามเงื่อนไขตามวรรคหนึ่ง ให้อุตสาหกรรมภายในที่ยื่นคำร้องขอให้ใต่สวนจัดทำแผนการปรับตัวยื่นต่อกรมการค้าต่างประเทศภายในกำหนดเวลาสามเดือนนับตั้งแต่วันประกาศใช้มาตรการปกป้อง

6.2 ในกรณีที่ใช้มาตรการจำกัดปริมาณการนำเข้า จะต้องไม่ทำให้ปริมาณการนำเข้าลดลงต่ำกว่าปริมาณการนำเข้าที่ผ่านมา เว้นแต่จะเป็นที่ปรากฏโดยแจ้งชัดว่ามีความจำเป็นที่ต้องจำกัดปริมาณการนำเข้าให้ลดลงกว่าเดิมจึงจะป้องกันหรือแก้ไขความเสียหายได้

ปริมาณการนำเข้าที่ผ่านมาตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้สถิติปริมาณการนำเข้าเฉลี่ยย้อนหลังสามปีเป็นเกณฑ์ หากไม่มีการนำเข้าย้อนหลังถึงสามปี ให้ใช้สถิติปริมาณการนำเข้าเท่าที่มีอยู่

6.3 ในกรณีที่ใช้วิธีการจัดสรรปริมาณการนำเข้า จะใช้วิธีการทำความตกลงจัดสรรส่วนแบ่งปริมาณการนำเข้ากับประเทศผู้ส่งออกรายที่มีปริมาณการส่งออกมากพอควรก็ได้ หากไม่สามารถทำความตกลงได้ ก็ให้จัดสรรปริมาณการนำเข้าแก่ประเทศผู้ส่งออกตามสัดส่วนของปริมาณหรือมูลค่าทั้งหมดของสินค้านำเข้านั้นที่นำเข้าก่อนหน้านี้ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งที่เหมาะสม

หากปริมาณการนำเข้าสินค้าจากประเทศใดได้เพิ่มขึ้นในอัตราที่ไม่ได้สัดส่วนกับปริมาณการนำเข้ารวมซึ่งสินค้านั้นที่เพิ่มขึ้น จะไม่ดำเนินมาตรการตามที่กำหนดในวรรคหนึ่งก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามพันธกรณีความตกลงเรื่องมาตรการปกป้อง

6.4 มิให้นำมาตรการปกป้องมาบังคับใช้กับสินค้าที่มีแหล่งกำเนิดจากประเทศที่กำลังพัฒนาตราบเท่าที่ส่วนแบ่งการนำเข้าจากประเทศนั้นมีไม่เกินร้อยละสามของปริมาณการนำเข้ารวมซึ่งสินค้านั้น แต่ทั้งนี้สินค้าที่นำเข้าจากประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลายที่มีส่วนแบ่งการนำเข้าไม่เกินร้อยละสามนั้น รวมกันแล้วต้องมีปริมาณไม่เกินร้อยละเก้าของปริมาณการนำเข้ารวมซึ่งสินค้านั้น

ข้อ 5 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ 8/1 แห่งประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการกำหนดมาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น พ.ศ. 2542

"ข้อ 8/1 ให้ใช้หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขดังต่อไปนี้ ในกรณีที่เป็นการดำเนินการเพื่อพิจารณากำหนดมาตรการปกป้องตามที่กำหนดในความตกลงเขตการค้าเสรีหรือความตกลงอื่นในลักษณะเดียวกันที่ประเทศไทยมีข้อผูกพันตามความตกลงนั้น แล้วแต่กรณี

(1) ในกรณีที่หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการและกำหนดมาตรการปกป้องตามความตกลงนั้นแตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้กรมการค้าต่างประเทศดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่กำหนดไว้ในความตกลงนั้น แล้วแต่กรณี

(2) มาตรการปกป้องที่จะกำหนดขึ้นให้ใช้บังคับเฉพาะกับสินค้าที่มีแหล่งกำเนิดจากประเทศตามความตกลงนั้น แล้วแต่กรณี

(3) หากมาตรการปกป้องที่จะกำหนดขึ้นเป็นมาตรการเกี่ยวกับภาษีศุลกากร ไม่ว่าจะเป็นมาตรการชั่วคราวหรือไม่ก็ตาม ให้กระทรวงพาณิชย์ส่งเรื่องให้กระทรวงการคลังดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป"

ประกาศ ณ วันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2548

(นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

ภาคผนวก ซ

บันทึกสรุปสาระสำคัญ ร่างพระราชบัญญัติมาตรการปกป้องจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น พ.ศ. ...

และ ร่างพระราชบัญญัติมาตรการปกป้องจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น พ.ศ. ...

บันทึกสรุปสาระสำคัญ
ร่างพระราชบัญญัติมาตรการปกป้องจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น พ.ศ. ....

๑. ความเป็นมาและเหตุผลความจำเป็น

โดยที่ความตกลงระหว่างประเทศทางการค้าที่ประเทศไทยเป็นภาคี เช่น ความตกลงมาร์ราเกชจัดตั้งองค์การการค้าโลก หรือความตกลงเขตการค้าเสรี ได้กำหนดให้ประเทศภาคีสมาชิกสามารถใช้มาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น หรือที่เรียกว่ามาตรการ Safeguards กับสินค้านำเข้าจากต่างประเทศที่เพิ่มขึ้นและก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายกับอุตสาหกรรมภายในประเทศ ทั้งนี้เพื่อเยียวยาหรือป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นดังกล่าว รวมทั้งเพื่อให้อุตสาหกรรมภายในมีเวลาปรับตัวและสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ ในการบังคับใช้มาตรการปกป้องดังกล่าว ประเทศไทยได้ออกประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการกำหนดมาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ อย่างไรก็ตี โดยที่ประกาศกระทรวงพาณิชย์ดังกล่าวต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตตามพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งไม่ใช่กฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อใช้บังคับกับกรณีของการกำหนดมาตรการปกป้องโดยตรง จึงมีข้อจำกัดด้านขอบเขตที่จะนำมาปรับใช้กับการกำหนดมาตรการปกป้อง สมควรที่ประเทศไทยจะต้องมีกฎหมายเฉพาะขึ้นมารองรับการกำหนดมาตรการปกป้องดังกล่าว คณะทำงานแก้ไขปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนและมาตรการปกป้อง จึงได้จัดให้มีการจ้างคณะผู้วิจัยเพื่อศึกษาและยกร่างกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดมาตรการปกป้องขึ้นเป็นการเฉพาะ

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและยกร่างพระราชบัญญัติกำหนดมาตรการปกป้องจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น พ.ศ. .... โดยอาศัยหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

๑.๑ หลักเกณฑ์ตามความตกลงระหว่างประเทศ

ในการยกร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ คณะผู้วิจัยได้นำบทบัญญัติตามความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยมาตรการปกป้องได้แก่ มาตรา ๑๙ (Article XIX) ของความตกลงว่าด้วยอัตราภาษีศุลกากร ค.ศ. 1947[๓] (General Agreement on Tariff and Trade : GATT) หรือ แกตต์ 1947 และข้อ ๒ - ข้อ ๑๒ (Article 2 – Article 12) ของความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้อง[๔] (Agreement on Safeguards) มาใช้เป็นแนวทางหลักของการพิจารณากำหนดมาตรการปกป้องตามร่างพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งได้ศึกษาแนวทางการบัญญัติกฎหมายในเรื่องนี้ของต่างประเทศ เช่น กฎหมายของสหภาพยุโรป และแนวคำวินิจฉัยขององค์กรระงับข้อพิพาทขององค์การการค้าโลกเกี่ยวกับการใช้มาตรการปกป้อง

---

[๓] โปรดดูภาคผนวก ๑

[๔] โปรดดูภาคผนวก ๒

๑.๒ หลักเกณฑ์ของกฎหมายภายในประเทศที่ใกล้เคียงกัน

การกำหนดให้ใช้มาตรการปกป้องมีความมุ่งหมายเพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในที่ได้รับความเสียหายจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น ซึ่งหลักการดังกล่าวมีความใกล้เคียงกับการกำหนดอากรตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ คณะผู้วิจัยจึงได้ศึกษาบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นกฎหมายภายในที่รองรับความตกลงว่าด้วยการตอบโต้การทุ่มตลาด (Agreement on Anti-dumping) และความตกลงว่าด้วยการอุดหนุน (Agreement on Subsidy and Countervailing Duties) โดยได้นำบทบัญญัติที่ใกล้เคียงกันมาปรับใช้

๒. หลักการของร่างพระราชบัญญัติมาตรการปกป้องจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น พ.ศ. ....

๒.๑ กำหนดผู้มีสิทธิยื่นคำขอให้มีการพิจารณากำหนดมาตรการปกป้อง

๒.๒ กำหนดให้มีคณะกรรมการฯพิจารณากำหนดมาตรการปกป้อง มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการกำหนดมาตรการปกป้องตามที่กฎหมายกำหนด

๒.๓ กำหนดกระบวนการและหลักเกณฑ์การพิจารณาได่สวนความเสียหาย มาตรการปกป้องที่อาจใช้ได้ ระยะเวลาในการใช้มาตรการปกป้อง รวมไปถึงการกำหนดมาตรการปกป้องชั่วคราว

๒.๔ กำหนดให้มีการทบทวนและการอุทธรณ์ต่อศาลเกี่ยวกับการกำหนดมาตรการปกป้องของคณะกรรมการฯ ตลอดจนการเยียวยาหรือชดเชยความเสียหายอันเนื่องมาจากการกำหนดตัวอย่างมาตรการปกป้อง

๓. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติมาตรการปกป้องจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น พ.ศ. ....

ร่างพระราชบัญญัติมาตรการปกป้องจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น พ.ศ. .... เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในที่ได้รับความเสียหายจากการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศที่เพิ่มขึ้น โดยหน่วยงานที่มีอำนาจของรัฐสามารถกำหนดมาตรการปกป้องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้นได้ ทั้งนี้ กฎหมายได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการพิจารณาอันจะนำไปสู่การใช้มาตรการปกป้องซึ่งมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

๓.๑ วันใช้บังคับ

กำหนดให้ร่างพระราชบัญญัติฯ ใช้บังคับเมื่อพ้นหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ร่างมาตรา ๒) เพื่อให้มีช่วงเวลาของการให้ความรู้และการเตรียมความพร้อมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

๓.๒ การกำหนดบทนิยาม

กำหนดบทนิยามเฉพาะสำหรับถ้อยคำทางเทคนิค (ร่างมาตรา ๓) ที่สำคัญมีดังนี้

การนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น กำหนดให้หมายถึงการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าในปริมาณเพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนหรือโดยการเปรียบเทียบกับการผลิตภายในประเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับข้อ ๒.๑[๓] ของความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้อง

แผนปรับตัว กำหนดให้หมายถึงแผนดำเนินการของผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันหรืออุตสาหกรรมภายใน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันกับสินค้านำเข้าที่เพิ่มขึ้น

สินค้าชนิดเดียวกัน กำหนดให้หมายถึงสินค้าที่มีลักษณะเหมือนกันทุกประการหรือคล้ายคลึงกันอย่างมากกับสินค้านำเข้าที่เพิ่มขึ้น โดยใช้แนวทางตามพระราชบัญญัติการดอบโต้การทุ่มตลาดฯ นอกจากนี้ยังให้ความหมายรวมถึงสินค้าที่แข่งขันโดยตรงกับสินค้าดังกล่าวด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับข้อ ๒.๑[๔] ของความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้อง

อุตสาหกรรมภายใน กำหนดให้หมายถึง ผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันในประเทศทั้งหมดหรือผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันซึ่งผลผลิตรวมกันเป็นสัดส่วนใหญ่ของผลผลิตรวมทั้งประเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับข้อ ๔.๑ (เอ)[๕] ของความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้อง

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กำหนดให้หมายถึงบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ผลิตหรือผู้ส่งออกสินค้านำเข้าที่เพิ่มขึ้นซึ่งอยู่ในต่างประเทศ ผู้นำเข้าสินค้านำเข้าที่เพิ่มขึ้น หรือสมาคมในทางการค้าที่มีสมาชิกส่วนใหญ่เป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าสินค้าดังกล่าว แล้วแต่กรณี

(๒) รัฐบาลของประเทศผู้ส่งออกสินค้านำเข้าที่เพิ่มขึ้น

(๓) ผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันภายในประเทศ หรือสมาคมในทางการค้าที่มีสมาชิกส่วนใหญ่เป็นผู้ผลิตสินค้าดังกล่าว

(๔) บุคคลอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ประกาศกำหนด

---

[๓] Article 2 Conditions

1 A Member may apply a safeguard measure to a product only if that Member has determined, pursuant to the provisions set out below, that such product is being imported into its territory in such increased quantities, absolute or relative to domestic production, and under such conditions as to cause or threaten to cause serious injury to the domestic industry that produces like or directly competitive products.

2 Safeguard measures shall be applied to a product being imported irrespective of its source.

[๔] โปรดดูเชิงอรรถ ๒, ข้างต้น.

[๕] Article 4 Determination of Serious Injury or Threat Thereof

1. For the purposes of this Agreement:

(a) "serious injury" shall be understood to mean a significant overall impairment in the position of a domestic industry;

ทั้งนี้ การกำหนดบุคคลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียดังกล่าวได้ใช้แนวทางตามพระราชบัญญัติการดอบโต้การทุ่มตลาดฯ

๓.๓ คณะกรรมการพิจารณามาตรการปกป้อง

กำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณามาตรการปกป้อง ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ อธิบดีกรมการค้าภายใน อธิบดีกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเจ็ดคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง มีอำนาจหน้าที่พิจารณารับคำขอ (ร่างมาตรา ๑๐) พิจารณาผลไต่สวน (ร่างมาตรา ๑๔) พิจารณาความเสียหายและกำหนดมาตรการปกป้อง (ร่างมาตรา ๒๓-ร่างมาตรา ๓๑) การกำหนดให้มีคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารระดับสูงจากหลายหน่วยงานของรัฐรวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒินั้น เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปอย่างรอบคอบและป้องกันการใช้อำนาจจากหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเพียงหน่วยงานเดียว

๓.๔ การเริ่มต้นกระบวนพิจารณา

กำหนดขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

(๑) การยื่นคำขอ

กำหนดให้มีผู้ยื่นคำขอ ซึ่งอาจเป็นเอกชน(อุตสาหกรรมภายใน) หรือหน่วยงานของรัฐ(กรมการค้าต่างประเทศ) โดยคำขอดังกล่าวจะต้องประกอบด้วยข้อมูลเบื้องต้นที่แสดงให้เห็นถึงการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นและความเสียหายแก่อุตสาหกรรมภายในโดยยื่นต่อคณะกรรมการพิจารณามาตรการปกป้อง พร้อมกันนี้ได้กำหนดให้อุตสาหกรรมภายในต้องยื่นแผนปรับตัวให้คณะกรรมการฯ พิจารณาด้วย (ร่างมาตรา ๗-ร่างมาตรา ๙) เพื่อให้อุตสาหกรรมภายในดำเนินการปรับปรุงศักยภาพของตนให้สามารถแข่งขันกับตลาดต่างประเทศได้โดยเร็วและเพื่อให้การใช้มาตรการปกป้องเป็นไปเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

(๒) การพิจารณาคำขอ

กำหนดให้คณะกรรมการฯ พิจารณาคำขอ โดยหากเห็นว่าคำขอมีมูลว่ามีการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นและความเสียหายต่ออุตสาหกรรมภายในแล้ว ให้กรมการค้าต่างประเทศมีอำนาจดำเนินการไต่สวนต่อไป ในทางตรงกันข้าม หากพิจารณาแล้วเห็นว่าคำขอไม่มีมูลให้ยุติการไต่สวน (ร่างมาตรา ๑๐) การพิจารณาคำขอนี้จะเป็นการกลั่นกรองในเบื้องต้นถึงความที่มีอยู่ของข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง

(๓) การไต่สวน กำหนดให้ทำการประกาศการไต่สวน และแจ้งให้ผู้มีส่วนได้เสียทราบ (ร่างมาตรา ๑๓-ร่างมาตรา ๑๕) เพื่อเปิดโอกาสให้โต้แย้งคัดค้านได้ ซึ่งเป็นหลักการเรื่องความโปร่งใสตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๓[๖] ของความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้อง

---

[๖] Article 3 Investigation

1. A Member may apply a safeguard measure only following an investigation by the competent authorities of that Member pursuant to procedures previously established and made public in consonance with Article X of GATT 1994. This investigation shall include reasonable public notice to all interested parties and public hearings or other appropriate

(มีต่อหน้าถัดไป)

๓.๕ การพิจารณาความเสียหาย

กำหนดให้พิจารณาความเสียหายที่เกิดหรืออาจเกิดขึ้นแก่อุตสาหกรรมภายใน โดยให้พิจารณาจากปัจจัยทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง อาทิ อัตราและปริมาณการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น ส่วนแบ่งตลาดของสินค้านำเข้าที่เพิ่มขึ้น และกำไรขาดทุน เป็นต้น รวมทั้งปัจจัยอื่น ๆ ด้วย (ร่างมาตรา ๑๖-ร่างมาตรา ๑๘) ทั้งนี้ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นและความเสียหาย ซึ่งสอดคล้องกับข้อ ๔[๗] ของความตกลงว่าด้วย

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๖)

means in which importers, exporters and other interested parties could present evidence and their views, including the opportunity to respond to the presentations of other parties and to submit their views, *inter alia*, as to whether or not the application of a safeguard measure would be in the public interest. The competent authorities shall publish a report setting forth their findings and reasoned conclusions reached on all pertinent issues of fact and law.

2. Any information which is by nature confidential or which is provided on a confidential basis shall, upon cause being shown, be treated as such by the competent authorities. Such information shall not be disclosed without permission of the party submitting it. Parties providing confidential information may be requested to furnish non-confidential summaries thereof or, if such parties indicate that such information cannot be summarized, the reasons why a summary cannot be provided. However, if the competent authorities find that a request for confidentiality is not warranted and if the party concerned in either unwilling to make the information public or to authorize its disclosure in generalized or summary form, the authorities may disregard such information unless it can be demonstrated to their satisfaction from appropriate sources that the information is correct.

[๗] Article 4 Determination of Serious Injury or Threat Thereof

1 For the purposes of this Agreement:

(a) "serious injury" shall be understood to mean a significant overall impairment in the position of a domestic industry;

(b) "threat of serious injury" shall be understood to mean serious injury that is clearly imminent, in accordance with the provisions of paragraph 2. A determination of the existence of a threat of serious injury shall be based on facts and not merely on allegation, conjecture of remote possibility; and

(c) in determining injury or threat thereof, a "domestic industry" shall be understood to mean the producers as a whole of the like or directly competitive products operating within the territory of a Member, or those whose collective output of the like or directly competitive products constitutes a major proportion of the total domestic production of those products.

2. (a) In the investigation to determine whether increased imports have caused or are threatening to cause serious injury to a domestic industry under the terms of this Agreement, the competent authorities shall evaluate all relevant factors of an objective and quantifiable nature having a bearing on the situation of that industry, in particular, the rate and amount of the increase in imports of the product concerned in absolute and relative terms, the share of the domestic market taken by increased imports, changes in the level of sales, production, productivity, capacity utilization, profits and losses, and employment.

(b) The determination referred to in subparagraph (a) shall not be made unless this investigation demonstrates, on the basis of objective evidence, the existence of the causal link between inereased imports of the product concerned and serious injury or threat thereof. When factors other than increased imports are causing injury to the domestic industry at the same time, such injury shall not be attributed to increased imports.

(c) The competent authorities shall publish promptly, in accordance with the provisions of Article 3, a detailed analysis of the case under investigation as well as a demonstration of the relevance of the factors examined.

มาตรการปกป้อง และแนวคำวินิจฉัยขององค์กรระงับข้อพิพาทในคดี US-Wheat Gluten และคดี US-Lamb[๕]

๓.๖ การกำหนดมาตรการปกป้อง

กำหนดมาตรการปกป้องที่คณะกรรมการเลือกใช้ได้ ได้แก่ การเรียกเก็บอากรตามอัตราที่กำหนด การจำกัดปริมาณนำเข้า โดยจะจัดสรรปริมาณการนำเข้าก็ได้ หรือมาตรการอื่นใดนอกเหนือจากมาตรการดังกล่าวข้างต้น โดยได้กำหนดเกณฑ์ในการใช้มาตรการปกป้องแต่ละมาตรการไว้ด้วย (ร่างมาตรา ๒๖-ร่างมาตรา ๓๒) ทั้งนี้ เป็นไปตามบทบัญญัติข้อ ๕[๖] ของความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้อง

๓.๗ มาตรการปกป้องชั่วคราว

กำหนดให้คณะกรรมการฯ สามารถใช้มาตรการปกป้องชั่วคราวได้ ในกรณีที่มีหลักฐานชัดแจ้งว่าการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นก่อให้เกิดความเสียหาย ซึ่งหากดำเนินการล่าช้าจะก่อให้เกิดผลเสียหายที่ยากแก่การแก้ไข โดยให้ประกาศเรียกเก็บอากรชั่วคราวตามอัตราที่เห็นว่าเหมาะสมได้ และให้มีผลใช้บังคับไม่เกินสองร้อยวัน (ร่างมาตรา ๑๙-ร่างมาตรา ๒๑) การกำหนดให้ใช้มาตรการชั่วคราวนี้สามารถระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่อุตสาหกรรมภายใน

---

[๕] Appellate Body Report, US-Wheat Gluten, paras. 55-70 และ Appellate Body Report, US-Lamb, para 179.

[๖] Article 5 Application of Safeguard Measures

1. A Member shall apply safeguard measures only to the extent necessary to prevent or remedy serious injury and to facilitate adjustment. If a quantitative restriction is used, such a measure shall not reduce the quantity of imports below the level of a reeent period which shall be the average of imports in the last three representative years for whieh statistics are available, unless clear justifications is given that a different level is necessary to prevent or remedy serious injury. Members should choose measures most suitable for the achievement of these objectives.

2. (a) In cases in which a quota is allocated among supplying countries, the Member applying the restrictions may seek agreement with respect to the allocation of shares in the quota with all other Members having a substantial interest in supplying the product concerned. In cases in which this method is not reasonably practicable, the Member concerned shall allot to Members having a substantial interest in supplying the product shares based upon the proportions, supplied by such Members during a previous representative period, of the total quantity or value of imports of the product, due account being taken of any special factors which may have affected or may be affecting the trade in the product.

(b) A Member may depart from the provisions in subparagraph (a) provided that consultations under paragraph 3 of Article 12 are conducted under the auspices of the Committee on Safeguards provided for in paragraph 1 of Article 13 and that clear demonstration is provided to the Committee that (i) imports from certain Members have increased in disproportionate percentage in relation to the total increase of imports of the product concerned in the representative period, (ii) the reasons for the departure from the provisions in subparagraph (a) are justified, and (iii) the conditions of such departure are equitable to all suppliers of the product concerned. The duration of any such measure shall not be extended beyond the initial period under paragraph 1 of Article 7. The departure referred to above shall not be permitted in the ease of threat of serious injury.

ได้ในระหว่างที่การไต่สวนยังไม่ถึงที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับข้อ ๖[๑๐] ของความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้อง

๓.๘ ระยะเวลาในการพิจารณา การใช้ และการทบทวนมาตรการปกป้อง

(๑) กำหนดระยะเวลาให้คณะกรรมการฯ พิจารณามาตรการปกป้องให้เสร็จสิ้นภายใน ๑ ปีนับแต่วันประกาศไต่สวน (ร่างมาตรา ๓๓) เพื่อมิให้กระบวนการพิจารณากำหนดมาตรการปกป้องยืดเยื้อจนกระทบต่อผลประโยชน์ของอุตสาหกรรมภายใน

(๒) กำหนดระยะเวลาการใช้มาตรการปกป้องตามที่จำเป็นแต่ไม่เกินสี่ปี โดยให้มีการทบทวนการใช้มาตรการปกป้องเพื่อพิจารณาผ่อนคลายหรือยุติมาตรการใต้ต่อไป (ร่างมาตรา ๓๔-ร่างมาตรา ๓๙) เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการใช้มาตรการปกป้องดังกล่าว ทั้งนี้ เป็นไปตามข้อ ๗[๑๑] ของความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้อง

---

[๑๐] Article 6 Provisional Safeguard Measures

In critical circumstances where delay would cause damage which it would be difficult to repair, a Member may take a provisional safeguard measure pursuant to a preliminary determination that there is clear evidence that increased imports have caused or are threatening to cause serious injury. The duration of the provisional measure shall not exceed 200 days, during which period the pertinent requirements of Articles 2 through 7 and 12 shall be met. Such measures should take the form of tariff increases to be promptly refunded if the subsequent investigation referred to in paragraph 2 of Article 4 does not determine that increased imports have caused or threatened to cause serious injury to a domestic industry. The duration of any such provisional measure shall be counted as a part of the initial period and any extension referred to in paragraphs 1, 2 and 3 of Article 7.

[๑๑] Article 7 Duration and Review of Safeguard Measures

1. A Member shall apply safeguard measures only for such period of time as may be necessary to prevent or remedy serious injury and to facilitate adjustment. The period shall not exceed four years, unless it is extended under paragraph 2.

2. The period mentioned in paragraph 1 may be extended provided that the competent authorities of the importing Member have determined, in conformity with the procedures set out in Article 2, 3, 4, and 5, that the safeguard measure continues to be necessary to prevent or remedy serious injury and that there is evidence that the industry in adjusting, and provided that the pertinent provisions of Articles 8 and 12 are observed.

3. The total period of application of a safeguard measure including the period of application of any provisional measure, the period of initial application and any extension thereof, shall not exceed eight years.

4. In order to facilitate adjustment in a situation where the expected duration of a safeguard measure as notified under the provisions of paragraph 1 of Article 12 is over one year, the Member applying the measure shall progressively liberalize it at regular intervals during the period of application. If the duration of the measure exceeds three years, the Member applying such a measure shall review the situation not later than the mid-term of the measure and, if appropriate, withdraw it or increase the pace of liberalization. A measure extended under paragraph 2 shall not be more restrictive than it was at the end of the initial period, and should continue to be liberalized.

5. No safeguard measure shall be applied again to the import of a product which has been subject to such a measure, taken after the date of entry into force of the WTO Agreement, for a period of time equal to that during which such measure had been previously applied, provided that the period of non-application is at least two years.

6. Notwithstanding the provisions of paragraph 5, a safeguard measure with a duration of 180 days or less may be applied again to the import of a product if:

(มีต่อหน้าถัดไป)

๓.๙ การอุทธรณ์

กำหนดให้มีการอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการฯ ต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศภายในสามสิบวันนับแต่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัย (ร่างมาตรา ๔๒) เพื่อให้เป็นไปตามหลักกฎหมายว่าด้วยการทบทวนการกระทำทางปกครอง โดยให้อุทธรณ์ต่อองค์กรที่มีความเชี่ยวชาญ ทั้งนี้ อาศัยแนวทางเดียวกับพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดฯ

๓.๑๐ การกำหนดมาตรการปกป้องตามความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศอื่น

กำหนดให้การพิจารณากำหนดมาตรการปกป้องแตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ได้ เพื่อปฏิบัติตามความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศที่อาจจะมีขึ้น โดยเกณฑ์การพิจารณาที่แตกต่างดังกล่าวจะต้องกำหนดไว้ในกฎกระทรวง(ร่างมาตรา ๔๓)บทบัญญัตินี้มีขึ้นเพื่อรองรับความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศที่ประเทศไทยจะเป็นภาคีในอนาคต

๓.๑๑ บทเฉพาะกาล

กำหนดรองรับการพิจารณามาตรการปกป้องที่ดำเนินการแล้วตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ ให้เป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ในส่วนที่ไม่ขัดหรือแย้ง (ร่างมาตรา ๕๑) การบัญญัติบทเฉพาะกาลดังกล่าว เพื่อความต่อเนื่อง และมิให้กระทบต่อการพิจารณากำหนดมาตรการปกป้องที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๑๑)

(a) at least one year has elapsed since the date of introduction of a safeguard measure on the import of that product; and

(b) such a safeguard measure has not been applied on the same product more than twice in the five- year period immediately preceding the date of introduction of the measure.

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติมาตรการปกป้องจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น
พ.ศ. ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยมาตรการปกป้องจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น

เหตุผล

โดยที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศทั้งในระดับพหุภาคี เช่น ความตกลงมาร์ราเกชจัดตั้งองค์การการค้าโลก และในระดับทวิภาคี เช่น ความดกลงการค้าเสรี ซึ่งความตกลงดังกล่าวได้กำหนดให้ประเทศภาคีสมาชิกสามารถใช้มาตรการปกป้องอุตสาหกรรมภายในของตนได้ หากปรากฏว่ามีการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นจากประเทศภาคีสมาชิกอื่นอันก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่ออุตสาหกรรมภายในของตน ทั้งนี้ เพื่อเยียวยาและคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นดังกล่าว อย่างไรก็ดีในปัจจุบันประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการกำหนดมาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๒ อันเป็นกฎหมายภายในที่รองรับการกำหนดมาตรการปกป้องตามความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศดังกล่าวนั้น มีข้อจำกัดด้านขอบเขตที่จะนำมาปรับใช้กับการกำหนดมาตรการปกป้อง ทำให้ขาดความคล่องตัวและเกิดความล่าช้าได้ เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวสมควรมีกฎหมายเฉพาะว่าด้วยมาตรการปกป้องขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติ

มาตรการปกป้องจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น

พ.ศ. ....

.....

.....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยมาตรการปกป้องจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติมาตรการปกป้องจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น พ.ศ. ...."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

"ความเสียหาย" หมายความว่า ความเสียหายตามส่วนที่ ๔ ของหมวด ๑

"การนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น" หมายความว่า การนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าในปริมาณเพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มขึ้นอย่างชัดแจ้งหรือโดยการเปรียบเทียบกับการผลิตภายในประเทศ

"แผนปรับตัว" หมายความว่า แผนดำเนินการของผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันหรืออุตสาหกรรมภายใน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันกับสินค้านำเข้าที่เพิ่มขึ้น

"สินค้าชนิดเดียวกัน" หมายความว่า สินค้าที่มีลักษณะเหมือนกันทุกประการหรือคล้ายคลึงกันอย่างมากกับสินค้านำเข้าที่เพิ่มขึ้น และให้หมายรวมถึงสินค้าที่แข่งขันโดยตรงกับสินค้าดังกล่าวด้วย

"อุตสาหกรรมภายใน" หมายความว่า ผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันในประเทศทั้งหมดหรือผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันซึ่งผลผลิตรวมกันเป็นสัดส่วนใหญ่ของผลผลิตรวมทั้งประเทศ

"ผู้มีส่วนได้เสีย" หมายความว่า

(๑) ผู้ผลิตหรือผู้ส่งออกสินค้านำเข้าที่เพิ่มขึ้นซึ่งอยู่ในต่างประเทศ ผู้นำเข้าสินค้านำเข้าที่เพิ่มขึ้น หรือสมาคมในทางการค้าที่มีสมาชิกส่วนใหญ่เป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าสินค้าดังกล่าว แล้วแต่กรณี

(๒) รัฐบาลของประเทศผู้ส่งออกสินค้านำเข้าที่เพิ่มขึ้น

(๓) ผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันภายในประเทศ หรือสมาคมในทางการค้าที่มีสมาชิกส่วนใหญ่เป็นผู้ผลิตสินค้าดังกล่าว

(๔) บุคคลอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ประกาศกำหนด

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณามาตรการปกป้อง

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของกรมศุลกากร และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเกี่ยวกับการดำเนินงานของกรมศุลกากร เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการใด ๆ เกี่ยวกับการพิจารณาการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น การพิจารณาความเสียหาย การพิจารณากำหนดมาตรการปกป้อง การทบทวนมาตรการปกป้อง การทำความตกลงกับรัฐบาลของประเทศผู้ส่งออกซึ่งได้รับผลกระทบดังกล่าว เพื่อชดเชยความเสียหายทางการค้าที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งการดำเนินการใด ๆ อันเกี่ยวกับพระราชบัญญัตินี้ได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่สมควร กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งนั้นจะกำหนดให้กรณีหนึ่งกรณีใดอาจกระทำได้โดยออกเป็นประกาศกระทรวงพาณิชย์ก็ได้

การพิจารณากำหนดมาตรการปกป้อง

ส่วนที่ ๑
บททั่วไป

มาตรา ๖ ข้อมูลที่โดยสภาพเป็นข้อมูลลับหรือเป็นข้อมูลที่ผู้นำเสนอข้อมูลได้ขอให้ถือเป็นความลับและมีเหตุผลที่รับฟังได้ ให้ปฏิบัติต่อข้อมูลนั้นอย่างเป็นความลับ เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากผู้นำเสนอข้อมูล ในกรณีนี้ กรมการค้าต่างประเทศอาจขอให้ผู้ให้ข้อมูลจัดทำข้อสรุปของข้อมูลในลักษณะที่ไม่เป็นความลับก็ได้ หากผู้นำเสนอข้อมูลไม่สามารถจัดทำข้อสรุปในลักษณะ
ที่ไม่เป็นความลับได้ก็ให้แสดงเหตุผลไว้ด้วย

ในกรณีที่เห็นว่า คำขอให้ถือข้อมูลเป็นความลับนั้นไม่มีเหตุผลเพียงพอและผู้ให้ข้อมูลไม่ยินยอมจะให้เผยแพร่หรือเปิดเผยเป็นการทั่วไปหรือในรูปแบบของข้อสรุป จะไม่นำข้อมูลนั้นมาประกอบการพิจารณาก็ได้ เว้นแต่จะมีการพิสูจน์จนเป็นที่พอใจจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องว่าเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง

ส่วนที่ ๒
การเริ่มต้นกระบวนการพิจารณา

มาตรา ๗ ผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันที่มีผลผลิตตามเกณฑ์ที่กระทรวงพาณิชย์ประกาศกำหนด หรือผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันรายอื่นที่มีผลผลิตรวมกันตามเกณฑ์ที่กระทรวงพาณิชย์ประกาศกำหนด เป็นผู้มีสิทธิขอให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณากำหนดมาตรการปกป้อง ในกรณีที่เห็นว่ามีการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นและก่อให้เกิดความเสียหายแก่อุตสาหกรรมภายใน โดยให้ยื่นคำขอต่อกรมการค้าต่างประเทศ พร้อมหลักฐานแสดงให้เห็นว่ามีการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นและก่อให้เกิดความเสียหายแก่อุตสาหกรรมภายใน

การยื่นคำขอตามวรรคหนึ่ง ผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันอาจยื่นคำขอด้วยตนเองหรือมอบหมายให้บุคคล คณะบุคคล หรือนิติบุคคลที่เป็นสถาบันทางการค้า หรือสมาคมในทางการค้า เป็นผู้ยื่นคำขอก็ได้ และให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงพาณิชย์ประกาศกำหนด

มาตรา ๘ ถ้าคำขอตามมาตรา ๗ มีรายละเอียดหรือหลักฐานไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้อง ให้กรมการค้าต่างประเทศแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอดำเนินการให้ครบถ้วนหรือถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด

เมื่อคำขอตามมาตรา ๗ มีรายละเอียดและหลักฐานครบถ้วนและถูกต้องแล้ว ให้กรมการค้าประเทศเสนอคำขอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา

มาตรา ๙ ในกรณีที่ไม่มีการยื่นคำขอตามมาตรา ๗ ถ้ากรมการค้าต่างประเทศเห็นว่ามีการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น และมีหลักฐานแสดงว่ามีความเสียหายเกิดขึ้นแก่อุตสาหกรรมภายในจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น กรมการค้าต่างประเทศอาจขอให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณาก็ได้

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่คณะกรรมการมีคำวินิจฉัยว่าคำขอตามมาตรา ๗ หรือมาตรา ๙ มีมูลเกี่ยวกับการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นและความเสียหาย ให้กรมการค้าต่างประเทศดำเนินการ
ไต่สวนต่อไปโดยไม่ชักช้า

ถ้าคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยว่าคำขอนั้นไม่มีมูลเกี่ยวกับการนำข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นหรือความเสียหาย ให้กรมการค้าต่างประเทศแจ้งคำวินิจฉัยดังกล่าวให้ผู้ยื่นคำขอทราบโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๑๑ ในการยื่นคำขอให้พิจารณากำหนดมาตรการปกป้อง ให้ผู้ยื่นคำขอยื่นแผนปรับตัวให้คณะกรรมการพิจารณาภายในหกสิบวันนับแต่วันยื่นคำขอด้วย ในกรณีมีเหตุจำเป็น คณะกรรมการอาจผ่อนผันให้ขยายเวลาได้อีกไม่เกินสามสิบวัน

ถ้าคณะกรรมการพิจารณาแล้ว เห็นควรให้มีการแก้ไขปรับปรุงแผนปรับตัว ให้ผู้ยื่นคำขอแก้ไขปรับปรุงให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนด

ถ้าผู้ยื่นคำขอไม่ยื่นแผนปรับตัวภายในเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง หรือไม่แก้ไขปรับปรุงแผนปรับตัวให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนดตามวรรคสอง ให้ยุติการพิจารณาคำขอ

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่กรมการค้าต่างประเทศเป็นผู้ขอให้คณะกรรมการพิจารณาตามมาตรา ๙ ให้กรมการค้าต่างประเทศแจ้งให้อุตสาหกรรมภายในยื่นแผนปรับตัวภายในเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากกรมการค้าต่างประเทศ และให้นำความในมาตรา ๑๑ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๓
การไต่สวน

มาตรา ๑๓ ในการพิจารณากำหนดมาตรการปกป้อง ให้กรมการค้าต่างประเทศเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ไต่สวนการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นและความเสียหาย เริ่มต้นการไต่สวนโดย

การออกประกาศไต่สวนการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นและความเสียหาย ในวารสารของทางราชการ หรือโดยวิธีอื่นใดเพื่อให้สาธารณชนรับรู้

ประกาศไต่สวนตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

(๑) ระบุสินค้านำเข้าที่ถูกไต่สวน

(๒) วันเริ่มไต่สวน

(๓) ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นและความเสียหาย

ให้กรมการค้าต่างประเทศแจ้งประกาศไต่สวนให้ผู้ยื่นคำขอและผู้มีส่วนได้เสียทราบด้วย

มาตรา ๑๔ ในระหว่างการไต่สวน กรมการค้าต่างประเทศต้องเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียเสนอหลักฐาน เอกสาร และแสดงความเห็นสนับสนุนหรือโต้แย้งคำขอของผู้ยื่นคำขอ โดยเฉพาะในประเด็นที่ว่าคำขอนั้นเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนหรือไม่

มาตรา ๑๕ เมื่อได้ดำเนินการไต่สวนการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นและความเสียหายเสร็จแล้ว ให้กรมการค้าต่างประเทศสรุปผลการไต่สวน และเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป

ส่วนที่ ๔
ความเสียหาย

มาตรา ๑๖ ถ้าบทบัญญัติใดมิได้แสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น ความเสียหายตามพระราชบัญญัตินี้หมายความว่า

(๑) ความเสียหายอย่างร้ายแรงที่เกิดแก่อุตสาหกรรมภายใน หรือ

(๒) ความเสียหายอย่างร้ายแรงที่อาจเกิดแก่อุตสาหกรรมภายใน

มาตรา ๑๗ การพิจารณาว่ามีความเสียหายอย่างร้ายแรงที่เกิดแก่อุตสาหกรรมภายในตามมาตรา ๑๖ (๑) อันเนื่องมาจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น ให้พิจารณาจากปัจจัยทั้งหมด
ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะปัจจัยดังต่อไปนี้

(๑) อัตราและปริมาณของการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น

(๒) ส่วนแบ่งตลาดของสินค้านำเข้าที่เพิ่มขึ้น

(๓) การเปลี่ยนแปลงของระดับการขาย

(๔) ผลผลิต

(๕) ผลิตภาพ

(๖) กำลังการผลิตที่ใช้จริง

(๗) กำไรและขาดทุน

(๘) การจ้างงาน

การพิจารณาความเสียหายอย่างร้ายแรงตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้พิจารณาจากหลักฐานที่ชัดแจ้งแล้ว ต้องปรากฏว่าความเสียหายอย่างร้ายแรงนั้นเป็นผลมาจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น หากมีความเสียหายเกิดขึ้นเนื่องจากเหตุอื่นด้วย จะนำความเสียหายที่เกิดจากเหตุอื่นดังกล่าวมาใช้ในการพิจารณามิได้

มาตรา ๑๘ การพิจารณาว่ามีความเสียหายอย่างร้ายแรงที่อาจเกิดแก่อุตสาหกรรมภายในตามมาตรา ๑๖ (๒) อันเนื่องมาจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น ให้พิจารณาจากปัจจัยตามมาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง และต้องพิจารณาโดยมีข้อเท็จจริงสนับสนุน มิใช่อาศัยเพียงการกล่าวอ้าง
การคาดการณ์ หรือความเป็นไปได้ที่ไกลเกินเหตุ

ส่วนที่ ๕
การกำหนดมาตรการปกป้องชั่วคราว

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่กรมการค้าต่างประเทศพิจารณาข้อมูลเบื้องต้นแล้วปรากฏมีหลักฐานชัดแจ้งว่าการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นก่อให้เกิดความเสียหาย อันเป็นพฤติการณ์ร้ายแรง
ซึ่งหากดำเนินการล่าช้าจะก่อให้เกิดผลเสียหายที่ยากแก่การแก้ไข ให้กรมการค้าต่างประเทศเสนอเรื่องให้คณะกรรมการเพื่อพิจารณากำหนดมาตรการปกป้องชั่วคราว

มาตรา ๒๐ ถ้าคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความจำเป็นต้องกำหนดมาตรการปกป้องชั่วคราว ก็ให้ประกาศเรียกเก็บอากรชั่วคราวตามอัตราที่เห็นว่าเหมาะสมได้

อากรชั่วคราวที่เรียกเก็บตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเป็นอากรขาเข้าที่เพิ่มขึ้นจากอัตราที่พึงต้องเสียตามที่กำหนดในพิกัดอัตราศุลกากร หรือประกาศเรียกเก็บอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรที่ใช้อยู่ในขณะนำเข้า และให้นำบทบัญญัติกฎหมายว่าด้วยศุลกากรและกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรมาใช้บังคับแก่การเรียกเก็บอากรชั่วคราวเสมือนอากรดังกล่าวเป็นอากร
ขาเข้าตามกฎหมายนั้น และให้กรมศุลกากรเก็บรักษาอากรชั่วคราวที่เก็บได้ไว้เพื่อปฏิบัติตามมาตรา ๒๒ จนกว่าจะสิ้นเหตุที่ต้องปฏิบัติตามมาตราดังกล่าว

มาตรา ๒๑ การเรียกเก็บอากรชั่วคราวให้มีระยะเวลาใช้บังคับไม่เกินสองร้อยวัน

การยุติการพิจารณากำหนดมาตรการปกป้อง

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่คณะกรรมการวินิจฉัยชั้นที่สุดว่าไม่มีการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น หรือไม่มีความเสียหาย การพิจารณากำหนดมาตรการปกป้องเป็นอันยุติ และให้กรมการค้าต่างประเทศแจ้งผู้ยื่นคำขอทราบ พร้อมออกประกาศแจ้งผลการวินิจฉัยด้วย

ในกรณีที่มีการเก็บอากรชั่วคราวตามมาตรา ๒๐ ให้คืนโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการคืนอากรชั่วคราวดังกล่าว ให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยศุลกากร และระเบียบพิธีการทางศุลกากรที่เกี่ยวข้อง

หมวด ๓
การกำหนดมาตรการปกป้อง

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่คณะกรรมการมีคำวินิจฉัยชั้นที่สุดว่ามีการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นและมีความเสียหาย ให้กำหนดมาตรการปกป้องภายใต้บทบัญญัติแห่งหมวดนี้

มาตรา ๒๔ ภายใต้บังคับของหมวด ๑๐ มาตรการปกป้องที่จะกำหนดขึ้นนั้น ให้ใช้บังคับกับสินค้านำเข้าที่เพิ่มขึ้นโดยไม่คำนึงถึงแหล่งที่มาของสินค้า และให้ใช้เท่าที่จำเป็นเพื่อให้ผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันหรืออุตสาหกรรมภายในมีระยะเวลาในการปรับตัว

มาตรา ๒๕ มิให้นำมาตรการปกป้องมาบังคับใช้กับสินค้าที่มีแหล่งกำเนิดจากประเทศกำลังพัฒนา หากส่วนแบ่งการนำเข้าสินค้าจากประเทศนั้นไม่เกินร้อยละสามของปริมาณการนำเข้ารวมของสินค้านั้น แต่ทั้งนี้สินค้าที่นำเข้าจากประเทศกำลังพัฒนาทั้งหมดที่มีส่วนแบ่งการนำเข้าไม่เกินร้อยละสามนั้น รวมกันแล้วต้องมีปริมาณไม่เกินร้อยละเก้าของปริมาณการนำเข้ารวมของสินค้านั้น

มาตรา ๒๖ การกำหนดมาตรการปกป้อง ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดมาตรการหนึ่งมาตรการใด หรือหลายมาตรการพร้อมกัน ดังต่อไปนี้

(๑) เรียกเก็บอากรตามอัตราที่กำหนด

(๒) จำกัดปริมาณนำเข้า โดยจะจัดสรรปริมาณนำเข้าก็ได้

(๓) มาตรการอื่นใดนอกเหนือจาก (๑) และ (๒) ที่มีผลเป็นการลดหรือจำกัดปริมาณการนำเข้า เพื่อให้ผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันหรืออุตสาหกรรมภายในมีโอกาสดำเนินการตามแผนปรับตัว ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

มาตรา ๒๗ ในกรณีกำหนดมาตรการปกป้องโดยเรียกเก็บอากรตามมาตรา ๒๖ (๑) อากรที่เรียกเก็บให้ถือเป็นอากรที่เพิ่มขึ้นจากอัตราที่พึงต้องเสียตามที่กำหนดในพิกัดอัตราศุลกากร หรือประกาศเรียกเก็บอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรที่ใช้อยู่ในขณะนำเข้า และให้นำบทบัญญัติกฎหมายว่าด้วยศุลกากรและกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรมาใช้บังคับแก่การเรียกเก็บอากรดังกล่าวเสมือนเป็นอากรขาเข้าตามกฎหมายนั้น

มาตรา ๒๘ ในกรณีกำหนดมาตรการปกป้องโดยจำกัดปริมาณนำเข้าหรือจัดสรรปริมาณนำเข้าตามมาตรา ๒๖ (๒) ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้าสินค้านั้น เว้นแต่จะได้รับหนังสือรับรองการนำเข้าที่ออกโดยกรมการค้าต่างประเทศไปแสดงต่อเจ้าพนักงานศุลกากรในการนำเข้า

แบบหนังสือรับรองการนำเข้าตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กระทรวงพาณิชย์ประกาศกำหนด

มาตรา ๒๙ การจำกัดปริมาณการนำเข้าตามมาตรา ๒๖ (๒) ต้องไม่ทำให้ปริมาณการนำเข้าลดลงต่ำกว่าปริมาณการนำเข้าที่ผ่านมา เว้นแต่จะเป็นที่ปรากฏโดยชัดแจ้งว่ามีความจำเป็นต้องจำกัดปริมาณการนำเข้าจนทำให้ปริมาณการนำเข้าลดลงกว่าเดิม จึงจะป้องกันหรือแก้ไขความเสียหายอย่างร้ายแรงได้

การพิจารณาปริมาณการนำเข้าที่ผ่านมาตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงพาณิชย์ประกาศกำหนด

มาตรา ๓๐ การจัดสรรปริมาณการนำเข้าตามมาตรา ๒๖ (๒) คณะกรรมการจะมอบหมายให้กรมการค้าต่างประเทศทำความตกลงจัดสรรปริมาณการนำเข้ากับประเทศผู้ส่งออกรายใหญ่ก็ได้

ในกรณีที่ไม่สามารถทำความตกลงจัดสรรปริมาณการนำเข้าตามวรรคหนึ่งได้ ให้จัดสรรปริมาณการนำเข้าแก่ประเทศผู้ส่งออกตามสัดส่วนของปริมาณหรือมูลค่าทั้งหมดของสินค้า
ที่นำเข้าก่อนหน้านี้ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งที่เหมาะสม โดยให้คำนึงถึงปัจจัยพิเศษที่อาจมีผลกระทบต่อการค้าสินค้าดังกล่าวด้วย

มาตรา ๓๑ ในกรณีของความเสียหายอย่างร้ายแรง หากปรากฏว่าปริมาณการนำเข้า
จากบางประเทศได้เพิ่มขึ้นในอัตราที่ไม่ได้สัดส่วนกับปริมาณการนำเข้ารวมที่เพิ่มขึ้น คณะกรรมการจะกำหนดจัดสรรปริมาณนำเข้าตามหลักเกณฑ์ที่เห็นว่าเหมาะสม โดยไม่ใช้หลักเกณฑ์ตามที่กำหนดในมาตรา ๓๐ ก็ได้ แต่ทั้งนี้ ต้องปรึกษาหารือกับประเทศผู้ส่งออกรายใหญ่ภายใต้กำกับของคณะกรรมการว่าด้วยมาตรการปกป้องขององค์การการค้าโลกก่อน โดยแสดงให้คณะกรรมการดังกล่าว
เห็นว่าปริมาณการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นของบางประเทศไม่ได้สัดส่วนกับปริมาณการนำเข้ารวมที่เพิ่มขึ้น

กรณีมีเหตุผลอันสมควรที่จะไม่จัดสรรปริมาณการนำเข้าตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา ๓๐ และการจัดสรรปริมาณการนำเข้าที่กำหนดขึ้นในกรณีนี้ เป็นธรรมต่อประเทศผู้ส่งออกทุกราย

การกำหนดจัดสรรปริมาณนำเข้าตามวรรคหนึ่ง ต้องมีระยะเวลาใช้บังคับไม่เกินสี่ปี

มาตรา ๓๒ ในกรณีกำหนดมาตรการปกป้องโดยกำหนดมาตรการอื่นใดตามมาตรา ๒๖ (๓) หากมาตรการดังกล่าวเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข หรือข้อกำหนดในการนำเข้าอันมีลักษณะจำกัดการนำเข้า การนำเข้าสินค้าดังกล่าวต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข หรือข้อกำหนดนั้น และให้ถือว่าหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข หรือข้อกำหนดเช่นว่านั้น เป็นข้อจำกัดการนำเข้าตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรด้วย

ให้นำบทบัญญัติกฎหมายว่าด้วยศุลกากร และอำนาจหน้าที่ของศุลกากรตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ในส่วนที่ว่าด้วยการตรวจของและป้องกันการลักลอบหนีการตรวจค้น การยึดหรืออริบของ การจับกุมผู้กระทำผิด การสำแดงเท็จ และการพิจารณา มาใช้บังคับการนำเข้าสินค้าภายใต้มาตรการปกป้องตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

หมวด ๔
ระยะเวลาในการพิจารณากำหนดมาตรการปกป้อง

มาตรา ๓๓ การเริ่มต้นกระบวนการพิจารณากำหนดมาตรการปกป้อง จนถึงการดำเนินการให้มีคำวินิจฉัยชั้นที่สุดว่าให้มีการกำหนดมาตรการปกป้อง หรือคำวินิจฉัยชั้นที่สุดว่าไม่มีการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นหรือไม่มีความเสียหายและให้ยุติการพิจารณา ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศไต่สวน เว้นแต่กรณีมีเหตุจำเป็น ให้ขยายเวลาได้อีกไม่เกินหกเดือน

หมวด ๕
ระยะเวลาการใช้มาตรการปกป้องและการทบทวน

มาตรา ๓๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๓๑ วรรคสองและมาตรา ๓๗ มาตรการปกป้อง
ที่ประกาศใช้ ให้มีผลบังคับใช้ในระยะเวลาเท่าที่จำเป็นแต่ไม่เกินสี่ปี นับแต่วันประกาศใช้บังคับ

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่มาตรการปกป้องมีผลบังคับใช้เกินกว่าหนึ่งปี ให้กำหนดขั้นตอนการผ่อนคลายมาตรการดังกล่าวตามลำดับ

มาตรา ๓๖ ในกรณีที่มาตรการปกป้องมีผลบังคับใช้เกินกว่าสามปี ให้คณะกรรมการพิจารณาทบทวนมาตรการดังกล่าว โดยต้องดำเนินการภายในระยะเวลาครึ่งแรกของระยะเวลาที่จะใช้มาตรการปกป้องนั้น

มาตรา ๓๗ เมื่อมีคำร้องขอจากผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันหรืออุตสาหกรรมภายใน หรือเมื่อคณะกรรมการเห็นสมควรว่ามีความจำเป็นต้องขยายเวลาการบังคับใช้มาตรการปกป้องต่อไปอีกเพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหาย โดยมีหลักฐานแสดงว่าอุตสาหกรรมภายในอยู่ระหว่างการปรับตัว ให้ขยายเวลาการบังคับใช้มาตรการปกป้องต่อไปอีกได้ตามที่จำเป็น แต่ทั้งนี้ระยะเวลาที่บังคับใช้มาตรการปกป้องทั้งหมด เมื่อรวมระยะเวลาที่บังคับใช้อยู่เดิม ระยะเวลาที่ขยายออกไป
และระยะเวลาที่บังคับใช้มาตรการปกป้องชั่วคราวแล้ว ต้องไม่เกินสิบปี และให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ หมวด ๓ และหมวด ๔ มาใช้บังคับกับการพิจารณาขยายเวลาการบังคับใช้มาตรการปกป้องตามหมวดนี้ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๘ มาตรการปกป้องที่ขยายเวลาการบังคับใช้ต่อไปอีกตามมาตรา ๓๗ ต้องไม่เข้มงวดกว่ามาตรการที่ใช้บังคับอยู่ ณ ขณะเวลาที่ขอขยาย

มาตรา ๓๙ ในกรณีที่การบังคับใช้มาตรการปกป้องสิ้นสุดลง จะนำมาตรการปกป้องมาบังคับใช้กับสินค้านำเข้านั้นอีกมิได้ เว้นแต่จะได้พ้นระยะเวลาที่หนึ่งของระยะเวลาที่ได้เคยบังคับใช้มาก่อนหน้านั้น แต่ต้องไม่น้อยกว่าสองปี

การบังคับใช้มาตรการปกป้องที่มีระยะเวลาไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน อาจนำมาตรการปกป้องมาบังคับใช้กับสินค้านำเข้านั้นได้อีก เมื่อเว้นระยะห่างจากวันบังคับใช้มาตรการปกป้องครั้งก่อนอย่างน้อยหนึ่งปี และมิได้มีการบังคับใช้มาตรการปกป้องกับสินค้าดังกล่าวมากกว่าสองครั้ง ภายในระยะเวลาห้าปีก่อนหน้าวันบังคับใช้มาตรการนั้น

หมวด ๖
การชดเชยผลกระทบจากการใช้มาตรการปกป้อง

มาตรา ๔๐ ในกรณีมีการใช้มาตรการปกป้องหรือขยายเวลาการใช้มาตรการปกป้องเกินกว่าสามปี อันทำให้ต้องทำความตกลงกับประเทศผู้ส่งออกที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการปกป้อง เพื่อชดเชยสิทธิที่พึงมีของประเทศผู้ส่งออกทั้งด้านสิทธิได้รับการลดหย่อนภาษี

และพันธกรณีอื่น
ให้ได้รับเท่าระดับเดิมตามความตกลงแกตต์ ค.ศ. ๑๙๙๔ ให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดการชดเชยดังกล่าว โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

หมวด ๗
การประกาศเผยแพร่ผลการไต่สวน

มาตรา ๔๑ เมื่อมีคำวินิจฉัยชั้นที่สุดให้ยุติการพิจารณามาตรการปกป้อง หรือให้กำหนดมาตรการปกป้อง หรือให้ขยายเวลาการใช้มาตรการปกป้อง ให้กรมการค้าต่างประเทศประกาศเผยแพร่ผลการไต่สวน หรือรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการไต่สวนตามที่เห็นสมควรให้สาธารณชนทราบเป็นการทั่วไป

หมวด ๘
การอุทธรณ์คำวินิจฉัยต่อศาล

มาตรา ๔๒ ผู้ใดไม่พอใจคำวินิจฉัยชั้นที่สุดของคณะกรรมการตามมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๓๗ ให้อุทธรณ์คำวินิจฉัยดังกล่าวต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยนั้น

หมวด ๙
มาตรการปกป้องตามความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ

มาตรา ๔๓ เพื่อปฏิบัติตามข้อผูกพันตามความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี ซึ่งมีบทบัญญัติเกี่ยวกับมาตรการปกป้องแตกต่างไปจากที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ การพิจารณามาตรการปกป้องในเรื่องการไต่สวน การกำหนดมาตรการปกป้องชั่วคราว การกำหนดมาตรการปกป้อง ระยะเวลาการใช้มาตรการปกป้องชั่วคราวและมาตรการปกป้อง การทบทวน หรือเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณากำหนดมาตรการปกป้อง อาจแตกต่างไปจากบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ก็ได้ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

คณะกรรมการ

มาตรา ๔๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า ''คณะกรรมการพิจารณามาตรการปกป้อง'' ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ อธิบดีกรมการค้าภายใน อธิบดีกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเจ็ดคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศเป็นเลขานุการ และแต่งตั้งข้าราชการของกรมการค้าต่างประเทศเป็นผู้ช่วยเลขานุการของคณะกรรมการ

การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ เศรษฐศาสตร์ การบัญชี นิติศาสตร์ การเกษตร และการอุตสาหกรรม

มาตรา ๔๕ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณากำหนดมาตรการปกป้องตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) พิจารณากำหนดมาตรการชดเชยตามมาตรา ๔๐

(๓) ให้คำแนะนำในการออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๔๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละหกปี

ในวาระเริ่มแรกเมื่อครบสองปีให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิออกจากตำแหน่งเป็นจำนวนสามในเจ็ดของจำนวนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดโดยวิธีจับฉลาก และเมื่อครบสี่ปีให้กรรมการ
ผู้คุณวุฒิในจำนวนที่เหลือจากการจับสลากออกจากตำแหน่งเป็นจำนวนกึ่งหนึ่งของจำนวนดังกล่าวโดยวิธีจับสลาก และให้ถือว่าการออกจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิโดยวิธีจับสลากเป็นการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ

มาตรา ๔๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ต้องโทษจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดที่กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) เป็นบุคคลล้มละลาย

มาตรา ๔๘ ในกรณีตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิว่างลงก่อนครบกำหนดวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนโดยเร็ว เว้นแต่วาระการอยู่ในตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่จะมีการแต่งตั้งใหม่เหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่ดำเนินการแต่งตั้งก็ได้

ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการแต่งตั้งแทนตามวรรคหนึ่งอยู่ในตำแหน่งเท่าวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ตนแทน

มาตรา ๔๙ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งขึ้นเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

กรรมการคนใดมีส่วนได้เสียในเรื่องที่ต้องวินิจฉัยชี้ขาด กรรมการผู้นั้นไม่สิทธิออกเสียงลงคะแนนในเรื่องนั้น

ในการประชุม ถ้ามีความเห็นแย้งให้บันทึกความเห็นแย้งพร้อมทั้งเหตุผลไว้ในรายงานการประชุมด้วย แต่กรรมการคนใดจะขอให้รวมความคิดเห็นแย้งของตนไว้ในคำวินิจฉัยก็ได้

มาตรา ๕๐ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้กรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดได้

หมวด ๑๑
บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๑ บรรดาการพิจารณากำหนดมาตรการปกป้องที่ดำเนินการอยู่ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการกำหนดมาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น ซึ่งออก

ตามความในพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ส่วนการพิจารณา
ที่ดำเนินการไปแล้วตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ดังกล่าว ให้ถือเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ เฉพาะในส่วนที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

รายละเอียดการประชุมและสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นประกอบการพิจารณายกร่าง พระราชบัญญัติมาตรการปกป้องจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น พ.ศ. .... ของคณะอนุกรรมการปรับปรุงกฎหมายเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันเพื่อการพัฒนาประเทศ (คณะที่ 3)

ในการดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติมาตรการปกป้องจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น พ.ศ. .... ได้มีการประชุมและสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นประกอบการพิจารณายกร่าง
ดังนี้

1. การประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากเจ้าหน้าที่กรมการค้าต่างประเทศ ผู้แทนจากสำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้แทนจากภาคเอกชน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้และเชี่ยวชาญเกี่ยวกับกฎหมายการค้าระหว่างประเทศ รวมถึงกฎหมายว่าด้วยมาตรการปกป้อง

2. การประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศ ซึ่งเป็นที่ปรึกษาของกรมการค้าต่างประเทศ และมีความรู้และเชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายการค้าระหว่างประเทศ กฎหมายว่าด้วยมาตรการปกป้องของต่างประเทศ ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องขององค์การการค้าโลก (WTO) ตลอดจนคำวินิจฉัยขององค์กรระงับข้อพิพาทของ WTO เกี่ยวกับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้มาตรการปกป้องระหว่างประเทศสมาชิก

3. การประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากบริษัทที่ปรึกษากฎหมายซึ่งมีความรู้และเชี่ยวชาญเกี่ยวกับกฎหมายการค้าระหว่างประเทศ รวมถึงกฎหมายว่าด้วยมาตรการปกป้อง เช่น บริษัท เบเคอร์ แอนด์ แม็คเคนซี่ จำกัด, บริษัท ลีกัล แอดไวเซอรี่ เคาน์ซิล จำกัด, Apisith&Alliance Ltd.

4. การสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องหรือที่อาจได้รับผลกระทบจากการมีผลบังคับใช้ของกฎหมายว่าด้วยมาตรการปกป้อง ตลอดจนผู้ที่สนใจ เช่น กระทรวงการต่างประเทศ กรมศุลกากร กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

5. การประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากคณะกรรมการพิจารณามาตรการปกป้องตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการกำหนดมาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น พ.ศ. 2542